

രസനായകവി

ഡോ റജീനറേറ്റ് കുറ.

പരിഭ്രാഷ്ടര്

മാനോഹരം തൃപ്പം

ଓ-সন্ধানবিবৃত

ଶ୍ରୀ ପାତ୍ର କାଳି

ପରିଭାଷକ ନାମ

ମାଝେବେଳେ ତୁମ୍ଭମେଣ୍ଡାନ୍ତି

ଅସ୍ଥାୟ କାଳ

ମାଲିଯମାବ୍ ଲୋକ କରନ୍ତୁବରିଯତ୍ତ

ଉଦ୍‌ଘାଟନା

ବାଣୀକଲେଖରଙ୍ଗର ଅନୁଷ୍ଠାନିକ

ଅନୁଷ୍ଠାନିକ

ଫିଲ୍ ଉଦ୍‌ଘାଟନା

ମହାପାତ୍ରଙ୍ଗେ ଅସ୍ଥାୟ କାଳି ନାମ

ഭവാവം

ജീവദേവമഹാകവിയുടെ ‘പ്രസന്നാരാധവം’ നാടകത്തിൽ സെൻറ് ഇംഗ്ലീഷ്, പരിഞ്ചൗകൾ പരേതനായ ശ്രീമാൻ മാക്കോത്തു തൃഖ്യാമേനോൻ പക്ഷ്യവകാശത്തോടുകൂടി എൻ്റെ പക്കൽ തന്നിട്ട് ഇപ്പോൾ മഹാവർഷിമാര്യൻ പരിഞ്ചൗകൾ ജീവകാലത്തിൽത്തന്നെ ഇതിനെ അച്ഛടിച്ച പ്രസിദ്ധ ചൈതന്തണമെന്നാണെങ്കിൽനാ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്റെയും എൻ്റെ മും അതരുമും നിംബാഗ്രഹണാർഹം സാധിക്കുന്നായില്ല. കൂട്ടു കൈപ്പുറി അധികദിവസം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പെ തോൻ ഒരാ ഗണ്യമായി പ്രവേശിച്ചു. അതിൽനിന്നെഴുന്നേറാറുള്ളതെന്ന ചില ഗ്രഹക്ഷിപ്പുണ്ടും പെട്ടു. ഇരുവക കാരണങ്ങളാണ് ഇതിൽ സെൻറ് പ്രസിദ്ധീകരണവിഷയത്തിൽ ഇരുവരെ ഗ്രബിപ്പാൻ എന്നിക്കു സാധിച്ചില്ല. അതിനാൽ ഈ വിശിഷ്ടരുമുമ്പെന്തെ സത്രാവകാശങ്ങളാട്ടുകൂടി സദയം എന്നിലപ്പീച്ചു പരിഞ്ചൗകൾനോടുള്ളിട്ടും അവരുമും അതാവി കാരാട്ടിൽ എൻ്റെ തൃത്തജ്ഞത്തെ ആം മഹാൻ ആത്മാവി കാരാട്ടി മനസ്സാമംകൊണ്ടും തോൻ പ്രകാശപ്പെടുക്കേണ്ടി വന്നിരിക്കുന്നു.

മണ്ണുകെട്ടശികം, ലളിതോപാവ്യാനം എന്നീ! ഗമണം തീരു പരിഞ്ചൗകകാണ്ട സുപ്രസിദ്ധനായിത്തീന്തിന്തിച്ചിഞ്ഞിട്ടുള്ള തൃഖ്യാമേനോന്റെ വാദവരുകളുടെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഞ്ചൗകൾക്കരിച്ചു് നേരംതന്നെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു അവസ്ഥയും തോൻ കാണുന്നില്ല. പണ്ഡിതനും സത്രകവിയും ആയിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസാനത്തുള്ള ധാരയ ഇംഗ്ലീഷാനാടകത്തെ ധമാമതി ആഭരിപ്പാനുള്ള അപേക്ഷയോടുകൂടി ഇതിനെ ഓഷാസാഹിത്യലോകസമക്ഷത്തോ് അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

അര ഭി പ്രംബം

ചീക്കം കവിതപമുമജ്ഞയദേവർ മുനാം
വായ്ക്കം റസത്തൊട്ടുവാക്കിയ നാടകത്തെ
മാക്കോത്തു തൃപ്പൂക്കവി നമ്മലയാളഭാഷ-
യാക്കിച്ചുചുതിയ കേരളലോകഭാഗ്യം.

എക്കിനിപ്പോട്ടും കവശകൈഴം തജ്ജമയിതിൽ
പഴക്കം റിതിക്കണ്ണടനെയറിയാം ഭാവമവിലം
വഴക്കിപ്പോതത്മം മുഴവനമ്മേഡാ മുലസ്തംഗം
കഴക്കിപ്പിങ്ങോതും തിരുത്തുതിയാണീത്തുകുത്തി.

പുര ചിന്താ { ഒന്ന്-ഒ- കൊട്ടജില്ലുർ കൊച്ചുണ്ണിതന്മുരാൻ.

പ്രസന്നരാഹത്യം

ഭാഷണനാടകം

വന്നാമകം.

എഴുവംഭാർക്കിൻതൻമദഭരമകലാപ്പോക്കവാനാക്കമോട്ടം
മക്കണ്ണൻതൻമറുന്നാമെരിതിയമിച്ചിക്കിന്നതഭവിത്തോപി
തുക്കാലുംക്കാനീവിലോക്കനാവത്തെപരിനാപഞ്ചലൈല്ലാമകൻ
മെച്ചാപ്പോള്ളിംനല്ലുവിന്തുരലിവൊട്ടമതവുംഅദ്ദേംതമരക്ക്.

മാക്കോഞ്ചക്കുള്ളുമേക്കൊന്നുസരസസരളമായ്

സംസ്കാരത്തിക്കൽനിന്നി-

ട്ടിക്കാലംകുരളീയക്കന്നുണ്ടുണ്ണായാം

ഭാഷയിൽത്തീത്തതാകം

ചൊംക്കാള്ളിംനാടകത്തെന്നുണ്ടസിമടിവെടി-

ഞതാട്ടമീതങ്ങൾക്കുത്താ-

നിക്കാണംസല്ലുരെന്നല്ലുവിലകമലിവോ-

ടെപ്പോഴിംകാത്തിടേണം.

നാടി.

ധാതാവിന്നനാലുഹാലത്തിലുമൊയപൊഴതിൽ

ചുണ്ണവൾന്നുങ്ങളും-

മാതാവിന്നകൊകരണ്ണകവിളിണ്ണയിവയിൽ

പഞ്ചിയുംചെത്തംല്ലോ

വിതാങ്ങംവിത്തുമനീയണിവിരയ്ക്കിരയോ-

ടൊള്ളുരകതാജ്ഞാമെഞ്ചിൻ

ഗ്രീതാവുംശാര്ഘ്യപാണിക്കഴുമരിയകരം

നാലുമേകടട്ടേ.

എ

എന്നമാത്രമല്ല.

മട്ടേരുമേഖനാഭപ്പുരിമപരിഹരിച്ചുകിണ്ണത്രുണ്ണാജി-

ക്കൊട്ടേരക്കംക്കള്ളുമല്ലുമദശമുവലിക്കച്ചുമൊട്ടക്കമുട്ടി -

മട്ടോലുംമട്ടിലേറ്റുംബരരിച്ചുമുവവായുക്കളുംതണ്ണിചേര്യം

ചുഞ്ഞത്രീപാഞ്ചന്നുല്ലപനിസ്വമഞ്ചീടടുക്കല്ലുംവരയ്ക്കം.

ഒ

ଶ୍ରୀମତୀ କେଳୋଟା

శ్రీమగాలైసరోజవాసివియితంకణ్ణారుణారుకెట్టరివు
వామగ్రౌభరకశ్చాలాష్ట్రుతిమాంవాశ్రేణువింటాన్నిపూడు
సూమించయికెకణ్ణాసురారెయంప్రమాత్రమాయ్త్రుచియయం
సూమాత్రంవియితగాయంసంసమాయ్తొకొకుజంకొకణె.

(നാമ്പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന സൗത്യാരണ പ്രവേശിക്കുന്ന)

സുത്രധാരൻ—(പ്രഥമാഗത്തിൽ നോക്കിട്ട് സന്ദേശം തെറ്റാട്ടുടി) എഴു ത്രിപാദ്യത്വിലേവിയുടെ അതിമണ്ണാഹരണജീവായ നേരുങ്ങളാകന്ന വജ്രവീടപക്ഷികളെ മനോമോഹനമായ തന്റെ ഭവമാകുന്ന ശായിക്കാലത്തിലുണ്ടായ താമരപ്പും വിൽ നൽകിപ്പിക്കുന്നവനായും, ദക്ഷാത്മാക്കണ്ണായ സകലമുനിക്കുടുക്കും മനസ്സിനെ സന്ദേശപ്പിപ്പിക്കുന്നവനായും, ഗംഗയുടെ തിരമാലകളെ വിസ്തൃതമായ ഇടങ്ങൾക്കുംബന്ധമാകുന്ന രംഗത്തിൽ കൂടിപ്പിക്കുന്നവനായും, ഗംഗാദേവ്യുടെ ഹരിചന്ദനപ്പാട്ടോ എന്ന തൊന്തമാറു ബാലചരനുനു മക്കത്തിൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന വനായും, ദക്ഷാനിധിയായും ലേഡാകത്രമാകുന്ന താമരപ്പും തന്റെ നിർമ്മാണത്തിൽ പരിഗ്രാലുമായ താമരത്തന്ത്രം തന്റെ അങ്കമായും, ഭഗവാന്നായും ഇനിക്കുന്ന ത്രിപരമേശപരംഗനു മഹാത്മവരത്തിൽ സഭാങ്ഗാന്തരായ എട്ടിംബന്നും വന്ന ചേർന്നിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ താനിവാരം സഭിപ്പത്തിൽ ചെന്ന തൈജിലുടെ നാളുവിലുംവെദഭവ്യാത്രക്കണ്ട ശ്രസാദിക്കേണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്നണ്ട്. (ആലോച്ചിച്ച്) അല്ലെങ്കിൽ അപേക്ഷിച്ചിട്ടിട്ട് അവയ്ക്കും എന്നുകൊണ്ടിരായ,

வாழ்த்துமிகு ஆனமாதிரி கொள்கிடமை

ചേത്തുംലാറുകയതുന്നവരുംഗിത്തെന്ത്

എന്നുംസുരന്യമത്രകാണ്ടമയുവുതങ്ങ—

ഉന്നമനക്കുമത്തിനെയൊരുപോലെ.

(നോക്കിട്ട് സാമ്പാദങ്ങളാട്ടുട്ട്) എൻ്റെ സ്നേഹിതനായ കംഗതരംഗൻ സംശയാസികളുടെ അപേക്ഷാന്തരം നാടകകാഴിനയസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി ഇതാ ഇവിടെത്തെന്നെ ഇരിക്കുവാലി.

നടക്ക—(പ്രഭവമീച്ച്) ഓയ! ഈ സാഹാസികദ അംഗൾ മാർത്തായി ഭവാന്നോട് മുരുക്കരം പറയുന്നു. ഏതൊ

നാൽ, ഒരു ദശാജ! (എന്നിങ്ങിനെ പുക്കി പറയുമ്പോൾ ശേഷ്) സുത്രധാരൻ—(ചെവി ശണ്ടം ചൊത്തിട്ടു്) കൗൺ! ഇത് ഭട്ടം യോഗ്യമല്ല. ഇരിക്കുന്ന മഴവനും കേരംകുട്ടി.

നടൻ—ഓവ! അങ്ങ് എന്നും ഇതും യോഗ്യമല്ല എന്ന പറഞ്ഞതോ? അതക്കുതന്നു പറഞ്ഞുകേട്ടാൽ കൊള്ളിം.

സുത്രധാരൻ—എൻറെ ജീവ്യൻ സദ്യോള്ളപ്പേരും കിയിരിക്കുന്നും അനംജനായ എന്നു രാജാവുന്ന പറഞ്ഞ തുതനും യോഗ്യമല്ലെന്ന പറഞ്ഞതോ. ശതാൻ കേവലം ഒരു മാത്രമാണ് എൻറെ ജീവ്യൻ രാജാവു തനിനും അധികം മുണ്ടാരാമനുന്നു പേരോടുകൂടിയവനുമാക്കണ.

നടൻ—മുണ്ടാരാമനുന്നു അങ്ങയുടെ ജീവ്യനു് എന്നു പ്രാഥാണ് മുണ്ടാരാഡി തും.

സുത്രധാരൻ—നാമംകൊണ്ടുതന്നു ഉത്തരം പറയപ്പെട്ടി കിക്കുവപ്പോം.

നടൻ—(ചിത്രിച്ചുകൊണ്ട്) നാമംകൊണ്ടുതന്നുവണ്ണാ മുണ്ടാരാഡി.

സുത്രധാരൻ—അതെ.

ചുവിത്രീമാമാരാമവർക്കളുടെനാമങ്ങളുവതാ—

നവക്കേരംമെത്തുംപ്രാണഗണംമുരുളുന്നനിയതം

സുവർണ്ണംത്രീവണ്ണംതെളിവുടയപീയുഷകരനു—

നിവർണ്ണംതാൻരതാകരമിവകരംപോലോക്കിലവാൻ.

എന്നമാത്രമല്ല, ജനകനുന്ന പേരായ രാജാവിന്റെ സദ്ധിക്കൽ ഹരമാപാരോപണമെന്ന പ്രസിദ്ധമായ നാടക തന്ത അഭിനയിച്ചിട്ടു വരുമ്പര സ്വന്തമല്ലെന്ന ആരു രാജാവിനാൽ നന്നക്കപ്പെട്ട റംഗവില്ലായരനുന്ന സ്ഥാനപ്പെറിനെ പ്രിയയേ പ്രോലൈ വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആരു മുണ്ടാരാഡകൾ നാമം കൊണ്ടുമാത്രം തന്നുവണ്ണാ മുണ്ടാരാഡിയെന്നു് അങ്ങ് അപഹസിച്ചതു് എന്നുകൊണ്ടാണ്.

നടൻ— അഭേദമം ഇപ്പോൾ ജനങ്ങളെ ആനന്ദിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് എത്രദേശമാണു് ഇരിക്കുന്നത്.

സുത്രധാരൻ—തനക്കുളിക്കിവാണു്. മുണ്ടാരാമവനുന്നതു

തന്റെ പേരാണെന്ന പറഞ്ഞു തെക്കേടിക്കില്ലെങ്കിൽ ആദ്ദോ ഒരു നടാധമൻ മുംബാശമൻ രാഗവില്ലായരെന്നും വൃഥക്കി ചെയ്യാവുമെന്നും മുംബാശമൻ അതു കേട്ടിട്ടും ആ ദിക്കിലേ കൂത്തെന്ന പ്രോത്സി, സുക്കണ്ണതന്നെപ്പോരായെങ്കിൽ ഗായകനോടു കൂടി സഖ്യത്തെ സന്ന്യാസിച്ചു തെക്കേടിക്കില്ലെങ്കിൽ വാഹിനീപുതിയുടെ സദാസ്ഥികൾ രംഗസംഗ്രഹത്തെ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന എന്ന് ഇരുപ്പാർ തന്റെ കേട്ടു.

നടൻ—ആയും! ആരംഭം വലിയതുതന്നു.

സുത്യാരം—ഹതിക്കയും ആയുംമെന്നു പറവാനെന്നും മില്ല. ഏതെന്നാൽ,

താത്തണ്ണിന്താംഗിട ചതാളജ്ജവുമിടവിട-

നംബുജംഡപാലേക്കുണ്ട്

മീത്താരുമൈപ്പുണ്ണ് വരുൻതൊഴുഞ്ഞുമുഖവായും

ചുമ്പിരപ്പുനിലാഡം

പാതേതാളംമോദേമകംനുണ്ണാശമിവദേഹ-

നംജു നൽകാത്തെയെറ്പുാൽ

പാതന്നിട്ടംകീതിയെക്കൈക്കൈകിലെവന്തിനെ-

കുട്ടിവാൻനേരാക്കുല്ലു.

എ

അതിരിക്കുടു, സംഭാവാസികളുടെ സംഭാവനമസ്യം എന്നാണ് പറയു.

നടൻ—അങ്ങൾ അഭിന്നതിക്കുന്ന ഇപ്പുകാരമുള്ള നാടക ഒരു കാണ്ണാനായിട്ടും അപരം ഒരുപാടിയിരിക്കുന്ന എന്നതനും യാണ്

പ്രാത്യുഷിച്ചുമെല്ലാറിലുമരിക്കാസം

സർപ്പമുംബേഘ്രനുകൊണ്ടി-

നാതുരേതായുംപ്ലുമാമപ്പുതുക്കവനിനേ-

രാളുകളുംചുംബാടം

ജാമ്പംവിട്ടാനുഭാൻപോലാതിരിവിതാവും

വകുലാവത്തിനാലും

നാനാസർസംവിധാനത്താട്ടമിടകലങ്ങം

മാളിനാട്ടപ്പുബ്ബന്നും.

സുത്യാരം—(ആലോച്ചിച്ചു സന്നോധത്തോടുകൂടി) മാ കിഷ്ടി! അങ്ങൾ ഈ നാട്ടപ്പുബ്ബന്നും ചേരേണ്ണാണെന്ന് അവിയുണ്ടാവാ? (പിന്നുള്ള ആലോച്ചിച്ചു വിരിച്ചുകൊണ്ട്)

കൂനിനാടകത്തിൻറെ നാമധേയത്തെ മഹറാരോഹത്തുനിന്ന് നിത്യപിക്കുന്നത് എൻ്റെ തലമടക്കിയിൽത്തന്നൊരിക്കുന്ന നീ ബോലുല്ലള്ളത്തെ സമുദ്രത്തിൽ എല്ലാഞ്ചും മൂലകിക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന തിരംഭകളുടെ ഖടകിൽ അനേപശിക്കുന്നതുപോലെത നൊഡാണ്. എന്തൊരു തും ദ്രോകത്തിൽ കുമേണ്ണ നാലു പൂജാജ്ഞിലേയും എന്നും പതിനെയും അക്കാരങ്ങളും ചേത്ത് നൊക്കിയാൽ “പ്രസന്നാഖവം നാമ” എന്ന സ്വഭാവി അംഗിയായുന്നതാണെല്ലാ.

നടക്ക്—(ദ്രോകത്തെ ചൊല്ലി ആലോചിച്ചു സന്നോഷം യേതുജ്ഞാജ്ഞാഥക്രൂട്ടി) കവികളാകുന്ന ആനുബന്ധുകളുടെ വികാസത്തിക്കൽ ചത്രികയായ സരസ്പതീഡേവിയുടെ പ്രസാദമമുഖം അതിശയിക്കത്തുന്നതുനേന്. എന്തുകാണുന്നത് ആ ദേവിയുടെ ഉചാസന മെത്രവായിട്ട് കവികൾക്ക് ഇപ്രകാരം ഒരു വിചിത്രമധുരകളായ ശോഭനവാസികൾ പ്രകാശിക്കുന്ന വല്ലോ.

സുത്രധാരൻ—അതാജിനെതനേന്. തും കവിതനു തിരുന്നുകരിച്ചു് ഇപ്രകാരം പരത്തിരിക്കുന്നു.

അപ്പേണ്ടാരതിനിന്ന് പഞ്ചാംബുജരജ്ജല്ലുപ്പംമഹാമംർമ്മനം ഒമ്പേഴുപ്പന്നതനെനകാവുപതയാളിഞ്ചുറവാലിച്ചിത്തുടക്ക് ചൊല്ലാക്കുന്നാരതിന്നുത്തളിത്തലക്കുംഭജിപ്പുകോയ്ക്കുന്ന ഷഘ്നത്തിനുമായനിന്നുവെവിയിൽക്കേറുന്നിതേരുമുണ്ടാ. വു

(ആലോചിച്ചിട്ട്) സരസ്പതിയാകുന്ന മംസപ്പുട വം നീകിമഹംഷിയുടെ ഒരു മുഖാരവിന്നതെ പ്രാപിച്ചിട്ട് മുഹമ്മദിനെ വിന്റെ നാലു മുഖാരവിന്നങ്ങളിലുള്ള വിഹാരവിനോദത്തെ അനബ്വിക്കുന്നതിനാൽ കവികളാകുന്ന കമലങ്ങളുടെ വാസസ്ഥാനമായ ആ മഹംഷിയിൽ എൻ്റെ മനസ്സു വളരുകുന്ന പ്രതോട്ടിക്കുന്നു.

നടക്ക്—തിലോകവാസികളുടെയും അപ്രകാരംതനേന്. ധന്തുവാദികിരാമാധാരമതിമധുരംകാവുമാഡിത്രുവംഗ്രാ-ലുനാഗ്രിരാമലോകാത്തരചരിതസ്യാസാഗരംതീര്ത്തമുണ്ടു-പിനൊരുജംകവിക്കാരണിയുതമതിനാലുമല്ലുംനകന്നീ-മന്നിൽചെപ്പയുന്നപെയുംഡസമാടകവിതാവഷ്മാകല്പകാലം.

(ആലോചിച്ചിട്ട്) യാതാരം രാമവാദുണ്റെ കീതിരിക്കായ രാകാചത്രികയുടെ സവാസിതനായ ശ്രീവാന്മീകിമഹംഷിയു

കെയും വാൺിവിലാസമാക്കുന്ന സമുദ്രം വല്ലിത്തുവും അരു രാമ ചാത്രൻ തന്റെ ഏൻ്റെ മനസ്സാക്കുന്ന ചാക്കാരത്തെ അരുന്നാണി പ്രിഞ്ചൻ:

സുതയാരൻ—ഇതു യുക്തംതന്നെ.

നീലംവയൽപ്പുസ്തകത്വാംസൂഷ്ഠമവിലസുമി-

രാമചന്ദ്രകല്ലുന്നത്-

പാലോലുംവാൺിമാരാഡ്രിയകളുടെകട-

ക്രാന്റിലുംവെണ്ണതേട്ടിം

କେବେଳକୁଳାଲୀହାରିଷ୍ଟିଲରମାଣ୍ଡିପାତ୍ର-

സാക്കിലുംപുത്തകണ്ടായ്

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କାରୀଙ୍କ ପରିବାରଙ୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପରିବାରଙ୍କ ପରିବାରଙ୍କ

രാജ്യാധികാരിയിൽ

00

ପ୍ରକାଶନକାରୀଙ୍କ

இறுமலோகமத்தில்கின்கொள்ளுகிறிஹனிலெத்தியஸரஸபதி
சமைஹாருமகராவாகமெனங்கொலுமிடமேர்வயர்
வைமைஹாலுவவரிடுமாழநுதவாபிதனிழ்முகிடவா-
ங்கையாத்துக்கூடுதலெனகவிமாழந்திருப்பேயைள்ளதறு. மதி

നടൻ—എല്ലാക്കവികളും ചുമ്പിച്ചിരിക്കുന്ന അതാമത്തെ വണ്ടുകളുണ്ടാവോലെ ഇല തുറിയാമന്തനുന്നു അവവർന്നിക്കുന്നത് എന്നുകൊണ്ടാണ്.

സുതയാരൻ—(വിരിച്ച്)

କଙ୍ଗଳାକ୍ରିଟିକରୁ ସତ୍ତ୍ଵାଲାବନୀମନ୍ଦର ରେ ତ୍ୟାଗପୋତ୍ୟ
ପଣ୍ଡିତ ହିଂଦୁ ରାଜେଶ୍ୱର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ
ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଞ୍ଚ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତର
କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତରରୁ ପାଞ୍ଚ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତର

മന്ത്രാലയം

ପାରାପାରିତ୍ୟଜନାତିରିଷୁଚରିତମାଂବିତକିର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗରିତବିତ୍ୟ-
ପ୍ରାରିତ୍ୟିତାମିତ୍ୟସୁର୍ଯ୍ୟବ୍ୟାଧିତକବିସଂସ୍କରଣକାଶୟମନି.
ପେରାତ୍ମିକାର୍ଯ୍ୟମାନରିତାଲିରଣି କଲତାଂବାଣିତ୍ୟକଣ୍ଠେରାଟି
ଓହିଅନ୍ତର୍କାରୀରୁକ୍ଷମାନରିତାଲିରଣି

[əmʃɔ̃].

நடந்—இந் பூவானுத்தால் கவிஞர்களினியிவைநெய்
வா அதைவிக்கினாதே அதற்கான்?

സുത്രധാരൻ—(സ്റ്റേംഗോപ്പാലോട്ടക്രടി) എന്തോ? നല്ലാർത്ഥനായ രത്നജീവി അദ്ദും വല്ലുന്ന ചൊല്ലാന്നതു ചൊല്ലാൽ ചൊല്ലുവായ നല്ലുമതിമാൻ കൈഞ്ഞണിയിന്നുവാം ശ്രാതജ തലലുഡ്യുറിയസ്തലുബാധമഴകിൽ തീത്രാമഹാദേവജൻ [വൻ കുലൻ ശ്രീജയദേവനെന്നനാകവിശ്വക്രോട്ടിന്മില്ലേഡ്വാൻ. ഫർ

അരതുമാത്രമല്ല,

സുമിത്രയുടെപുത്രനാംസുഭതിലക്ഷ്മണന്നതനും

സമസ്യവിഷയംവെടിഞ്ഞമല്ലാമപാദാംബുഡജ

രമിപ്പുതുക്കണക്കെട്ടിക്കവിവരങ്ങൾ വിത്രംകഴി—

തത്ത്വദരസഭക്കിയോടുനിമിക്കുന്നുമോ. ഫർ

നടൻ—ഞാൻ ചാരുന്നു ചരിത്രത്തെ അറിയാതെ ചക്രക്കു തന്ത്രിന്നു സ്ഥിതിയിലാണുതെങ്ങിനെ. ആ കവിതരന്ന സപ്ത കൂതിയായ ഈ പുസ്തകം ഒരു വക്കൽ തന്നിട്ട് ഇതിനെ കവിതാമോരമാരിൽനിന്നു നല്ലവള്ളം രക്ഷിച്ചുകൊഞ്ചേ സാമന്ന് എന്നാട് പറഞ്ഞു. അംഗ്രോൾ ഞാനം വിന്നു തോട്ടക്രടി അംഗ്രേമത്തിനോട് ഇപ്പുകാരം പറഞ്ഞു.

ഒണ്ണംവെണ്ണംവാനിതോത്രുവെറുതേചോരാപ്പുഹാരത്തിലോ—
ക്രൂണംവിട്ടതിനീരവാകമയമെന്നാലുംവിനാസംശയം

കണ്ണംകണ്ണതകംകരംപ്രദയഭീമുല്ലാവിവരികുലാം

വള്ളംവെച്ചുവിരംഭവനോഴികളാംനുത്രുകാതിനിട്ടവൻ. ഫന്ന

സുത്രധാരൻ—എ! മംഗാനായ അംഗ്രേഷത്തിന് ഈ സംശയത്തിനു സംഗതി എന്നാണ്.

പാരംഭംഗ്രികലന്നിട്ടംവവനവുംഭാരിച്ചിട്ടുത്തവും

ഓവയംസംകൂത്തിയെയുമന്നുവന്നിത്തുരതാശതയുംവ്യാജമായ

പാരാതാത്രുകവന്നുപോയ്ക്കൽക്കടക്കാഞ്ഞപ്പുറംവെച്ചകിലും

നേരോടേസുവമാലുസിപ്പുതെവനാണോത്താൽയരിത്രീതലേ.

നടൻ—ഈ കവി തക്കശാസ്ത്രത്തിലും മഹാ വിഭജ്യനാണന്ന കേട്ടിട്ടണംഡ്രോ. ഇവിടെ ചാരുകയും ചണ്ണാതപവും എന്നപോലെ കവിതപവും താക്കികതപവും ഒരേത്തു് ഒക്കെ ചുരിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടു ഞാൻ വളരെ വിസ്താരിക്കുന്നു.

സുത്രധാരൻ—എന്നാണ് വിസ്താരം?

എന്തെങ്കൊമലിമായകാലുകളാണുനാബാങ്കരംവും

പുരിക്കുന്നില്ലതെങ്കിലുമാഴിയിൽനാഴാതിനല്ലുംട്ടാണെ

വൈസപരമ്പരയിലെമ്മലത്തെമതിൽത്തൻകെന്നവും ഹാർത്തിടം ശ്രദ്ധാക്ഷമങ്ങളേക്കംഭേദതിലെയേലിച്ചുകുടേശം... ഫു

നടൻ—ഓവ! അവരുവരുടെ കവിതാചാത്രുമ്പരസങ്ങളെ തുഴാണ്ട് വിനോദിക്കുന്നവരായ ഈ സദന്പുന്നാർ അനുന്നായ ഒരു കവിതകളെക്കാണ്ട് എങ്ങിനെ വിനോദിക്കും.

സുത്രധാരൻ—അതു ശരിതനീ. ഇതിനെക്കറിച്ചു് ഈ കവിതനീ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കും.

തന്നവാണിഇണമോത്രമോദമിയലും സത്രകളേണ്ടാക്കതിയിൽ പിന്നവാജാതെമനനംതെളിഞ്ഞുവിരിയെന്നൊഴി ചുട്ടിനുന്നരു ആവാലംനിരിയുംപടിക്കെന്നാലിച്ചീട്ടിനാപുന്നേനുന്നാടം [വും മേവിട്ടിനാസാലവുംഘടജലാസേകരത്തേയോക്കുന്നതേ. ഫന്ന

നടൻ—ഇള്ളേഷത്തിന്റെ വാണിക്കളും സരളതയും കോ മുള്ളതയും ആയുൾപ്പെട്ടത്തക്കാതുതനീ.

സുത്രധാരൻ—ചിലേടത്രു് വകുതയും കറിനതയും ആളു കാരംതനീ.

നടൻ—(കെടുതുകതേനാട്ടകുടി) അതുകുറംകും രമണിയ തയ്യാറോ?

സുത്രധാരൻ—ഉണ്ട്. അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. [നേന്നു

നിന്നിച്ചീട്ടിനാതെന്നാലവലസരിയകവിപ്രേണ്ണവക്രൂക്കതിപ്പു നന്നിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽക്കടിലമാസിക്കുന്നാർമുഖാക്ഷീകരക്കും നന്നായുങ്കുകൾിവിക്കൂറ്റാനരസമറിയുംസംശയനംവകുണ്ടാവും തന്നെവാഞ്ചിപ്പതില്ലോക്കിലശരികലാശംഭവുട്ടനുതില്ലേ. ഒരു

അതുമാത്രമല്ല,

കന്നാൽക്കാരമുതാബ്ദിയിന്നാമുതമാവോളംനുകന്നിട്ടതാൻ മിന്നാംപ്പാടിക്കുവില്പുക്കുനിരവോൽക്കുനാരിതുകീട്ടകിൽ

നന്നായിട്ടിനോട്ടസാമുഖ്യവായിട്ടിനമുന്നിൽക്കുണ്ടാം

തന്നെകൂടുമതായുംസദാമുത്തരസംവിനാംപുഡ്യാക്കതിക്കയേറ്റാ രഹ

നടൻ—ഈ കവിയുടെ അന്തിക്കരണം പരമിന്നുന്നതോടുകൂടിയതാണ്, നിശ്ചയം. എന്തുകൊണ്ടുനാൽ ഇള്ളേഷത്തിന് ഇപ്രകാരം അനുതമയുരകളായി ശ്രോന്നെകളായിരിക്കുന്ന ചാണ്ണികൾ പ്രകാശിക്കുന്നവരുണ്ടും.

രക്ഷംവോരൻകള്ളിപ്പുരംമിയുന്ന
മഹാസംഭാഷണക്രമത്തിനാസന്ധിലാസം
ഒപ്പംമഹാപ്രസംഗമ്പാണണവം
ആനേജ്ഞാക്സ്യവാക്കാംപ്രക്രമം.

22

അതുമാത്രമല്ല,

എല്ലാസർത്തുനാവുംതിക്കണ്ണപുത്രജനായിക്കൊട്ടക്കണ്ണത്തിൽ
ചൊല്ലാണുമകളെനാപോരകവിത്താനുംത്രംന്നല്ലിൽ

[രൈ

ചൊല്ലാജിംകവിക്രിക്കേചത്സിപരംന്നൽകനാപോരന്നല്ലിട്ട്
നില്ലാനല്ലാങ്ങരാജുലക്ഷ്മിയുമഹാസർഘുമവില്ലാപ്പിയും.

(അംഗിയറിൽ) ദോ ദോ കഴിവവശ്രദ്ധേയ! നല്ലതു നല്ലത്.

സുത്രധാരൻ—യാജ്വല്യവൽക്കുമഹാപ്രിയരം റിപ്പുനായ ദി
താത്ത്വാനമഹാപ്രിയ ഇവിടെത്തന്നെന്ന ഇരിക്കുന്ന നിശ്ചയം, അംഗീ
ഹതിനു തുലിചാരീയനാരെ കാണുന്ന പാടില്ല. ഇപ്പോൾ
വരെ മുതാനേജ്ഞാനഭ്രതാടക്കുടിയിരിക്കുന്ന ഇരുമുതിനിന്ന് ഇം
കാലത്തു മുമ്പുക്കുത്തുവെച്ചുമാരെയല്ലാതെ അനുജാതീയനാ
രെ കാണുന്നതു യക്കതെല്ല. അതുകൊണ്ട് ഇരുമുതിനിന്റെ
മുഖിൽ നാം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു രാറിയല്ല. അതിനായ ഈ
വിഭവിനു പോവുകതനോ.

(എന്ന രണ്ടാമതം പോയി)

ഇങ്ങിനെ പ്രസ്താവന.

(അനന്തരം ഭാത്ത്വായനൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഭാത്ത്വായനൻ—“എല്ലാ സർത്തുനാവും തിക്കണ്ണ” എ
ന്ന ശ്രദ്ധാക്രമത്തെ ചൊല്ലിട്ട് ഇത് അംഗിനെതന്നെന്നയാണ്. ഇം
ജനകരാജാവുകുടി സകലജനങ്ങളിടേയും കള്ളൂക്കളാകന്ന താമര
ചുപ്പകൾക്കു സൃജ്ഞനായി ശ്രദ്ധേയനായ ഒരു പുത്രജന്ന തന്റെ ഒ
രു ദിവ്യ കൊട്ടക്കേണമെന്നുള്ള അതുമഹംനിമിത്തം എന്നുറ തു
ഡബ്ലിനാൽ ഉച്ചദേശിക്കപ്പെട്ടതായ ആത്മവില്ലായെയും വിശ്വ
ആത്മാക്രമത്തിനു സിലിച്ചതായ രാജ്യസമ്പത്തിനേയും ആത്മരിക്ക
നില്ല. (ചെവിക്കൊട്ടത്തിട്ട്) എന്നൊന്ന് അതുകാശത്തിൽനി
രില്ല.

2 *

അ വിശ്വാസാദം കേരിക്കുന്നത്. (ആലോചിച്ച്) ഇതെത്തൻ്റെ തു ആവിന്നക്കാണ്ണാൻ വരുന്ന ഭേദപ്പെട്ടിയായ നാരദമഹാഷ്ഠിയുടെ ക ആലുള വിശ്വാതത്രികളിൽനിന്ന് വായുവിലെൻ്റെ ഘട്ടനത്താൽ ഉണ്ടാകുന്ന മധുശമ്പുംബാധിരിക്കാം. (മേല്ലോട്ടേനാക്കിട്ട്) ക ഷ്വാശമ്പുംബാമും മേതുവായിട്ട് ഞാൻ തെററിയരിച്ചുപോയി. ഇതു മധുരമായി ശമ്പുംബാ രണ്ടു വണ്ണകളുണ്ട്. (പിന്നേയും ചെവികൊച്ചാട്ടത്തിട്ട് സങ്ഗതാഷ്ടകാശരൂക്കണ്ണജോടിക്കുട്ടി) യോഗി ശ്രേരനായി ത്രികാലജ്ഞത്താധിരിക്കുന്ന യാജക്കവർക്കുമഹാഷ്ഠി യുടെ അനന്തരാഹാരക്കു അംഗിഡയിക്കുത്തെത്തക്കരുതനെന്ന. എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ ഒരുദ്ദേശ്യം അനന്തരാഹാരനിമിത്തം ഇപ്പ കാരമുള്ള പ്രാണികളുടെയുംകുട്ടി ഭാഷയെ അറിയുന്നതെങ്കിലും സി ലി എന്നിങ്ങനൊധിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇതുകൾ എന്നൊ സ്ത്രീ പരയുന്നതെന്നു കൊംക്കാം. (ചെവികൊച്ചാട്ടത്തിട്ട്)

ഒരു തു എന്തുവും പരയുന്നു, സദേ! കലാലാപി! ഒരു ഏവിശ്വനിനു വരുന്നു.

മരേവൻ എന്തുപരയുന്നു, സ്നേഹിത മധുപ്പിയ! ഞാൻ മനുഷ്യലാഡനായ ത്രിപാലേഗ്രാമൻ്റെ ശ്രിരസ്സിക്കൽ എപ്പോം ശം പ്രകാശിച്ചിരിക്കുന്ന ശംഗാലുവാദവന്ത്തിൽനിന്നും വ അനു.

ഭാത്ത്രായനൻ—ഈതുകളുടെ സംഭാഷണവാത്രമും ത ക്കൊയു നാമധേയങ്ങളും ആയുമ്പുട്ടെന്നുടന്തെത്തക്കരുതനെന്ന. (പി ഩേയും ചെവികൊച്ചാട്ടത്തിട്ട്)

മധുപ്പിയൻ എന്തുപരയുന്നു, വിശ്വേഷവർത്തമാനങ്ങൾം ഒ നമില്ലെ.

കലാലാപൻ എന്തുപരയുന്നു, ഉണ്ട്. മധാബലിയുടെ പുത്രനം സഹാരുഖാളിവുമായ ബുണ്ണൻ ക്ഷേമിവസം നല്ലവ ണ്ണം വിട്ടു് താമരയ്ക്കുള്ളേക്കുണ്ടു് കെട്ടിയ ഒരു മാലയെ ഒ ഗവാനായ ത്രിപാലേഗ്രാമൻ്റെ തുകാക്കൽവെച്ചു നമസ്കരി ചു പ്രസന്നനായ പരമേപരുന്ന ഇപ്പുകാരം അറിപ്പിച്ചു.

ഉത്തക്കുറംരാവണൻതന്റെക്കരണവല്ലമതിനു-

ലാക്കമുറേരക്കമ്പേം

എ

നായക്കെലാസാല്ലിരെക്കാളുത്തിട്ടിലുംതരമാ—

ആദിത്യത്തെന്നുണ്ടലാണെ

മക്കണ്ണ! പ്രേമമാൻറിനായള്ളക്കസഹിയാ-

തുംഗ യോഗിക്കണ്ണായ്

നില്ലാതുരേഷ്ഠരെക്കകർക്കടയാളവമതിൽ
ചേര്ത്തിടാനോത്തിട്ടോന്ന്.

൧.৪

അപ്പോൾ ശ്രീപരമേഖരൻ അവനോട് പറഞ്ഞു.

പുരാതനമാണിന്മുകികരണാചയയുംവന്നാരെന്നുംചാപം

ക്രാതുകവചച്ചിട്ടാണാന്വപതിജനകങ്ങലാതുമോദബേണാൻ. ൧.५

ബാണാൻ അതുകേട്ടിട്ട തന്റെ ആയിരം കൈകളും
നോക്കി സംസ്താപിച്ചതാട്ടംകുടിപ്പോയി. ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടു-
പോറു, എന്നാൽ അങ്ങ് ഇപ്പോൾ എവിടെനിന്നു വരുന്ന,
അവിടെ എന്നാണ് വിശ്വാസം പറയു (ചെവി കൊടുത്തിട്ട്).

ഡ്യൂപ്പിയൻ എത്തുപറയുന്ന, ഞാൻ ദേവേദ്രുതൻറെ നാ-
നോഭ്രായത്തിൽനിന്നാണ് വരുന്നത് അവിടെ “എട, എ-
ട, ഉള്ളാനപാലകമാരേ, രാക്ഷസചക്രവർഗ്ഗിയായ രാവണമി
ഹാരാജാവിന്റെ ശിവപൂജ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. പിന്നെ എങ്ങി-
നെയാണ് ഈ ഉള്ളാന്താവിലും പുഞ്ചങ്ങളെയെല്ലാം നിങ്ങൾ
പറിച്ചും” എന്നിങ്ങിനെ എടുത്ത ഒരു രാക്ഷസന്റെ കറിന-
മായ ഒരു ശബ്ദത്തെ ഞാൻ കേട്ട. “എടോ രാവണാട്ടതു, അ-
ണിതു ക്ഷമിക്കണം. ഇപ്പോൾ ജനകമഹാരാജാവിന്റെ പുത്രി
യുടെ വീശസ്പയംവരുത്തുക്കാണമാൻ കൈശത്രുക്കന്താട്ടക്രൂട്ടിയ
സകല ദേവന്മാരുടെയും വിമാനങ്ങളെ അലങ്കരിപ്പാൻ വളരെ
പുഞ്ചമറം വേണ്ടിവന്നു” എന്ന് ഉള്ളാനപാലകമാർ പറഞ്ഞു.
അവൻ അതുകേട്ട് ഈ വരത്താവാദത്തെന്നു രാവണമഹാ-
രാജാവിനു ഒരു തിരുമ്മല്ലാഴ്തായി വെയ്ക്കാമെന്ന പറഞ്ഞിട്ട്
അവിടെ നിന്നുപോയി. ഞാനം കൈശത്രുക്കന്താട്ടക്രൂട്ടി ഇങ്ങോ-
ട്ട ചേരുന്നു.

ഭാത്രാധനൻ— (സംസ്താപകൈശത്രുക്കങ്ങളോട്ടുകൂടി) വഴി
രെ ശോച്ചുമായ ഒരു പുതിയ വത്തമാനം ഈ വണ്ടകളിൽ
നിന്ന് ഏന്നിക്കുവിബന്നിട്ടായി. (ആലോച്ചിച്ച്) കുഴിം ഇതു
വലുതായ ഒരു അനന്തമ്പത്തിന്ന് അങ്ങരമാണ്. എത്തുകൊണ്ടു
നാൽ ബാണാനം രാവണാനം സീതാസ്പയംവരുത്താനെന്ന കേ-
ടിരിക്കുന്നു. (പിന്നെയും ആലോച്ചിച്ച്) അല്ലെങ്കിൽ ഇവിടെ
റിംബാഡിപ്പാൻ ആവശ്യമില്ല. എത്തുകൊണ്ടുനാൽ വണ്ണി

കരം പറഞ്ഞുള്ളൂടെ ഇമംകൊണ്ടിം തോന്ത്രിക്കൂട്ടുക്കൂട് : (പി
നോയും നല്ലവസ്തും ആലോചിച്ചിട്ട്) ഇവരെ കേവലം വണ്ണ
കൂളിഞ്ഞു പറഞ്ഞത്രുട്.

നവനവിരസമോല്പം നാളുചിത്രങ്ങൾ തീ

ആവണ്ണുവമന്ത്രം മേലുമേലേവളർത്തി

ஸிவ.ച.வ.ரி.த.മ.ங.ா.த்.தி.பே.பூ.ங.மீ.ஒ.ஞ.ா.வ.ய.ா.ங.

സൂവപ്പനക്കരമാരെന്നമോതാംനിന്ത്യാൽ.

(അമൃതാധരയിൽ)

Q.MD

മഹാദേവ് അരണ്യങ്ങളുടെ ഉറ്റമാ വളരെ ദ്രോഹപ്പൂർത്തന്നെന്ന്. എങ്കിൽ വന്മികരം തന്നെയാണ്⁴. അനേകിഷ്ടകളിൽനിന്നും വന്നിട്ടുള്ള റാജാക്കന്നുങ്ങളുടെ ഗ്രാന്തശാഖകളെ വണ്ണിപ്പാനുയിട്ടുള്ളക്കുമഹാരാജാവും തന്ത്രങ്ങൾക്കിടയിലെ നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

“ പാതല്ലുറയനൻ — (സപ്തതം) വണ്ടക്കളുടെ സംഭാഷണ അഥവാ സംശയമുള്ള മാവിക്കുന്ന കാര്യം വണ്ണിക്കളുടെ വാക്കുകളും നില്ക്കും ശ്രദ്ധമായിത്തിന്നും. അതുകൊണ്ടു സീതയുടെ സ്വയംവരകാലം അടച്ചതും, നില്ക്കും. അതിനാൽ ഈ വണ്ടക്കളുടെ വർത്തമാനത്തെ ഏൻ്റെ ഗ്രാഫിനെ അറിവിക്കാം (എന്ന പോയി) ”

ഇങ്ങനെ തുല്യ വിജ്ഞാനം.

(അമന്ത്രം റണ്ട് വരുതികൾ പ്രവേശിക്കുന്നു)

കയറ്റപാളി—സ്കൂൾവിത തുച്ഛരക്ക്! നോക്കു, നോക്കു.

ക്രാന്റീസ്റ്റുമാന്ത്രികളോട് കൂടിയുള്ള പരിപ്രേക്ഷകൾ മുൻപു നിലനിൽക്കുന്നതാണ്. അതിനുശേഷം സ്റ്റോർക്ക് എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ച് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ഒരു പഠനം ആയാണ്. അതിനുശേഷം സ്റ്റോർക്ക് എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ച് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ഒരു പഠനം ആയാണ്.

[ကျေး ၁၈]

ஏழுரக்கன்— ஸவே மஜீரக! னோக்க, னோக்க. வலி
இது அதைக்கொடுக்கிடக் கூடியிருப்பதை வெளிக்கலையில் எல்லாம் தெரியும் நிலையில் உருவாக்கப்பட்டு வருகிறது. சிறுவர்கள் மற்றும் பெண்கள் போன்ற மக்கள் கூடும் நிலையில் உருவாக்கப்பட்டு வருகிறது. சிறுவர்கள் மற்றும் பெண்கள் போன்ற மக்கள் கூடும் நிலையில் உருவாக்கப்பட்டு வருகிறது.

ଶ୍ରୀ କାନ୍ତିବିଂଶେଷର ପ୍ରମାଣାଲ୍ୟରେ ଏହାକିମଙ୍କାରୀ ହେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି।

മഞ്ചിരകൾ—നോക്ക, നോക്ക.

എപ്പറകൻ— സ്നേഹിത! തന്ത്രംവെകം വില്ലേട്ടത്തു കു
ലച്ചുമാരുമെന്നുള്ള അത്യാഗ്രഹമാകന്ന വസന്തവിലാസത്താൽ
പ്രകാശിച്ചിരിക്കുന്ന രോമായൈജല്ലാകന്ന പുതൊമാട്ടുകളെക്കും
ഒരു അവക്കരിച്ചിരിക്കുന്ന തന്റെ കൈകളാകന്ന തേമാവില്ല
കൊന്ധുകളെ നോക്കുന്ന ഇല്ലേഷം ആരാണ്.

മഞ്ചീരകൻ— തന്റെ യശസ്സുഉള്ളത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചുമാ രായ ചാരണാമാരാക്കന്ന വണ്ടികളിൽ കോലാഹലത്താൽ ശ സ്വാധമാനങ്ങളായ ലിക്കക്ഷോട്ടുകൂടിയ മല്ലികാപീഡനന്ന കുറ്റിമഹാരാജാവാൻ ഇരുമ്പം.

ஏவுரக்க— தனிர் கழியிற் கிடக்கும் வட்டக்கூடு மேலாடுகோருக்குத் திட்டக்கும்மாயிக்காளாகும் தொள்வப்பி தையுவாகும் அலகுக்குதேர்ச்சுக்குடிய் குறிஞர்த்துவும் கோகிளைள்ளிக்கும் ஒன்றும் அடங்கும்.

മഞ്ചീരകൾ— ഇതേയും ഉത്തരവേണ്ടിയാലുക്കാരന്മാരുടെനായ കൊഴിഞ്ഞിലക്കെന്ന മഹാരാജാവാണ്.

“ ആപുരകൻ — വില്ലേക്കളിയോടുകൂടി ചന്ദനവല്ലിപ്പോരെ
യിരിക്കുന്ന ത്രജത്തിൽ സമ്പ്രംഖ്യോലയിരിക്കുന്ന വാഴ്മ പിടി
ചീരിക്കുന്ന ഇല്ലേക്കു അരുരാന് ”.

മജീരകൻ— തന്റെ പ്രതാപത്തേജസ്സുകൊണ്ട് മലയ പച്ചത്തറിന്റെ താഴ്വരപ്രദേശങ്ങളെ മഴവസം ചുവപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഇള്ളേം കാണുവും വാലക്കാരത്തുനായ വീംഹാണിക്കുന്നു മഹാരാജാവുണ്ട്.

ஞபுரகன்— அயிகமாய ரோமாணுதொட்டுக்குடிய கவியத்தெடுத்திற் ஹல்கிசெலிரிக்கூன கஸ்யலஜைசை ஸல்லி கறிக்கூடியாளூன தூ பூஜத்தால் பூகாஸிப்பிக்கைப்பூட்டிரிக்கூன வெறுயவேகக்கள்ளிட்டிரிக்கரளாருமதொட்டுக்கிய ஹெல்லம் அது ராஸ்

മജീറകൻ— ഇള്ളേഷം അന്നപമ്മായ ആശിഷമാസമിട്ട് അതിൽ മഹാമികരമത്പ്രായമായ മാസ്യമഹാരാജാവാണ്.

ആചാരകൻ— സപ്ത്രാജാവിന്റെ ശരീരങ്ങോദയെ ചട്ട നച്ചാടകൊണ്ടു ധവളുമായ തന്റെ ബാഹ്യാശ്വത്താൽ സർമ്മികൾച്ചു ശ്രീപാരമ്പരച്ചാപത്തെ ശ്രീരിഷകസുമല്ലുമായമാണെന്നു നിത്രുപിച്ചമിരിക്കുന്ന ഇള്ളേഷമാരാണ്.

മജീറകൻ— നിന്ത്മലകളായ അന്നേക്കുള്ളതുമാലകളെ മാറിക്കും ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ഇള്ളേഷം മഹാ ഭജിബലംഗാലായയും സിന്ദുമഹാരാജാവാണ്. പിന്നെ (കൈഞ്ഞുകരിക്കുന്നതുകൂട്ടി) സ്നേഹിത ഇവരെ നോക്കു. നോക്കു.

നാന്നായിപ്പറ്റിവില്ലിരുകലച്ചുകുംണംവചയീടാ—
മെനോറക്കുകത്താരൊന്തുപുഞ്ചകംവിത്രുളുന്നുടും
മനിന്പുത്രിയെയൊരുക്കണ്ണിട്ടവതിനാനുശേഖവന്മിത്തം
കുന്നിച്ചിറ്റിപ്പരതചുഴുവുമിതാപാക്കണ്ണപാക്കിക്കൊടോ. ഒന്ന്

ആചാരകൻ— (ചെവികൊടുത്തിട്ട്) മേ വയസ്യ! ഏന്ന
ഗംഭീരമധൂമായ ഇം കോലാഹലവുമെന്താണ്.

മജീറകൻ—

ഇംഗൾത്തനെടവില്ലേട്ടതമനടങ്കാരത്തിലുന്നംപരം
അക്കാദമ്പുട്ടമദാംബുതുകിരുമ്പേഡാരീന്ത്രിനോവരം
മോശപ്പുട്ടമദ്രേഘവില്ലുത്വവിളീട്ടനാമേലുഞ്ഞിപോ—
പാശരന്നാഞ്ചംമുഴങ്ങാവനിലവിളിച്ചിട്ടനാതാണിരവം. ഒന്ന്

ശ്രീപരംഗ്രാമപരണ്ഠരു തുക്കെക്കളാൽ ലാളിക്കപ്പുട്ടതു
യാഞ്ചു വില്ലു ഇതാ കൊണ്ടുവന്നവല്ലോ. ആയുള്ളും! (നല്ലവ
ണിം നോക്കിക്കണ്ണിട്ട്) ആയുള്ളും! ഇം ദിപ്പുമായ തെരുയംവു
കും അന്ത്രാതാനുത്തിന്തിന്തിരു രംഗാന്തമായ മണ്ണപരമായിരി
ഞ്ഞു.

ശ്രീ പാഠ്യം ക്ഷേണിബാധിയനാവാസുകിരുവശപാസാനിലക്ഷിപ്പുമാ—
യാളീട്ടനാവിഷാഗിരേതികളിയാൽത്തനോദ്ധേശിച്ചുപുജാ
ബാണാതിനുള്ളവായവായുവിത്തിരിച്ചിനനനാചാരത്തെടി— [തം.
കോൺിൽമേപ്പുട്ടിനാക്കംവിച്ചിരിത്രുയസമ്മാഹാത്മുഞ്ഞം

ആചാരകൻ— അന്ത്രാ തം, ശത്രുവാഹനനായ മഹാവി
ജ്ഞാനഗവാൻ യാത്രാനിങ്കൽ സപ്പന്നമയമായ വീറകക്കേണ്ട
ആക്രിയ ബാണമായി ഭവിച്ചു. ശ്രീപരമാക്കം സന്താപത്തെ ഉ
ണ്ണാക്കിത്തിരിത്രുവോ ആ വിസ്താണും ഇത്.

മജീരകൻ — (വട്ടത്തിൽ ചുറ്റിനടന്നിട്) അല്ലയോ
രാജാക്കമാറേ!

നേരോടിപ്പാരിടത്തിന്തായതൊട്ടുകരിയാം

ത്രഖനവൻഗിവൻതൻ

ചേരാളുന്നിയില്ലിൽപരിവോട്ടുഡിസമായോ

ബലമാംതാണിതിപ്പോൾ

പാരാതീഴ്ക്കുന്നാവധിപുനരവനായോ

സപ്പണ്ടകാഞ്ചിത്രാന്തി -

നീരാരാവംചേഗ്നസീതാന്ത്രിനയനസ്വം

നയകിവാഴിംസമീപേ.

൩

(നോക്കിട്) എതു, രാജാക്കമാർ മഴവനും തിക്കിത്തിര
ക്കി പരസ്യം കപോലതലസംഘടനപകാണ്ട് ഇളക്കി ശ്രദ്ധി
ക്കുന്ന കാഡ്യവണങ്ങളോട്ടുടർന്നിട്ടും പുരപ്പെട്ടിവണ്ണു. (ചിരിച്ച്)

അല്ലെതാൻനോക്കുന്നാനുപ്പതികളിവിടെ-

തന്മുഖമേശക്കികാട്ട-

നില്ലാന്ത്രംക്കതികാട്ടനിത്രുഡിസത്രമാം

മുള്ളിച്ചേക്കുന്നതില്ല

ചോദ്യാംകൈരണ്ടിമാസ്തിച്ചവരുടെതലമേൽ

തനുചേക്കുന്നവില്ലി-

നില്ലാന്ത്രപരമാട്ടുപ്പരുപ്പരുതലതാൻ

നമ്മകന്ന ദിതം,

൩

എപുരകൻ — (ചിരിച്ചിട്ട്) ഏഴ്, ഇവരുടെ ഇപ്പുകാര
മുംകു സംരംഭങ്ങളാട്ടുട്ടിയ ആരംഭം ശ്രദ്ധവിവുക്കണ്ണാളിടെ ചു
പ്പോക്കുന്നതുംപോലെയായിത്തിന്നും. എന്നെന്നുാൽ,

ഉംഗാൽക്കണ്ണിനുപനാർച്ചിലർച്ചിലങ്കനാ-

ലിംഗനംചെയ്യുന്നും

സൈപരാമേല്ലുതലോടിച്ചിലർച്ചിലർച്ചില-

തന്നുകരത്താരിനാലും

പാരംകൈക്കുണ്ടക്കുച്ചിലർച്ചിലർച്ചിലർന്നിജക-

ഇക്കുണ്ണേഷംപലില്ലി-

ചുംബലിശേണ്ഠിവാഹനസുരഗിരിന്തുഞ്ഞവെ-

നോഞ്ഞത്രക്കവിട്ടിന്നു.

൩

(വിഷാദത്തോട്ടക്കുടി)

ക്വാഡ്രാറ്റീപാന്തരത്തിൽപലഭിശിമരവുംമന്നരല്ലാങ്ങമെതൻി .
പേരാളംനല്ലകിത്തിക്കൈവനിമത്രമാപാതമായ്ക്കിന്നിടന്ന
അത്രാലിളിളിലെടത്തിലിവിടെവെതവളച്ചിലിളിക്കൈലവില്ലി-
പ്പുാതിശനാരിലാങ്യരണിക്കിലുജാവിരില്ലില്ലാതെയായോ.

(അണിയരയിൽ) അ! ഒരു വില്ലുമാതും കുലപ്പാൻ കഴി
യാതെ വന്നിലിക്കുന്നോരു ഭ്രംഗത്തിൽ വിരില്ലില്ലാതെയായോ
എന്ന ബഹുമാനംകുടാതെ പറയുന്ന വെവതാളികൾ അ
രാണ്.

രൂപരകൻ— (ഭ്രംഗത്തോട്ടക്കുടി) സ്നേഹിതാ! ഭ്രംഗ
ത്തിൽ കാരിക്കുന്നരാളി രമചങ്കത്തിന്റെ ശ്രദ്ധാപേപലേ കു
റിനമായ കണ്ണലുപനി കേരംക്കുന്നത് ആരക്കെയാണ്.

മജീരകൻ— സബു! അതു ഞാനം അറിയുന്നില്ല, അതു
യാളാട്ടതനു ചോദിക്കാം. (വട്ടത്തിൽ ചുറവിന്നുന്നിട്ട്)
എല്ലാഭേദങ്ങളിലും സഖ്യാരിയായ ഞാൻകുടി അറിയാതെ
അണം? അത്രാണ്?

പുഞ്ചൻ— (പ്രവേശിച്ചിട്ട് അടോപത്തോട്ടക്കുടി വക്ക്
ത്തിൽ ചുറവിന്നുകൊണ്ട ഫ്രോധേരതാട്ടക്കുടി) എടോ! മി
വ ദിശാംഗങ്ങളിൽ സഖ്യാരിച്ചതിനാൽ സവംജ്ഞതപരിശീലിമാന
മായ ഭസ്ത്രാമത്ത്വത്തോട്ടക്കുടിയും വെവതാളിക! എങ്ങിനെ. പ
ത്ത് (എന്ന പക്കി പറയുന്നോള്ളുക ശക്തേയാട്ടക്കുടി ആത്മ
ഗതം) എയു മരക്കേണ്ടതായ വസ്തുവിനെ വെളിപ്പേട്ടതു
വാനായി ഞാൻതന്നെ ഉഥാമിച്ച. ഇരിക്കുട, അതിലു
കാരമരക്കിത്തിക്കാം. (പ്രകാശം) പത്രംകൈകളാകുന്ന സൗജ
രികളുടെ കണ്ണാഭരണങ്ങളാക്കി ചെയ്യപ്പേട്ടിരിക്കുന്ന കീതി
ഡാകുന്ന തളിരുകളാട്ടക്കുടി ത്രിഭ്രാന്തവിശനേന്ന പ്രസിദ്ധനാ
ക്കിരിക്കുന്ന നമ്മുപ്പാലും കിണറിൽ കിടക്കുന്ന തവള സമു
പ്രഭാവം എന്നപോലെ താൻ അപ്രസിദ്ധനാണെന്ന പറയുന്ന
ഭവാ? ഇരിക്കുട. ചെവിവരെ ധലിച്ച കുലങ്ങുണ്ടതായ യ
സ്നേഹും എവിടെ? അ കണ്ണാർത്തം എവിടെ? ചാറാ.

മജീരകൻ— ധന്യസ്നേഹിതാ ഇരിക്കുന്ന കണ്ണാർത്താതെ
ധന്യരാഹോപണിനു പിന്നു കാണാം.

പുഞ്ചൻ— ഉംഖി; ജൈശതിമിക്കുന്നാങ്കെ സഞ്ചയപ്പും

ஷாதி கூட்டுத் திருவாரை நிலை மிகவும் பழக்கமாக விடப்பட்டு வருகிறது. அதனால் சில நாட்கள் கூட்டுத் திருவாரை நிலை மிகவும் பழக்கமாக விடப்பட்டு வருகிறது.

உக்கிரகள்— (அழகுகள்) இவற் அயிக் காபாவ
கைய பூக்கிழிக்கணவோ? ஹரிக்கெட், ஹதுகொள்ளுதனா
இயக்க கூட வரிக்கா. (பூக்கால் சிறிது) மே! மே!
ஹது வழங் குடியிருக்கா விரமாகுட ஸங்குணி காக்க
மாதுகூள் நக்குதுவிழுக்கலை.

പുരുഷൻ—ഈ, തൊൻ ക്ഷത്രവില്യാക്കലേന്നല്ലോ?

മജ്ജിരകൻ—ഒരു വില്ലേജിൽ കുല്യൂം തെത്തെന്ന മരൊയപ്പുകാരന്തിൽ കുറുക്കരെ കാണേണ്ടെന്ന് അളവുണ്ടാവോ?

പുത്രപാളി—കുലമന്ത്രിയുടെ കാര്യാലയം എന്നിൽക്കൂട്ടി അസാധാരണമാണ് രാജ് സംശയിക്കുന്നവോ?

മഞ്ചിരകൾ— ഇക്കാല്യം സംഗ്രഹം തന്നെനായാണ്. അംഗീകാരം വരുത്തിയാണ്. ഇതുകൂടി സംഭവിക്കുന്നു. ഒരു നായ,

കൊന്തുംലാഡിവാഴക്കനാക്കുരുപിച്ച-

ଲୋଡ଼ିପତ୍ରାକୁରେଣ୍ଟ-

അതാനെന്ന് കീയാസരയ്ക്കിന് ജലകമവിനിയായ് -

കീള്ളുനേരനംത്തമുന്നേ

സ്ഥാനത്ത് നുംബരങ്ങളുടെ കൂട്ടിക്കൂട്ടി മുൻയാൽ

നിരവ്വള്ളുവാത്രാം

ଦ୍ୱାରା ପରିଚୟ କରିବାକୁ ପାଇଲା ଏହାଙ୍କିମାତ୍ରା ନାହିଁ

ବିଜ୍ଞାନୀଯାତ୍ମକ

(നല്ലവണ്ണം അട്ടലാചിച്ച്) എഴു, സാമ്പത്തം മേതുവാ യിട്ട് എനിക്കെ തെററിപ്പോയി.

ഇന്നീക്കാണ്ടതുമിനല്ലെങ്കിലുംവോക്കാളികാരത്തിലായ്
നിന്നീട്ടൊന്നായതനപിതനൊളിവെഴം വോന്നൊന്നാത്തമെമ്പ്പാണി
മന്നിപ്പോണ്ടതുമത്തുസഞ്ചിതമാണനീഡോല്ലുംതാനമ- [ത്
ലുനിപ്പോൾക്കേരിക്കൈളിയോട്ടംനോക്കന്നേനോക്കാൻിരും.

ഈ സീതാരയൻ പറയുന്ന കമ്പാരതാമാൻ” നിയേയോ
(അരുളംചിച്ചിട്ട്)

നന്നായും ചെത്താമരകേളിയുതകിരണ്ടോ—

നിങ്ങളുമീരണ്ടുപേരും

ചോറോന്തജീവിപുത്രതന്നിന്നിവരുളവെന്നോ-

କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

പിന്നെച്ചുംലുണമോതരുവക്കൊട്ടുമറിമാൻ

കമ്മിക്കല്ലാൻകണ്ണത്ത്

കണ്ണിർച്ചാടിച്ചുകേളുംഹരിണവരെവാങ്ങ

ବେଳୁକାଙ୍ଗାଂବେଳୁକା ହି.

၁၃

(വിനോ വിസ്യയത്തോടുകൂടി)

ദൈവന്മാവാല്ലുടലോന്ന് തിരിതുപൂരാധാരാവുമേധാവിയാം
ഒരു വൻ താനപചയാളും തിരിതുപെഡിച്ചുന്നു. തമാനാവിയാം
ഇല്ലാബാക്കിയുമിന്നുകൊക്കുകയും അളക്കോണാതുക്കേക്കാണിനാ
ഭാവങ്ങേന്താടിക്കയ്ക്കുവാല്ലുടലിൽനാൽനിതെല്ലാടവും. [ത]

മലങ്കരകൾ — സ്നേഹിത ഗ്രാമകൾ! അന്തിമചൂര്ജനും എത്തോടെ ഒരു ശ്രീയുടെ കള്ളിയ്ക്കിനു് എന്തോടു ഒന്നു വാങ്ങി ചെല്ലു കൊഞ്ഞതുകൂടും നോക്കുന്നു. അതു് എന്താണു്?

“എപ്പുകാൾ—മുരളുഹാതിയിൽനിന്ന് വന്ന അനുഭിച്ചുരഹാ രികയാദ ചങ്കികയുടെ കള്ളിരുന്നിന് ചിത്രപടത്തെ വാങ്ങി നോക്കുകയാണെന്നാണ് എൻ.വി.കെ കെരാന്നൂന്ത്.

മണ്ണീരകൾ—അങ്ങേ ഫിത്തപത്ര കണ്ടുവോ?

ക്രൂപ്പുരക്കാൻ — സി.ബാബു.

ഒങ്ങീരകിൾ—അമ്പിലെന്താൻ” എഴുതികൂട്ടു പറയ.

ഈ നൃചരകൾ—മഹാരാജക്കമാരിയെയും നിസർഗ്ഗസ്വന്നനാ നീലവാല്പുല്ലൂഛളക്കാമല്ലനായി രത്തേയംബകം വില്ലേട്ട്

**അം ചെവിവരം വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എഴതാ ഒരു ചങ്കവ
ത്രിമഹാരാജാവിന്റെ കമാരനേയും എഴുതിട്ടുണ്ട്.**

മഞ്ജീരകൻ—കഷ്ടം കഷ്ടം, ബൃജന്തിന്റെ മെഴുപ്പും
വളരെ കേമംതനു. എത്രുകൊണ്ടുനാൽ മഹാരാജാവി
ന്റെ ശ്രദ്ധിജന വളരെ കറിനമാണുന്ന് അറിഞ്ഞിട്ടും പുതി
ക്കു വളരെ ചെറുപ്പുമായ ഒരു ദിനത്താവിനെ ആശംസിക്കുന്നവ
ഈല്ലാ. (പിന്നെ അലിപ്രായത്തോടുകൂടി) ഇവിക്കെട്ട്, ഇതെഴു
നിഖത്ത് ആരാണുന്ന് അങ്ങേ അറിയുന്നവോ?

ആചുരകൻ—ഇതെഴുതിയതു തികാവശമനായ യാശത
വൽക്കുചുമപ്പിയുടെ ധമ്പചാരിസ്ഥിരായ ഓൺയാണുന്നു
ഞാനറിയുന്നതു.

മഞ്ജീരകൻ—ഇപ്പോൾക്കും അതുവും വലിച്ചുവരുന്നു.
ആചുരകൻ—എത്രകൊണ്ടുണ്ട് അത്.

മഞ്ജീരകൻ—കാലതുയജ്ഞസ്താവക്രമം ത്രാം ത്രാം ത്രാം
ടെ അതാന്തേതാടക്കുടി സിലിഡേയാഗിനിയായ ആ മെമ്പേൻ
പേരി സംഭവിക്കാത്തതിനെ ഏകബുദ്ധം എഴുതുകയില്ല.

ആചുരകൻ—(നിശ്ചസിച്ചിട്ട്) ഇത് മഹാപുബി ഇവി
ടെനിനും പോയിരെങ്കിൽ എല്ലാം നേരേരോക്കാ.

മഞ്ജീരകൻ—അതു, ഇവനാരാണു, സാരമില്ല. ഞാനി
വനും ഇവിടെനിന്നും അകറവിക്കുയാം. (എന്ന വട്ടത്തിൽ ചു
റിനടന്നു) മേം എന്താണും അവിടെയും ഇവിടെയും നോക്ക
നാം. വില്ലും ഇതാം ഇവിടെയുണ്ടെല്ലാം. ഇങ്ങോടു പൂഞ്ഞി അയക്ക.

ചുഞ്ചൻ—അതു, എന്താണും പറയുന്നതു. പുള്ളിയെനോാ?
പുള്ളിയല്ല മുള്ളിയെങ്കെന്നാണും ഇവിടെ അയപ്പാണും ഭാവം.
(വളരെ ചരിത്രമേണ്ടാടക്കുടി ചുഡാനിന്നും തലയിൽനിന്നും ചീടം
വീണാതായി നടിച്ചു വിഷാദങ്ങാടക്കുടി. നോക്കുന്ന)

മഞ്ജീരകൻ—

തലയിന്നവീണമക്കെത്തേനാക്കിനീ-

കലയേണാപുഞ്ഞുജനനാമ!പുഞ്ഞും

മലമക്കെത്തേനമണവാളുവില്ലിനെ

കലയേറുകാത്തുകളയാളുകാലവും.

ചുഞ്ചൻ— (സ്വന്തം) ഇവരുന്നു അറിത്തു

അശ്വങ്കിൽ തും ശ്വേഷാഭ്യം എണ്ണാക്ഷരന്മായം പറഞ്ഞു.
(പ്രകാശം)

സാവമാനരമണിഡൈത്യത്തി-

രഹ്യവചാപമതിൽന്നാഞ്ചുരയേറി

ഓവമോബിതുവലിച്ചിതുകാണ്ടിൻ

ദേവതാല്ലവിലമിത്തന്മുമെതം.

ർഹ

(ചുറിന്തു സ്വന്തരം) കഴും! പ്രതിക്രിയമായ ശക്തി എകാണ്ടണ്ണൻറെ ഭജപരാക്രമം മലിച്ചുതുപോലെയായിരുന്നീൻ. ഇരിക്കുട, ഇതുകൊണ്ടുന്നാണ്. (പ്രകാശം) വിശ്വേണ്ടതു കുലച്ചതിന്മേശം ആ വഴിയായി സ്വിത്യൈ വരുത്താമെന്ന് നിരുപിക്കുന്നതായാൽ ആ മാർഗ്ഗം വളരെ ദിക്ഷാവും വളവുമുള്ള തുണ്ട്. അതിനാൽ സരൂപമായ ചാത്രാസധാരാമാർഗ്ഗമായി തുന്ന സ്വിത്യൈ ഇവിടെ വരുത്തുന്നണിം.

മജീറകൾ—എന്നു എന്താണ് അധികപ്രസംഗം ചരയുന്നത്. അങ്ങ് ഇതു കാണുന്നില്ലയോ?

കോപിച്ചുഗ്രികന്ത്വം നേരം മാംസപ്പുളിപ്പാമിതുമായ്
ബേപിച്ചും വളരുതും മാരിടിവീനാംപുരിക്കുത്താടം
ച്ചുപ്പാരിവരേവരും പരിപാലപോത്പാരിച്ചുനൽകുകളിൽ
സമാപിച്ചുകുറവാളുകാളുമണിയെത്തുള്ളിച്ചുപാക്കുന്നിരാ.

പ്രയശൾ—(വാദം ഉറയിൽനിന്ന് ഉത്തരിക്കുന്നു കൂടിയപിടിച്ച നാഭാഗവും നോക്കിട്ട്) നോക്കു.

ഒപ്പാരംവെരിക്കിരിപ്പുകംഭടകമീവാളായപിള്ളൻറിട്ടിൻി—
നാരായഥത്തുകളുതിച്ചുതന്നുനേരുമിന്നുന്നതാരഞ്ഞംപോത്
പോരിയച്ചിത്തുങ്കാളരാത്തിയരികരംകുംവാളുള്ളപ്പു-
ം നാരേയിനിതിനില്ലകിയുന്നതുപാകില്ലില്ലോടുള്ളുമെ. ഏത്

(ആകാശത്തിൽ മഹവികോട്ടത്തിട്ട്) എത്തുപറയുന്നു?

ഞാനേകനുണ്ടിനെപാതയുടെയോടുകൂടി—

നുംനേലുതെന്നതവവേണ്ടവിഷാദമേതും

നുംനേലുപോരിനവനോടെവന്നാജയില്ലെന്ന്

ഞാനെന്നന്നിന്നിയംനിന്നുപുതുമാനശ്ശത്തിൽ.

ഐ

ഈ മനപ്പുകീടജീളം പ്രശ്നം അതിശയിക്കുന്നതു തന്നെ. ഇരിക്കുട, തീഷണാഭായ എന്നെന്നു രജഞ്ചസസപ്താപ
ഞാങ്ക് ഇവരെ ദയപ്പെടുത്താം. (എന്ന പോയി)

(അണിയറയിൽ)

മുള്ളേപ്പൂളാകാഗ്രഹാജവത്തിൽ
കളംതന്ത്രാദവൈംഗംഖംബിസക്രൂയുട്ടും
പാളിച്ചുംഡിഡികൊന്നാട്ടാടിച്ചും
കളിച്ചുംഡിക്കെക്കരിക്കാണാല്ലെന്നു.

രസ

(അനന്തരം സപ്പസ്പത്രവന്നാട്ടുടി റാവൻ പ്രദേശിക്കണം.)

ആപുരകൻ—സ്റ്റോഫിതാ നോക്ക് നോക്ക്, അതുവുംഥാണും. ഒരു മനഃപ്പുനു പത്രു തലകരം കാണാനു.

മഞ്ചിരകൻ—സ്റ്റോഫിത! ഇതു മനഃപ്പുനല്ല, രാക്ഷസരാജാവാണും.

ആപുരകൻ—(വേചിയോട്ടുടി) ഏനെന്ന കഷിക്കണേ, കൈവലം ഒരു രാക്ഷസന്തനനു മനഃപ്പുനു അടച്ചുകണ്ടാൽ പിഴിച്ചുതിന്നും. രാക്ഷസരാജാവാണെങ്കിൽ പിനെ പറവാണണോ.

മഞ്ചിരകൻ—(ചിരിച്ചു്) സ്റ്റോഫിത പേചിക്കേണ്ണ. വീരമാരായ എല്ലാവയം വരികളായ നമേം നടിക്കകയേ ഉള്ളൂ. അതിനു വിവരിതമായി ലോകക്കവീരനായി രാക്ഷസമാക്കുവത്തിയായ ഇത്രേം നമ്മൾ വല്ലതും പ്രസ്തിക്കമോ? പറയു.

ആപുരകൻ—എന്നാൽ തൊനിഭ്രഹ്മത്താടി സംശയങ്കുടാതെ പറയാം. (വട്ടത്തിൽ ചുറവിനകനിട്ടു്) കണ്ണും! ഇതുവളരു ശിരസ്സുകളെ അംഗീകരിക്കുന്നതും വഹിക്കുന്നതും? നീനിനെ മാത്രം കഷിച്ചു മരാളും മരിച്ചു് എവിടെയെങ്കിലും എറിഞ്ഞുകളിയാത്തതും എന്നാണു്?

റാവൻ—(ഒന്നാധനാട്ടുടി) ആഃ എന്ന മഹാശാപി! അന്യമാനത്തിൽ ശിരം ചൂഢമെന്ന പറഞ്ഞു് എന്നിക്കും ആ മംഗളവന്ത ഉണ്ടാക്കിത്തീക്കിന്നുവോ? ദേവതാളികനാണെന്നും നിന്മചിത്ര നിന്നൊരുവിള്ളും കൊള്ളുന്നില്ല.

മഞ്ചിരകൻ—(ചിരിച്ചു്) മേ രാവൻ! സ്ഥാനത്തിക്കരിഞ്ഞ അംഗങ്ങൾ ശിരം ചൂഢം മംഗളത്തിനായിട്ടു് വീക്കമോ?

റാവൻ—സംശയമുണ്ടോ? എന്നു!

ಒಸಪರಂವಿಲ್ಯಾಯರಣ್ಣಿಕರತಹಿಂಗಿರಣಾಹಿ

ಅಹಮಹೃಜ್ವಿವಂ

ವೇಷಂಗ್ರೀವಾಪ್ರಾಪ್ಯಾಸಂತಿಷವತಿವರಣ-

ತಾರೀಲ್ಯಾಂಪಾರಿಲುಂ ಮೆ

ಪಾರಂಪ್ರಕಾರಮಾನೀಶ್ವಿರಿಕಳ್ಳಿಟಯಹ-

ಹಾರವಂಕಾಡಿಷಂ

ರೀರಹಕತಿಪ್ಪಾರಿಹಣಂ ತಲಕಳ್ಳಿಟಸಭಿ-

ದ್ವಿತ್ವಂ ಮಂಗಳುಂತಾನೀ.

ರ್ಥ

ಅಪುರಕನೀ— ಅಂತೆ ಹುತಮಾತ್ರಂ ದ್ಯಾಗ್ರಾಗ್ರಾಣಕಿಂತ
ಹೃಗ್ರಿಂಗಾಯಿಕ್ರಾಣೀ ಕಳ್ಳಿಗೆನಪ್ಪಾಲೆ ತನ್ನರ ಸಪತ್ರಾಪತ್ರ
ಮಾತ್ರು ಹುವಿಟ ವಾಗಿತ್ತೇ.

ರಾವಣನೀ— ಧ್ವಿ! ನಿರ್ಬಾ ಯಿಕಾರಿಹಣಂ.

ಕೆಕಲಾಸರತಯಡತರತ್ತಾತ್ರಾಟಗಾರಿಷತಮಾಗಮಾಟಿಶ್ವಿರ್

ಹಾಲಾಗತಂಕಾಯಣ್ಣೀರಾಪ್ರಾಪ್ತಮತಾಣ್ಣಿಗೆಂಜ್ಳಿತ್ತಾರಿಂದಿಕೆಕ್ಕ

ಹ್ರಿಂಬಾಕತತ್ತಾವರಾಢಿಂಬ್ರಿಪರ್ಮಾಂತಾವಾಣ್ಣಿತ್ತಾರೆಹಣ್ಣುವಿ—[ಹಾತ
ನೀಲಹಾಪತಿವೆಣ್ಣುತ್ತಾಕಿಲತಿಗೆಣಕಾಂಹಿಂತ್ರಾಪಜಾಕರಂ. ರ್ವ

ಅತ್ಯಾಕ್ರಿ, ಅತ್ಯಾಕ್ರಿಹಣಾಣೀ. ಸಿತ ಏತಾವಿಟಯಾಣೀ? ಪರಾಯ್.

ಮಂಜೀರಕನೀ— (ಸಪಕಾತ್ರಮಾಯಿಕ್ತು) ಸ್ಯಾಹಿತ, ಅಪುರಕ!
ಪರಿಹಾರಮಿಲ್ಯಾತ್ತ ಈ ಅಂತರಮಾಣೀ ಹುತ್. (ವಿರೋ ಲಿ
ಹಾಂಡಿ ಶಂಖಾಂತಿ)

ಅಂತ್ಯಾಣಿತೆತವಕಲಹ್ರಾಣತ್ತಾಜಣವತ್ತುಕ್ಕಂಮಹಾಣ್ಣಾ
ಷ್ಯಾಂಪ್ರಾಪ್ತಿಂಬ್ರಿಂಜಣಿಗೆನವಾಗಿಂದಿವಿಷಾಣಮಹಾಪಾತ್ರಾತ್
ನೀಂಹಾಕಳ್ಳಿಂಹತವಿಯಿಷಿಷಿಲಂತ್ರಲಮಾಯ್ಂಬಾಲಿಕೆಹಾ
ಹಿಂಬ್ರಾಂಗಿಂಧಿವರವಾರಂಹಿಂಬ್ರಾಂಬಿಷ್ಯಾವಿಹಣಂ

ರಂ

ಅಪುರಕನೀ— ಸ್ಯಾಹಿತ ಅಂತ್ಯ ಉಪಾಪ್ತಿಡೆಂಬ. ಹುತ ವ
ಹುರೆ ಕಣತ್ತಿಯರಾಜ್ಞಾಹಣಂ ಹುವಿಟಕಣ್ಣಿಂಬ್ರಾರ್ಂ ಅಷವರಿಲಾ
ತ್ತಂ ಅತ್ಯಾಸಮಾಯ್ಂ ಅಪ್ಯಾತಿಹಣಂ ಹುಡೆಹಣಿಗೆನ ಏತ್ರಾಕಾ
ನೀಂಹಿಕಣ್ಣಾ?

ಮಂಜೀರಕನೀ— (ನಿತಪಸಿಶ್ವಿಕ್ತು) ಸಂಹಾರಣಾಂತ್ರಾವಾಯ ಕಾ
ರಂಹಿಂತ್ರಮಹಾರಾಜಾವಾಲ್ಯಾತೆ ಏತ್ತ ಕಣತ್ತಿಗೆ ಶ್ರುಲಂಗಾಣ್ಣ ಹ್ರಿ
ರಾವಣಾಗಣರ ಗೆಂಂರ ಏತ್ರಾಕಣ.

ಎಪುರಕನೀ— (ಸುಂಗಾಂಧಾರಾಂತಿ) ಏತ್ರಾಣ್ಣ ವ್ಯಾಸ

നിങ്ങളെ, കായ്യുമെല്ലാം നേരേയായി. അദ്ദേഹം ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ടെല്ലാ.

മജീറകൻ—(വിരിച്ചിട്ട്) അങ്കു മഹാദൂഷനാണ്. അംഗൾ രാമമഹാന്തിരത്തുനിന്നും അതികരാമായ കംാരത്താൽ മുതനായ കാത്തവിന്റുമഹാരാജാവിനെ അങ്കു ഇപ്പോഴം കാണാനുത്തമിനെയാണ്.

ആവുരകൻ—അനുതവാദത്തിൽ സമർപ്പനായ അങ്കു കണ്ണിന്റെ നേരേയിരിക്കുന്ന വസ്തുവിൽക്കുടി രൂവവണ്ണരമ്ഭണ്ടാക്കി അതിക്കുവില്ലോ. അധികം പ്രകാശിച്ചിരിക്കുന്ന അതിരം ഒക്കുള്ളാട്ടക്കുടിയും അദ്ദേഹത്തെ ഇതാ ഇവിടെ കാണാം.

മജീറകൻ—ഈവൻ ബാണാസുരനുണ്ട് നിശ്ചയം. (വിഷാദത്തോട്ടക്കുടി ആത്മഗതം) ഇതാ വേരെ രൗത്രംകുടി ചുന്നുവേണ്ടും. (ആലോച്ചിച്ചിട്ട്) അല്ലെങ്കിൽ വിഷങ്ങിനു വിഷംതന്നെ ഉണ്ടായും ഡീക്കം.

ബാണൻ—(പ്രവേശിച്ച്) ആദോപത്തോട്ടക്കുടി ചുട്ടു ചുററിന്നുണ്ട്) ബഹുകാലമായിട്ടിപ്പോം,

വെള്ളിക്കുന്നിന്തിവരമതിനെക്കാളുമൊരുക്കാത്താ—
നീരുളിയുണ്ടാണീതിപ്പരമരനാംദേവദേവൻറുചാപം
ഉള്ളിൽത്തിങ്കംമദമാടവലംവിച്ചുപൂപ്പാലിതേര—
തുള്ളിപ്പിച്ചിളജത്തവന്നൊന്തുതാത്മീകരിക്കാം. 10

രാവണൻ—(കേട്ടിപ്പുന്ന നടപ്പുകൊണ്ട്) കുള്ളും! സീതയെ ഇതുവരേയും കൊണ്ടുവന്നില്ലെല്ലാ.

ബാണൻ—(നോക്കിച്ച് ആത്മഗതം) അല്ലോ, ഇവിടെ രാവണനും വന്നിട്ടുണ്ടോ, ഇരിക്കുടെ. (പ്രകാശം) കുള്ളും! ഇതു വളരെ വിരുദ്ധം ഇവിടെ ഉണ്ടായിട്ടും അവരിൽ ഒരുവനും ഇം വില്ലെങ്കിലും കുലയ്ക്കുന്നു.

മജീറകൻ— കുലയ്ക്കുപ്പടക്കയുമില്ല.

രാവണൻ—(കണ്ണില്ലെന്ന നടപ്പു) എന്നാലേൻറു ഇതു പ്രത്യുമാസംതന്നെ സീതയെ ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വരുത്തും.

ബാണൻ—(വിരിച്ച്) ഇങ്കിനെയാണോ വീരിലീം. വിശ്വാസിത്തു കുലയ്ക്കാതെതന്നു ഇപ്പോൾ സീതയെ ഇവിടെ വരുത്തുമോ.

രാവണൻ— അപ്പും അസംഖ്യപ്രലാപിയായ ഇംരാഡി ആരാണോ?

உஷ்டின்றை க்வொரானதுக்கூடுதலின்றை-
 அதுதீவாரிவெக்கைக்கூடு-
 வெஞ்சல் போன்றைமெற்றுவெஷ்டி மெற்றை-
 அதுச்சித்தியங்க்குப்பூர்வாக
 வொழில்லூத்துக்கிண்வினேகியொலிகினி-
 கெண்ணிழுள்ளாலும்கூன-
 க்ஷத்திவிழுப்பில்லைத்துள்ளனினேவலிப்-
 பூங்கால்வராய்ஜிது து...

四

ബാണി — ഇംഗ്ലീഷ് പറയുന്നത് അംഗീകരിക്കുന്നതും സ്വഭാവമാണ്.

“ஈவளைந்—அறுஃ எடு! கல்லூரியின்கூடுக்கு சென்று விடுவதே என்ற பால்மேயிக்கூரைவோ?

வொள்ள—(விரிவு) வகுக்க அரசுப்பயிறாயி ஸம் சாதிக்கூடினால்ஜி காரணம் வகுக்க முவக்குக்கொடுத்தனா யான்". குஜராதிக்குத்தனாயான் பராக்குமத்திலென்ற காரணம்.

രാവണന്— പുത്രൻടുകൾക്കിംഗാലെ നിസ്ത്വാരമായ തന്റെ ക്ഷേസാരങ്ങളെ താൻ വളർത്തുന്നിയാശീനന് വിചാരിക്കുന്നവോ?

வூன்று— ஏதென்ற வூட்டுவெல் பூத்தண்டியேறவென்ற நிலைமொன்று? அது, ஏதுகூக்கின்னுடன்.

താത്തന്നെക്കഴിക്കുള്ളവാനകമതിയും വീണ്ടായമോഹത്താടം പാതാളത്തിലിട്ടും കയ്യും ശരിഞ്ഞാണ് ചെന്നായനാലോകയും സാതക്കം വിശ്വാസിയിൽ യാഥാനിയത്താഞ്ചുനായേഷക്കയ്ക്കിനിന്നേ തുംബും സ്വല്പത്തെന്നും കാറിയതും നന്നായിരുന്നുവെക്കുള്ളില്ല

“ஈவன்க்— எடுதோ மஹாவளிஷு! அஸ்துமாய ப
ராகுமவர்ணங்கொள்ளி ஸதுபூராகுமநாய லக்ஷ்வதியுடே சூ
பாகெ ஆத்தாவிலை அரங்கசிக்கந்தினால் அங்க நீதிழ^ஈ
யினநாயி வெவிக்கண.

வூணான் — அரசுக் கலைக்காளையான் ஸதுவிகுமங்கி யது:

ରାଜ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର—

விருதுமிழுக்குறிப்புவாழ்வினங்களுமாஸாமிகைக்கல்லின்
பேரவையினிடிவெடவண்ணத்தினிழுநிலூவான்றையூரை

നേരോടിശ്വരഗണ്യമെറുമയരപ്പൊക്കിക്കളിപ്പിച്ചുതാ-
ണാരോമൽക്കലശ്രദ്ധപ്രതിജ്ഞയിവകർക്കൊന്നാമത്തോത്തിടണം.

ബാണം— വാഴക്കാണ്ടുകലവഹിച്ചിട്ടുന്നാണ് പ്രയോ
ജനമുള്ളത് നമ്മൾ രണ്ടുപേരുടെയും കരുക്കിനെ പരിക്കി
പ്പാൻ മുഴുവിലും വില്ലതെന്ന അംസായിട്ട് ഭവിക്കു.

രാവണം—അംഗിനേയാവട്ട.

മഞ്ചിരകൾ—ചൈരി മഹാപുരാഖനായ ഒരുവനായിട്ട് സീ
തയെ കൊടുക്കേണമെന്ന അതുമാത്രത്താട്ടുക്കിയ മനസ്സു വള
രെ ആയാസപ്പെട്ടുന്നു.

ബാണം—ജനകജയുടെവേളിക്കാഗ്രഹിച്ചില്ലതാനി-

നൗന്ദനയനചാപാരോപണംചെയ്യുതോത്താൽ

എനമെമ്പുരാഖനാരംമൽക്കരാണാംസമന്മും

മനമാടിംഹപൾിക്കിച്ചിട്ടിട്ടവാൻതെന്നായുന്നു ഒരു

രാവണം—

ഒവിള്ളിക്കനിൻകൊടുക്കിയിടത്തിട്ടുന്നെന്നുറകുകൾ—

കുദേഷ്ഠാനുകിന്നറതിയപരിചിതക്കണ്ടണ്ടാൻപണ്ടതനോ

ഡിള്ളിപ്പുതുംജനകസൃതത്തിന്മുഖ്യമാറിയ

തുജ്ജിപ്പാന്താൻഗിരിശ്രയന്നരാരോപണംചെയ്യുതിപ്പാരം ഒരു

(അണിയരഹിത)

ഇനിപ്പുരാസുരനിശ്ചയരമാനംഷമാ—

രണ്ടാല്പുണിലുപണിമാഞ്ഞകിനാരുമാർ

വനിപ്പുഡ്രിലെവനിമരവില്ലുട്ടത്രു

നന്നായ്ക്കപ്പുതവരനെക്കരംതന്നെവെമിക്കാം മന്ത്ര

രാവണം—(സദനാധത്താട്ടുകി വട്ടത്തിൽ ചുററിക
ക്കു കൈകുള്ള നോക്കി.)

കൈല്ലേറുംകൈകുള്ളയിപ്പിച്ചുരഹയന്നരാ—

രോവനാംചെയ്യുചേരും

ചവാല്പ്പുഞ്ചുങ്കിത്തിക്കൊണ്ടിപ്പുവനമവിലവും

ഗ്രൂഡമാക്കിച്ചുമുള്ളിൽ

പില്ലുഞ്ചുനാമോഡംജനകതന്നാജതന്ന്

പോർമ്മുലമരക്കുത്താ—

തലപ്പുഞ്ചനിജങ്കളില്ലെന്നുമശരംസേചം

ചേരക്കുന്നിവേപ്പിന്.

(വില്ലികൽ യസൈജേഴ്സ് അരോപിച്ചിട്ടു സ്വന്തതം) മുള്ളുകുന്നതുകൂടിയില്ലപ്പോ. (പ്രകാശം) ഒരു ബാണാസും! മഹിൽ അങ്ങുതനെ ഈ വില്ലേട്ടതു കുലൈററുക. അങ്ങയ്ക്കു മനി പുഡി വനിഃക്കുന്ന തൊഞ്ചാൽ അങ്ങുമാനുന്നതിട്ടുവീക്കന.

ബാണൻ—അംഗിരെന്നയാം. (വട്ടത്തിൽ ചുംബിനടന്ന വില്ലിൽ തന്റെ കൈകളെ അരോപിക്കുന്നു.)

ശാവനൻ—(സ്വന്തതം) ഒരു മന്ത്രം! നീ ദയവാദം ഉംബക്കുതെ. ദശകണ്ണൻറെ പരാത്മതനാൽപോലും ഭൂഷം പാഠായ ഈ ശിവധന്മൂലിൽ ഇവർന്നറെ പരാത്മം ഫലിക്കുമോ.

യന്ത്രനേണ്ടിമെച്ചുചുഡാവരവിൽവ-

ലിച്ചുകലയേററിസ—

മാനുധീജനകന്നിപരിണയോസ—

വത്തനനിരവേറുകിൽ

പിന്നനല്ലെള്വാക്കുകൊണ്ടനന്നയിച്ച

താനിമത്തുരാംഗിയെ—

തനനൊയെണ്ടെയധിനയാക്കിപുരികൊണ്ട്

പോകവന്തിത്രം. ഒരു

മഞ്ചിരകൾ—(സന്തോഷത്തോടുകൂടി) സ്നേഹിത സൗഖ്യകൾ! നോക്കു നോക്കു.

രണ്ടുരുട്ടുകരമാൽവലിസുതന്നകെട്ടിപ്പിടിച്ചുകരി—

ക്കണ്ണൻവില്ലവലിച്ചുതെക്കിലുമതൊഴുതുംവലിച്ചീലഫോ

നണ്ണാർബാണാശരാത്രൻസരസമായേചാജ്ഞനാവാട്ടക്കുളെ—

ഞാണേതുംവലിയാത്തസാല്പികരിമനത്താരെനപോലത്രു

[താം. മന്ന്]

ശാവനൻ—(വിഷാദത്തോടുകൂടി ആരത്തുഗതം) ഈ ഭിംഗത്തി അരാനയവാദകളെക്കാണ്ട് സീത് സപാധിനയാവി രല്ലുന്ന സുപിട്ടുകുന്നു. ഇതെന്നാണ് (പ്രകാശം) ഒരു ബാണാസും! അങ്ങയുടെ കരുളിക്കു ചുട്ടുപോലെ നിന്നുംരമായിട്ടു കുമിക്കുമോ?

ബാണൻ—(ക്രൂയാദത്തോടുകൂടി) ഒരു നയമീനന്നായ രാവണൻ! എന്തുന്നു ഈ അന്തിരം കൈകളേയും നല്ലവന്നും കണ്ണികൂടി അംഗൈ എന്നാണ് ഇപ്പുക്കാരം ആരാസമായി പറയുന്നത്.

രാവണൻ—(ചിരിച്ചിട്ട്) ഈ തന്ത്രിയും കൈകളിലെക്കൊണ്ട് അങ്ങ് എന്നാണ് മഹാസൗത്രം

ബാണൻ—കൂദാശവിശ്വാസ്ത്വന്നു ചെയ്യുതു് എന്നാണ് അതുതന്നു.

രാവണൻ—ആഃ മഹാപാപി! എൻ്റെ പുതാപാശിനി എൻ്റെ ഇജവനത്തെ മുറിവാം ഇഷ്ടപ്പാഠ ദിമിപ്പിക്കും.

ബാണൻ—ഉന്നാരുകളായ ചാപലതകളോടുകൂടിയ ഒരു എൻ്റെ കൈകളാകനു. മേഖലയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടുനന്ന നാരം ചാബാണാദാരുകനു ജവയാർക്കിൾ അങ്ങയുടെ പുതാപാശി ഒരു ഇഷ്ടപ്പാഠ ദിമിപ്പിക്കും.

രാവണൻ—

അംഗോത്തരതു് ദിവാനാംബാലിതനയില്ലോ—

നന്നിവെയുള്ളിട്ടപ്പാഠ

കിഞ്ചിരേഖിതിയില്ലെന്നുരതലമതിലു—

ണോക്കന്തവസ്തുവല്ലീ

(എന്തയത്തെ നോക്കീട്)

പാശാന്ത്രാന്ത്രാജാജ്ഞാപച്ചതയോച്ചപൊഴി

ത്രാലുരേമംമരിക്കതിൽ

മാഞ്ചാടിച്ചഞ്ചലാദ്ധീമനിയവളിമഹമേ

വന്നചേരുന്നവപ്പോ.

സ്നാ

എപ്പുരുഷൻ—മേ മേ രാവണ! എന്തോ ബാണംനും! നിങ്ങൾ അവരെത്തുന്ന അവരവരും പുംസിക്കുന്നതിൽ എങ്ങാംകണ്ണില്ലയോ?

രാവണൻ—രാവണരെ ദ്രോഹിപ്പാൻ രാവണൻതന്നെ ചെയ്യാം.

നന്നായീനിണ്ടുചുരുക്കിക്കുലത്താംക്കുംനീന്തേക്കും

തന്നിൽക്കേരുന്നസുഗന്ധമാന്തിരിലുംഡാംകും

ചെന്നിവണ്ണകളുംണ്ടുകൊണ്ടതിരസംവിജാസപനംപൊഞ്ചുന്നടി—
ചുംബിനോൺബാഹ്യചരാനുമരതോയവയംകൂടിപ്പുകളുംനശ്ചെ

ബാണൻ—ദിവ്യങ്ങളായ ദ്രോഹിപ്പാജുഞ്ജുടുടെ ധാരണ—
അതാൽ മനോധരഗളായ സൂര്യചികളുടെ തുച്ഛഭാഗവിലകൊണ്ടു താഴു പരാക്രമിയാണെന്നു് ഇവൻ്നു നടക്കുന്നവോ? അഥ ചുക്കാണ്ടു് ഇഷ്ടപ്പാഠ;

(എന്ന പോയി)

രാവണൻ—ഇവൻ പോയോ, പോകട്ടു.

ജനകിജയവ്യവസ്ഥാലൈറ്റിംഗ് കമ്പനി -

திரும்புகினிவிடம் விட்டின்றையெல்லாக்குறிலு

അമൃതവരജനമേറ്റംകു തമായുണ്ടാക്കുമ്പോൾ

സപനമിക്കമെങ്കിലും പുതിയേന്നവനാൽ നീങ്ങ

മഞ്ചിരക്കു—(സ്പർത്തം) വരെ ജാനകി! നിന്നൊയി
ചുട്ടാറി തെവംതെന്ന രക്ഷിക്കേണ്ണമെന്ന വന്നാരിക്കും.

രാവണൻ—(ചെവിക്കൊട്ടത്) ആരുദ്ധരയാണ് ഒരു കൂർത്തിൽ കേരളസ്ഥന്ത് ഒപ്പുകൊംക്രൈറ്റിലോടു മാറിചന്നാണെന്ന തോന്തരം. അദ്ദേഹം മഹാത്മഗായ എത്രോ ഒരു വില്ലോറി യുടെ നാരാചബ്രാണ്ടിന്റെ ഉപഭൂവത്താൽ ആകാശത്തിൽ നുടി സാട്ടുന്ന നിയേധം. അതുകൊണ്ട് തൊൻതന്നെ ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ആഗ്രഹപരമിക്കുന്നു. (എന്നപോയി)

ആയുക്കൻ—മേര സ്റ്റേഹിത! ഒരുവന്തോന്തരാൽ വ്യാഖ്യാപിക്കാൻ കൂടാതെ മാൻപെടം ചെയ്യാൻ പാലെ ഇള്ളുഹിതിന്റെ കളിക്കാനും സീത വേർപ്പെട്ട്.

മരജീയകൾ—അരത്താലിനന്തരം. എന്നാൽ ഈ വർദ്ധമാനങ്ങൾ മുഴുവൻ മഹാരാജാവിനെ അടിയിക്കാം.

(എംഗീനീയർമ്മ പ്രവർത്തി)

ഒന്നായിരും കഴിഞ്ഞു.

ଓଡ଼ିଆରେ କାନ୍ତିମଦ୍ଧିତା

ଲେଖିତ ମାଟକିଳ

ରଣ୍ଡାଇ କ୍ଷୁ.

(അനുമതി നേരിച്ച താഴെപ്പറയുന്ന പ്രവേശിക്കണം.)

താപര്യം — (മുൻകായത്തു നോക്കിട്ട്) അതുവും! അ

നേകം കിളിക്കട്ടികളിടെ അന്നഗമനത്താൽ ഏററാറും , സ്വാമി ക്രായ ശാധപല ലഭക്കളിടെ ശ്രദ്ധാളിയാൽ അതിമനോഹരമായ ഉപവനംകൊണ്ട് രമണീയസ്ഥിവേഗമായ ഈ പ്രദേശം എൻ്റെ തന്മൂലിനെ വളരെ അനുഭിപ്പിക്കുന്നു. (ചുരോടു ശത്രിയ കാനകീട്) ഏയും ഇതാ സമീപത്തിൽ ഒരു ദിക്ഷാവി ചെന്ന കാണുന്നു. (ഉച്ചത്തിൽ) മേ ദിക്ഷാ! ഇങ്ങനെ വരു.

ദിക്ഷ— (പ്രവേശിച്ചിട്ട്) മേ താപസ! അങ്ങേക്കു കേൾമും തന്നൊയ്യേ?

താപസൻ— ഇപ്പോൾ ആഞ്ചയുടെ അന്നഗമനത്താൽ വിശ്വേഷിച്ചും കേൾമുംതന്നു. (പിന്നെ സ്കൂളത്തോടുകൂടി) മേ ദിക്ഷാ! അങ്ങു പ്രവത്തനം നിമിത്തം കീടമെന്നാപോലെ വളരെ കുറിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഈ മിമില തിൽ അഞ്ചുഡിവസം വിത്രുമിക്കു. സമയംവോലെ ജനക മഹാരാജാവിനേയും ചെന്നകാണാം.

ദിക്ഷ— നന്നിനം അതുകുമാലില്ലാത്തവരായ തങ്ങൾക്ക് രാജാവിനെച്ചുന്നകണ്ണിട്ട് എന്താണ് പ്രയോജനം?

താപസൻ— അതു ശരിതനു, പ്രയോജനമോന്നമില്ല. ഈ സീരലുപജമഹാരാജാവ് എസ്സായ്യോഴം ബുദ്ധമവിശ്വയിൽത്തന്നു വിനോദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരാളാണ്.

ദിക്ഷ— (കൈഞ്ഞുകരേതാടക്കുടി) ഈ രാജാവു ബുദ്ധമവിപ്രാന്നാണെന്നു പറഞ്ഞതു സത്യമാണോ?

താപസൻ— സത്യം. ഭേദനായ ഭാരകഭ്രംബൻ (എന്ന പക്തി പറഞ്ഞു) ഭേദനായ ശിതികാളൻ അരുജതെ;

ദിക്ഷ— (ചീരിച്ച്) മേ താനറിഞ്ഞു, അറിഞ്ഞു. അങ്കു രാക്ഷസനാണ് നിയുദ്ധം; താപസന്റ്കു.

താപസൻ— എന്നാലും അതാണ്, ഹരി.

ദിക്ഷ— താനം അങ്ങേപ്പോലെ ഒരുപണ്ഠനയാണ്.

താപസൻ— എല്ലാ മനുകളുംവെച്ചു ദ്രുഡാനിയായ മാലുവാൻ എന്നു താടകയുടെ അടക്കാലേഷം അയച്ചു. വിശ്വാമിത്രമഹാപി തന്നെ യാഗരക്ഷയ്യാധി ഓരോഡ്രാഡ്രാധിപതിയായ ഭാരതമഹാരാജാവിനെ ചെന്നകണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്നു ചുത്രമാരായ രാമലക്ഷ്മിനാരെ തന്നോടുകൂടി അയയ്യുണ്ടെന്നു താച്ചി. രാജാവ് അതു മഹാപി സർപ്പകുടേരണയും മാനീക്കത്തേക്കു സ്ഥിരിക്കിച്ചുള്ള ഒരു മഹാനാണെന്നു

விசாரித் தனிர களுளிகளைக்காட்டி பியதாய என
ஷுத்ரங்கர அலேஹதோட்டங்குடி அறியத்.

கிழு— அதில்லர ஶேஷமா?

தாபஸன்— அனந்தரை வழிர ஸதுஷ்ஜாய விரோ
மிதுமஹஷி திருமாய ரண்டு தாக்கத்தை என மஹாராஜாவி
ன கொட்டகையும் அதிலென ஸஂவங்கித் திருப்புகாரம் பாக்கியும்
வெற்று.

வேதாரதாக்கமிதோக்ரஸ்தம்

வீரபூக்ர்வதோபதோஸ்தம்

வண்டிசூரதாண்டலிலுத்தித்தினம்

வண்ணாமல்தாந்தினாடிதோதிட்டம்.

ம

திருக்காண்டு கெட்டுப்பூது கட்டுஷலித் தூஷகரிக்கே
ளமென்னான் அலேஹதில்லர அத்திருப்பாயம். அதில்லர
ஶேஷம் ராமலக்ஷ்மீநாரோட்டங்குடி அலேஹதில்லர அத்தும்
திலேக்க ஹோவுக்கியும் வெற்று.

கிழு— ஏதுமுற்று! ரதாண்டிட ஒஜின் வண்ணாமல்
மினக ஏதுமுற்று ஸஂவிபூங் பாடிபூத்தத்தான் (அது
லோபித்) அபைகிள் ஸகாவு வியண்டுாய ஏதுமுற்றுங்கூ
கங் வாஸங்மாநாய விரோமிதுமஹஷிக் ஏதும்னான் ஸஂ
விபிப்பித்திருக்காதத்து. (விசாரித்) மாலுவாங் ஏவிடெ
னினான் திருத்தைப்போன்று கேட்கத்?

தாபஸன்— கதுகமயிக்கேங்காவாத்தாஸப்பிழுவோக-

க்குத்திலைதுமதிவாஜைங்கூபுக்கூலிரையம்

கஷிதியியிவதந்தூபுங்காக்கமால்புநிரித்

தத்திலரைப்போன்றுபோன்று பார்த்துமொன்றானே.

திரு ஸாயாங்கமான் ஏதுமான் மாலுவாங் பலவியதிலு
நிதி சாரமாரை பல கிழக்காலைக்கோ பல வந்தமாநங்கோ
தூம் அவிவாநாயிடு நியோகித்தும் தூக்குவிலைப்பு.

கிழு— அதில்லர ஶேஷமா?

தாபஸன்— அது கேட்கிட ஏது தாக்கம் ரண்டு விரோ
ய ராவங்களில் மாதுவாய செக்குஸிதுநெட கட்டுஷலித் தூ
பக்கரிக்கத்தக்கதை நான் விசாரித் தமிலென பிதித்துப்பரி
த்து சொன்னிவரேங்களும் தாக்கங்கோ காலாயி ஒன்றை
நோ கையானா அடியே பூத நாலே தாக்கியுடெ குத்தித்தி

നൂർ അതു വാദിക്കൊണ്ടവരെണ്ണെമെൻ കല്പിച്ച് എന്നോയും താടക്കാവനത്തിലേക്കായി അയച്ച്

ഭിക്ഷ—എന്നാവെന്നതാണ് അങ്ങു മിമിലാപ്പറിയുടെ സമീപമായ ഈ ഘനത്തിൽ വന്നത്?

താപസൻ— ലങ്കാശപരനായ രാവണൻ മിമിലാപ്പറി കുഞ്ഞിയിൽക്കുന്നവെന്ന കേട്ട്. ഏന്നമാത്രമല്ല, മിമിലാപ്പറിയിൽക്കുന്നവും അവിട്ടതെന്ന വത്തമാനംകുടി അന്നോച്ചിച്ചറി എത്തുവരേണ്ണെമെൻ മാലുവാൻ എന്നോടു പറത്തിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് തൊൻ മുമ്പിൽ ഇവിടെ വന്നത്. ഇനി അങ്ങ് ആരാണ്, എന്നോടു പറയ.

ഭിക്ഷ— മാലുവാൻ ആളും ദയവനെ താടക്കയുടെ സമീപത്തിലേക്ക് അയച്ച എന്ന് അങ്ങു പറത്തിപ്പോ? അതു ആളുണ്ണ തൊൻ. എന്നാൽ മിമിലാപ്പറത്തിൽ വദവാന്നാളും കാരണം നമ്മുടെ രണ്ടുപേരും ദയപോലെതന്നെയാണ്.

താപസൻ— (സന്നോധനോടുകൂടി) ഇപ്പോൾ താടക്കത്തോടുകൂടിയ താടക്കാവനത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വത്തമാനത്തെ പറയു.

ഭിക്ഷ— (ചിരിച്ചു) സ്നേഹിത! താടകയോടുകൂടിയ വനത്തെ സംബന്ധിച്ചു ചോദിക്ക.

താപസൻ— (ബ്രഹ്മത്തോടുകൂടി) ഇപ്പോൾ താടക എവിടെയാണ്?

ഭിക്ഷ— അവരാ പുരിയിൽവക്ക ചോധി.

താപസൻ— ഭഗവത്തെ പുരിയിലേക്കോ?

ഭിക്ഷ— അല്ല അല്ല. അന്തക്കെന്നറ പുരിയിലേക്കോ.

താപസൻ— താടകയെ അന്തക്കെന്നറ പുരിയിൽ കൂപ്പെട്ടിച്ചുതു് ആരാണ്?

ഭിക്ഷ— രാമബാണം തന്നെ.

താപസൻ— എങ്കു് ഈ രാമൻ ആരാണ്? (അതുഡാമിച്ചു) വിശ്വാമിത്രമഹാപ്രിയോടുകൂടിപ്പോം ഭഗവത്പുത്രനുാരിയ അറുജനാണ് അല്ലോ?

ഭിക്ഷ— അതേ.

താപസൻ— താടകയുടെ പുത്രനാരായ സൃഖാശ്രദ്ധം മാറിമാണം ഇപ്പോൾ എവിടെയാണ്?

ഭിക്ഷ— സൃഖാശ്രദ്ധ അമ്മയുടെ കുടൈതനെന്ന ചോധി.

മാർഖൻ ബാലക്കീഴ്ഡിയാചിതമായ രാമനാരാചവാംഗന്താൽ മുരെ തള്ളിപ്പുടക്കയും പ്രാണമാത്രാവശ്വേഷന്നായി മോചിക്കുപ്പുടക്കയും ചെയ്തു.

താപസൻ— അതെങ്കിലും ഈ വർത്തമാനം രാവണനെ അറിയിച്ചാം?

ഭിക്ഷ— ഉംഗ്, രാമനാരാചവാംഗസംഖ്യമായ കൊട്ടം ദാരം തള്ളിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന സമയം ദാർഖൻ ഉറക്കെനിലവിളിച്ചു കരുതു. അതു കരച്ചിൽത്തന്നു മാർഖൻ അവസ്ഥയെ മിമിലാപുരിയിൽ വന്നിരിക്കുന്ന രാവണനെ അറിയിച്ചു.

താപസൻ— അതിന്റെരണ്ടും നിസർദ്ധക്കോച്ചിയായ രാവണൻ എന്താണോ ചെയ്തു?

ഭിക്ഷ— സ്ലൈഡി! സിതയുടെ മുവചല്ലനാൽ ശീതളമായ രാവണൻ മനസ്സിൽ ഒരു സന്താപവും ഉണ്ടായില്ല.

താപസൻ— രാമൻ ലക്ഷ്മണം ഇപ്പോൾ വിശ്വാസി തുമ്ഹാർപ്പിയുടെ അതുതുമ്പന്തിൽ തന്നൊയാണോ.

ഭിക്ഷ— അപ്പു അപ്പു, വിശ്വാസി അവരോട്ടുടി മിമിലാപുരിയിലുണ്ട് പുരിപ്പുടക്കേവന്നാണോ എന്നും കേട്ടു. (അഭിയിരംഗിലേക്കു വൃഥന്നേതാട്ടകുടി നോക്കീട്) കുട്ടിം കുപ്പാം! വലതൊരു ഉണാസിനെ വന്നപോയി. രാക്ഷസമാരകെ കുട്ടമാകുന്ന കാട്ടിനും ഒരു കാട്ടതീയായ അതു രാമൻ അനുജനോട്ടുടി ഇപ്പിടെ വന്നിരിക്കുന്നു. സംശയമില്ല. അതുകൊണ്ടുനാം ഇവിടെനിന്നു വേഗം പോകുന്നതുതന്നൊയാണോ നമ്മുട്ടുണ്ടുള്ള ഉപാധം.

(എന്ന രണ്ടുപേരും പോയി)

ഇരുവിനെ വിശ്വാസിം.

(അനന്തരം രാമലക്ഷ്മണനാർ പ്രവേശിക്കുന്നു)

രാമൻ— വത്സ ലക്ഷ്മണ! ഈ ഉച്ചവന്തതിന്റെ ഭേദി നോക്കു.

ലക്ഷ്മണൻ— ജോഡ്യ! ഈ അരഹം സപ്തത്തനു വഴി രെ മനോഹരമാണോ. വിശ്വേഷിച്ചു ഇപ്പോൾ വസന്തലക്ഷ്മിയോടു ചേന്നിരിക്കുന്നതിനും എറ്റവും മനോഹരമായിപ്പി ദിണ്ടു.

രാമൻ — വത്സ! അരതാദിനെത്തന്നൊന്നാണ്. എന്നു
കൊണ്ടോരു:

മലപ്പുംതേന്താർക്കന്നിമധുകരതഞ്ചനിസംഘമല്ലാസഹ്യം
മലപ്പുംചന്ദ്രംരസമാട്ടഡിവിടെകകാകളീസന്ധ്യായം [൭
നില്ലാതിരക്ഷിണക്കാറുതിവിജതനിതിൽചെന്നെസംഗമത്രുമേ
ഹല്ലത്രീവശ്വലപ്പുവണിനിരയെത്തമാട്ടിച്ചിട്ടു. ۸

എന്നമാത്രമല്ല,

മലയമലയിൽനിന്നിട്ടായുള്ളെകലംസമാളം

നിലമുടനെന്നജയിക്കേന്നുള്ള നംഗാജത്തുലം

മലവിതന്നതിനവാസന്നാനിലംസപ്പുംഖൻ

നിലകരതിരേനോന്താൻനടക്കുന്നമനം. ۹

ലക്ഷ്മണൻ — ണാനിഈഡിനെന്നൊന്ന് വിചാരിക്കുന്നത്.

വല്ലീമല്ലാക്ഷിമാരായമധുഗിരിരമതാംപുഞ്ജാലതെവഹഷി-
ചച്ചല്ലാമാർജ്ജംഭേദാരംകരുകമൊട്ടമിതാപുഞ്ജുനായ്‌പ്രാജ്ഞ

[മോം

സല്ലിലംപാട്ടഡിവണ്ണിമധുമൊഴിമാർപ്പാടിലംസക്തിതേട്ടം
പുഞ്ജിക്കേഴ്പ്പുരംചെന്നിമുട്ടുപരിമാരുന്നവാസന്നവാതം. ۱۰

രാമൻ — വത്സ! ഈ പ്രസ്താവം മതി. ഭഗവാന്നായ വി
ശ്വാമിതുമഹഷി പുഞ്ജുനായ യാജ്ഞങ്ങൾക്കുമഹഷിയോടുകൂടി
സംഭാഷണം കഴിത്തു മടങ്ങിവരുന്നോഴ്യു് അദ്ദേഹത്തിനു
സന്ധ്യാകാലത്തിലുള്ള പുഞ്ജയ്ക്ക് വേണ്ടുന്നതായ പുഞ്ജംഭേദ
അവരുത്തുകൊണ്ടുവരു.

ലക്ഷ്മണൻ — അരുജ്ഞവേപാലേ. (ഏന്ന രൂക്ഷംഭേദം ടെയി
ടയിൽ മരഞ്ഞുന്നിനു പുപരിക്കുന്നതായി നടിക്കുന്ന.)

രാമൻ — (ചുററിനടന്നു) ഈ കംണ്ണനാതു ഭഗവത്തിന്നേതുമാ
ണോ? (കൈകുപ്പി നിന്നിട്ടു)

അഴകിയക്കണ്ണാമുത്തസ-

മൊഴക്കിവിള്ളഞ്ചുനാമാനിഴിക്കോണു

മുഴമതികലുചപജായേ

കഴിയവപണിയുന്നതാനാണ്ടു. ۱۱

ഈതാ അട്ടഞ്ഞതനു, മലകൂജലുായിരിക്കുന്ന രാജമഹംസങ്ങ
ഈയും അലംകൃതങ്ങളുായ താമരഫ്റ്റുക്കുളുക്കൊണ്ട പ്രകാശിച്ചി

കിക്കനാ ഹു പോയ്യേ എൻ്റെ മധ്യസ്ഥിന്റെ വള്ളരെ സന്ദേശം തെറ്റു ഉണ്ടാക്കിത്തീക്കിംബനാ. (കൈമുകത്തോടുകൂടി) താമരൈ ശ്രൂട്ടുക്കണ്ണഭാര്യയും കുളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തന്റെ സഹചാരിന്മാരും ഒരു പിരിത്തു രാജഘാസഗിരു ചുത്രവുക്കുണ്ടാക്കുന്നതിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു. ആയും! ഹത്തെന്നാണ്. (ചെവികൊടുത്തിട്ടു) മദനമഹാരാജാവിന്റെ വിഹാരത്തിനായികൊണ്ടുള്ള ഒരജ്ഞത്തിന്റെ കനകത്രുംഖലയുടെ ശബ്ദത്തെ അറന്നുകരിക്കുന്ന തായി മനോഹരിക്കയായിരിക്കുന്ന ഹു കൂകുളം എന്നാണ്. (നല്ലവള്ളം ആലോചിച്ചിട്ടും) ഹതു കാൽച്ചിലവിന്റെ ചെച്ച യാണ് നിയുധം. രാജഘാസഗിരുവിനെ ആകഷിക്കുന്നത് ഹതുതന്നെന്നായാണ്. ലിലയേഖാടകുടിയുള്ള സഖ്യാരത്താൽ ഒരു ബ്രായമാനങ്ങളായ എപ്പറങ്ങേണ്ടുകൂടി ഒരു നാഗരന്മുഖി ചെമ്പിക്കുക്കുത്തിലേക്കു വരുന്നു നിയുധം. ഹുനിനാം ഹുവി ദേ നോക്കിനിൽക്കുന്നതു ശരിയല്ല. രഘുവംശരാജാക്കമാർക്ക ചരന്മുഖിയെന്നുള്ള ശൈക്ഷിക്കി സങ്കാചത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നതാണ്. (എന്ന തിരിത്തു നിൽക്കുന്നു)

(അണിയരയിൽ) രാജകൗക്കേ! ഹുവിടെ ഹുവിട.

രാമൻ— ഹവഡാ രാജകൗക്കയാണോ? എന്നാൽ ഞാൻ ഹുവക്കു ഒന്നു നോക്കിട്ടു. (നോക്കിട്ടു കൈമുകത്തോടുകൂടി) ചോപ്പുത്തന്നിരക്കാണ്ടുരു ചുവർവേഗന്നുമേമകഷരേവയോ— തെപ്പമായ്ക്കുന്നകരംഭതനുഭരഗൗരംഭായ് നവമരിഭതൻ ശില്പകാന്തികവയന്നെന്നാരംഗനിരയോടുമാരിവരുവസിപ്പുത്തുപ്പുകൾക്കുളിമാളികാമുകളിൽവെച്ചുന്നുണ്ണിവിളിക്കപ്പോയും.

(അനന്തരം സിതയും സവിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

സീത— സവി നോക്ക. ഹുപ്പാം ഹു ഉള്ളാനും വില്ല കളിലെടുത്തിരിക്കുന്ന വസന്തതോടുകൂടിയ മമമന്നാൽ അലകരിക്കപ്പെട്ടുകിരിക്കുന്നവോ എന്ന തോന്നുനു.

സവി— സൂര്യൻ! അതണ്ണിബേന്തനുണ്ടു.

രാമൻ— സമ്പ്രാംഗസൂര്യരിയന്നാണ് പറയേണ്ടത്. ഒരു ശൂക്കാണ്ഡനും ഹു സൂര്യരിയുടെ

ചെന്താണ്ടിപ്പുഴമെന്നാണും തുട്ടുടംവിരിതേന്തായും ചെന്താരവും കുടംവിടുന്നും കുടംവിടുന്നും [യ

പിന്തുംമാനിച്ചയുംമധുകകളികാകാന്തംകവിദിതത്തട്ടു-
ജേരുംഡാഡിമവീജംഗികലങ്ങംഭന്താജീംമോഹനം. വു
(പിന്നൊയും നല്ലവള്ളം ദോഷിന്ത്): ആശ്വാസ്തും, ഇരു സുന്ദരി,
മനോഹരങ്ങളായ അവതാരു പഠാത്മാജീംട പാരിശീലനത്തി
കുൽ ഉചിതമായ സാമർപ്പണത്തെ തന്റെ അവധിവഞ്ഞെങ്കിൽ
ഒക്സിം അംഗികരിക്കുന്നു. എങ്കിനെയെന്നാൽ:

നല്ലാർമ്മശലിഹജാളാലിടവിടന്നാളോ ആശേചന്നാരിനെ-
പ്ലിസിപ്പിപ്പുത്രതായചെന്തിൾനിറനെക്കൈണ്ടിനു കൈകക
[ളായ

തെപ്പേനിപ്പിപ്പിഴാഭയെല്ലുസമായും ചുണ്ടിൽപ്പരംജോരുത്തു
[യ-
കല്യാണിപ്പിപ്പുചുണ്ണിരിക്കളിൾമയാൽഭസിച്ചിട്ടിനോറവും. ന്

സവി— രാജപുത്രി! മുവിൽകാണുന്ന ഇതുതനൊയാണു
ഒഹവതീക്ഷ്ണതും.

സിത— (കൈകുപ്പിനിന്ത്) ഫേ ഫേഹി! ചാരുക്കലായ
തന്നായ പരമേശപരദർശന ദേഹാല്പത്തിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടാരി
ക്കുന്ന ത്രിഭ്രാന്തവാസിനിയായ നിന്തിവാടിക്കായിക്കൊ
ണ്ട നമസ്കാരം.

സവി— (പിരിച്ചിട്ട്) നമസ്കാരത്തിന്റെ സമ്പ്രദായം
വളരെ യോഗ്യമായിരിക്കുന്നു.

സിത— (സ്നേഹകോപങ്ങളാട്ടക്കുടി) അനാവത്യമായി
നന്നം പറയേണ്ണ.

സവി— (കൈകുപ്പിന്ത്)
ചാരുകാന്തമണികാന്തിപ്പുണ്ടമണിമെത്തപോല്ലതിമനോജ്ഞ
ചാരുചുഡാമട്ടിതന്നിലേറിയസുവേനവാണുകളുമംബികേ [മാം
ചാരുചാരമുഖിയാകമെന്തുസവിദേഹിനിന്തക്കരണകൊണ്ട
ചാരുകാന്തമുള്ളമനിപ്പുണ്ടനരവിരനോട്ടനേചേരണും. [താൻ

രാമൻ— സവിജനം ഇപ്പോൾ വിഹാരത്തിക്കു കൈത
ആക്രോഢാട്ടക്കിയിരിക്കുന്നവോ? (ആലോച്ചിച്ചിട്ട്) ഇതു യു
ക്കതാംതന്നെ. ഇവർം ശ്രേശവരയുവനവയസ്തുകളിടുന്നു
തനിലിരിക്കുന്നവല്ലോ. എന്തുകൊണ്ടനാൽ

ബാല്യംമെല്ലുയകന്നരെയുവനമുട്ടുന്നു കുട്ടിവാൻനേനാക്കിമാ-
ഡബ്ല്യൂംകളിക്കിയിട്ടിട്ടും വാൻവാനാനിപ്പിച്ചുവാതുവും

ബാല്യം കേൾക്കാവും മെന്നവേണ്ടായായിരുത്തും തൊടാരുളൈയും മല്ലാക്കീമണിതന്നടയ്ക്കുമശരംഗങ്ങൾചട്ടായീനിന്നും. മഹി

സവി— ഭഗവതി, ഇവരും ഭമ്മന്നല്ലായി ഭവിക്കുന്നതി സമുദ്ദിഷ്ട ക്ഷണം എൻ്റെ ആത്മരഹത്തെ സാധിപ്പിച്ചതോ സാമെ.

സീതാ— എന്തിനാണ് ഞാൻ ഭമ്മന്നല്ലായി ഭവിക്കുന്നത്

ലക്ഷ്മണ— എടോ രാജമംസക്ക്രൂഢേ! നീയെന്തിനു കിട്ടാണ് ഭമ്മന്നല്ലായിട്ട് ഭവിക്കുന്നത് ഇതാ നിന്റെ കാ ഞൻ ചുത്രുക്കുംബള്ളുടെ ഇടയിൽ മറത്തുനില്ക്കുന്നവല്ലോ.

സവി— (സന്ദേഹങ്ങനൊടുക്കി ആത്മഗതാ) ഏഡയ മേ സന്ദേഹിച്ചാലും. ഈ സുവോപഗ്രൂതിയാണെല്ലാ.

സീത— (കെണ്ണുക്കേത്താട്ടുടി) ആനക്കുട്ടിയുടെ കണ്ണ ശ്വപനിപ്പോലെ സ്ഥിശ്വശമധുരമാംസളമായ ഇന്ത വചനം ആയ ദേതാണ്? വരു നമ്മക നോക്കു. (എന്ന ചുറ്റിനടക്കണ)

രാമൻ— (വിശ്വാദങ്ങനൊടുക്കി) കുഞ്ഞാംഗിയായ ഇവരു ധതയാൽ മറയ്ക്കുപ്പുട്ടവല്ലോ. കണ്ണം (ലതയെ നോക്കീട്)

തക്കക്കാക്കുട്ടാലാഡകിയതവച്ചു—

കൊത്തിനെന്താൻജയിച്ചും
തക്കംചുണ്ടിനിന്താൽപുത്രത്തിലിനിരതൻ

കാനിത്രാഴ്വിക്കുല്ലത്തും
നിക്കത്തുസാതവാഴുംതരളമിഴിയെയും

വല്ലികേനിമാച്ചീ—

വക്കപ്പുണ്ടുമേവുന്നതിലിമിഡെവുതെ—

നാകില്ലംനാണമില്ലേ.

മൂ

(പിന്ന സന്ദേഹങ്ങനൊടുക്കി)

കുറത്തിലകളുള്ള നയക്കളിവാഴകൾക്കുന്നതരാ

സ്വീരിക്കുംവളിനിനിനിക്കബികമോദമേകനാതേ

നിരന്നാവകാരനിക്കിടയിൽമിനമത്തികരാതൻ

കുറത്തകലന്തുചകോരമതിനെന്നാപോലേരുവും. മൂ

(കുല്ലിയെ നോക്കീട്)

കട്ടിപ്പുണ്ണാൻവാഴെനിയിനിവിഹച്ചവരമറിമാൻ

കണ്ണിനുത്തമട്ടാ—

കുഞ്ഞംപോലഭുസിപ്പാനകമതിലതിയാ—

ഡോത്തിട്ടുണ്ണണ്ണന്നുനും

പാടിക്കുന്നുംഗാരമട്ടുള്ളിവള്ളയിഹവിരം

താമസിപ്പിക്കവിന്നു—

മട്ടിക്കുന്നീകരംക്കലാപ്പുറപരിവയമധികം

കെംണ്ടക്കിട്ടുണ്ണവല്ലോ.

മർ

സിതാ— (കെംതുകത്രോട്ടുക്കി) സവി! പുതിയ മതിൽ പീലിയെ കാതിൽവെച്ചു സുവണ്ണവണ്ണനായി അല്ലോ ഗാംഭിആ മസങ്കതാട്ടുക്കിയ നേതൃങ്ങളോട്ടുക്കി നില്ക്കുന്ന ഈ കമാരനാരാണ്? ഈ കമാരനിൽ എനിക്കു വളരെ വാതില്ലോ തോനാനാണ്.

ലക്ഷ്മണൻ— സപത്രസ്ഥിലംമായ സൈറ്റുംത്രാൽ മനോ മഹാത്മിയായി അർത്തിവത്സലയായി കാണുപ്പട്ടുണ്ണു ഈ കമാരി അതുരാണ്? ഈ കമാരിയിൽ എൻ്റെ മനോവുത്തി എ. എൻ്റെ മാതാവിലെന്നതുപോലെ വിനയമധുരയായിട്ടുണ്ടിക്കുണ്ടോ.

സിതാ— (കെംതുകത്രോട്ടുക്കി) സവി! ഈ കമാരനെ കാണുന്നാസമയം എൻ്റെ മനസ്സു വത്സയായ ഉംമ്മിലെയേ സ്ത്രിക്കുണ്ടോ.

സവി— (ചിരിച്ചിട്ട്) ഈ കമാരൻ എത്രായുണ്ടു വത്സലപ്പുത്താൽ ലാളുനീയനായിട്ടുണ്ടിക്കുണ്ടോ. അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നാസമയം എൻ്റെ മനസ്സു നിന്നൊഴും സ്ത്രിക്കുണ്ടോ.

സിതാ— എണ്ണോ പരിഹാസശീലേ! എന്നു പരിഹസി ചുരുക്കു മതി. ആ കമാരൻ അതുരാണെന്ന ചോദിക്കുണ്ടോ.

സവി— (ചുററിനടന്നിട്ട്) യേ! പരിചയമില്ലാത്ത ഈ വനവീമികളിൽ നിന്നുംഹായനായി സൈപരവിഹാരം ചെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കമാരനായ അങ്ങ് അതുരാണ്?

ലക്ഷ്മണൻ— സമീചവത്തിയായ രാമവാദുന്നാട്ടുക്കിയ എന്നു നിന്നുംഹായനാണെന്നുപറഞ്ഞതു മുഖം നിന്നും പുണ്ണിച്ചു.

സിതാ— നാം പുരത്തിക്കലെന്നതുപോലെ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതു എന്തിനായിട്ടാണ് (എന്ന ചുററിനടന്ന തിരി

‘തൃതീനിനിട്ട്’) സബി! ഒന്നു മറന്നപോയി. എരുണ്ടു അമ്മമാർ വാസന്തിലുത്തേയാട് ചേങ്കേണാമെന്നാറു ഹിക്കന ആ തേനൂ വിനെ കാണേണാംതല്ലേ.

സബി— (കൈഗ്രതക്രൈച്ചക്രുട്ടി അത്തമഗതം) ലജ്ജ, കൈഗ്രതകൾ, കുറിയ ഇവക്കളെക്കുണ്ടാണെ ലളിതജാളിയും ദയവു നാരംഭമധ്യരജായുംഒള്ള ശ്രീജനത്തിനെന്റെ സംഭാഷണങ്ങൾ എത്തമാത്രം ശ്രാവ്യജാളിഹിക്കനു.

(പ്രകാശം) എന്നാൽ വരു പോവുക. (എന്ന ചുററിനടക്കങ്ങൻ.)
രാമൻ— (കണ്ണിട്ട് സന്ദേശത്തോടുകൂട്ടുക്കുട്ടി)

എന്നുന്നമാക്കമൊരാനുത്തർ—

ക്ഷമയുമെക്കന്നാപുണ്ണിമാരാത്രി

ചെണ്ണമണിയാളിവിടെയിതാ

മണ്ണവമായ്യനിടന്നിതായും.

പഠി

(നല്ലവണ്ണം നോക്കിക്കണ്ണിട്ട്)

നാല്പൂർമാണിക്കമാലിയിവഴുതെന്നയനം പ്രലൂനിലോല്ലുതേനാ—
ടല്ലാസാൽമല്ലിട്ടേവിനമിത്രകലാപുണ്ണനാംവദ്രണോട്ടം
നില്ലാതാങ്കുരിഞ്ചിന്നിരുമൊട്ടപടവെട്ടേട്ടയിക്കേണ്ണലാരം
ചൊല്ലാമല്ലംവിടന്റെള്ളാങ്ങസരസിയരുതോട്ടുമിക്കാക്കരണ്ണും.
(ആലോച്ചിച്ചിട്ടിട്ട്) ഇവരു തേനൂവിനെക്കാണും കൈഗ്ര
ക്കേരംഥക്രുട്ടി ഇവിടെതന്നെന്ന നില്ലുന്നവോ. എന്നാൽ ഒരാ
നിവിടെനിന്ന് ചൊയ്യുകയാം. (എന്ന മാറി ലതാഗ്രഹത്തിൽ
മരഞ്ഞുനില്ലെന്ന.)’

സീതാ— (വളരെ ബലപ്പെട്ട് അടഞ്ഞുചെന്നിട്ട്) സബി!
ഇതല്ലേ തേനൂവ്. (ലീലാഡാക്രുട്ടി ആ റസാലപത്രയെ കൈ
കൊണ്ടു തലോട്ടിട്ട്) സബി! ഇതിനെന്റെ കോമളജാളായ കിളങ്ങ
ളിൽ നബാറുങ്ങളുടെ പാടകൾ കാണുന്നതിനാൽ എത്രോ ഒ
രു പുതിയപ്പെട്ട കൈക്കളെക്കാണ്ട് ഇതിനെ സ്വർംച്ചിരിക്കുന്ന
എന്ന ശോന്ദി.വിചാരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ തന്നെ ധനവല്ലി
യെഭണ്ണുന്ന ശൈക്ഷിച്ചു മന്മഹൻ തന്നെ സ്വർംച്ചിരിക്കാമെന്നും
ശോന്ദി വിചാരിക്കുന്നു.

രാമൻ— അല്ലയോ കൂശാംഗി! ശോന്ദി ഇംഗ്ലീന്റെയാണ്
വിചാരിക്കുന്നത്.

താരവുന്നനിജവില്ലിതെന്നക്കുത്തിപ്പാരാതെമല്ലുത്തിയിൽനി—
നാരോമയ്ക്കുശയായഗാത്രവത്രയെക്കണ്ണുായപിടിച്ചീടിനാം

പാർപ്പിന്നവയികരിപ്പതിനുന്തെല്ലാമുന്നേ
ഹായൻറീവലിനുന്നമാസുവിഹത്യാസിസ്റ്റുരൽപാട്ടാൻ. ഫെ
സ്റ്റീ— (എടുത്തുചെന്നിട്ട്) തുടർന്നു വാസനികയാ
ണ്. കൈഞ്ഞുകഴുതാട്ടകുടി) രാജപുത്രി! ഇങ്ങാട്ടു നോക്ക.

വണ്ടുകൾവാസനിരസമണ്ണിയതെണ്ടിനുകൾക്കുള്ളോം
പണ്ടുള്ള തിശയഗ്രമീതശാർദ്ദോദ്ദേശങ്ങളുമെല്ലാവെടുത്തിരുന്നു,

സിതാ— അതണ്ണിനെതന്നെന്ന. (വണ്ടുകളെല്ലാ പദ്ധതി
പിന്നെയും ചരയുന്ന.)

സവി— ഈ ലതയുടെ സൗഖ്യത്തും ആയുംതന്നെ.

രാമൻ— ആഃ ഈവർ ഈ സൂനരിയെ വർന്നിക്കാതെ എന്നു
നൊണ്ട് മുതയെ വർന്നിക്കുന്നത്

വെടിന്തുശിത്രമട്ടുന്തുക്കുള്ളം ദേഹരമുംകൊണ്ടുന്ന
തുടന്നവയെയുവനാമലവസന്തേജശ്രദ്ധാട്ടം
പടന്നകളുടുകൊക്കാക്കയാംപുതിയതായപ്പുകൊത്തുമായ
സൂചിക്കമലസാക്ഷിതന്ത്രവന്നലതാമമാനംഡാ. ഫെ

സവി— (ചിരിച്ചിട്ട്) നോക്ക, ഈ വാസനീലത. താൻ
തന്നെ ചെറിയ തേരോവിനെ ആലിംഗനം ചെല്ലാനായിട്ടുണ്ട്
ഓഗ്രേഡേക്സ് വരുന്നു:

സിതാ— (സ്ലൈകോപ്പാദ്ദോട്ടകുടി) കളുക്കേതോട്ടകുടി
സംസാരിക്കുന്ന നിന്നും അടക്കയൽ താനിനി നില്ക്കുന്നില്ല.
ബേരു വല്ലേടത്തും പോകുന്നണ്ട്.

രാമൻ— (സൂക്ഷിച്ചുനോക്കീട്)

കണ്ണാൽനല്ലെല്ലാഉംഗികബളിച്ചിട്ടുംകവിഡിപ്പോക്കും
നീണ്ടാടിപ്പുതുനിലപക്കജ്ഞനിറംമണിക്കമിനേന്നതുവും [ഴും
തൊണ്ണിക്കൊത്താരശോകചെന്തളിപ്പമംകണിക്കമിക്കുക,
പുണ്ണിവണ്ണണിവേണ്ണിതന്നവിലസിതംചിത്രംഹരിക്കുന്നമേ. റം

സിതാ— (കൈഞ്ഞുകഴുതാട്ടകുടി ആത്മഗതം)
അടിച്ചേരുത്തിവണ്ണകംനെന്നടക്കയിൽക്കാമണ്ണംനുണ്ടുമു—
ടോട്ടുകോട്ടിയകരിച്ചുമകടന്നവുണ്ടെപ്പാൽശേഖരംസൗമ്യനായും
പ്രധിക്കേക്കിമാത്രംകുംവലയപ്പുമാലികാശ്യാമനനായും
കൊടുത്തംവിട്ടുലതാമുഹമ്മതിലമരങ്ങനിഭേദമാരംബന്നു. റഫ്

സവി— (അടുത്തുചെന്നിട്ട്) രാജപുത്രി! ലതയെക്കാണു
നാഥു ആരുഗ്രഹം നിലച്ചവോ?

സീത— (കെട്ടിപ്പേണ്ണ നടിക്കുന്ന.)

സവി— ഇവർ വേരു വല്ലതിലും മനസ്സിൽത്തിയിരിക്കുന്നവോ? അപ്പുകിൽ ഇവളുടെ മനസ്സുതനെ എവിടെന്നാണ്. ശ്രീരാമനെന്നുണ്ടിട്ട് അഭിപ്രായത്രാട്ടക്രമി) എങ്കും ഇതുതന്നാണ് ഇവളുടെ മനസ്സാക്കന്ന ആനന്ദപ്പിടിച്ചു കെട്ടവാണെങ്കിൽ സുംഭം. (സുക്ഷിച്ചുനോക്കിട്ട്) ഇതു യുക്താന്തനെന്ന. എന്നുകൊണ്ടുന്നാൽ—

ആദ്ധ്യാത്മികാനുഭവിയോടു

ആദ്ധ്യാത്മികമാരനിവന്നതുല്യതാവന്നതെന്ന്

ആദ്ധ്യാത്മികമാരനമായുംസിപ്പി—

ചീട്ടനാശകരജംബവനമിട്ടേപോലെ.

രൂ

(സീതയുടെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട്) സീതേ! നീ ഇത്തുടർന്നുണ്ടാണ് സവിക്കുളെ ആരംഭിക്കാത്തത്. നിന്നും അതിപ്പൂർണ്ണ ഉചിതംതന്നെ.

എന്നൊഴികെട്ടുല്യതാഗ്രഹമുന്നയിവന്നയുന്നനിന്നുന്നതു നന്ദിമലർബാണുനിവസിപ്പിക്കിന്നവന്നവാഴുന്നോ. രൂ

സീത— (ആത്മഗതം) ഇവളുടെന്നു അവസ്ഥാന്തര തന്ത അറിതുവോ (എന്നിങ്ങനെ ലജ്ജയോട്ടക്രമി) തലതാഴീ നില്ക്കുന്ന)

രാമൻ— പുജ്ഞിമാനുശിസരോജിജിളജ്ഞിനെ—

തത്തളിട്ടനാതവലോവന്നങ്ങളാൽ

ഇങ്ങനോക്കുളിയുള്ളിനജാ

ഡംഗഡംഗികലരക്കയംബരം.

രൂ

സവി— (ആത്മഗതം) ഇവർ ലജ്ജിക്കുന്നവോ? ആക്കട്ട, വേരുവിധത്തിലാക്കിത്തീക്കാം. (പ്രകാശം) പ്രണയകോപം ഇന്നിയും നിന്നുൻ്ന എല്ലാത്തിരിക്കിന്ന പോയിപ്പേരെയോ?

സീത— (ആത്മഗതം) ഇവർ കോപത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു നോക്കുവാനുത്തരത് അത്യപ്പ (പ്രകാശം) സവി! നോക്കുന്ന നീനോട് എന്തിനായിട്ടുണ്ട് കോപിക്കുന്നത്. എന്നുൻ്ന മനസ്സുവേരു നീനിലായതുകൊണ്ട് മാത്രമാണ് നോക്കുന്ന നീനെ ആക്കിക്കാതെയിരുന്നത്

സവി— ആക്കട്ട, എന്നാൽ നിന്നുൻ്ന മനസ്സ് ഇപ്പോൾ എവിടെന്നതുണ്ട്.

സീത— ആരംഭാദേ സവി! നീ വാഴുരെ സാമത്ര്യജ്ഞിയാം

തന്നെ. എന്നുകൊണ്ടോരു ആകാരന്ത്രകടനംകൊണ്ടുതന്നെ. ആക്കവരെതെ സ്വഭാവമായി മറയ്ക്കുവാല്ലോ.

സീത—(ലജ്ജയെ നടക്കിക്കൊണ്ട്)

സവി—സീതേ! എന്നെല്ലാലെ വളരെ ദ്രോഹവിശ്രദി സമിഷ്ടവരിൽകൂടി ഉള്ളിൽ ഉള്ളതിനെ മറച്ചിട്ട് എന്നാണ് പ്രയോജനം. നോന്നുവാം അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നവാല്ലോ.

അപ്പേരേതുശിസിതാബ്ദുകാന്തികളയംനേത്രാജിഷ്ഠംനീലമം-
മലിതംർന്നിരമാല്യംനീകവയങ്ങമയ്യുംവഹിച്ചുറവും
ഉസ്താസേനഗിവണ്ണകംനേരകയിൽഡംഗ്രാധരിച്ചീട്ടി-
ക്കല്ലുത്തീരലുനാമമാരനിലഫോചെഴുന്നനിന്മാനസം. १५

സീത—സവി! നോക്ക നോക്ക.

മാരകാന്തയുടെകൊൽച്ചിലവന്നും-

ചൂഡയായ്മുച്ചുരണ്ടുകൊണ്ടുടൻ

സൈപരമാരുകളിക്കാരസംനക-

ന്നാരസാഭ്രിചലിച്ചിട്ടുനിതാ. १६

(ആത്മഗതം)

നയനങ്ങളുനിങ്ങളിനനന്നായ്

ബ്രിയവക്രംബോജരസംനകന്നുകൊരംവിന്റ്

അയിലോലതരങ്ങളുകളിപ്പിൻ

ഭയിതന്നനിങ്ങളുവിട്ടുമാറമിച്ചുപ്പാറം. १७

(ഇങ്ങിനെ ലീലയോട്ടകൂടി രാമനെ നോക്കുന്നു)

രാമൻ—(സുക്ഷ്മിച്ചുനോക്കീട്)

ശ്രീരാമിചേന്നനിലോല്ലുലെല്ലമിഴിതൻ

നോട്ടമിനോന്നാത്രകശാത്ര

ചാരിത്സാരംജനസ്ഥിന്മലമലർവിശിവാ-

ക്രതമെന്നേതുഭാഗ്രം

താങ്ങ്യുതിനിന്നനിധാനംസവരതിലഭിതാ-

ദോഗപാത്രംവിശേഷം

ചേങ്ങംഗ്രംഗാരതത്പരംഘനരസമന്നരാ-

ഗാന്തരംഗംമനോജ്ഞതം. १८

സീത—(ആത്മഗതമായിട്ട് പിന്നൊയും ‘മാരകാന്തയുടെ’ എന്നും ‘നയനങ്ങളു’ എന്നും ഉള്ള പല്ലങ്ങളു ഗാന്തരുപഞ്ച ഇംഗി പാടുന്നു)

സവി—രാജുട്ടി.

କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ஸீத— (ஸபரத) ஏன்ற களைக்கூட நினைவு ஸ
நோயித்துகொல்லவிட. உபருதி வழிர நூலையிடுவது.
(ஏன் பிரதை விளையும் ராமரை கடக்கவிடுவது நோ
க்குனர்).

ରାଜୀ—(ଉତ୍ତରକୌଣସିଯାନ୍ତକୁଟି)

ஏவும் நூழ்தாசித்தாலுக்கர்ப்போலாலும் மாங்களிலைக்க-
ண்டிலோலாகப்பிரஸேந்தையிலயிகங்கேயேநான்கான்தா
மாலாராதெனாதையூற்றுத்தமிழ்தாநாஞ்சாகயில்லினிமே-
லாலோகங்கைவினிமித்தாந்தாகலாவும்மாயுறுத்திருங்கலா. எம்

ചേടി—(പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടിട്ടും) മേര രാജപുത്രി! നിന്നൊക്കെ സായ്യുഡാൽ നിന്റെ അമ്മമാരുടെ കണ്ണകൾ വളരെ തവി ക്ഷൗംവരു. അതുകൊണ്ട് നിന്നെ രാജാധാനിയിലേക്കെ തൃപ്പി ക്കാണ്ടുപോയി മനോഹരങ്ങളുായ അതുകൊണ്ടെല്ലു അഞ്ചിയി ചു അവരുടെ അടുക്കങ്ങളുകു കൊണ്ടുചെല്ലുണ്ടെന്ന് അതു വർ എന്നും കലിച്ചിരിശെന്ന.

സീത—വാത്സല്യംനിമിത്തം അവർ മുഖപക്ഷഭായിനിക്കുംവോ?

ചേടി—അവരെ മുല്ലകളാണെന്ന് പറഞ്ഞതാൽ ഷോറ. അതിമുല്ലകളാണെന്നും” പറയേണ്ടത്

സിത—എൻറ അമ്മമാരെ അതിമുഖകളാണ്
ന്നീ പറയുന്നത് എന്നുംകാണാണ്

അമൃതകല്യാണിപ്പാരംഭിക്കുന്നു

ରୂପିତ ନିର୍ମାଣକାରୀ

നാലുംതീനിന്നുവാന്താർപ്പനിക്രമിക്കില്ലോ

കുന്നിലാരംഭാദ്ധ്യാദ്ധ്യ

ഉപ്പാലിക്കുന്നനീലോലുവഴുനിരയാൽ

രണ്ട് പാടം ചുമച്ചി—

കുളിക്കേതേതാട്ടിലോടിത്തെള്ളുതെള്ളുവിലസും

പാബുപോൽനോട്ടുവും.

ന. 2

അന്തുകൊണ്ട് ഈനി മരറാനും പറഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ല. വേഗം പോബുക്കതനു. (എൻ മുന്നാവേദം പേര് കി)

രാമൻ—(വിഷാദത്തോട്ടുകൂടി ആത്മഹതം) കജ്ജം! ഈ കുളൻറു കണ്ണാത്ത ദിക്കിലായി (പിന്നു) അതശ്രദ്ധാട്ട കൂടി)

പുകൽകൊണ്ടുകിയനിലാധാരത്തിനിൽ
തികവായും ചുക്കാരമിട്ടുന്നതിനെന്നുപോരു
അകലത്തുപോരെയാരിവജുന്നൻരക്കണ്ണിണു-
കൈരഹിരായും ചുമച്ചുവരുമോസകൈത്തുകൂ

ന. 2

ലക്ഷ്മണൻ—അതു! ഈതാ വന്നു.

രാമൻ—(ആത്മഹതം) ഇവരു തിരിച്ചുവന്നവോ? (ഒന്നാ കുട്ടി) തിരിച്ചുവന്നില്ല നിങ്ങൾ. (ഉച്ചതിലായിട്ട്) വത്സ! എന്നാണ് വന്നത്

ലക്ഷ്മണൻ—

തെള്ളംകുസലത്തെന്നുചുപ്പവിശിവിൻവിലോട്ടമശ്ശുമ-
ചുംപുംഗാതുതിപ്പുണ്ണാരനുവിളിക്കലുക്കും ചുത്തുനൽകും
[നിഡി

ഉപ്പാലിച്ചുാത്തരാഗമാന്നവിലസുനന്തരകാഞ്ഞിരൈഥം
മെപ്പുപ്പുഡ്യുവരുന്നാഭത്തുവരണുംവരുംവരുംവോൽ.

രാമൻ—(ആത്മഹതം) ഈ സുപ്പോഹത്രുടീ! എന്ന വ കുരു അത്രപസിപ്പിക്കുന്നു. (പ്രകാശം) വത്സ ലക്ഷ്മണ! നീ പരാഞ്ഞത്രു ശരിതനു. ഇപ്പോൾ,

ചുപ്പാരിലുള്ളിസരസീഷമജാലമെല്ലോ-

മുള്ളുലുമാക്കിരവിചുല്ലുടലിൽക്കിടക്കം

മവിയപ്പുഡ്യുവരന്നവരനാലിസഭാജജിബാധേ—

പ്രുപ്പുതരംകരുക്കിപോലിതവെന്നിടനു.

ന. 2

(പിന്നു കൈത്തുക്കേതാട്ടുകി)

വത്സ! ഈതാ ഇവിടെ അല്ലാലുഭായി പ്രകടിച്ചിരിക്കുന്ന കുളിക്കുട്ടാക്കൻ കൗൺസിലുവരുമെല്ലാട്ടുകൂടിയിൽ രാത്രിയാക്കന്ന സു

അവിയുടെ മുഖത്തിനു ചുങ്കപ്പോളും ഹോലും തീന്തിനിക്കു
നു ചുറ്റുന്ന നോക്ക്.

(ലക്ഷ്മണൻ—നല്ലും നോക്കിക്കണ്ണിട്ട്)

കൊക്കപ്പോളാണികർക്കുള്ളതുവിരഹംവേൽത്തിച്ചുകോരഞ്ഞെഴു-
ഞുകുംചുറ്റികയാലുള്ളിരിപ്പമാനന്ദവാരാശിയിൽ
എന്നഗണ്ണവിയിൽത്തുള്ളകുർക്കൾമനോമാനത്തവേരോടു-
എന്നാക്കാദേവിലുംനുന്നഭലേമാനോജീപിനവീനൻഡശീ. ഓരു
രാമൻ—(നല്ലും നോക്കിക്കണ്ണിട്ട് സദനാഷങ്ങനാട്ട
കുടി)

പാരംവിപ്രികരക്ഷാളിതമതനമരൻ

മുള്ളിഗംഗാമുന്നാളും

ചുവയംകുപ്പുരധുളിഭരമതനവയു

പാനഭ്രംഗാരനാളും

ക്ഷീരാംഭോരാശിമിത്രലുംകലകമലിനീ

പത്രനീത്രത്തിയാമി-

എന്നാരാനാമെന്നവണ്ണംലുനക്കുകമെവ-

ക്ഷേരവേകന്തിപ്പ്.

ന.ബ

എന്നമാത്രമല്ല,

പാരിൽപ്പംയുലികരക്ഷവണ്ണതിമിരംപുവാശയേയുംതമാ

പാരംവൈവരിസ്യാകരാംത്രനികരംപായുംതുഭാഗത്തയും

ചൂരേ ചേന്തുവല്ലനീലമഞ്ചിത്രഭാലും ദിഗ്ഭുന്നരം

ചുവയംയാമുനഗാംഗികാമലജലംപോലേവിളക്കുനിതാ. ഓരു

അതുകൊണ്ട് ദേവപൃഥിവ്യുള്ളവേണ്ടി പറിച്ചിരിക്കുന്ന പജ്ജ

ങ്ങളുംകുടി നാം വേഗത്തിൽ വിശ്രാമിത്രമഹാഘിയുടെ സ

മീപത്തിങ്കലേക്കു പോവുകതനു.

(എന്നാഞ്ചിനെ പോയി.)

രണ്ടാമങ്കം കഴിത്തെ.

—

പ്രസന്നരാഖ്യം

ദ്രാഡിംഗാഡകിം

മുന്നാമകം.

(അംഗത്വം കൈ വാമനകൻ പ്രവേശിക്കുന്ന)

വാമനകൻ—(തന്നെ നോക്കിട്ട്) എന്നും ഇത് അവയ

വജ്ഞാനിക്കെട ഒരുത്തും അനുഭവമുള്ളത്തുക്കൊണ്ട്. തൊൻ നല്ലവണ്ണം നിവർത്തി നടന്നാൽ എന്നും ഇല്ല അംഗങ്ങൾ മുട്ടി, ഇല്ല പ്രാരംഭാവകളിനെ ദിവിശ്വാസിൽ തകർപ്പിച്ചോകും. അതു കൊണ്ട് തൊൻ ഇതിലെ കനിത്തു നടക്കാം. (എന്ന്) അല്ല കാരം നടക്കാം.

ഈ കബീജൻ—(പ്രവേശിച്ചിട്ടു ചിരിച്ചിട്ടു) എന്തോ വധ മനക്! അങ്ങയ്ക്കിപ്പോരി എല്ലാത്തന്നെങ്കിലും തിക്കത്തു. തൊൻ മുദ്ദേശ്യത്തോ മുഖനാണ്. ഇപ്പോരി കുന്നമായല്ലോ.

വാമനകൻ—(അകുംഗതോടുകൂടി) എട മുഖി! താൻ ത സ്ത്രീനെ മററായതെങ്കിൽ അനുരോധിക്കുന്നവോ? തൊൻ തന്നും കുന്നാണ് കുന്നൻ. തൊൻ ഇല്ല പ്രാരംഭാവകളിനെ ദിവിര അംഗങ്ങൾ എന്നും മുട്ടിയാൽ തകർപ്പിച്ചോക്കുമെന്ന ശ കിള്ളാണ് ഇപ്പുകാരം കനിത്തു നടക്കുന്നതു

കബീജൻ—എട ബുദ്ധിയുള്ളു! റണ്ട് ചാണ്ട് നീളുമുള്ള നിന്നും ഇല്ല അംഗങ്ങളുക്കൊണ്ട് ഇല്ല പ്രാരംഭാവകളിനെ ദി വാങ്ങാം പോത്തുകൾ ചോക്കോ? ഇരിക്കേട്ട്, ശതാൻ ആ നനാശിനി നിന്മോടാരാണ് പറഞ്ഞതോ?

വാമനകൻ—നിന്നും മുതുകളും കാണുന്ന ഇന്ന് കുഞ്ചിത നന്നാണ് എന്നോടു പറഞ്ഞതോ

കബീജൻ—എട ബുദ്ധിമുന്നിന്! എന്നും മുതുകളും കാണുന്ന മുതു കുഞ്ചിയാണോ? മുതു സൗഖ്യാലക്ഷ്മിക്ക് ഉപധാനമായിത്തീനിട്ടുള്ള ദയക്കമാണ്

വാമനകൻ—എട പത്രക്കുള്ളതുക്കു സംസാരിക്ക. അ സ്ത്രീപുത്രത്തിന്കുൽ പരിചൊരുക്കുന്നാരായ നമ്മുടെ ഇല്ല സൗഖ്യാല പ്രസംഗം ചേരുതയെന്ന പൊന്നതനും കേട്ടവുകും വ കൂടു ദോഷമായിത്തീരു.

കബീജൻ—തൊൻ വെറുതെ പേടിക്കുന്നു. തന്മുരാനി പ്പോരി സഹായിയുള്ളത്തിന്കുൽ ഇരിക്കുകയാണ്

വാമനകൻ—അല്ല അല്ല, ഇപ്പോരി എന്തോ ഈ മഹാ ഹി വരുന്നാണെന്തു. അല്ലെന്തിന്നും വരവുന്നുണ്ടാക്കിയെന്നു പുറത്തു മണ്ണപ്പത്തിൽ ഇരിക്കുകയാണ്

കബീജൻ—ഇപ്പോഴിനും ഈ മഹാഹി ഫാമിപ്പാനായിട്ടു വരുന്നുണ്ടോ?

വാമനകൻ—വത്സാണ്

കബീജൻ—എന്നാൽ നാമെല്ലാം കൈട്ടപോയി. മുന്നേ
തന്നെ ധാരാളവർക്കുന്നെന്ന പേരായ ഒരു മഹാഷി വന്ന ചി
ഡത്തോക്കെ ഉപദേശിച്ചു. അതിന്റെരുശേഷം തന്നുരാൻ ക
ണ്ണടച്ചും മിഴിച്ചും രാവും പകലും കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നു. ഇപ്പോൾ ഈ
മഹാഷിയാൽ വണ്ണിതനായിട്ട് അന്നാഡുരത്തുക്കുടി വിട്ടപോ
കം നിയും. എന്നാൽ ക്ഷവണ്ണകമുന്നിക്കു പഞ്ചികൊണ്ട്
ഈ വസ്തുങ്ങളുടെക്കാണ്ട് എന്നപോലെ നാമെക്കാണ്ട് ഇങ്ങു
മാത്രിനും ഒരു അവസ്ഥയും ഉണ്ടാവില്ല.

വാമനകൻ—ഇരിക്കേട്ടു, കേരംകുട്ടി ഇരുളേം നമ്മുടെ
തന്നുരാനെ ഉപദേശിപ്പിച്ചാൻവേണ്ടി വത്സാത്തല്ല. ശ്രീപരമേ
ശ്രീരാമൻ വില്ലിനെ കാണ്ണാൻവേണ്ടി വത്സാതാണ്.

കബീജൻ—(പിരിച്ചിട്ടിട്ടു) എന്തോ! രോധയുമ്പോളുക്കൊ
ണ്ട പുകപിടിച്ചു കുറത്തിനണ്ണിരിക്കുന്ന കൂദ്രക്കൂട്ടുകൂടിയ മ
ഹാഷിമാക്ക് എങ്ങിനെയാണ് ശ്രീപരമേശ്രീരാമൻ വില്ലിനെ
കാണേണ്ണമെന്ന കൈത്തുരുത്തുമുണ്ടാകുന്നത് എന്നാൽ ഇങ്ങു
മാം ക്ഷത്രിയസ്ത്രാവമനനായിരിക്കുമെന്ന താൻ വിഹാരിക്കുന്നു.

വാമനകൻ—ഒഹ്രി തന്റെ ശ്രീരംഭവാലേതന്നു ബു
ദ്ധിയും വകുയാണ് താൻ സമുദ്ദരിൽത്തു, ഈ മനീസുന്ന ക്ഷാ
ത്രിയൻ തന്നെയാണ്

കബീജൻ—വളരെക്കാലം കരിനമായ തപസ്സുവെയ്ക്കു കു
ഴുത്തിലായ ഇരുളേം ത്രുപ്പില്ലെങ്കിയായ നമ്മുടെ തന്നുരാനുറു
രാജുത്തെ അവഹരിപ്പിച്ചായിട്ടാണ് വത്സാതെന്നു താൻ വി
ചാരിക്കുന്നു.

വാമനകൻ—കൂദ്രം കൂദ്രം, മഹാഘാപം ശ്രീക്കൃഷ്ണ. ഈ
പ്രകാരം ഇന്നിരുളിക്കലും പറയുത്ത് ഇരുളേം വളരെക്കാലം
വം കരിനമായ തപസ്സുവെയ്ക്കു മുഹമ്മദിനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു
പ്രത്യക്ഷമാക്കി. അരുളേംതെന്നുറു വാഞ്ചിനാൽ ക്ഷത്രിയാവ
സ്ഥകളെ മഴുവനും പിംഗരിച്ചു മുംഖണാവസ്ഥകളെ മഴുവ
നാം പ്രാബിച്ചിരിക്കുന്നു.

കബീജൻ— ശ്രീരംഭവാലേതന്നു തന്റെ ബുദ്ധിയും
ചെറിയതായത് എങ്ങിനെയാണ് ആരെക്കിലും ഒരുത്തൻ
പറയുത്താൽ മുംഖണന്നല്ലാത്ത ഒരുത്തൻ മുംഖണനാക്കു
ക്കിൽ താൻ പറയാം. എന്നുറു വാക്കുക്കാണ്ട് താൻം മും
ഖണനായിട്ട് ഓവിശക്ക്.

വാമനകൻ—എട ബുദ്ധിയുണ്ടു്! ഓഡംഖലുപരിപ്പള്ളിനായ ബ്രഹ്മവിനം ഗോമവനായ നിനക്കം തമ്മിൽ ദേശമില്ലെങ്യാ?

കബീജൻ—ആടക്ക, ഇള്ളേം ബ്രഹ്മഭാനായി വേം തുരുന്നേംബേണ്ണുകളിൽ പിന്നെ ഇഴ പരമേശ്വര വില്ലുകണ്ഠിട്ട് ഇരു മഹത്തിന്ന് എന്നാണ് അപയോജനം.

വാമനകൻ—ഉണ്ട്, പറയാം കോർക്ക. സകലാസ്ത്രം സുവില്ലുകളേയും നല്ലവള്ളം അഞ്ചുപിത്രിട്ടുള്ള രണ്ട് ക്ഷണിക്കക്കുമാരും ഇവിടെത്തെനെ ഇള്ളേംഹത്തിന്നു സമീപത്തിലണ്ട്. ഇള്ളേം അവരെ ഇഴ പരമേശ്വരവില്ലുന്നെ കാണിപ്പാനായി ക്രാണ് വരുന്നത്

കബീജൻ—എന്നായ ഇള്ളേംഹത്തിന്നു അവന്തിക്കരണം വളരെ പരിഗ്രൂഹിക്കാണോ?

വാമനകൻ—വളരെ പരിഗ്രൂഹംതന്നെ.

കബീജൻ—എന്നായ തൊൻ അനാവശ്യമായി ഇള്ളേം തന്ത ഭഷിച്ചതിനായ എന്നിക്ക ചാപ്പം സംഖ്യിച്ചിട്ടുണ്ടോ. ഇപ്പോൾ പറയു.

വാമനകൻ—എന്നാണ് സംശയം. തന്റീക മഹാപാപം സംഖ്യിച്ചു.

കബീജൻ—എടോ താൻ ധർമ്മത്തിന്നു സൃഷ്ടിമായ തന്തപം അറിയുന്നില്ല. സംഖ്യാധികാരിയായ ജനത്തെ സംഖ്യാധികാരിയുന്നതായ പരിമാസവചനങ്ങൾ പാപകാരണങ്ങളായി വെക്കുന്നില്ല.

വാമനകൻ—(വിരിച്ചിട്ട്) എണ്ണിനെയാണ് ഇള്ളേം തന്നു സംഖ്യാധികാരിയത്

കബീജൻ—ഇള്ളേംഹത്തിന്നു അധിനന്തരത്തിൽ രണ്ട് ആ ഷൈട്ടികളുണ്ട്. നമ്മുടെ അധിനന്തരത്തിൽ രണ്ട് ചെങ്കട്ടികളുണ്ട് അതുകൊണ്ട് അഡ്രേംഹത്തിന്നും നമ്മുടെ തമ്മിൽ സംഖ്യാസ്ഥാനക്കമെന്നും തൊൻ വിവാരിക്കുന്നു.

വാമനകൻ—(വിരിച്ചിട്ട്) നമ്മക്ക് അതുമാത്രം സുകൂർ മുഖണ്ഡാ?

(അണിയരുതിൽ)

താടക്കംതന്ത്രാധിച്ചതാടക്കംതെയുംതാധിച്ചബാണ്ണതിനായ

ചുട്ടിഞ്ഞാണ്ണിരിശ്ശുപക്കംശംശരജനാംസെശമിത്രിയാൽസുവ്യ

[നായ്]

ഒത്തുംപക്ഷങ്കാനിനേതുയഗനാംതീരാഖവൻതനേനാട്ടം
കുടിക്കണ്ണികമാമുന്നിനുനിവിടക്കണാരായവങ്ങാണിതാ. മ

വാമനകൻ— (സദോഹരിപ്പുംസംശയങ്ങളോടുകൂടി) സകല
ബന്ധക്കാരിയെ അഭിരാതനായ അഥ താടകയെക്കുറി സംഘരിച്ചു ഈ റാഖ
കമാൻ ഈ വിവരം പാരാപാരാപാരാത്ത ചെയ്യുമെന്നുള്ളതിനു
സംശയമില്ല, അതിനാൽ വരു. നാം ചെവിക്കാണ്ട് സേവി
ക്കെതക്കൊത്തായ ഈ അനുത്തത്തെ റാജഭാഞ്ചമാക്കി കൊണ്ടുപോ
യി കൊട്ടക്കുക (എന്ന പോയി) (ഈഞ്ചിനെ പ്രവേശകം)

(അംഗത്വം റാമലക്ഷ്മണന്മാരോടുകൂടി വിശ്വാമിത്രമഹാൻ
പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിശ്വാമിത്രൻ—വാസ റാമഭേദ!

രകാകാദിരാക്കന്മോദവുംകമലിനിക്കല്ലോസവുംതാരകർ—
ക്കാകപ്പാടൊരുവാനിയുംകുമ്പിനിവെരിക്കതിത്രാസവും
ചിക്കാനതാഖനകൊക്കയിൽമുസ്താവുംചല്ലുപരിശാസവും
മീക്കനേക്കവതിനുസ്തുതിവാൻസേനാക്രൂവിള്ളുന്നിതാ. റ

റാമൻ—(അംജലിബന്ധം ചെയ്തിട്ട്)

ശ്രീ പാളിച്ചുപത്രമജാലൈയുംകരത്താൽ
ക്കാളിച്ചുപലോകംമുഴുവൻവിശ്വാസാൽ
പാലിച്ചുകോകാജാലൈയുംവിള്ളുങ്കം
ബിലാക്കനേതാനിതകവിഭ്രംനാൻ. റ

വിശ്വാമിത്രൻ (സ്വന്തം) തൊൻ കുടിക്കണ്ണാണോനി
മിക്കനാ വത്സന്നായ റാമചല്ലുനെ ഈ ജനകമഹാരാജാവു കാ
ലതാമസംക്രാതെ തന്നെ ചുതിയെക്കാണ്ട് സംഭാവനം
ചെയ്യേംാ?

ലക്ഷ്മണൻ—ആതു! നോക്ക നോക്ക.

അംഗഭാരാശിയിൽനിന്നെനാട്ടത്തുവിയാംമാണിക്കുരത്താംമഹാ
വന്ദ്യൻകാലുമനനമാംവിപണിയിൽചേക്കുന്നേരത്തുതാൻ
ഗാംഡിരൻകുലാകരൻവിലയതിനേന്നകീഴവാനേന്നാപോ—
ലംഭാജേണാത്തലജയായലക്ഷ്മിയെയേമാപെട്ടുനകാട്ടുനിതാ. റ

വിശ്വാമിത്രൻ— (സദോഹരിപ്പുംകുറി ആത്മഗതം)
വത്സന്നായ ലക്ഷ്മണൻതന്നെ ഉത്തരം പറഞ്ഞുവോ? കുടിക്കഴി
ഒട്ട വാക്കുളിൽ ദൈവാസാനിഭ്രം അവിക്കന്നാവണ്ണു.

രാമൻ—മേ ഭഗവൻ! മുഴ രാജധാനി വളരെ വളരെ
ഗജങ്ങൾ തേരകൾ കുലാദിപടകൾ ഇവക്കെല്ല
കൊണ്ട് നിറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണെന്നീലും തപോവനത്രുമി എന്ന
പോലെ ശാന്തതയോടൊപ്പം പരിത്രാലുതയോടൊക്കെ കുണ്ടാനു
വല്ലോ.

വിശ്വാമിത്രൻ—തികാലജ്ഞനായ യാജ്ഞവർത്തകുമഹ
ഷ്ഠിയിൽനിന്ന് അതിരഹസ്യങ്ങളായ ഉപനിഷത്തുകളെ ഗ്രഹി
ച്ചതിനാൽ പ്രശാന്തനായ ജനകമഹാരാജാവാണ് ഇതിനെ
പാലിക്കുന്നതോ.

രാമൻ—സകലമഹാത്മാക്കളും ദ്രോഗീശ്വരനെന്ന ദേഹം
ഷിക്കുന്നത് ഇദ്ദേഹത്തിനെന്തതനോയാണോ?

വിശ്വാമിത്രൻ—വത്സ! ഇദ്ദേഹത്തിനെന്തനോയാണ്.

മിത്രദേവനുടെപാദങ്ങൾവയാൽ
മുക്തയോഗിവരനെന്നകീതിയും
പ്രാഞ്ചമായ്ക്കുലവാസമിച്ചിരെ—
ക്ഷാന്തപോലെമിച്ചിലാവനീസ്തനാൽ.

◎

(അണിയായിൽ)

പെതരനൃത്യികൾസുഗന്ധിക്കുമരസം ചെത്തുള്ളനീത്തുള്ളിക്കോ—
ഞോരോരാപണരാജവിമുഴുവൻനന്നായ്ക്കുളിച്ചീടെനം
സൈരല്ലുംപെയതായപ്പുകൾവിതരിടേണംതരംനയ്ക്കിരം
ചെയ്യുള്ളകളായനീറപ്പുരകളിംവൈക്കുമെല്ലാടക്ക്. 三

വിശ്വാമിത്രൻ—നമ്മുടെ ആഗമനത്താൽ ആനന്ദത്തോ
ടക്കുകിയ ശത്രാനന്ദൻറ വാക്കാണ് മുഴ കേരാക്കുന്നതു നിന്റെ
യം. (ബോക്കിട്ട്) ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അസ്ത്രാഖം ആഘ്യയ്ക്കും
തന്നെ. എന്തുകൊണ്ടുനായ്ക്കുലവിജ്ഞാരം മുഖ്യതന്നെ
ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പിന്നോയും ചെയ്തുണ്ടെന്ന് ഇദ്ദേഹം കൂ
ലിക്കുന്നവല്ലോ.

ശത്രാനന്ദൻ—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) ഭഗവാനായ വിശ്വാമി
തുമഹാഷ്ഠിക്കായിക്കൊണ്ട് നമസ്കാരം.

വിശ്വാമിത്രൻ—വത്സ! അളവില്ലാതുള്ള തപാപ്രണാവ
തന്നോട്ടുകെ ദിവിച്ചുംബു.

ശത്രാനന്ദൻ—ഭഗവൻ! ആ ജനകമഹാരാജാവും അഞ്ചു
യുടെ വരവു നോക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെ ഇരിക്കുന്നു.

വിശ്വാമിത്രൻ—ഈതാ പോരുകതനെ. (എന്ന ചുററി നടക്കുന്ന)

വിശ്വാമിത്രൻ—(നോക്കിട്ട്) രാജപ്പിയായ ജനകൻ ഈ താ ഇരിക്കുന്ന.

ആരംഗത്തൊട്ടുടക്കിയതുതിയുമീസപ്പാംഗമാംരാജുവും

പാരാതേരിയച്ചുമ്പട്ടങ്ങളുന്നയുന്നാംഗമാംദേഹവും

ഒന്നരായുതപ്രമർഖതുകൊണ്ടുപരിപാലിക്കംവിഭേദങ്ങനിൽ
പാരംനിമ്മലകിൽത്തിയോടിടകലബന്ധനംവിളഞ്ഞുന്നതേ. १

(അനന്തരം ആസന്തതിൽനിന്നെഴുന്നിരും അംഖവിബ
സ്യതോട്ടുടക്കി ജനകൻ പ്രഭവിക്കുന്ന)

ജനകൻ—(കണ്ടിട്ട്) ആയുള്ളും.

സപ്ലീന്തതയെന്നാതുകണക്കതപോമയാണി

തനിൽക്കൂടിരുടടക്കിടക്കമനാമിച്ചതുന്ന

വണ്ണത്തെയെററവുമയന്നതരംഗ്രഹിച്ചു—

നണ്ണാജസംഭവസമാനമഹത്പ്രശാലി

വു

(അടയ്ക്കുചെന്നിട്ട്) ഏ ഗൈൻ! സകലസ്വത്സരു
ശ്രീയാക്കന്ന ലതയുടെ പ്രഭാവത്തിനു തുതനാരാമമായ എ
ഞ്ഞു നമ്മുാരും അംഖയ്ക്കായിട്ട് ഭവിക്കുന്നു.

വിശ്വാമിത്രൻ—ത്രിലത്തിൽ ദേവേദ്രൂപനായ സീരലപജ!
അംഖയുടെ സകലവിധമായ മനോരമവും സഹായി ഭവി
ക്കുന്നു.

(എപ്പാവയം യദോചിതം ഇരിക്കുന്ന)

ജനകൻ—മേ ഗൈൻ! എത്രയോ അധിസ്ഥിതനായിരി
ക്കുന്ന തോൻ ദേവേദ്രൂപനെന്നുള്ള ശ്രദ്ധാത്മിനു് ദരിക്കലും അർഹ
നായി ഭവിക്കുന്നില്ല.

വിശ്വാമിത്രൻ—അംഖ് എന്താണ് ഇപ്പുകാരം പറയുന്ന
ത്. ഹരിചന്ദനവന്തെ ഉണ്ടാക്കിയ ദേവേദ്രൂപനെക്കാം അ
ങ്ങ് എത്രയോ ഉപരിസ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നവല്ലോ.

ജനകൻ— ഹരിചന്ദനകാനനജാതമതാം

ഹരിചന്ദനവുക്കുമതെന്നാതുപോക്ക്

വരകെഴുകിക്കിൾപ്പഭസന്തിയും

തൃഞ്ചാംസുവഹേതുകമായിവരും. २

വിശ്വാമിത്രൻ—അംഖയുടെ സന്തോഷായിക്കും അതിശ

യിക്കരിക്കരുതെന്ന. ഏറ്റുകൊണ്ടുനാൽ, നിസ്ത്രേഖിലും മായ മഹാന്നമസമുദ്രത്തിൽ നിർഗ്ഗന്ധയിരുന്നിട്ടും അങ്കേ തെ പ്രളിട്ട് ആഗമനജ്ഞാനായ സുവജലക്കണങ്ങളെ ബഹുമാനി ക്കുന്നവർക്കില്ല.

ജനകൻ—ഒഹ ദൈവൻ! രാജുപരിപാലനത്രുപ്പമായ കാ യുമാകന രാഹ്യവിനാൽ മുസിക്കപ്പേട്ടിരിക്കുന്ന മനസ്സുാകന ചത്രനോട്ടുക്കിയ തെങ്ങാടക്ക നിത്യാനന്ദമാകന ചത്രികോ തേജം ഏവിടെനിന്നാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്.

വിശ്വാമിത്രൻ—ഹലുകാരം പറയത്തേ.

വില്ലുഭിലപ്പുഡിയകീതിപ്പുണ്ണവവരജപം
നൽപ്പതാപംജഗത്തിൽ
കല്യാണാത്മീയപിന്താമനസിനയഹ്ലണ—
'പ്രാജ്ഞമാംരാജുരക്ഷാ'
ചൊല്ലേരുംശാന്തിസിനിമാസനമുകളിലിൽ—
പ്രീറപത്മാസനത്രീ—
രയല്ലാചേരുംവോമാർന്നിക്കലക്കുഴേ—
ഒക്കലുണ്ണില്ലവാദം.

ഫോ

ശതാന്നണൻ—അത് അങ്ങിനെതെന്ന.

വാരനാരികരാനിരന്നവീശ്വരമായചൊമ—
രജപഠതിരമാലകരം
ചായവെൺകടകരംപക്ഷജ്ഞങ്ങളിവച്ചേപൻ
രാജുസരസീജലേ
ഡീരംബുരമയോഗിചത്രസുവഗ്രഹം—
മായവഴികിൽചരി—
ചൂയമെന്നിയെരമിച്ചിട്ടുണ്ടവതരാജ
മംസരിവരപ്പും

ഫോ

ലക്ഷ്മണൻ—(സപകാംതുമായിട്ട്) ആത്യു! ഈ രാജാക്ക കൂട് ആത്മവില്ലാവിനോംതേതാട്ടുക്കിയവരാണെന്ന കേരംക്കു നാകിൽ താൻ വളരെ ആധ്യാത്മിക്കും.

രാമൻ—ഹതിലെന്നാണ് ആധ്യാത്മം.

ചത്രച്ഛായാമരക്കില്ലോച്ചൊഴിപ്പുമഹ—
കാരഭിഞ്ചുനന്നാകം
മഹ്ലീപ്രസ്തന്നിന്നറഗണ്യസ്ഥമലമദ്ദഷിയാം
പക്ഷവുംഹരിക്കില്ല

രി.

പ്രസന്നരാഖ്യവം

വേത്തുവീഞ്ഞനാവവഞ്ചാമരകളിലിയലു
കാറണജ്ഞല്ലൈയെവം
സത്താകംബുദ്ധമതേജസ്സിവരനഭിനവം
ശ്രീലഗംബേയ്യിട്ടനം.

മര.

വിശ്വാമിത്രൻ—മേര ശതാനന്ദ! രാജധാന്യാരെന്നു്
ഒരാട്ട പഠിത്തത്ര നേരാണു്. ഈ രാജധാന്യാർ കവലയോ
തനംസമാർ തകനായാണു്.

ജനകൻ—ഈതെന്നു് പുവ്വനാരായ രാജാക്കന്മാരിൽ യു
ക്തമായിട്ടുള്ളതാണു്. ചില പേരുകളുമായും ദിച്ചകാണി
കിക്കന സീരല്പചജനായ എനിലെവാരിക്കലും യുക്തമല്ല.

വിശ്വാമിത്രൻ—അരും എത്തുപറയുന്ന.

ശ്രീലിപ്പിക്കട്ടുമേപ്പതികളിലായം
പാതൽലംപേത്തുമേത്താൽ
സപാഡിപ്രായംഭവാന്ത്രാനവനിപ്പതിയശ-
സ്സിനാസത്തായപാതം
ശ്രീലിച്ചീട്ടനരാജൻകനകനിരമഴം
ചുതിയേപ്പുറമുലം
ഭ്രാംതാദ്രോഹിനിനിനിതിചാരിത്രമാ-
നാകിയാംഭാദ്രൂലുലം

മന.

ജനകൻ—മേര ഭഗവൻ! ഏതനമായി ഒരു ത്രിവന്തെ
നിമ്മിപ്പാൻ സാമത്ര്യമുള്ള നിന്തിയവടിക്ക് എന്നു ഉള്ളേണി
ചു നവിനമായി ഒന്തിയോടുകൂടി ചില വാക്കക്കുള്ള നിമ്മി
പ്പാൻ എന്നാണു് പ്രധാനം. ധാതൃക്ക നിന്തിയവടിക്ക്.

പാരംകാഹംകലന്തിന്ത്യികമങ്ങണമാം
ലോചനംതുവലാക്കീ—
ട്രാരാലാകാരാഭിത്തിത്തടമതിലമര -
വുഹചിതംവരപ്പാണ്
ആരംഭിച്ചാലുമേതാനേഴ്ത്തിയദിനനാ-
മേരളഭവിംബാങ്ങൾബാംബാം
ചേരംലാക്കാസ്യാഡിലുവരസമത്തുവെ-
ക്കന്പാത്രങ്ങളായി.

മര.

ശതാനന്ദൻ—അത്തൊണ്ടിനെതനനായാണു്. എന്നമാതു
സ്സി, ഇംഗ്രേഷം ഇതുമായും മഹത്പൗഢി ഒരു മഹാനാണു്.

സപ്രദീപ്പകംതിരക്കിതിപതിയെന്നും—
യിരേന്നാണിച്ചുവിട്ടി—

സുപ്രദീപ്പിന്തുഴിവെപ്പുംതുടങ്ങുവിലും—
ചേരുന്നാൽത്താമവേഗം

സപ്രദീപ്പവേഹമപ്പാന്തിരഭസമായ—
വെട്ടുനേരംസുരാണാം

വപ്പുംകൈകുപ്പിന്റേന്നാരുളവിലോരവിയം /
ശാന്തമായിബുദ്ധിച്ചു.

മരി

ലക്ഷ്മണൻ—(സപകാത്രമായിട്ട്) അതു! ഇപ്പേരുതി
നേരു തപോവിഞ്ഞു ഇപ്പകാരം മുന്നലോകത്തിനും സന്താപ
തെന്തു ഉണ്ടാക്കിത്തീര്ത്തിട്ടുള്ള താണോ?

രാമൻ—വത്സ! നീ അറിതേന്തിട്ടിപ്പുരോ?

കൊപത്തായക്കവമാന്നാരമരപതിചൊവി—
ട്രേറുവീഴിംതിരക്കു

കുഴാപാലൻതന്നെവിക്കിച്ചുട്ടന്യികയഷാ—
രക്തമാംലോചനത്തെ

സന്ധിച്ചീഡേവുംബന്തുതന്തികരഹ—
തമാജൈളുച്ചതുനന്നായ്

സന്ധ്യാകാലത്തിനേപ്പാൽവിന്ദമൊട്ടജി—
ചീടിനാർക്കതിപ്പുവം.

മന്ത്ര

വിശ്വാമിതുൻ—(ആത്മഗതം) ഇം പ്രസംഗം ഇനി ഒ^ഒ
തി. ആരഘ്യമായ കാഞ്ഞത്തെ പിന്തുടക്കതന്നെ. (പ്രകാ
ശം) രാജഭേദ! അങ്കു ഭ്രജാതമായ കന്താരത്തിനായെ അ
ലാളുതനായിട്ട് ഭവിക്കുന്നു.

ജനകൻ—നിന്തിയവടിയുടെ പ്രസാദത്തിനായെ പുതീം
തന്താവിനാലും താൻ അലംകൃതനായിട്ട് ഭവിക്കു.

വിശ്വാമിതുൻ—അതു ശരിതനെ.

ജനകൻ—(നോക്കീട്ട്) യേ ഭഗവൻ!

കാണംജീവികരക്കുന്നിനായും പരമാനന്ദാസവന്മാനമായും
കാണംബാലകനാരാതാരക്കെമ്പാപ്പുംബന്താനിവൻ
ക്ഷാണിത്തട്ടിയുമുള്ളനീലമയമായ്യാരംമനോഹരിയാ—
ജ്ഞാനിടംസുരശാവിയെന്നമതിയെചുക്കന്നിതെവക്കംമേ. മരി

ശതാനദൻ—ഈ നില്ലുന്ന ബാലകനാരാണോ?

നീലത്താർഡേക്കാന്തിംഗികവയന്നീബാലവനേച്ചുന്ന് വൻ
ചാലേസപ്പണ്ണം സവണ്ണനായുള്ളിവത്സൻമനോമോഹനൻ
ഭോലാക്കീമണിത്തൻറക്കണ്ണിനരികേകക്കണ്ണാറുഭാഗത്തിൽസം-
മൈശ്രീടിനച്ചുക്കൂട്ടുമലക്കണ്ണത്തനാപോത്തിരുതം.

വിശ്വാമിത്രൻ— ഇവൻ രാമനെന്നും ഇവൻ ലക്ഷ്മണ
നെന്നുമാണ് പേരുകൾ.

ജനകൻ—(ആദ്യത്തും) ചെവികൊണ്ട് സേവിക്കുത്തക്ക
തായ അരുതമാണ് ഈത്. (പിന്നു കെഞ്ഞുക്കേതാട്ടുടി)
മേ ദിവൻ! എന്നും ഈത്.

സംസാരപ്രഭവണ്ണളായവനിതാസ്ക്രിപ്തചന്ദ്രനാലുണ്ണളിൽ
കിംസാരംലഘുവെന്നറച്ചുവെടിഞ്ചെന്നുംസുവാദോഗമായ്
ചിത്സാരാത്മകനാംപരമുഖ്യനിൽപ്പോലേരമിക്കുന്നതാൻ
നിന്മീമോല്ലുകാണിയോടിവിട്ടെനിക്കാണനാരാമകല്ലും. മന്ന്

വിശ്വാമിത്രൻ—(ആത്മഗതം) ഇതു യുക്തംതന്നെ ച
പ്രാണം സകല ജനങ്ങളുടെയും നേതൃങ്ങളുടുത്തുപ്രകാരം ആന
ദിപ്പിക്കുന്നവോ അല്ലകാരം പരമേശ്വരജ്ഞാവാസിയായ ക
ഡാനിയിയുടെ പരമായ തത്പര എല്ലാവരുടെയും നേതൃങ്ങളുള്ള
ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നില്ല. (പ്രകാശം) രാജഭേദം സൗഖ്യത്തിനേ
യന്തിനെന്ന് മഹിമ സാമാന്യമല്ല.

ശതാനുജൻ— സഹജംസ്നേഹവുമിവക്കു

സഹജംസൗഖ്യസ്ഥാപനംപാത്താൽ

മഹിതംകെഞ്ഞുഭാഗം

വിഹിതംസംബന്ധമെന്നപോത്തോന്നും

രം

ജനകൻ—(സുക്ഷിച്ചുനേന്നക്കീട്)

സപത്രസ്തിലംമായുള്ളംസൗഖ്യസാരം

നിതാന്തസ്ഥിരത്സാംരംഭുചുരും

പരംതാനിവക്ഷിള്ളുതോക്കുന്നതേരം

പരപ്രത്യഗാത്മീയബന്ധത്തിനോപ്പും.

രഫ

വിശ്വാമിത്രൻ—മേ യോഗിശ്ച! ഇപ്പുകാരമുഖിയും ചു
തിയ വുത്താനതങ്ങളാകന ചെറുതായ അരുതസരസ്യകളിൽ അ
ങ്ങളുടെ മനസ്സു നിമിഷമായി ഭവിക്കുന്നു. ഇത് ബാലന്മാരുടെ
നെന്നസ്ത്രിക്കമായ സംബന്ധത്തെ തോൻ നല്ലവള്ളുമരിയും.

ജനകൻ—ഈവർ ജ്ഞാനജ്ഞനാരാണോ?

വിപ്രാമിതൻ—അതെ.

ശ്രദ്ധനാൾ—

പൊന്നേലുംചന്ദകംനയ്ക്കവലയമിവയ-

ദേഹകാൺതാജയിച്ചും

മിനീചംസപ്ല്ലിഗ്രാചലമിവയുടെനൽ

കാന്തിയാലല്ലുംഡിച്ചും

മുനിൽക്കാണനാസവ്യുജകളെടമിഴി—

ക്കത്വവാത്മാക്കളായും

മിന്നന്തുലക്ഷ്മാനഗ്രീതലുപതികരംമഹാ—

ലക്ഷ്മണമാർവിഹിതും.

ര.2

ജനകൻ—സത്യതുരാലികളിൽവെച്ച് അറുഗണ്ണുനാ
യ എത്തോടു ഭാഗ്രാഖിയാണ് ഇവങ്ങെട അച്ചുൻ.

വിപ്രാമിതൻ—

ചലുന്തൻകിരണങ്ങളോംസുരന്തീകള്ളോലജാലങ്ങളോ
സാന്തുന്നിസ്സുടക്കെതകിസ്സുബകമോനയ്ക്കരുകാന്താഭ്യോ
എവംകൈആരുകമോടെവികുറംമുംനോക്കനകീതിച്ചുടെ—
ക്കേവൻപാത്രതായിട്ടുള്ളവനേപിവ്യുന്നമഹാഭാഗ്രാഖാൻ.ര.2

രാമൻ—(സപകാത്തമായിട്ട്) വത്സ! ഇതു കേരംക്ക
സ്വോരം സകല മുണ്ണങ്ങളോടുകൂടിയ നമ്മുടെ അച്ചുനെന്തെ
നോയാണ് ഇല്ലേം ദ്രോഹിക്കുന്നതെന്ന തോന്നും.

ലക്ഷ്മാൻ—അവസാനിച്ചില്ല, പിന്നെയും ദ്രോഹിക്കും.

വിപ്രാമിതൻ—എന്നമാത്രമല്ല.

ഉഞ്ഞക്കൈകളിലാക്കമേറിയയന്ത്രപ്പുനിടുവൻഞാൻവലി
ചുക്കോട്ടംശരമാരിതുകമളവിൽഭേദത്രുദ്ധാത്മാജനം
വായ്യുംപില്ലിലതാവിലാസമകലത്താക്കന്നതമാറിടം
ചേക്കന്തുമുരുക്കപ്പുണ്ണന്നമാമിദ്രാംഗമിദ്രാണിയും. ര.2

പിന്നെയും,

സോമാഭിരാമാനനകാന്തികോലും

കാമോപമഹാരിവർണ്ണഭേദം

ക്ഷാണിശമ്പുത്താനപയർശിഷ്ഠേലി

മാണിക്രമപ്പുള്ളിരമ്പേന്നർമകരം.

ര.2

ജനകൻ—

ഒവരിനാരികൾവിലോചനാജനകരളു—
പോലവിയണാണ്ടത്രം—

ന്വാദവാന്തവരാക്കുമംപെരിയകൈക്ക—

ഭിൽബത്യരിപ്പത്രം

യാതൊരുതന്ത്രംകെബാള്ളവീത്തുല്യനാശാര—
'ണാണാലികളാലരി

സ്ത്രീതകിക്കടയമേവലാകുളക്കുണ്ണം—
ഉംകമറയുന്നത്രം.

ര. ၃၅

അത്രം പോരാ.

ക്രൂഡിക്കംചാപംഗരിച്ചിട്ടുവരജയ—

ആരോധംകുട്ടിപാത്രം—

ടിഞ്ഞാർഡാലിച്ചിട്ടേബാർഡുവപതിവിജന—
അക്കിലത്രുന്നമോദം

മദ്ദേശംകള്ളിക്കിട്ടാണിയുടെക്കുലകളിൽ
കണ്ണന്വുംനവാങ്ങം

പൊയുള്ളാക്കന്നചാപംനസിപരമതിൽ
കൈകൾചേഷ്ടനാതിപ്പ.

ര. ၃၆

(സന്ദേശാധിപതി മരറാനാക്കടി)

സുനസായകസമാനദേഹമോ—

കുനമെന്നിത്യവിള്ളണിച്ചനിവർ

ഭാനവംഗമണിയാള്ളിള്ളഞ്ചുമാ—

മാനിയാംഭരമെൻറുത്രുണ്ടാ?

ര. ၃၇

വിശ്വാമിത്രൻ— ദശരമെൻറ പുതുമാർ തന്നായാണ്.

ജനകൻ— ദശരമെൻറ നേരുങ്ങൾ രണ്ട് പുതുമാരു
ടെ ദർന്നത്താൽ ശ്രീതളജ്ഞായി ഭവിച്ചു.

ശ്രീനാന്ദൻ— ദശരമെൻറ രണ്ട് നേരുങ്ങൾ മാതുമ്പ്,
രണ്ട് ദിക്കകളും ശ്രീതളജ്ഞായി ഭവിച്ചുവന്നാണ് പറയു
ണ്ടത്.

ജനകൻ— ദശരമെൻറ അക്കാവക്കാരത്തെന്നാരായിട്ട് റ
ണ്ട് ക്രമാന്തരങ്കുടി ഉണ്ടാ?

വിശ്വാമിത്രൻ— ഈ രാമശൻറയും ലക്ഷ്മണശൻറയും

പ്രതിബിംബങ്ങളോ എന്ന തോന്തരക്കു ദർശനംസ്ഥാനങ്ങൾ ഓട്ടക്കുടിയ ഭരതൻ ശ്രദ്ധിച്ചു എന്ന രണ്ടുവേൾ കൂടി ഉണ്ട്.

ശതാന്തരൻ—ഈ കമാറനാർ ഔദ്യാനംഗമഹാപിഡിനു
പരമാനാഭാഗങ്ങളുടെ വിലാസങ്ങളാണ് നിയുധം.

ജനകൻ—ഒരുമന്ത്രം രാഘവിലാസങ്ങൾതന്നെ.

വിശ്വാമിത്രൻ—അത്തുണ്ടിനെതന്നെ. ഒരുമന്ത്രമഹാരാജാവു രാഘവാനാരിൽവെച്ചു് അറുന്നഞ്ചുനാണല്ലോ.

ജനകൻ—രാഘവാനാരിൽവെച്ചു് മാത്രമല്ല, മാഹാത്മ
വാനാരിൽവെച്ചു് അറുന്നഞ്ചുനാണാം.

വിശ്വാമിത്രൻ—ആ വിഷയത്തിൽ തെങ്ങാം എറ്റവും
യുണ്ട്. നിങ്ങൾ രണ്ടുവേൾക്കേയും മഹത്പത്രത്തു നിന്ന് കിട്ടിക്കൊ
തിൽ നിങ്ങൾ രണ്ടുവേൾക്കു തന്നെയാണ് സാക്ഷികൾ.

ജനകൻ—രഈ സരസ്വതി മഹാസമുദ്രത്തിന്റെ മഹിമയെ
അനുകരിപ്പാൻ യോഗ്യമല്ല. അതുവോലെതന്നെ തോന്നെ
ആ ഒരുമ്പൻറെ മഹിമയെ അനുകരിപ്പാൻ ദിക്കലും യോ
ഗ്രംമല്ല.

വിശ്വാമിത്രൻ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) രാജാൻ! വിനയമ
ധൂരങ്ങളായി ആരത്തോല്ലപ്പോൾ അധികികരിക്കൊന്നതായ അ
ങ്ങളുടെ വാക്കകൾ മുഴവന്നു യഥാത്മമല്ലെങ്കിലും വളരെ പ്ര
ശംസാർങ്ങളായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു.

ശതാന്തരൻ—അത്തുണ്ടിനെതന്നെ.

വിശ്വാമിത്രൻ—

ഒരുമന്ത്രവാലൻവാങ്ങേണ്ണോഭേദം

ശിശിരകിരണനെന്നപ്പോരുപെറ്റിതിരാമനേയും

വശികളിൽവരനാണനിയാവാലപ്പോരുംവരുപ്പോരും

ശിശിരകിരാതിപംതേട്ടിലീസിതയേയും.

രം

ലക്ഷ്മണൻ—(സപകാത്തുമായിട്ട്) ആത്തു! ഗ്രവാനായ വി
ശ്വാമിത്രമഹാപിഡിനു ചല്ലേന്നും കുടിനിയേന്നും ദുഷ്ടാന്തികരിച്ച
തുകാണ്ട് അദ്ദേഹം എന്നോ ചിലതൊക്കെ മനസ്സിൽ കയ്ക്കി
തീട്ടുണ്ടെന്ന തോന്നുന്നു.

രാമൻ—(ഇസ്തുമരകോപങ്ങളോട്ടക്കുടി) മതിമതി, അന്ന
വശ്രമായി നേരം പറയേണ്ണെ.

ജനകൻ—(സപഗതം) ഇദ്ദേഹം ഇതു വാൺഡ്യാരണി

പ്ര *

യാൽ നിനിക്കലത്തിനും ലിലിപക്കലത്തിനും തമ്മിൽ അന്തിമവും നീങ്ങമായ ഒരു കല്പാണത്തെ അഭിസന്ധാനം ചെയ്യുന്നവോ. (നിർപ്പസിച്ചിട്ട്) അതുതുള്ളത്തായ പരാക്രമത്തിന് അധികമായ ശ്രീപരമേപ്പരചാപം അതിനെ അന്ധസന്ധാനം ചെയ്യുന്നില്ല നിങ്ങൾ എന്നും. ഇരിക്കേട് (പ്രകാശം) ഫേ ദേവൻ! അങ്ങളുടെ വകുകമനീയമായ വാഗ്പിലാസത്താൽ രണ്ടാമത്തെത്തൊയു തുള്ളംബക്കവില്ലിനാൽ എന്നപോലെ ഞാൻ എററവും കൈത്തുകൂടിയിട്ട് ഭവിഷ്യന്.

വിശ്വാമിത്രൻ—(സപഗതം) ഇദ്ദേഹം ദാരശാഹാരാ ചണ്ണത്തെ ഓമ്മപ്പുട്ടത്തുന്നവോ അതുകേ ഇരിക്കേട്. (പ്രകാശം) രാജഘോഷ! അങ്ങ് എന്നു നഘ്യവല്ലും ഓമ്മപ്പുട്ടത്തി. അതു പരമേപ്പരചാപത്തെ കാണ്ണാനായിട്ട് എന്നിക്കും വളരെ ശത്രുധമുണ്ട് അതുകൊണ്ട് അതു വില്ല കൊണ്ടുവരുവാനായിട്ട് കിങ്കരമാരെ നിയോഗിച്ചയയ്ക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ അന്തു സ്വാരേ നിയോഗിച്ചയച്ചിട്ട് അതുവയ്ക്കുക. രാമചന്ദ്രത്തെ നോ നിയോഗിച്ചയയ്ക്കുക.

ജനകൻ—ഡൈവൻ! വിശ്വാമിത്രമഹാഷ! അങ്ങ് ഇംഗ്ലീഷിന്റെ മഹത്പത്രത്തു അറിയുന്നില്ലയെ? ഞാണാവാസുകിബാണമഹൃത്തനിതിച്ചില്ലപ്പോറാംമീര കേശാണിന്മുകയമെന്നതാം തമനാലുംമഹാദേവനും എന്നാക്കാഡേണ്ടുവില്ലിത്രപ്പരംഭൂനിക്കലുംസൗഖ്യമാ— ജ്ഞാനിന്മിച്ചിപ്പരപ്പിയാത്രുസലിലാസാരത്തിനിന്റുണ്ടായും. ३०

വിശ്വാമിത്രൻ—അതെല്ലാം ഞാനറിയുമല്ലോ.

സേവയ്ക്കുന്നുണ്ടെന്നാരിന്റുമരഹലിതമാം

മാമരകാരുഡ്സേവി-

ചുഅവാളംചീത്തമെന്നവിളജഗപരിവും—

കഫ്സാംചെവരയ്ക്കാരിശൻ

അവേഗാകഫ്സാത്താലിതിനുടയുടെയിലി—

നോന്നമങ്ങത്തുട്ടുലും

വൈവശ്യംതീന്നനിന്നാനലാലുധരണിട്ട്

സാരമീവില്ലിഴതാത്താൽ.

३१

ജനകൻ—ചിന്നൊരെന്നതാണ് അറിയാത്തവനെപ്പോലെ ദിശയുംവനായ രാമദിനെ ചന്ദ്രക്കലാധരനായ ശ്രീപരമേപ്പര രണ്ടാം വില്ലിനെ കൊണ്ടുവരുവാനായി നിയോഗിപ്പാൻ കല്ലിച്ചത്.

വിശ്വാമിതൻ—രാമനെ അയയ്യേണെന്നു പറഞ്ഞതു വില്ലുകൊണ്ടുവയ്ക്കാൻ മാത്രമായിട്ടില്ല, അതോടുപൊന്നം മഹയ്യാൻ കുടിയാണ്. (രാമനെ സോക്കിട്ട്) വത്സ രാമദാദ! മല്ലിവ സ്വന്നം മുതലംയരു ദുഷ്കിരിക്കുക.

ഓരിച്ചുതാടക്കയവെന്നസുഖവാളിയാണ്
മാരിചുന്നതുമലച്ചവലിര ചുറിഞ്ഞ
പോരിൽപ്പസിലിയോടുവേൺഡവോൺവാപര
മേരാമ! നന്തക്കിനിലക്ഷ്മണപാണിതന്നിൽ. ഒ.ര

ജനകൻ—ഉഗവൻ! അസംഭവമായ ഇതിനെത്തന്നെന്ന എന്നാണ് പിന്നോയും പിന്നോയും വർന്മിക്കുന്നത്.

വിശ്വാമിതൻ—ഈ രാമവരിത്തത്തെ അങ്ങ് അറിയ നില്ലുണ്ടാ?

എന്നിൽനിന്നുസകലാസ്യവില്ലയും
മനവാത്മജനിവൻറുമിച്ചിത്ത
കൊന്നരാക്ഷസരയാഗരക്ഷയെ—
തന്നെവാചയുള്ളതുക്കിണാൽമായും. ഒ.ന

ജനകൻ—(സന്നാഹിതേഠാടക്കുടി) ഈ കമാരൻ വീരര സത്തിനെന്റെ ഒരു അവതാരമാണോ? (നിത്രപിച്ച നിശ്വാസം തേഠാടക്കുടി) ശൈവക്കിഴക്കാമിത്രമഹാൻ!

ഓരിച്ചീടിനവളളിമാമലയടടത്തമാനമാടിച്ചിരം
മാരിചുബിനമസ്താംസ്ഥിയുഗന്നായുള്ളൂഡലങ്കേശനം
ദ്രിംഗൈമാള്ളിയനവില്ലിതിൽനിജംകയുള്ളക്കാണിപ്പുതി-
നാരംഭിച്ചപ്പലാവരാഞ്ഞുജ്ഞനായുനോതിരിച്ചീടിനാണ്. ഒ.ര

വിശ്വാമിതൻ—ആഃ ഈ തുകാശാംകാണ് അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് രാമചന്ദ്രങ്ങിനാട് ധനരാഭരാപണം ചെയ്യാൻ ചെറയുന്നത്.

ജനകൻ—(സപഗതം)

പാതത്തുകിൽക്കിത്തിപോക്കുടംകറിന്തപാമെഴം
കൈരികൻമാരുന്നിപ്പുന
പദത്താലോത്തിട്ടമോവൻസുദ്ധുമകമതിൽ
സംഭവിക്കാത്തകായ്യം
ബാലൻശീലാമദ്ദുന്തുക്കിപ്പുരഹരയാണ്-
സ്ഥലിസാരംഭരാപാ
ചാലേവിനിച്ചീടുനോജിവമമഹ്രദണം
ദേബാളിപോംവാടിടനം. ഒ.ര

(ଶ୍ରୀଦେଵିରୁ ଗୋକୁଳୀକୁ) ଅମ୍ବୁଦ୍ୟୋ ଦେବି!

ചാക്കുന്നിരതിപോലെകാണിക്കരമിഴിക്കാനെന്നമേക്കന്നനിൽ
പേരാളിമകൾനല്ലെന്നിവന്നെന്നത് പുജ്ഞവില്ലാളിപോയ
ദേഹംവില്ലിതിവന്നപുജ്ഞമയമായോച്ചേരുന്നതാകിയക്കറേ
സാരംസംഖ്യത്തിന്റെയമവിലംഘരുന്നതായുംവരും. ഒന്ന്

ശതാനന്ദൻ — (ആധുനികപ്രസ്താവക്കുട്ടി) മഹാരാജാവേ! ഇന്നതാണ് ചെയ്യണമെതന്ന വോധമില്ലാത്ത മുഖനെ ചൂംബാവെ അംഗീൾ എന്നതാണ് പിന്നോയും പിന്നോയും ആരുഡോ ചിക്കന്നത്. വിശപാമിത്രമഹാഷ്ഠിയുടെ നിശ്ചയാഗത്തെ അന്ന ഒറ്റിക്കു.

ഇനകൾ—വ സ രാമലു! ഇരുശ്ലാമന്തൽ അറബിയ്ക്കി
എല്ലാം.

രാമൻ—(അരക്കെടുത്തലായതു മുറക്കിക്കൊടുന്ന.)

ଜନକାଳ — ହୁଅପାଇ କୁଟିଲେଖାଣ୍ଡିଯ.

പ്രതിഷ്ഠാരി—(അവധിത്വനിസ്ഥ പോലി ഗുഹമന്ദനക്കൂട്ട് ആടി പുണ്യഗ്രാമക്കമ്പ.)

ജനകൻ—അമുഖത്വാർഹി! തന്റെ അവക്കണ്ണായിക്കൊണ്ട് നമ്മുടിക്കും.

മുഖവാദം—അവരുടെ പ്രാഥികളാണ്! അതുകൊണ്ട് സംബന്ധിയായി ഒരു വിചാരണാലം.

ଜନକଳ୍—(ସପରିତମ) ହୁଅଇଛନ୍ତିଲେଣର ଅଗ୍ରଶୀଯାତ୍ମକ ବ୍ୟାପାର ଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣମାତ୍ରିକି ରିକାନ୍ଫିଲ୍ଡ୍ ହୁଏ, ହୁଅଇଛନ୍ତିରେକେ. (ଅକ୍ଷାଂଶ) ଯେବେ ମହାଦେଶ! ହୁଏ ହୀଠିଲିରିକାଙ୍କା.

ബുദ്ധമനസ്സ്—എന്നിക്ക പരിം ആവശ്യമില്ല. തൊന്തരം ചില സംസ്കാരങ്ങളുടെ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്ന ഒരു മുതനാണ് അതുകൊണ്ടു സംസ്കാരത്തെ കേടുപാടാണ്.

வீரமாராயுதனியத்திக்கு வெவ்வே

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

രേഖപ്രാംഗങ്ങളിലും മുൻപുള്ളിയായിട്ടും പ്രാംഗത്തിൽ നിന്ന് വരുമ്പോൾ അവയിൽ

ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷେତ୍ରପାତ୍ରମହାସାଙ୍ଗ

ഒവയംകുത്രുജ്ഞങ്ങളോന്നിവകളുന്നകരി-
ചീണേന്നെല്ലുവച്ചെഴും
യിരൻവേദഭവ!രാമാത്മതപരത്രഭവാ-
ണോട്ടചൊല്ലുന്നിതേവം.

നം

ജനകൻ—(സപഗതം) ഗവ്യങ്ങൾക്കിന്റെ വകുത ആ യുഥപ്പെട്ടത്തക്കാരുതനെ. ഇരിക്കേടു കേൾക്കാം. (പ്രകാശം) ഒഹ ബ്രൂഹമണി! എന്താണ് സദേശം പറയുക.

ബ്രൂഹമണി—

എന്തോരാജകമാരനായുകളെന്നിന്തകീഴെക്കല്ലാരിഞ്ഞും
മിതേവാഴു,വിരംപുരാനകയന്തിംഗോഷ്ഠിപ്പാവംദേവാൻ
ചെയ്യീടൊല്ലിതുചെയ്യിൽനിന്നീരകലുഷക്കാളാജ്ഞനക്കാളാനം
ചെയ്യീടാനൊരുപായമെന്നിലെഴുഫലില്ലാരാജലാമജ്ഞനം നംവ

ജനകൻ—ഒഹ ബ്രൂഹമണി! ഭോദ്ധമായിത്തനെ ഞാനം അഡ്രേഷത്തിനു പ്രതിസദേശത്തെ അരയയ്ക്കുന്നാൽ
എന്നിൽപ്പേരുമാദ്ദേഖാശണ്ടനവ്യിക്കിയതിനാ—

ലോന്നചൊല്ലുന്നതുനെന്ന്

കന്നുതനൊപ്പതിജ്ഞാവചനമനസരി—

ചേരുവന്നനാലുമേകം

ധിമാനാകിൽക്കരാരത്തിപ്പരഹരയനാ—

ഓജ്ഞനംചെയ്യിട്ടെന്നാൽ

ജാമാതാവിന്നീരമുന്നിൽസൂപാദിവിട്ടകനി—

ആന്നധ്യാരാജലാത്തേ.

നം

ബ്രൂഹമണി—അഞ്ചിന്നെന്നാവാടു. (എന്നപോളി)

ജനകൻ—(സപകാംമാരിട്ട്) ഒഹ ശതാന്നമഹംഒങ്കി!
ഈ പരത്രാമമഹംപിണ്ണിടുടെ കോപാഗ്രിക്കണ്ണങ്ങളിടെ ദൃഢരംഗ
ത്തിനു് ഒരു കാരണമാണ്

ശതാന്നമൻ—അതുകൊണ്ടാതാണിന്: ഈ രാമാദ്രും അ
തിരംശീരമായ സ്വാഹാവല്ലവമാകനു ഏകരവത്തിനു് ആത്രാടക
ബന്ധപ്പെട്ടു.

വിശ്രാമിതുന്ന്—എയു്, മരാകിരിട്ടണ്ണളാൽ അലങ്കരിക്ക
പുട്ട് നെറവിക്കളോട്ടുന്നിയ അരംഗക്കു ജിനങ്ങളേ കാണാനാവ
പ്പേണ. ഇവരാരാണിന്?

ജനകൻ—

ഓരോരാജുജ്ഞങ്ങലൂപാലിത്രുവിടവിടോന്നിപ്പീടിരാജവുന്നം
ഓരോടീരെന്നീരവില്ലിൽക്കരബൈലമവിലംകാടിവിട്ടാളുഗവ്യം

ചൊരംതോൻ്തെയുള്ളേക്കണ്ണം മൊഴിയെന്നും ചുത്തുണ്ടാലെങ്കും
[നാളിയും]
സൈപരംസമാന്തൃപുലേഖനിതിലകവസിക്കുന്നസല്ലൂട്ടാരുമ്പോൾ.

വിശ്വാമിതന്ന്—വത്സ രാമദാത്ര! എന്നാലിവരുടെ ദി
വിത്തവെച്ചതനെ ചന്ദ്രകലാഭരണനായ ശ്രീപരമേശപറ
നീറ വില്ലിനെ ആരോപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ സുന്ദരാഷ്ട്രി
പ്രിക്കക.

രാമന്—നിമ്യയമായി കല്ലുന്നപോലെ ചെത്തും. (എ)
നു ചുറിനടനു പോയി)

ജനകൻ—ഹോ ശതാനന്ദമഹാദേഹം! രാമ ചന്ദ്രനു് ഇവിട
ഞളിൽ ഒട്ടം പരിചയമില്ല അതുകൊണ്ട് അങ്ങുകൂടി കുട
പ്പാവുക. സീതയെ കളിലോരു താമരപ്പുമാലയേയും ധർപ്പി
ചു സ്വന്നംവരമണ്ണപത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നായി കണ്ണു
കിയോടു കല്ലിക്കുക.

ശതാനന്ദൻ—അഞ്ചിനെതനെന്നായാവാം. (എന്ന പോയി)

കണ്ണകി—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) തന്മാരാൻറെ കല്ലുന്നപോലെ
കെല്ലാം നടത്തി.

വിശ്വാമിതന്ന്—രാമദാത്രൻറെ യശസ്വാക്കനു കൊടിക്കു
റയ്ക്കു ധപ്പജാണ്ണമായി ഭവിച്ചിരിക്കുന്ന ഇംഗ്രേഷവാപണി
തെരു രാമചന്ദ്രൻ ഉയർത്തിയോ? (പിന്നു കെട്ടുകത്തോടു
ടി) വത്സ ലക്ഷ്മണ! നോക്കു നോക്കു.

ചോല്ലിയന്നുഹരിപ്പെട്ടുള്ളക്കരപ്പുവത്തിലതിബാലനാം
കല്ലുന്നായരല്ലുസത്തമൻഡിതിക്കുസബ്രഹ്മനിരയമുറിച്ചുതേ.
ഉല്ലസിച്ചുല്ലാലുരാലവനീരുണ്ണേഹാഷമോടിക്കലൻവൻ
വിപ്പോലിപ്പോലിമവിണ്ണിലുംവിരവിയുംമണ്ണിലുംപുനരനേകയാ.

ലക്ഷ്മണൻ—അതഞ്ചിനെതനെന്നായാണ്.

ഉരത്തുവരപ്പാവമനോളിപ്പുണ്ണഹോമാദിയിൽ

ചൊത്തെത്താരാജരാജിൽപ്പുതിക്കുഴക്കുംഡേച്ചുന്നഹോ

തരങ്ങിലിഹമെംവിയാമഹിപുകളുമാത്രംനീന്നനു

കുരുതെത്താടനാറിന്തുന്നതാണോലിജഗത്തിലപ്പും. ദര

ജനകൻ—എന്താണ് പറയുന്നത് ജഗത്തിലപ്പും ചു
ണ്ണമായിരുന്നു. അതുമാത്രമല്ല,

മഴനാമരംഭാമനെന്നുതെത്താടിച്ചു

മഴനാമേവാരാത്രിയാസപ്രത്യാസം

മനോരമംചുണ്ണമതായ്ക്കീയ
എന്പതിജ്ഞാദരമെന്നാപോലെ.

ർന്മ

പ്രതിഹാരി—(പ്രവേശിച്ച കമ്യുകിയെ നോക്കീട്) എ ദോ ഇപ്പോൾ ഇം കൈതളുമലത്തെ നോക്കാം. സീതയും രാമ നം കുടി ചേന്നിട്ട് ഹരഹാപാരോപണത്തെ സന്ധുണ്ണമാക്കി ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

കമ്യുക്കി—(കൈശത്രക്കേതാട്ടകുടി) ഫേ എന്നതാണോ? (നോക്കി ആരോധിച്ച വിരിച്ചുകൊണ്ട്) എഡോ മനസ്സിലായി. ഇതാ ഇവിടെതന്നെന്ന.

കരത്തിരതിനാലിഞ്ചുവച്ചാപത്തെന്നരാമൻ
വരവിനൊട്ടവലിച്ചുകഷ്ണംചെയ്യേന്നേരം
സരസമവനിപ്പത്തിപുംവമാക്കിട്ടും വയ്ക്കാറും
തയണകവലയത്രീംഗിത്തെട്ടുകക്കാക്കിം.

ർത്ത

ലക്ഷ്മണൻ—(സംഭവതേബാട്ടകുടി) ഫേ ഭഗവൻ! അതി തയക്കരം അതിഭയങ്കരം! ഇതാ,

കയ്യുകേരുനാവക്കളും തിഉജമഹിമാവിജ്ഞവിന്റേയാഗനിദ്രാ
ചൊരുല്ലാശോകണ്ണാഖ്യലച്ചലനതയക്കുമ്മരാജസ്ഥിരത്തും
എല്ലാമില്ലാതെയാക്കിക്കൂട്ടുവനരവമാന്നലുജ്ഞാലയയോട്ടം
മല്ലാസ്താരാതിവില്ലിന്തെളംനജനിതകാരമണ്ണായ്യുന്നുണ്ട്. രഥ

പ്രതിഹാരി—അതുത്തുതം അതുത്തുതം!

മുന്നാലോകമുട്ടനാക്കമിച്ചഗിരിഗഹപരാജയലിവരങ്ങിനി-
ജ്ഞനാലിയോട്ടവിരണ്ടണന്നമരിഗജിതപ്രതിരവത്തിനാൽ
പുണ്ണമാംകമലജാബ്യവുംസവിപിനിലിട്ടരാലുനാമനാൽ
മിനാമായപരമിശവില്ലോലികളുംപരുല്പമുയരുന്നുണ്ടോ. രന്മ

ശതാന്ദരൻ—ഫേ രാജഘോഷ! അങ്ങോ ഇപ്പോൾ പ്രസാദിക്കുന്നവോ? വിഷാദിക്കുന്നവോ? (ഹരഹാപാരോപണത്തെ കണ്ണത്തുപോലെ വണ്ണിച്ചിട്ട്)

തൊണ്ടാക്കണ്ണംവലിക്കംരാലുവരംബടന്നൽ

ചില്ലിവില്ലിണ്ണംഗം

കാണായില്ലാട്ടെമനാൽത്തന്ത്രിപുരവരയന്ന-

സ്ത്രീനുകാനായിഡംഗം

തൊണ്ടാണെന്നാളും ഗവ്യലപനിഗ്രഹത്തിൽനി-

ന്നതഭവിച്ചില്ലതെല്ലം

എ

പ്രസന്നരാമവം

താനീശൻപാപണഗല്ലപനിപരദളവായ"

ബോക്കേമരാബ്യമായീ.

ർ

ജനകൻ— ഇതുമാത്രം മനോവാഗവിഷയമായ കൃത്യ അതിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ആരു വസ്തുക്കൾ എന്നാണ് ആരും വി ചരാധിക്കാതെന്തോ.

ശതാനന്ദൻ—എങ്ങിനെയാണ് വിരോധിക്കുന്നത്.

ചെവന്താത്തണ്ണോടുള്ളാള്ക്കിലഭിതമതായു്—

ദ്രോവികൈഗസല്ലുതനാൽ

വന്നധിക്ക്ഷേപ്ത്വംപ്രതിസരളുതവാ—

ജൂഡക്കാക്കാഭ്രയാടം

വന്നംചിന്തനവസ്തുക്കരത്തിരിക്കി

സപ്രഹമപ്പൂർണ്ണഭള്ളതാം

വെന്തിക്കണ്ണന്റെവില്ലിന്ധപനിജലധികിലാ—

മനമാണ്ണിശ്രമഭല്ലാം.

കണ്ണകു—ഈ കെഴുകുതെന്തെ നോക്കു നോക്കു.

സോഡ്യാസംലീലയായിതുപരമരയാം—

ഭഞ്ജനംചെയ്യുമോഭാൽ

കല്യാണിസിത്തനാൽഗളുമതിലുന്നു—

ഭാബുജമാല്യാഭ്രയാടം

നിക്ഷേംഞ്ഞംഹാരവിരോചനിജനിഗ്രഹമാം

രാമനെക്കണ്ട്ടുപ്പേ—

കംരക്കാന്വിത്തേചന്നംകാപപ്രമദമതിവിഷം—

ഭാത്തുത്രീകരിക്കുണ്ടാപ്പും.

ർ

ജനകൻ—രാമല്ലേൻറെയും സീതയുടേങ്ങും പാണിസംഘ ടന്ത്രിനായിട്ട് ഭഗവാന്നായ വിശ്വാമിത്രമഹാഷ്ഠിയെ അപേക്ഷിക്കുതന്നു.

ശതാനന്ദൻ— എന്തിന്നായിട്ടുണ്ട്?

രാമനാൽഗണമായുള്ള കാമവെവരിയന്നുതാൻ

രാമസിതാവിവാഹത്തെക്കാമംചെയ്യിച്ചിതഞ്ജസാ. അം അതിനാൽ ഉംമിളയുടേങ്ങും ലക്ഷ്മണൻറെയും വിവാഹത്തിനാഴിക്കൊണ്ട് ഭഗവാനെന്ന പ്രാത്മിക്കേണ്ടതാണ്.

വിശ്വാമിത്രൻ— (ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ആട്ടേ ഇരിക്കുന്നു.

ജനകപ്പേതിമക്കൈഞ്ചേട്ടിട്ട്—

നാഥജരോടൊരുമിച്ചുസസ്തനം

ജനങ്ങോഫർസിതയെവരംക്കവാൻ

മനസിപാത്രത്രഭ്രാന്തരാഘ്നിതമൻ.

ദ്രീ

ജനകൾ—(സണ്ടാഷ്ഠനോടുകൂടി) ഉദ്ദോഗായ വിശ്വാ
മിത്രമഹാവി ഭരതഗ്രാഖ്യമാരക്കൊട്ട മാണിംഗിത്രകീ
തതികളുടേയും പാണിംഗിത്രമാരകേ ചെള്ളിപ്പിച്ച നിമിക്കലത്തി
നു വലുതായ ഒരു മംഗളത്തെ സംഘടിപ്പിക്കേണമെന്നു സു
ചീപ്പിക്കുന്നവോ അതു നമക്കും വളരെ സണ്ടാഷ്ഠന്തന്നു. അ
വിഭ്രതെ ആജ്ഞയെക്കുന്ന ഘജ്ജത്തെ തോൻ ശിരസ്സിൽ സഭാ
ധരിക്കുന്നു. എന്നാലിനി നാം എല്ലാവരും ഇള്ളകാളുംതെന്നു
ധിപ്പിപ്പാനായിക്കൊട്ടു പോവുകതനു.

(എന്ന് എല്ലാവരും പോയി)

മുന്നാമക്കം സമാപ്തം.

—————

പ്രസന്നരാഹം

ദ്രിഖ്യാനാഭക്കം

നാലാമക്കം.

(അണിയറയിൽ പരഹ്രാമമഹാഷ്ടിയുടെ പ്രവേശത്തെ
സുചീപ്പിക്കുന്നതായ ഒരു ശ്രീതിരൈ ഗാനം ചെള്ളുന്നു)

മെമീലമണ്ണപമതിലിമ മൺമംഗളപ്പരഞ്ഞക്രത്തുനു
കരിന്നപവനനമത്തിക്കട്ടമൺപോലുംതുമംഹലിക്കില്ല. ഫ

(പിന്നുള്ള അണിയറയിൽ) എട എട ക്ഷത്രിയന്നു
ഒ! നിഃബാലി എന്നുറ കണ്ണിഞ്ഞു നേരെ കാണുതോ. മുരൈ
പ്രാവിനു ഇതാ.

കോപംനുലംകുലഞ്ചിത്രംചതുവിര-

ദ്രീക്കുന്നരായദ്രൂഷി-

കോപംകോണിപ്പുപഴംക്ഷത്രിയഗളിയിര-

സിക്തമാക്കിക്കുംാരം

പില്ലാടംവിജ്ഞപ്പോപ്പുവച്ചിത്രനബ്ദ

ശപാസവായുക്കലോട്ടം

കൈജല്ലുഡംവില്ലുമേന്തില്ലുവനവിജയിയാം

ഓസ്ത്രവൻവന്നിട്ടുണ്ട്.

൧

(അനന്തരം പരമ്പരാമൾ പ്രവേണിക്കുന്നു.)

പരമ്പരാമൾ— (ബലപ്പാടോട്ടുകൂട്ടി) ശ്രീപരമേഹാര
ൺറ വിപ്ലവത്തു കലച്ചാരം മാത്രമെ തന്റെ കൗകയെ കൊ
ട്ടക്കയുള്ള വൈന പ്രതിജ്ഞയെച്ചു ഇം സീരിലുപജാർ, ദൈ
ത്രം അതിരൈക്കത്തുക്കരുതനെ. (ഭോധനാട്ടുകൂട്ടി വെ
ഖമുവിനെ ഉയർത്തിട്ടു്)

അനവധിധാനീശക്ഷേനാളീ

എന്തയിരോള്ളം രഘുതയാരമാകം

ദ്രുജപരമ്പരിവിഭേദവാംശം

ജഗതിവിന്ധുമതാക്കിടനിതിപ്പാദ

ര

(ആലോച്ചിച്ച വ്യസനത്തോട്ടുകൂട്ടി)

ചൊല്ലേറുംകാർത്തവീംശുജ്ഞനാജിവിപിന-

ത്രിക്കല്ലത്രുതമായും

വില്ലാളിക്കാഥുകാണ്യല്ലപ്രിതവിഭേദമാം

വംശസംഖാജപലിച്ചും

സോഖ്യാസംഖാധാഗിപ്രഭതയെംഠവസി-

ക്കനാകോപാനലാനീ

കില്ലേന്നേനിന്മാകംജനകക്കലപലാ-

ലജാരക്കാത്താട്ടിട്ടനോ.

ര

(പിന്നെയും ആലോച്ചിച്ചിട്ടു്) അല്ലെങ്കിൽ മനോരമോ
പനിതനായ ജാമാതാവിന്റെ ഭജബലാവലേപത്താൽ ഭസ്ത്രി
തനായ ഇം സീരിലുപജാർ ത്രിനിനയത്തെ ഓത്തിട്ടു് ആവശ്യ
മിച്ച്. എന്നുകൊണ്ടുനാൽ ഇവന്തെ എൻ്റെ കംരത്തി
നോട് പറവാനായിട്ടു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞയച്ചതു്. ‘എന്നിൽ
പ്രേമം ഭാനണംനവധി’ എന്ന പല്ലത്തെ ചെംലിട്ടു് ഇവ
ന്റെ ഭാലെല്ലത്രും ആയുംതനെ. എന്നാണ് പറഞ്ഞത്തോ്?
ധാരാജലത്തെ വിഭേദമെന്നാലെ.

പോരാട്ടിട്ടുകംരാരോദ്ധരിതലജസഹ-

ഭ്രാത്രാളുത്തായരക്കാ-

സാരത്താർബാലസ്ത്രഭ്രതിനിരനിഃസി-

ചുജ്ഞനന്നകാർത്തവിംശി

പാരംസപഷ്ടാമ്രേഖാ സുരദ്യരവനിതാ

ചുജ്ഞിതാശോകമായും

സൈപരംസ്ത്രൂഹിചുനാരിജനതിനമഹാ

ശോകമായുംഭവിച്ചു

ര

എന്നമാത്രമല്ല,
യാർജ്ജപ്പേരടക്കലിൽദശാനനനയുംരേവാസ്ത്രവാഹനത്തും
കെട്ടിക്കൊള്ളിക്കംഞ്ചെക്കുരജ്ജനഭജഞ്ജത്തെയാനിച്ചുടൻ
വെട്ടിക്കാട്ടിലെറിഞ്ഞതൽപ്പിയകളെക്കണ്ണീരിൽമുക്കിത്രതി-
പ്പുട്ടോരിക്കുതിയായമർപ്പരത്രവിച്ചിട്ടുണ്ടാരാജലം. ۴

(നോക്കിട്ട്) ശതാനന്ദശിശ്വനായ താണ്യാധനൻ ഈതാ
ഇവിടെത്തെനൊ ഇരിക്കുന്നവോ?

താണ്യാധനൻ—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) മേ ഭഗവൻ സോൻ
അഭിവാദനം ചെയ്യുന്ന.

പരത്രരാമൻ—അങ്ങ ദിംബായുസ്സായിട്ടുംവിച്ചാലും. അ
അദ്ദേഹ ഉചാല്പായൻറെ യജമാനനായ സീരല്പചജൻറെ ഏ
രഹാഘാരോപണങ്ങൾാ ഇനിയും നിവൃത്തിച്ചില്ല. ഇപ്പോൾ?

താണ്യാധനൻ— മേ ഭഗവൻ ഹരചാഹാരോപണ
തേരാട്ടക്രൂരെത്തെനൊ നിവൃത്തിച്ചു.

പരത്രരാമൻ—എന്താൻ പരിഞ്ഞത്? ഹരചാഹാരോ
പണങ്ങരാട്ടക്രൂരെത്തെനൊ നിവൃത്തിച്ചുവെനോ?

താണ്യാധനൻ—അങ്ങിനെതെനൊ.

പരത്രരാമൻ—എന്താണംബാധത്, സ്വംഖ്യമായിപ്പറയുക?
താണ്യാധനൻ—

ചെയ്തതിളജവിയ്യത്താലൊരുത്തെന്തെന്തുംവലുപ്പേ

തരത്തിലിശവില്ലിനവയത്തിലംഗമിന്നുഹോ ۶

പരത്രരാമൻ—അവന്നാരാണ്?

താണ്യാധനൻ—

സുഖാസമക്കൈരീകയാഗാലാതിയാം

സുഖാഹ്രമാരിചമുഖാശരലുജം

അധിനമായേതായവെൻ്റെ.....

പരത്രരാമൻ—മതി മതി, മനസ്സിലായി മനസ്സിലായി.
അതു രാക്ഷസാധിപതി വലമൂരിൽവെച്ച് അഗ്രഗണ്യനാണ്

താണ്യാധനൻ—(സ്പർഹതം) തരുംബുക്കത്തെ വണ്ണി
ചൂതു ഒക്കെന്നുനാണൊന്നോ ഭഗവാനായ ഇദ്ദേഹം മനസ്സി
ലാക്കിയത് എന്നാൽ അങ്ങിനെയാവട്ടേ.

പരത്രരാമൻ—(ങ്ങായതേരാട്ടക്രൂട്ടി) വെണ്ണു ഉയർത്തി
പ്പിടിച്ചിട്ട്)

ശ്രോവാലബാലഗളുന്നുകവണ്ണനത്തി-

ലാപുണ്ണുകൈശത്രുക്കമിചെന്നൊന്നമർക്കാരം

പാപാനരകതദ്ദേശക്ക്ലോറക്ക്ലോ
ലോപത്തിലിപ്പുംതുകൈശ്രൂകമാൻിടെട.

വ

(ആലോചിച്ചിട്ട്) അല്ലെങ്കിൽ,

ചൊഴ്ലുവുംകാത്തവിത്രാജ്ഞനവിചപിഭജാ-
ലോലശാഖാസഹസ്യം

കില്ലേന്മേഖടിത്രേഭൂനന്ധനമാം
വജ്ഞശശംഖിത്രംസാരം

തെള്ളുംപക്ഷികരിക്കാത്താങ്ഗമെന്നപുര-
പാരമാമെൻകരാര-

ക്ലുംഗനാന്തിപരാന്പ്രാശരഗളിക്കപ്പേൾ
വണ്ണനത്താൽവലിപ്പം.

എ

(പിന്നേയും ആലോചിച്ചിട്ട്) അല്ലെങ്കിൽ കരിനാപരാ
ധിക്കായ ഇം രാക്ഷാംക്കൽ ഉഭാസീനത ടെം യുക്തമല്ല. അ
തുകാണ്ടിപ്പും

ക്ഷമിണജലനിധിനടവിൽഡിക്കുളിലെട്ടാമതായപോക്കളിലും
തീർത്തിട്ടുണ്ടെന്നുംവെത്രഭേദമിന്നലുകയും. മം

(എന്നിങ്ങിനെ ചുററിനടക്കണ.)

താണ്യായന്ന്—(സ്പർഗതം) ഓള്ളത്താൽ ക്ഷത്രിയക്കല
ന്തിനു മംഗളമായി.

(അണിയാറിൽ) അപ്പുങ്ഗാ പരിചാരകമാരെ! നിങ്ങൾ
വിവാഹമംഗളക്കമ്മത്താടക്കുടിയ സിതയ്ക്കും രാമഭ്രന്തം ആ
ശീവാദത്തെ ചെയ്യാനുള്ള മൂഖമന്നരെ. വിളിച്ചുകാണ്ട വ
അവിന്.

പരശ്രരാമൻ—എന്തോ മൂഖമന്നായാ! താൻ കുളവായി
ടുക്കണ്ണം കമാപ്പുംഗംകൊണ്ട് എന്നു വണ്ണിക്കുന്ന
വോ? ജനകന്നു ജാമാതാവ് അന്നുനായ വേരെ ഒരു ദിവ
നണ്ണു?

താണ്യായന്ന്—മേ ഭഗവൻ! താനെന്നിനെന്നാണ്
അപരാധിയാകനാൽ താൻ ചുക്കി പരയുമെംഘയ്ക്കു തി
യമന്നുകൊണ്ട് വൃലുപ്പുടക്കയും സംഭേദക്കയും ചെയ്തു.

പരശ്രരാമൻ—ആട്ടെട്ട്, എന്നാൽ മഴവന്നു ഘരയുക.

താണ്യായന്ന്—

സുഖാധികരണശ്രീകര്യാഗ്രഹാതിയാം
സുഖാധികരിപ്പുവാശരലുജം

അധിനിവേദനത്താൽവന്നുവരാണിക്കം -

കയീനതേജസ്സതിനാൽമഹിച്ചുതേ.

മൃ

പരത്രരാമൻ — മേ മാർഷനേപ്പാലും ദമനംമെരുളു്
ആരാണ്?

താബ്യാധനൻ —

ശ്രദ്ധാംഗമനിസാധിതക്രതുവിച്ചവത്തുക്കിയാൽ
വിശ്വവിശ്രദ്ധത്തുണ്ടാവുന്നാഭാരമെന്നമകളിഹനാവുപോൾ
ഉത്തവിച്ചനിജഭാംഗാലിവലിലാരുജന്നുമതിരാമനാം
സത്തപുമാൻക്രികനദനന്നുവരവരിഷ്യനേന്നറ്റിക്കുന്നതേ.

പരത്രരാമൻ —

ഒല്ലാരംചണ്ഡിശ്രദ്ധംവിശ്വലമതുവോൽ

വകുമായോരുന്നേര —

തതാരാലുംളന്നിരിക്ഷാംതിപ്പരമുടനുമോ

വെള്ളനീറായുംവിച്ച

പാരംനിസ്ത്രാരനാമീരാല്ലാശ്രൂവതിനേ —

ബുജുനംചെയ്യുവെന്നാൽ

താബ്യാധനൻ — (ഭയകുഴുക്കണ്ണളാട്ടുക്കിസ്പദതം)
എന്നാണ് ഇള്ളേം പറവാൻ ചോകനാൽ?

പരത്രരാമൻ —

ഓച്ചംമുള്ളുപ്പുഡാരംഭസിരാളുക്കലവും

മനമായുംക്കലിപ്പി

മന

താബ്യാധനൻ — ദഗവാനായ ഇള്ളേം വളരെ ക്രൂഡ്
ക്രീടിതനായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇത് വത്തമാനത്തെ
തുരഞ്ഞിനാണ്ണുണ്ട് വൈറ്റ് അറ്റിവിക്കാം. (എന്ന പോയി)

പരത്രരാമൻ — (സോക്കീട്) നവീനങ്ങളായി വിവാഹമം
ഗഞ്ജാവിത്തങ്ങളായിരിക്കുന്ന വിശ്വഷവസ്ത്രാലക്കണ്ണ യ
രിച്ചും സഹോദരനോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന ഇവൻ ആ രാഖവ
നാണ്ണന് താൻ വിചാരിക്കുന്നു.

(അനന്തരം രാമലക്ഷ്മണനാം പ്രവേശിക്കുന്നു)

ലക്ഷ്മണൻ — (സോക്കീട് സ്പദതം)

താനാളംവിപ്പുകളിൽത്തന്നവിലെംബളിവെഴിം

ബുദ്ധതകാണ്ണളളം പാശം

തീക്ഷ്മാഗ്രംബവാണിജാലംകശനരാഘവം

ശ്രീയാരംകരാം

ചേണാകേന്നാരംബുപാത്രംപലതുമിവക്കളെ—

പ്രാക്കിലോമുത്തിമത്താ—

ജ്ഞാണീടംവീരശാന്താഭിയരസയഗളു—

സുത്തിതാനെന്നതോനം.

മർ

(പ്രകാശം) അതു! മുഹമ്മദുവണ്ണമയമായ ഒരു ചിത്രം മെന്നാപോലെ മുമ്പിൽ കാണുന്നത് എന്താണ്?

രാമൻ—മേ വത്സ! സത്രംഖണ്ഡവന്നനായ ശ്രീപരമ്പരാമഹംഷിയെങ്കുടി നീ അറിയുന്നില്ലയോ? ഈ കാണുന്നത് അദ്ദേഹമാണ്.

ഒരെച്ചിച്ചുംകുറയുവെല്ലാമ്പിള്ളിയെന്തുമുള്ളവൻ

ഭാനമായിക്കൊടുത്തും

ഒരെച്ചിച്ചുംകാര്ത്തവിന്റുംജൂജവിപിനം

കാത്തികേയംജയിച്ചും

വേദപ്രിച്ഛിശ്വിയെത്താനതില്ലടനവനീ

ഭാഗമൊന്നാരചിച്ചും

മോദിക്കണ്ണവീരനാമിപ്പരത്യരമുന്നി—

ക്കാരവാൻനേതപാത്താൽ.

മര

ലക്ഷ്മണൻ—എന്നാൽ ഇള്ളേറ്റുവിന്നുകിക്കുത്തക്ക സ്പാനാവദ്ധതാടക്കുടിയ ഒരു മഹാശാനാന്തരാജാജ്ഞാണ്.

രാമൻ—വിസ്മയിക്കുത്തക്ക സപ്തഭാവദ്ധതാടക്കുടിയ മഹാശാനാട ശിവാമൺഡിയാണുന്നാണ് പറയേണ്ടത്
എന്തുകൊണ്ടുന്നാൽ:

എക്കേമെതിരിയുകയാമമഹിയെഹാടകൈകവരഗ്രൂപ്പിയാ—
മേകഗ്രോവിനോട്ടത്തലുമായുധിതകാര്യുപദ്ധിജനനത്കിയും
നെയ്യിലിപ്പോരിമാനമീശനുത്തരക്കിയേററക്കുടങ്ങുത്താരു—
കുറഞ്ഞമാമലപിളക്കയാൽകാളീലിവിഭദ്ദുംവിലക്ഷതാ.

പരത്രരാമൻ—(അനാക്കിട്ട്) ഈ കാണുന്ന ജനങ്ങൾ പ്രായേണ മുംബാരാണ് എന്തുകൊണ്ടുന്നാൽ, ഇള്ളേരുതെ കാമനെന്ന പറയേണ്ടതായിരിക്കു രാമനെന്ന പറയുന്നവ ലഭ്യം. (ആലോച്ചിച്ചിട്ട്) അബലുക്കിൽ ഞാൻതന്നെയാണ് മൃഥൻ. എന്തുകൊണ്ടുന്നാൽ ഞാൻ സൗഖ്യത്തിന്റെ കൊണ്ടു കാമത്രപസന്ധത്തിനെ തുടർന്തിച്ചിരിക്കുന്ന ഇള്ളേരുതിനിനെ ആ കാമനോട്ടക്കുടി സമീകരണംവെയ്ക്കു് അധികിരിപ്പാൻ ഇഷ്ടിക്കുന്നവല്ലോ. (നല്ലവണ്ണം നോക്കിട്ട്)

അല്ലിത്താരവുനെക്കൊള്ളിപരിപരിലസി—
ക്കുന്നുംഉന്നുംസാരം
മല്ലാനുംരാതിലക്കുള്ളിപതികകളുന്നിരസി—
ക്കുന്നബാഹ്യപ്രതാപം
മല്ലിക്കിഞ്ചൻരച്ചുഡാങ്ങിയോട്ടതിരവാ—
എന്നുമുഖ്യാനഭാവം
കല്ലുംന്തുംശാരവിരാത്തുതസ്തതമാ—
ണ്ണനാതോന്നന്നഗാത്രം.

മര

രാമൻ—(അടച്ചുചെന്നിട്ട്) മേ ദൈവൻ! അവസാന ,
അതിൽ പരമോള്ളേഷ്ഠത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തീക്കുന്നതായ സാന്നജനാ
യ എൻ്റെ ഇതു നമസ്കാരം നിന്തിയവടിക്കായിക്കൊണ്ട് ഭവി
ക്കാട്ട.

പരതുരാമൻ—മേ വത്സ! അങ്ങു സവർഡാ യുലത്തിക്കൽ
വിജയിയായി ഭവിച്ചും.

രാമൻ—മേ ത്രിലുവംശശിരോലഹകാരഭ്രത! നിന്തിയവടി
യാൽ ഞാൻ അന്തരുക്കിക്ക്രൂട്ടുവന്നായിട്ട് ഭവിക്കും.

പരതുരാമൻ—(ആലോച്ചിച്ചിട്ട് സ്വന്തം),

കോപിച്ചിട്ടുക്കിവക്കൽക്കിരുംശശിസുഭഗൻ
രാമനേററംവിനീതൻ

(സംഭാവനംവെയ്ക്കു കുന്നായതോടുകൂടി)

ചാപംവബ്ദിച്ചുശൈഖവംചാപലരതിയിവൻ

നൽകരിബെന്നപോലെ

(വിചാരിച്ചു റുസന്നതോടുകൂടി)

താപംവെവയറ്റുമല്ലാൻരിത്രജനകസ്തം

ഡോഗ്രയജ്ഞുന്നർഹത്താൽ

(പിന്നെ ആരുടോപതോടുകൂടി)

ചാപംമേരേശ്വരകാംബാദ്ധരിച്ചവയുന്ന

ശാന്തമാമോക്കംരം.

മര

(പ്രകാശം) മേ ദാശരഥാമി! ഞാൻ സദാചാരത്രെതു അന്ന
സരിച്ചു വാക്കുകൊണ്ടുമാത്രം ഭോംനെ ആധുനിവാങ്ങംചെയ്യുവെ
ണ്ണ ഉള്ളി.

രാമൻ—(ചിരിച്ചിട്ട്) മേ ദൈവൻ! നിന്തിയവടി മന
സൂക്കൊണ്ട് എങ്ങിനെയാണ് നിന്തുചിച്ചിട്ടുള്ളത്.

പരമ്പരാമൻ—

കെല്ലേറുംവരചൊവംഗജഗിതാഹകാരഭാരതതിനാ-
ല്ലുന്നാതിവികാസമാംതവള്ളജപദപത്തിൽനിന്നോന്നിട്ട്

നൽപുന്നേനേനൊട്ടുലുമായരയധിരോദാമല്ലവാഹത്തിനാ-
ല്ലുംല്ലുരുതുവർണ്ണനമന്നകനാതുണ്ടിനുണ്ടാൻ

മന്മ

രാമൻ—നിന്തിയവടിയുടെ അധിനത്തിലിരിക്കുന്ന ഒരു
ജീവി നിറുമാനന്തരമാണുകൾ “എല്ലോഴം പാതുതന്നുമാരാ
ണെല്ലോ. എന്നാൽ താൻ നിന്തിയവടിയുടെ കോപകാര
ണ്ണത്തെ അറിവാനായിക്കൊണ്ട് ആത്മാവിശ്വാസം

പരമ്പരാമൻ—ഗ്രൂപ്പങ്കാണ്ടിള്ള അന്ധത ആദ്യത്തുമെല്ലു
ടത്തക്കാതുതനു; എടം താൻ ചെയ്തായ ഭവ്യിനയത്തെ
താൻ പിന്നോഴം പിന്നോഴം പരഞ്ഞതിട്ടംകൂടി നിന്നുവിശ്വാസം
കഴിയുന്നില്ല അണ്ടു.

ചുരുമായങ്കെന്തുന്നുവുന്നമൊത്തി—

പുരാതാതിചാരോപദിഷ്ടാതികളും

ചരിക്കനിതിനാംവിഡ്യാഗ്രഥത്തെ—

പുരാനീയതിനാംതുവണ്ണിച്ചുകളും.

രം

രാമൻ—ഒറ്റ ദേവൻ! നിന്തിയവടി മിത്യുന്നായ ലോക
വൃത്തക്കാണ്ട് നിരപരാധിയായ എന്നിൽ എന്താണ് ഇപ്പ
കാരം കേഷാലിക്കുന്നത്

പരമ്പരാമൻ—എന്നാൽ അതു തുല്യംവുകംവില്ല കേണ്ട
ങ്ങൊട്ടുകൂടിത്തനു ഇതിക്കുന്നവോ?

രാമൻ—ഇല്ല ഇല്ല.

പരമ്പരാമൻ—പിന്നു നീ എങ്ങിനെയംണ് നിരപരാ
ധിയായി ഭവിക്കുന്നത്

രാമൻ—പരമ്പരാധിവൈദികന്നുനിന്നുംബന്ധിയാണെന്നും

പുരാഹനവരചാപംതൊട്ടുപോയില്ലേയോവാൻ

തുരുണമതുതാനേന്നുമായിബുദ്ധിച്ചു

തുരുവരശിത്തുന്നാനിനൊന്നുംചെന്തുണ്ടാക്കുമൻ.

രം

പരമ്പരാമൻ—ചങ്ഗനരസത്താൽ പുശ്രൂട്ടുട മുവത്തോ
ടക്കുടിയിരിക്കുന്ന ബാണങ്ങളെ എന്നുറ എഡയൽക്കിൽ പ്രവേ
ശിപ്പിച്ചിട്ട് കഴുമ്പായ ഉണ്ടാക്കിത്തീക്കുന്നവോ? (ബെണ്ണു ഉ
തംതിപ്പിടിച്ചിട്ട്)

കഴംരാത്തരയാരമാണ്ടു അണ്ണയെന്നിയേസീതതൻ

കരുതുവിചരാധിവാദംവകരാത്തിനാംജസാ

పురాణకుశలాసంప్రభమాకిష్ణయాత్కిర్యవిషం
గీరిశతరాల్యరామ గింగుల్లామతిత్యక్కుమిక్షంద్రీమం.

അതിനാൽ നീ വീരനായിട്ട് വെച്ചാലും,

‘ବ୍ୟାକନ୍ତି—

ചേരട്ടേക്കാരമിന്നെന്ന് ഗളുമതിലുമവാ തീക്കൂഡ്യാറം കംഠം കേരണ്ടുന്നവാസ്യവസ്തൂമിഴികളിലവനാലുംകണ്ണജീവിയാണെന്ന് കണക്കിടാമാണെന്ന് പ്രശ്നം ഉണ്ടുവെന്മവാശ്രൂതി തരാജന്നുവോന്താൻ നണ്ണായാലുംവിഷാദംനുഹിയരണിസ്വത്തന്മാരിൽനൊന്നുവീരന്തു.

யരഗ്രഹമൺ—(കോപങ്ങളാട്ടക്രട്ടി) നമസ്കാരംനായി ഭിക്ഷനു കേവലം ഒരു നിസ്ത്വാരനായ ഗ്രൂപ്പമന്ദിരിട്ട് നീ എ ഒന്ന് ദിച്ചാറിക്കുന്നവോ? (ആക്രമണപരിപാടിക്കുട്ടി)

ചീതേംബീഡ്മാരെന്നുകയുറുതിക്കാല

ബുദ്ധചിന്തയുടെ കമ്മറ്റം

ବେଳାରୁତ୍ତାକ୍ଷିତ୍ୟକ୍ଷୀଣମାନୀଙ୍କୁହୁବାଗିଲିଯାଏ-

സൗജ്ഞ്യിതം പ്രവഹണിക്കം

കുലിച്ചാസ്യാനസാരംളജിവലരിഹരേ

നീ രഹിക്കാൻതരത്വം-

സംസ്ഥാപാത്രങ്ങാക്കിയെവംവിധഗ്രന്ഥമരിയ-

നീലങ്ങാ ഒരു നീ രൂപ.

2

(ஸங்காநாட்டு) ஏடு ஏடு என்றுபரவது, யானினையாறித் தொகை விரிக்கூடிசென்றா? கண்ணால்தான் கற்பித்தாய் நி ஞாவமள்ளுதிதை பழையாலை நிலைமை என்று விசாரிக்கப்படுகிறது? ஏடுபாலிச்பூர் முறைகளை குறித்துவது ஒரு ஜாதிக்கலான் முறைவெள்ள யுலமாக்கு அடிக்காடு இக்கிழவை நியூயிக்கலா. அதனால்கூட யுலமாக்கு கூடிக் கூடுக.

१०७

പോരാന്തരം കൊടുത്തുമെങ്കിലും വരുമ്പാ-

ଓକ୍ଟୋବର ୨୦୧୫ ମାତ୍ରମାତ୍ର

• പൊരുത്തേഡോ മനസ്സിൽ നാമ കളിയ്ക്കും

ଶୋଦନାରେଖା କୌଣସିଲ୍ ମୋହାମାଫ୍

വകുപ്പുനാൾ — ഇതു സമ്പ്രംതനെന്നയാണ്.

പ്രേക്ഷാരാധന ആദിക്കാരന്മാരുമിയലും

വില്ലുതാൻ ചിത്രുചുവി-

ദേവമാരാംഭവാഹുക്കിമനവരുണ്ടാം

പുണ്ണാന്തരത്തനാവീം.

൧.४

രാമൻ—മേ വത്സ! മാനുനായ ഈ മഹാശിഖികൾ ദി ഭീനയോക്കികളിലുള്ള ചൈദിശ്വ്യം അനാവശ്യമാണ്.

പരമ്പരാമൻ—ഈവന്ന് എത്താൻ ദോഷം.

കണ്ണപട്ടപ്പുണ്ടുകതാംബരകചത്രണിസംഘമല്ലുത്തിൽവാ പണക്കിന്ത്രുത്തിലുണ്ടാക്കാത്തുപരനവധി ത്രിലജ്ജിച്ചുംഡാം[ഴം] തന്മാപംചിത്തനാർക്കവചറപകലംതന്നിലുപ്പുനാമി—
സ്ഥൂഞ്ഞംബന്മാർഥ്രകതിത്രുവണ്ണമരികളിൽത്തിന്റെവാണാഞ്ഞാവം.

രാമൻ—മേ ദൈവൻ! ക്ഷീരകണ്ണനായ ഈകൾ ഇതു മാത്രം കരിന്മായി കോട്ടപിക്കുന്നാരു യുക്തമല്ല.

പരമ്പരാമൻ—ഈവന്നാണോ ക്ഷീരകണ്ണൻ, ഈവൻ വിഷകണ്ണനാണ് നിശ്ചയം.

ലക്ഷ്മണൻ—എന്നാൽ മേ വിഷകണ്ണശിഷ്ട! നിന്തിയ വടി വിശ്വരവിച്ചും നോൺ വ.വയ്ക്കു അപരാധങ്ങൾ ക്ഷമിക്കേണ്ടതാണ്.

പരമ്പരാമൻ—എം വിഷകണ്ണനെന്ന നാമസാമ്രം മേ തുവായിട്ട് ദൈവനായ ശിതികണ്ണനെന്നപോലെ നീംയെന്നു തുഞ്ഞവായിട്ടും ഭവിക്കുന്നവെം?

ലക്ഷ്മണൻ—(ചിരിച്ചു) നോൺ പരയുന്നതെല്ലാം നിന്തി അവകിക്കു വേറു വിധത്തിൽ അത്മാവബോധത്തിനു വിഷയ മായിത്തീർന്ന നിന്തിയവട്ടിയെ പ്രൂണംപ്രിക്കുന്നു.

ബോലൻകമികരബാലൻ മേലേതവമേൽ കരേറിയെന്നാഖും മലമകരകണ്ണവർക്കരളിൽ നിലകൊള്ളുന്നിലങ്കാപബിജമുള്ളു.

അതുകൊണ്ട് ആ ശ്രീപാംഗമേശപരിഷ്കാര നിന്തിയ വടിയും നോൺ വായ്ക്കിമകുന്ന നൃപരാധിക്കുള്ള ക്ഷയയും ക്ഷമിപ്പുനായിക്കൊണ്ട് അക്കന്നാരിട്ട് ഭവിക്കുന്നു.

പരമ്പരാമൻ—(സ്പർശനം) ഈ ക്ഷതിയക്കട്ടിയുടെ പൂക്കണ്ണമാര്ത്ത്യം അതുകൂടുതലുള്ളത്തന്ത്രങ്ങളുണ്ടെന്നു. ഇതിക്കട്ട (പ്രകാശം) എജോ എന്നായ നോൺ ക്ഷമിച്ചു.

രാമൻ—(സ്പർശനം) പരമ്പരാമൻശപാലും ക്ഷതിയജ്ഞം

തിന്റെക്കാർ കുമരെ ശാവബംബിക്കുന്ന എന്നാളുടെ ഏറ്റവും പഴയ കേൾക്കുത്തെ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

പരമ്പരാമാർഗ്ഗം—സ്വപദാവക്രമാരമായ എന്നു മുത്തു കരാം അദ്ദീക്ഷാനില്ല.

ഉള്ളടിഭാഗത്തോടു ചേരിയ പ്രധാനാളിയും ദാഹിയും

പുജ്യാനുഷ്ഠാനങ്ങളും പരമ്പരാഗ്രാമാക്കിയാണ് പാഠാനുഷ്ഠാനങ്ങളും പരശ്രാമസ്വാധിപാതാവിനിഞ്ചനാൽ പ്രാഥ്യാഹിയും

(പിന്നു സംരംഭത്താട്ടുട്ടി, പിന്നുയും) മുത്തു ബാഖൻ പരമ്പരാമാർഗ്ഗം കുറഞ്ഞുവെബ്ബു?

ഒട്ടേരുപ്പോക്കളുടെ പ്രവരച്ചരഗ്രം ചുവിന്തുക്കുത്തായും—

അനുഭവത്തിനുകണ്ണാശേമ്പും ശാഖയും തന്ത്രങ്ങൾകും പാഠാനുഷ്ഠാനങ്ങൾകും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപാലപ്പാണിനുമാണ് പരമ്പരാഗ്രാമാളാജുംവു—

ക്രൈസ്തവന്മാരുടെ പരമ്പരാഗ്രാമാളാജുംവു—

ഉക്കുളാൻ—നിന്മിയവട്ടിയുടെ കാഡായാരയുടെ വിഘാസ താഴെ മുന്നിവിരേഖകയായിട്ട് വെച്ചു എന്നാളുടെ സമുംത നോയാണ്.

പരമ്പരാമാർഗ്ഗം—(സ്വപദം) മുവൻ രേഖകാവുത്താനു നിന്നാൽ എന്നു മുമ്പായില്ലാടന്തെ ചെയ്യുന്നും. ഏട്, അപരാധമീനനായ നികുൽ കംാരഹാതം ആവശ്യമുണ്ടാക്കി കുറിയും. മുഴുവാൻ കുപനമായിട്ട് പരിയുന്ന നിന്നു കുഴുത്തിൽ കംാരഹാതം ആവശ്യമായിത്തേനു മുത്തുക്കും.

|| (ആണിഉറക്കിയ) മേ മേ പരമ്പരാമാർഗ്ഗം! അംഗീ അധികം ഗൃഹക്കാരവാ? അംഗീ ദമനത്തിനാായുംജാണ്ടി താനിതാ ധരാസനത്തെ സ്വീകരിക്കും.

പരമ്പരാമാർഗ്ഗം—(കോപത്താട്ടുട്ടി) ജാമാതുജ്ജൂദി താൻ ടരച്ചനായ ജനകനണ്ണോ ഇതോ? (ഉച്ചത്തിലും) മേ ദയാപീരോ ശ്രീ? അംഗീ ശരാസനസ്വീകാരംകുണ്ടും താണോ മുണ്ടാജും. പരമാസനത്തെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ക്കു. (പിന്നു ചുവിഹാസനത്താട്ടുട്ടി)

ഒന്നും രാത്രും മാലും മാലും തിലാനിയും ഒന്നും താതുകരം വിജ്ഞം കൈവിരണ്ടായി മക്കയതു തേപാരിലാശാതായിനും

മുംഗാരാതിപ്പിപാളീമദക്ഷിച്ചാളിയെക്കല്ലേവത്തിക്കളിക്കം
വധ്യോള്ളാരയാൽത്താൻകൂട്ടുമൊരുത്തംവീരരജണഭാക്തവേണ്ട

അതുകൊണ്ട് അങ്ങ് അരനാവയല്ലോരയി നന്നിനും പുറപ്പെട്ട
തയ്ക്ക്. താൻ ഈ രണ്ട് ക്ഷത്രിയനൂരാക്കന്ന തീപ്പൂരികളെ
ഇപ്പോൾതന്നെ കൈടക്കുന്നണ്ട്,

(അണിയരയിൽ) മേ മേ പരമ്പരാമമമഹാൻ! അങ്ങ്
വളരെ ശൃംഗാരപ്പായ ജമഗ്രാമമഹാശ്വര പത്രനായിരുന്നി
ഴുക്കുടി ശമധിനന്നായിട്ട് ഭവിക്കുന്നവോ?

പരമ്പരാമൻ— ശ്രദ്ധാനന്ദനാണോ ഇത്. (ഉച്ചതിൽ)
എടോ അധിക്കരിച്ചുതു! അങ്ങയും ശമമെന്ന പരയുന്ന ഈ സാ
ധനം ഏത് അച്ഛക്കയ്ക്കിനാണ് സിലിച്ചുതു. ഗൈതത്മകയു
നിന്നോ ദേവേന്ദ്രകയ്ക്കിന്നോ.

(അണിയരയിൽ) മേ പരമ്പരാമ! പരമ്പരാമ! ആഃ പാ
പക്ഷത്രിയപ്പതു! കരാക്കുതമാത്രമിംസക! കലാധമ! തവ
സ്ഥിനാൽ അധികം ഉത്തുള്ളമംഗലിരിക്കുന്ന അതംഗീരസകലത്തി
കയ്ക്കോലും കൂടുക്കുത്തു ഉണ്ടാക്കിതീരിക്കുന്നവോ?

പരമ്പരാമൻ—എട കലപാംസന! എംബുലിച്ചുതു! ദ്രു
ഖകളും ദേഹം ആംഗിരസുകളും ദേഹം തപഃപ്രഭാവം എങ്ങിനെ
യാണ്. ദയപോലെതന്നുഡാക്കാണോ? വിശ്വേഷിച്ച പരമേശ്വര
രശിഷ്ഠനായ എൻ്റെ തപഃപ്രഭാവമോ?

ശ്രദ്ധാനന്ദൻ— ഇതുകൊണ്ടുതന്നെന്നാണ് താൻ അറിവി
ശ്രീക്കുന്നത്.

ഉംപ്പുവിൽശാന്തികണ്ണില്ലുടികമണിമഹി—

മാവികാദ്യാഗദണ്ഡാ

ഭദ്രംനയപള്ളംശാലാസമിതിയിവമുനിമാ—

രാധാനിഓരിക്കുന്നയാഗ്രം

ക്ഷുപ്തംഭുവല്ലിഭംഗംകർന്നതരരവം

വിപ്പുംബാണംകംാരം

സപ്പല്ലംഭോഭുംഭാനുക്കിവകരിഞ്ഞുകലും

ത്രംസഭോ!ഭോഗ്രൂഡ്ദു.

അങ്ങുതന്നെ ഇതുകുടി വിചാരിച്ചാലും.

ക്രംബാരമാംകരാദ്യംഭവിതുമായശാരും

ദിശജുമാംശരംസവുംസുനിമ്മലസപാശവും

രിണാട്ടുകംപ്പുരാളിഞ്ചുക്കലാത്തപണ്ടിഷാലയും
ഗവിശിവയ്ക്കുതമ്മില്ലിട്ടുനന്നതമന്നരും വോൻ.

നൂറ്

പരമ്പരാമൻ—അങ്ങ് എന്ന ഒക്കവലം തയസപികളുടെ
കൂട്ടത്തിൽ ഒഴവനാണന്ന മാത്രം വിചാരിക്കുന്നവോ? ജീവ
ഗ്രിമഹമ്പിയുടെ പുത്രരായ ഇതു തോൻ.

ക്ഷത്രംബന്ധത്തെക്കുറാക്കണമാറിക്കിൽസ്സാനുകൾക്കിള്ളാമെവായും—
നുത്തലീഖനുപാദാവശകരണിയാംദം അഭക്കിട്ടുരാൻ
ക്ഷത്രാന്തരക്കിയക്കാതുപ്പരാശലിം ദൈവാധമല്ലായ്ക്കുപാ [കം
സിത്രാമോദജ്ജഹന്പിത്രാധാന്നരേഖക്കാണ്ടുമാസ്യത്തോ

എന്നമാറുമ്പി,

മുന്നോച്ചരുംവട്ടംയാണിപ്പതികളെ—

ക്കാന്നതോൻഡുഹാക്കാശത്തിൽ

ചിന്നിട്ടംതവ്വേറുപതികളെവയി—

ഉച്ചിടിന്നേഴുവട്ടം

അന്നനോഡോഡാണ്ടുക്കുരുമുതിപെട്ടം

തച്ച് രോമണ്ണയലത്തായും

തന്നോരുതാൻഡേരുവന്നായുട്ടട്ടുനെക്കപൊ—

ലാക്കമാലുരുത്തുനയക്കി.

നൂർ

മാമൻ— (കൈകുപ്പും തൊഴിനുകൊണ്ട്)

വാദ്യാജംവിട്ടുതോഷിള്ളിഹമരവചനം

കേളക്കുദോശീഡലകാലം

വേദിക്കുപ്പുംപുതുരുചിവസ്ഥോയും

ആദിവെച്ചുള്ളുതാകം

കീത്താപ്പുരാത്തയിപ്പുംപാളകമതിലതിയായും

സേഷാദ്ദുരിക്കുണ്ടാരുള്ളിട്ടിം

യുത്തന്നുരുന്നുവോഹിഡുരുവകളുയത്തേ

സവ്വമുന്നായുമാതമൻ.

നൂർ

f

പരമ്പരാമൻ— താനെപ്പോം നന്നായിട്ട് ഇപ്പോൾതന്നു
കളയുമോ?

അവധവാവന്നുചൊംവാനയിക്കിയതരാം

നിജാദ്ദോടെന്നുനാനി—

നാഡുവിശ്വാസരുഹാലുട്ടിഹനമിഹലമും

നാകയാലാക്കമോട്ടം

കൂദംകേരവിട്ടോരിൽപ്പലപലരിപ്പക-

ബ്രഹ്മഭൈരവമെന്നുംചെ-

യീവംതെട്ടനോരുവിന്തനിരനിരനിരയായു

നിങ്ങൾക്കുംതിന്റെപ്പിള്ളിക്ക്.

നൃ

രാമൻ— (അല്ലോ ചീ. വി. ത്രിക്ക്) അനുമാരെക്കൊണ്ട് ആ വശ്രമാനമില്ല. തോൻതനു, തുടരുതുടരെ വരുന്നതായ നിന്തിയപടിയുടെ ശരണാളി ശ്രീപരമേശപരചാപാരോപണം നിമിത്തം ഇരട്ടിച്ചുതാഴും സീതയുടെ കരപ്പലുവത്താൽ ഉപ നിന്തയായ താമര്യുമാലയിൽ ചേറ്റിരിക്കുന്ന വഞ്ജകളുടെ കു കുത്താൽ നല്പവണ്ണും ഗാനംചെത്തുപ്പെട്ടും ഇരിക്കുന്ന യഥേഷ്ഠി മുളക്കേരാട്ടകുടിയ വക്ഷസ്ഥലത്താൽ സമിക്കുന്നുണ്ട്.

പരശ്രാമൻ—

ശവ്വൻവേണംനോപക്ഷിത്തുായപഴയയൻ-

സ്സാട്ടുട്ടാടിച്ചുായമുലം

ഗവിക്കുംനീനുമീപ്പുംമമക്കംതവാ—

മാത്രംശക്തന്നല്ല

നിവീകുംഗാമിച്ചുത്തുന്നനയമൊടുമുന്നു—

രാവഞ്ഞേക്കാണ്ഡിപ്പും

സവ്യംനും കംബിധാതാവൊട്ടുസന്ദമിര—

നീലയോന്തുവമന്നതപാ.

നൃ

രാമൻ— (സപർത്തം) ഭഗവാന്നായ വിശ്വാമിത്രമഹാഷി ദേശുട്ടി അധിക്കുവിക്കുന്നവല്ലോ. ഈനി ക്ഷമിച്ചിട്ടിപ്പും പാടില്ല. (പ്രകാശം)

ശവ്വൻവേണംനോപക്ഷിത്തുായപഴയയൻ—

സ്സാട്ടുട്ടിച്ചുായമുലം

ഗവിക്കുംനേരുവിപ്പുംനുവക്കണക്കംമും—

മാത്രംശക്തന്നല്ല?

നിവീകുംഗാമിച്ചുത്തുന്നനയമൊടുമുന്നു—

രാമാനൈക്കുണ്ടിപ്പും

സദ്ധനത്തുകവിധാതാവൊട്ടുസന്ദമുപ—

എന്നുവേണ്ടുവമന്നതപാ,

നൃ

— (പിന്നു കുറത്തുകുന്നും ഉത്സാഹിതക്കുടി)

ശശംശാരകലിശദുഡാരുവേശപ്പരാവരപ്പെന്നും

ഥഘാമശശംതവരീതിമംറാശലുംമാത്തനുവിപ്പും

ചെരുവംതാങ്ങാപുമമമവാവെപ്പീവംവാവേമോവാ-
നാവുനില്ലെൻ്തുജീവലമരിഞ്ഞുംഗസ്സുംനായി.

നാൻ

പരമ്പരാമൻ — ഏടാ സ്ഥാത്രിക്കുകളിലെയായ വഭദ്രാതമേ! ന്റെ, ന്റുത്. പരമ്പരാമനാകനാ സ്ഥാത്രിന്റെ മുന്ദുകെക നീ പുകാൾക്കും ചെല്ലു. (പിന്നൊരു ചുരുക്കം ചെയ്യുന്നതുകൂടുതൽ) ഏടാ എന്നാണ് പരമ്പര, എന്നാണ് പരമ്പര. ‘ഭാം ഭേദം’ എന്ന ദ്രോക്കത്തെ പറിക്കുന്നു.

രാമൻ — ഇള്ളേമും പിന്നെയും പിന്നെയും ഇതിനെന്തെന്ന പരകയും പറിക്കുന്നും ചെയ്യുന്നു.

പരമ്പരാമൻ — ന്റെ, ന്റുത്. ഇള്ളകുണ്ടി നീ എ ഒന്ന് ഭാമ്മപ്പെട്ടതുനംബയാ?

രാമൻ — അരതന്നാണ്.

പരമ്പരാമൻ —

വെക്കുന്നുംതാണ്വലിക്കുന്നുവിലിളക്കിച്ചം
വന്നുമാലാസുഗന്ധം

ഡോർത്തിക്കുരുതിചുംശുംളിക്കുടാടരവം

കൊണ്ടിരട്ടിച്ചുതായി

ചേരംബേരുന്നുനുംവിജിതനിന്ത്യംബാം

വേദപാംശ്വിനിന്നാണ്ടു

വേദനോക്കാശമാനൈനൈനാവിചിലസിച്ചമാ

വെവ്വേദവിലിച്ചതംഡാൽ.

രാമൻ — (കെഉത്രുഹത്താട്ടുകൂടുത്)

ഹരിതൻകുടാളിന്നിന്നടവിൽ

സാസങ്കീയിച്ചുതന്നോ ഏഴുക്കുണ്ടാ

പരമ്പരാമൻ — അന്തു ശരിതനെ.

കുംബവാഴുംജന്മനുകിൽ

പരിവാടകക്കുണ്ടുണ്ടനീകുചുവാലും.

രാമൻ — വില്ലു വാങ്ങുന്നു.

പരമ്പരാമൻ — കുണ്ണിത്രാലിഷ്ട്രിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നീ ഒൻ്റെ ബന്ധുജനങ്ങൾ നീരാശത്തുകൂടുതു മുഴുവന്തെ വിച്ച ഒരു ശ്രദ്ധയുമായ സ്ഥാപിക്കിൽ ആവാവുക.

(ആന രണ്ടാദ്ദേശം പോയി)

ലക്ഷ്മണൻ — (സോക്കീടു് കെഉത്രുകാഡുത്രുസന്നാഡുത്രു
ഖാട്ടുകൂടു)

76

ഗിലിവരമയമാകംഗംളചാപംകണക്കു
മറിയതതിതുമിന്നെന്നോത്തുകൈകൈകാണ്ടുകൈല്ല
മുങ്ഗതരുചനാജന്നുന്നായുള്ളുമോത്താൽ
ഗരഡാമഗംഗരാസംപിലയാവകുമാക്കി.

രു

(അണിയരക്കി) അതുായുള്ളം അതുായുള്ളം.

മഹാവകുമതിക്കിന്നുയന്നുംരുചിതാഭക്കഹരംകട്ട
നാല്പരിചുട്ടുരാമസത്താതിചുടക്കിംകാശരമന്നമായ്

സപ്രേഷയുവതകരാജ്യത്വിന്റെപുഞ്ചരാധ്യപരശ്രാഹപ്പീ
വർഗ്ഗാനവപരിമിത്രകീര്ത്തിജയാട്ടധിംഖിച്ചനബതത്തുണ്ടിയിൽ.

(അനന്തരം ശ്രീരാമസം പരമ്പരാഹമഹാഷ്ഠിയും പ്രദേശിക്കുന്ന)
പരമ്പരാമൻ— (രാമനെ നല്ലവള്ളും നോക്കി വിചാരി
ച്ചിട്ട്)

സൈപരംതന്നുയെത്തിനാൽ ഗ്രിഡിവനികോകിക്കൈതിരുപ്പിതിയും
പാരംമാർഗ്ഗിമാഡിസാംബുജവനിക്കല്ലുസവുംനയകിട്ടം
ആരിവിരുപ്പനാമനായുംവലശ്ശുമാമാംനനാംബാലകൻ
നേരേന്നുഹമഹസ്താനകലെട്ടുനേരുവാവിളംഞാനിതോ. രക്ഷ

(പിന്നൊയും ആത്മഗതം നല്ലവള്ളും ആലോച്ചിച്ചിട്ട്)

മുഹ്യിൽപ്പുരാതകധനാള്ളും നല്ലിലയോടു-

മന്മായുംവിച്ചുപുയംഖാതമനനായദേശൻ

വദേബാടത്തിനരകവദൈരുവതിനുവന്നാ-

നദേബാടബാലകശരിരഭക്താന്തരുന്നനം.

രക്ഷ

ഒമ്മരുകലാലക്കാമരംണിക്കുമേ! ശാഖവ! ഇവിടെ വരു. ഈ
വിടെ വരു.

രാമൻ— (ലജ്ജയേംട്ടുടി കീഴുട്ടുനോക്കി നില്ലുന്ന)

പരമ്പരാമൻ— (അടക്കാര്യം വന്ന ധാതസല്ലംതോട്ടുടി.
രാമൻറോ താടിയിൽ നിന്നിച്ചു് ഉയർന്നിട്ട്) ഒമ്മരു! ഇവിടെ
ലാജ്ജിപ്പുനന്നും ശാശ്വതം.

നിഭേദനാരിഥക്കാണ്ടുനു തീരുദ്ദോന്നന്മനജനക്കലോഹന
തോധിമാംമരസംപ്രാശനയുംകേൾ ക്രമിക്കുവന്നതില്ലെന്ന.

രാമൻ— (തൊഴുളുണ്ടാണെന്ന്) ഇതുകൈഞ്ഞാനുണ്ട്. ഇ
റ്റിനയമാകുന്ന പദ്ധതാഞ്ച മലിനഭായി വേണ്ടിരിക്കുന്ന ഏ
ൻറെ ആത്മാവിനെ നാണിക്കവടിയുടെ പുഭാംഭോജിപ്പുള്ളത
നുവരകിട്ടണാണെങ്കിന്ന നാണിക്കളുടെ ജീവംകൊണ്ട ആശാഖയം
മെച്ചുന്നണണി.

സൗത്രം തേജസ്സുതയും രമോത്താൽ
പാരം സൈലും ചാളുതേജസ്സുന്തനം
അതും യും തുരുതെ സൈലും ദിവാന്തൻ
നിത്യം തേജസ്സുനിനാത്യന്മിച്ചുന്.

രണ്ട്

ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞ കാക്കൽ വീഴുന്നു.

പരമ്പരാമന്ത് — (എഴുന്നീല്ലിച്ചിട്ട്) സപതസ്സിലെമായ സകല മംഗളങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു രാമചന്ദ്ര! ദാൻ നിന്നു ചെയ്യുന്ന ആദിത്യാഭവും ധൂനങ്കതലൂപായമെന്നു ദാൻ വിചാരിക്കുന്നുള്ളൂ. എക്കിലും ദാനിപ്രകാരം ആദിത്യാഭവം ചെയ്യുന്നു.
നല്ലാക്കുമ്പാലിവിലോചനാല്ലുവന്നുധാരാനോഭവാക്കിത്തിക്കൊ—
ണ്ണല്ലാഭോകവുമൊന്നുപോലെ സദയം നന്നാജയുള്ളിപ്പിക്കുക
കല്യാശാലയിൽ രാവണാശിരശ്രദ്ധപ്രമാണത്തിനാ—
ലുപ്പാലത്തുരമാനാശിരശ്രദ്ധപിരംവാഴക്. റവ

എന്നാൽ ആത്മമഹമനത്തിനായിട്ട് എന്നു അനുവദിച്ചാലും. (എന്ന പോയി)

രാമൻ—ഭഗവാന്നായ പരമ്പരാമഹാഷ്ഠി കണ്ണത്താൽ
പിക്കിലായിപ്പോയോ? വത്സ ലക്ഷ്മണ! പരമ്പരാമഹാഷ്ഠിയും
ടെ വിഹ്യത്താൽ വിനാമായിരിക്കുന്ന ആത്മാവിനെ ഓന്തുജ
നാശിക്കുന്നതു സന്ദേശിപ്പിക്കുകതനെന്നു.

(എന്ന് എല്ലാവകം പോയി)

നാലാമങ്ങൾ കൂടിഞ്ഞതു.



പ്രസന്നരാഹാവം

ഭാഷാനാടകം

അ വേ ച മ സ ഽ

(അനന്തരം ഗംഗയും യമുനയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഗംഗാ—സവി യമുനേ! ഭവതി എന്നാണ് മനോവുമ
ശയാട്ടകുടിയിരിക്കുന്നത്.

യമുനാ—ഭഗവതി ഭാർത്തിമാൻ! അതിനു കാരണമുണ്ട്.

ഗംഗാ—അതെങ്ങിനെയുള്ളതാണ്? മഹി *

യമനാ—ഒന്നാമതെത കാരണം സുഗ്രീവനെന്ന പേരായി കൊന്നിക്കൊത ഭാതാവുണ്ട്

സംഗാ—(കെള്ളുകത്തോടുകൂടി ആത്മഹതം) ഏയും ഇം യമനാ വാനരക്കലത്തിൽ ജന്മിച്ച സുഗ്രീവനെന്നുടി തന്റെ ഭാതാവാബന്നു ചരയുന്നതെങ്ങിഞ്ചെന്നു് (അരലോചിച്ചിട്ട്) അദ്ദേഹം ഇതു ശരിതനെന്നു. ഇവർ രണ്ടുപേരുടെയും അ ക്ഷേമം ശ്രദ്ധാന്വായ സൃഷ്ടിപേരും രഹാരംതന്നെയാബന്നല്ലോ. (പ്രകാശം) സുഗ്രീവനില്ലോളന്താണു്?

യമനാ— അദ്ദേഹം ബാധിയെന്നപേരായ മഹാബല വാനായ ഒരു ഭിംഗിവാനരനാൽ പരിത്രനാക്കിട്ട് അല്ലപരിഡാ രജാഭോധാടകുടി ഒരു ഭേദത്തെ മാത്രം ശരണം പ്രാപ്തിച്ചു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു.

സംഗാ—അവർ രണ്ടുപേരും ജൈജ്ഞാനജ്ഞാനല്ലോ? പിന്നെ എങ്ങിനെന്നുണ്ട് അവക്കുത്തമാണിൽ ഇതുമാത്രം പേപ്പുകുണ്ടായതു് അല്ലെങ്കിൽ ഇം വിഷയത്തിൽ ആദ്യത്തുമൊന്നും മില്ലു. ഒരു മാംസവാണ്യത്തിൽ രണ്ടുപേരും” തെപ്പോലെ ആ ഗ്രാഹം സംഭവിച്ചാൽ അതുതനെ പേപ്പുകുണ്ടാക്കുന്ന വുക്ക്ഷയത്തിനു മുഖ്യമായി വരുന്നതാബന്നു പ്രസിദ്ധമാബന്നല്ലോ. അതിരിക്കുടു—രണ്ടാമത്തെ കാരണം എന്താണു് ചരയുക.

യമനാ—തെളിവസം തചയുത്തുയോടുകൂടി ജടാധാരികു ഉായി മലമവസന്നംരോ എന്ന തോന്തരക്കു ശരീരസൈം ഭാഗ്യത്തോടുകൂടിയ രണ്ടു തയാറാമായം ഹക്കുവാക്കാഭോധാം എന്ന ഭേദത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതായ സ്ഫുന്ദരഭോധാടകുടി ചരയുവിയായ ഒരു സൂന്ദരിയും എന്നെന്ന നമ്മുളിച്ചു കടന്നിട്ട് എന്നെന്നു ഭക്ഷിണതീരത്തിന്റുടി പോവാനായിട്ട് അമിച്ചു.

സംഗാ—അതിനുറെ ശേഷമോ.

യമനാ—അതിനുറെ ശേഷം ആ സൂന്ദരി അവിടെ അല്ലെന്നും നിന്നിട്ട് താമരപ്പുവുപോലെ അതി സുഖമായ രണ്ടു കാലും ക്രമിച്ചുത്തു നഘ്യവള്ളും തൊഴിതിട്ടു യേ ദേവി, സൃഷ്ടി തു! ഇന്നിയും തിരിച്ചുവന്ന തങ്ങളുടെ കടംബുദ്ധനത്തിനു സംഗതിവയ്ക്കുവാൻ തങ്ങളെ അന്തരുഹിക്കേണമെന്ന പിന്നായും പിന്നായും എന്നോടപേക്ഷിച്ചു.

സംഗാ—അവർ ആരാബന്നുണ്ട് ഭവതി വിവാഹിക്കുന്നതു്.

യമനാ—(ഗംഗയുടെ വൈവിധ്യം) അത് ഇപ്പോൾ മാറ്റണം.

ഗംഗാ—അതാണിനെ സംഭവിപ്പാരൊരിക്കലും തരിച്ചില്ല. നീച്ചികളുടെക്കാണ്ട് മുച്ചിരിക്കുന്ന എദ്ദെന്തൊട്ടുകൂടിയ ഒരു ഗവതി നേരല്ലാത്ത ഈ സംഗതിയെ തെററിയിച്ചു നിയും. (ആലോച്ചിച്ചിട്ട്) അല്ലെങ്കിൽ വാരോരോ മുത്രുങ്ങളെ ചെയ്യാനുള്ള ഏവത്തിനെന്ന് സാമർപ്പിച്ചതു ആരഞ്ഞനുണ്ട്.

യമനാ—ത്രികാലജ്ഞതയായ വേതി നേരംതന്നെ കണ്ണില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ഇപ്പോൾ പറയുന്നത്.

ഗംഗാ—ഇതുകൊണ്ട് ഉച്ചയോഗമൊന്നുമില്ല. തൊൻ ബ്രഹ്മലോകത്തിൽനിന്നു വരുന്ന സരസപതിയുടെ സല്ലാപ നതികൾ ശ്രദ്ധയോടുകൂടി നിന്നുചോധി. അതുകൊണ്ട് നാം ഇവിടത്തിൽനിന്നു പോയി ആ നഗരപാസികളും ആരോഹണക്കിലും അനേന്ത്രച്ചിത്ത് ഇതു വർഷമാന്ത്രിന്നെന്ന് സൃഷ്ടും ആ ദിയുകതനുണ്ട്. (എന്ന ചുവർന്നടക്കന്ന്)

ഇണ്ണിക്കെ വിഷ്ണുംദിം.

(സരയുനി പ്രവേശിച്ചിട്ട്)

സരയു— മേ ദേവികളേ! വിജയക്കു രണ്ടുപേരും തൊൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഗംഗയും യമനയും—മേ സരജു! വേതി ചുണ്ണംഭായ ഒ ഗളിത്തൊട്ടുകൂടി ഭവിച്ചാലും

ഗംഗാ— (സരയുനിയുടെ കള്ളി രം ചിടിച്ചിട്ട്) സവി! വേതി എന്താണ് ഇതുമാത്രം സന്താപത്തിൽ മജ്ജിക്കിടക്കുന്നത്.

സരയു—മേ ദേവി! വേതി വിപരിതമായിട്ടാണ് പറയുന്നത്. ലജ്ജാപക്ഷത്തിൽ മജ്ജിക്കിടക്കുന്ന യൈനിക്ക ഗാത്രസ്നാപം പക്കിമാത്രമേ ഉള്ളത്.

ഗംഗാ—സ്ത്രീമാനി പറയുക. എന്നാണ് പക്കിമാത്രമേ ഉള്ളത് എന്ന പറഞ്ഞത്.

സരയു—

ധാരാധാരാളമിച്ചപ്പുാളുനവരതമാലി-

ചുന്നതകാന്തത്തിലേന്തി—

ചുപ്പംതാപോളിംഗ്രമാഡലിശരമപ്പരവേന—

രാംഗനാബാളിപ്പുംശംഗം

പാരാതെന്നാപ്പേരക്കില്ലെങ്കിയപരിത്വ—

പോള്ളുന്നിരാളിമുലം

ശ്രീപ്രീഡംചിലഭൂംജനനിമമനം

നമ്മുഖജാംചിലപ്പോം.

എ

ഗംഗാ—(പ്രസന്നതൊട്ടുടക്കി) പെട്ടരസ്സീക്കളുടെ അരുത്
വഷ്ടണ്ടിന്ന് എന്നാണ് കാരണം.

സരയു—(ഗംഗയുടെ ചെവിയിൽ) ഇതുതന്നെയാണ്
കാരണം.

ഗംഗാ—ഹാ ഇന്തുമതിനെന്നു! ഹാ വിസ്താരിവീര! ഹാ
ഇന്തുപ്രിയസവ! ഹാ അനേകയാഗണങ്ങളുടെച്ചയ്യു് അവർക്കുമെന്താം
നാജാംക്കുക്കാണ്ടു പരിഗ്രാംമായ ശരീരതൊട്ടുടക്കിയ മഹാചു
ഞ്ച! തന്റെ പുത്രനാരെ എന്നാവോലെ പരിപാലിക്കപ്പെട്ടു
സകല പ്രജക്കോട്ടുടക്കിയ മഹാധി! ഹാ രാമചന്ദ്രൻ നന്മാ
ത്രമാകന ജീവിതതൊട്ടുടക്കിയ മഹാമതേ!

സരയു—(സ്പദതം) അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോദനവും ഇതു
തന്നെയാണ്.

ഗംഗാ—മഹാരാജ ഒമ്മെ! എന്നപറഞ്ഞു മോഹിക്കുന്നു.

യമുനാ—വസ്തൂഗ്രംകൊണ്ടു വീഴുന്നു. മേ ഭഗവതി സമാ
ശ്രപസിക്ക സമാശ്രപസിക്ക. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ വകു തുണി
ങ്ങളും ഓക്കെന്നും വ്യസനിക്കേണ്ടതുതന്നെയാണ്.

ഗംഗാ—(ആശ്രപസിച്ചിട്ടു്)

സരയു—സവി ഈ വ്യസനം വേതിക്കു മാത്രമല്ല, എല്ലാ
വക്കം+സാധാരണമായിട്ടുള്ളതാണ്. അതുകൊണ്ടു നാം ഈനി
നാമദ്രോഗാകന ചതുരത്തിന്റെ നിശ്ചലിലിക്കുന്നു് ഈ സന്താപ
തന്ത്രനീക്കക്കതനെ.

സരയു—(നിശ്രപസിച്ചിട്ടു്) ഭഗവതി! താമരപ്പുക്കളുണ്ടും
കുന്ന ഒരു കേഷതും സാധാരണയായി വെള്ളിമൊഴിച്ചു നന്നാളും
കൊണ്ടിരിക്കുന്നും എങ്ങിനെയാണ് ഉണ്ടെന്നുണ്ടാതോ.

ഗംഗാ—മേ സരയു! ഭവതി സ്ത്രീമായി പറയുക.

സരയു—(അധികം രസ്തും തന്ത്രികക്കുന്നു)

ഗംഗാ—മതിമതി, എന്നാണ് ഈത്. കാട്ടത്തീ പിടിപെ
ട്ട കരിത്തുകിടക്കുന്ന വുക്കണ്ണാവകളും കരിനമായ വെണ്ണഴി
കൊണ്ടു വെച്ചിരുന്നപ്പോൾ ആത്രഹിക്കുന്നവോ? (ആലോച്ചിച്ചി
ട്ടു്) അല്ലെങ്കിൽ പറയുക. എന്നാണ് വത്തമാനം.

സദയ—(സപ്തതം)

സത്തികാലംസംഖജനത്തില്ലോ—
നെത്രംവിപര്യപാപമന്നീണ്ടിട്ടാനം
മറ്റുള്ളവാനംഹൃദികാശവാനം
പരിക്ഷചെയ്യാനാമനീഡയെല്ലാ.

ര

(പ്രകാശം) രാമഭദ്രനെ രാജുത്തിൽ യുവരാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നമെന്ന് ആരുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്ന ദശമധമഹാ രാജാവിന്റെ അട്ടക്കർച്ചചെന്ന് ആളുംതന്നെ കൈകേക്കി ഈ പ്രകാശം പറത്തു.

സപ്ത്രംപാരംനേരുന്നാക്കാക്കാണംഗ്രഹം.

പ്രജാപാലനമേപ്പുാലെ പ്രതിജ്ഞാപരിപാലനം.

ശംഗാ—(സപ്തതം) ഭിംഗിയായ കൈകേക്കി ഇതു

കൊണ്ടുതന്നെ അമംഗളത്തെ സുചിപ്പിച്ചിട്ട്. പ്രകാശം ഒഴിവി തലന്നായി.

സദയ— ഈതനൊയാണ് ഉണ്ടായത്.

തന്നീടാമെന്നു പാഠങ്ങളിലെയായവരുംശാഖക്കാമിപ്പോ—
ശ്രീനീരാമനുകാട്ടംരേതനുപരമീനാട്ടമായ് രാജമഹാഭാഗിക്കവി
ഹൃനാരക്കൈയിചൊരുക്കുകയിക്കവിവശ്വാംതാരതനെതുപ്പുണ്ണ
ടനോരംതന്നെരാമൻവനമതിനഗമിച്ചിട്ടിനാംമോദമോട്ടം. ര

ശംഗാ— കംഖ്യം രാഘവക്കട്ടംബന്ധേ! നീ നഷ്ടമായിട്ട് ദിക്കുണ്ടോ.

യമനാ— രാഘവക്കട്ടംബന്ധം ദൗമാതുമല്ല. മുഗഞ്ഞേ
യും മഹാഷ്ടികളേയും വന്നേഡേവതകളേയും ചീഴ്ചു ശ്രേഷ്ഠം സകല
ശ്രവനസ്ഥലവും ശ്രീതളിതരമായ രാമചന്ദ്ര മുഖപ്രദാനമില്ല
യും വ്യാസനിക്കത്തെക്കത്തായ നേരുങ്ങളോടുകൂടി നഷ്ടമായി
ടു ദിക്കുണ്ടോ.

സദയ— അതങ്ങിനെ തന്നെ.

അവിളിമരയുന്നോരത്താവലതാൻതന്നെയല്ലെന്നാഴുന്നു
സാന്തുരമലകംമങ്ങിത്തുവമിയന്നിക്കളിലാതുമഞ്ഞുന്നു. മ

ശംഗാ— കംഖ്യം ദശമധമഹാരാജാവേ! അങ്കു സകല
തുണ്ടാക്കം നിവാസസ്ഥാനമായി ദിക്കിട്ടിട്ടും ഈ ഒരു ദാ
ന്തനിന്നു മാത്രം പാതുമായി ദിക്കാണഞ്ഞത് ആതുകൊ
ണ്ടാണ്.

യമനാ— (അങ്ഗുഡയേംടക്കുടി) മോദവിക്കു അത്
മാത്രം യോഗ്യനായ പുത്രനെന്നുടി പുല്ലേപാലെ തള്ളിക്കുളു
ഞ്ചിരിക്കുന്ന ആ രാജാവിനെ നിങ്ങളെല്ലാണ് പിന്നോയും ചാ
നോയും പ്രശംസിക്കുന്നത്.

സരയു— മഹാപാപം ശമിക്കുന്നട്ട്.

എവംകൈകൈയിച്ചൊല്ലുകറിന്തവേഹോ-

രിതിയാലായ്ക്കുമാറി—

ബുംബാവംമാഹാതികോപക്രിതവത്തെനയി—

നത്തിലാളിനേന്നീയിൻ

ഒദവാദേച്ചുരക്ഷമാല്ലുടോളമുച്ചുപണനരൻ

മഹ്യുരത്താംകണ്ണകേ

ജീവംവിട്ടാന്ത്രംബാംപോൽദർമ്മയരണ്ണി

പാലമേവാധിരാജൻ.

ഓ

ഗംഗാ— ആട്ട. ഇപ്പോൾ രാമചന്ദ്രക്കു സീതയുടെയും
ലക്ഷ്മണന്റെയും സ്ഥിതി എങ്ങിനെന്നാണ്.

സരയു— അല്ലരാത്രിയിൽ ചാരുക്കു ചാരുകയുടെയും
പ്രസാദത്തിന്റെയും സ്ഥിതി എത്തുവിയഥാണ്.

ഗംഗാ— (സ്വന്തം) രാമചന്ദ്രനോടു അവരും ചുറ്റ്
പ്പുട്ടേപായി എന്നാണ് ഈ പറഞ്ഞതിനെന്ന് അത്മം. (അ
കാണു) സവി! ഭവതിയുടെ ഈ വചനാനൃതംകൊണ്ടു ഞാനി
പ്പോൾ കരഞ്ഞെന്ന് ഉജ്ജിവിതയായിട്ട് വേഖനു. ഏറ്റവും
സീത രാമചന്ദ്രൻറെ വിശ്വാഗത്തെ അല്ലെന്നുമായംപോലും സ
ഹിച്ചിരിപ്പാൻ മതിയാവില്ല.

സരയു— അതണ്ണിനെതന്നു. ഓരോ സീതേ!

അംബമാരയിവിട്ടുംബാനുയി—

ചുംബുജാക്കിവിലനാംവസിക്കുന്നോ.

ഇങ്ങിനെ രാമചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞാൽ കേടുപ്പോൾ സീതാ മു
ച്ചിതയായിട്ട് ഭവിച്ചു. എന്നമാത്രമല്ല, ബന്ധുജനം അതിഡി
തള്ളമായ ജലംകൊണ്ടുവന്ന സീതയുടെ മുഖാംഭോജത്തിൽ പ
ലപ്പാവയ്ക്കുവും തള്ളിച്ചു, എന്നിട്ടും ബോധമണ്ണായില്ല.

യമനാ— എന്നാൽ പിന്നോരുഞ്ചിനരയാണ് ബോധമു
ണ്ടാവരു്

സരയു—

സന്ദേഹവരിക്കുന്നതാണ്ടീസന്തേവനമനിന്നവല്ലോ. ഒളപ്പകാരുള്ള രാമചന്ദ്രൻറെ വച്ചുമുതംകൊണ്ട് തന്നും സീ ബോധമുണ്ടായതോ.

യമുനാ— രാമചന്ദ്രനും തമിൽ വല്ലതും പറകയുണ്ടായോ?

സരയു— ഉണ്ടായി. രാമൻ ഇപ്പകാരം പറഞ്ഞു.

ഇന്ത്യിവസ്യമിതനിനയിശഭോ

കണ്ണടച്ചപിലവസ്തുരജഭൈ

യന്മനാംഭരതനെന്നും പറവമോ—

മെന്നാപോലെവരിരക്ഷചെള്ളിയോ.

എ

അപ്പോരു ലക്ഷ്മണൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ദിവാനോട്ടച്ചേഗന്നാൽയുഗംനാലുമെന്നിൽ

ഭവിക്കംവിഡോനാലുധാമംകുണ്ണക്കേ

പരിനാലുവന്നംതമാദേഹിരിഞ്ഞാൽ

പരിനാലുമനപന്പരംപോലെതന്നു.

എ

നീ

എന്നമാത്രമല്ല,

എ

നിനോംട്ടചേഗന്നുവമാനീരിനിക്കുകളു—

മൊനോകവസ്തുരസമംകരണാഥയോധേ

അപ്പോലെതന്നുവിരഹാത്മനാമിനിഃ

കല്ലാനക്കല്ലുമൊരുവസ്തുരഭന്നറ്റനം.

എ

സംഗാ— കെഴുസല്ല രാമദേനോട് ചെയ്യേണ്ടതായിട്ട് വല്ലതും പറഞ്ഞുവോ?

സരയു— പറഞ്ഞു. കെഴുസല്ല വസ്തു രാമദു! ജാനകി തയ എന്ന പക്കി പറയുവോഴയ്ക്കു കണ്ണിരിനാൽ തടയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കണ്ണതോടുകൂടിയവളായിട്ട് ഇപ്പകാരം പറഞ്ഞു. അല്ലെങ്കിൽ ലക്ഷ്മണൻ നോക്കി രക്ഷിപ്പാനുള്ള പ്രോം ജാനകിയെ നോക്കി രക്ഷിപ്പാനായിട്ട് ഭോഗ ആവശ്യമില്ല. അതുകൊണ്ട് താൻ നിനോട് ഇതു മാത്രമാണ് പ്രാത്യീക്കന്നതോ.

അമരനയിലിരിപ്പുംകുംഭിരപാനാനമിത്രാ—

ഭൂതതന്നുവമൊന്നുംസാരമെന്നോത്തിടാതെ

ചരിചരണമതിനായ് നിന്നിലേറ്റംള്ളിയത്താൽ

വക്മതിശിത്രവാംസൗമ്യമിതിയെക്കാഞ്ഞുകൊണ്ടുകുംകും. മഹ

അപ്പോൾ രാമൻ ഇംഗ്ലീഷ് പറത്തു. നിന്മാൻ ജീവി തേതെങ്കുടി കാത്തകാളേളും സാമന്നു് അമു നിധയമായി എന്നോടു് ഉപദേശിക്കേണ്ടതാണു്.

ഗംഗാ— ആ സമയംമുതൽ രാമലൈനു് ആട്ടണം സപ തന്റെ ലൈമായ സൗഖ്യത്വം മാതൃമഹ്യു?

സരയു— അപ്പു, വേരു കൗങ്കുടി ഉണ്ടോ. കെഴുപ്പു സ ഗംഗാഞ്ചേരിയും ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന രാമലൈനോടു് ഇതും ഒരു പ്രാത്മിച്ചു.

കല്യാണിയാംജനക്രൂപതിപ്രതിയായ
കല്യാണലക്ഷ്മിയുടെപാണിപിടിപ്രതിനായു്
പ്രതാക്രമാനസരണാത്മമണിശ്രൂതതാമീ
രത്നാംഗളിയകമഴിച്ചിടവേണ്ടവർസ!

—എ

(പിന്നു വേദത്തോടുകൂടി) എന്നു വേരു കൗങ്കുടി ഉ വതിയോടു പറയാം. രബ്യത്തോടുകൂടി കേട്ടുണ്ടോ.

ഗംഗാ— ഇതുതോളം കേട്ടിട്ടും സൈമന്റുംതന്നാട്ടുകിയി റിക്കുന്ന എന്ന ഇപ്പോൾ ഏതുകൊണ്ടാണു് അധികരാണെന്ന ശൈക്ഷണ്യതോടു്.

സരയു—കേംബന്നിവികസിതാനനപക്ഷജഗ്രി-

യാളിനാരാമനകടന്നിണ്ടജടാഭരത്തെ
പ്രേമാദ്രമായു് തിഡ്വന്നുകരയുംവിയത്തിൽ
സൗമിത്രിയത്രുനിരക്കാണ്ടുനന്നുചേരത്താൻ.

യമുനാ— അതിൽപ്പിനു എന്നതാണെന്നോയതോ.

സരയു— അതിനെന്ന് ശേഷം വന്നുജന്നു സ്നേഹത്തോടുകൂടി രാമലൈനോടു് ഇല്ലകാരം പറത്തു.

സിതാബാലികയാണു് നിഃഡിതരാളിനാരാണു് ഹാതെക്കുളി-
ക്കാതകാവധമാണു് രാത്രിചരരാത്രും ചുതാണുറവും
ചേതന്തുംഡിപ്പെത്തായവത്സലതകെണ്ണാതുനാഥനിവിധിയം
നീതാന്നഹോകരതാവഴിക്കുന്നയവാരാശേഖരാഘവ. മർ
ഓന്നതരം ആ ദിക്കിലേക്കുതന്നു.

രുവരച്ചുരന്നുനേതുവിന്റുസൂമാകം

കവലയിലുമാല്ലുംകൊണ്ടുക്കുചുരംമൻ

സുരജനമുരജോപ്പാളുംഡാരനുംഭാലിരട്ടി—

ചുംബക്കുവയീരംവില്ലേട്ടതനാതുഹോയാൻ. — മരി

യമനാ— ദേവന്മാർ മുരജാങ്ങളെ പോഷിപ്പിപ്പാനെന്നൊന്ന് കാരണം.

സരയു— സവി ഭവതി! അംഗിയുനില്ലെങ്കാൽ? ഗംഗീരല്ലപനികളായ സുരമ്മരജങ്ങൾ അപ്പോരി അതിശ്രദ്ധിരമാകുംവള്ളം യപനിച്ച.

യമനാ— ബന്ധുജനം സീതയ്ക്ക് വല്ലതും ഉപദേശിക്കുകയുണ്ടായെ.

സരയു— സവി! അതു വിപരീതമായിട്ടാണ് ഉണ്ടായത്. കുടിക്കാനനവാസമോഹമതിനായ്യോക്കനാഭത്താവിനെ-
അടിപ്പിനിയിൽനടന്നപോകുമലസക്ഷാമാംഗിയാംജാനകീ
ആടംപാടംസരോജന്മുഖവലസശ്ശപാനതിനാലക്ഷണം
കുടംബന്ധുജനത്താടിക്കമകളെപ്പാനാളിപ്പുജ്ഞമായ്.

അതുമാത്രമല്ല, ഇതുംകൂടി ഉണ്ടായി.

പതിയുടെപിറക്കതാൻകാട്ടിലേക്കായ്ക്കുപോകം
ക്ഷിതിസൂത്രയുടെകാർത്തനാർപ്പാവംനോക്കിനോക്കി
പലവുതവതിശീതംസുപ്പൂര്ണമെഴുക്കിക്കാണം
ജീലക്കണമന്നവേലംതുകിസമിത്രനേതും.

ഗംഗാ— സന്ദേശസന്താപങ്ങളുടെ സ്വപ്നവമാണ് ഈ
ത്. (പിന്നൊ കൈശ്ശരകത്തോടുകൂടി) വത്സനായ ലക്ഷ്മണൻ
സുവണ്ണാഗങ്ങളെയാവത്തു മാതാവിനെയാവത്തു രണ്ടും അ
പ്പോരാ അപേക്ഷിച്ചിപ്പില്ലല്ലോ.

സരയു— അപേക്ഷിച്ചിപ്പില്ല.

ജ്ഞാനവത്തനമതിൽപ്പരന്നായേണാല്ലോ
ത്രേഞ്ഞുരംസുത്രതിലക്ഷ്മണനായ്ക്കുവിട്ടാൻ
ക്കുല്ലവനവിലലോഹവുമായിരാമൻ
മിസ്ത്രാമധാസതിസുമിത്രയുമായിസീതാ.

യമനാ— സുലക്ഷ്മണനായ ലക്ഷ്മണനാം അതു യുക്തം തന്നെ.

ഗംഗാ— മേ സവി! കൈകേക്കിയിരുടെ ഇംവക വാക്കു
മുത്തൻം സമ്മതമാണോ?

സരയു— മാത്രലഗ്നമതിൽനിന്ന് വന്ന ഭരതൻറവും
കൈകേക്കിയിരുടേങ്കും അന്റ്രാന്റ്രസംഭാഷണം തന്നെയാണ് ഈ
വിടെ സ്ഥാപിച്ചരുയ ഉത്തരം.

യുനാ— അത് എത്തുപ്പുകാരമാണ്.

സരയു—

അമേരെയങ്ങാണ് താതൻസുരപ്പരിയിലഹാ

ഡേറുകിംപുത്രഗോകം

തിന്ത്യീനോത്തുപ്പുതന്വിഷയമറികനി-

നാൽനെങ്ങാഞ്ചുപ്പുതന്വി

കുട്ടിൽപ്പോയ്ക്കാരണംകിംനരപതിവചനം

ദ്രവനന്നേതവമോതാൻ

ശാര്യംതാനെനന്നേരകാള്ളുകിമുതവരുപത്താ

കുള്ളമേനുള്ളനായ്ക്കാൻ.

മന്ത്ര

ഗംഗാ— എന്നാലിപ്പോൾ രാജ്യഭാരം ചെയ്യുന്നത് ആ കാണം.

സരയു—

കമലാലംസ്തതമേറ്റും വിമലഃതനാസ്യമിന്നസവ്വിശ്വം

ഈവനംസദയംരണ്ടിനാവനംചെയ്യുന്ന

ഗംഗാ— ഒരേശരതുള്ളുന്നാരാണോ.

സരയു— പാപം ശാന്തമായി ഭവിക്കുടു. പാപം ശാ നേമായി ഭവിക്കുടു.

ഗംഗാ— എന്നാൽ പിന്ന ആരാണ്.

സരയു—

രാമപാഠകകൾ. ഒരു

ഗംഗാ— വത്സ ഭരത! നിന്നേര സത്യപണ്ഡാവമാകനു ഇ വത്താൽ നീ മാതാവിന്നേര ഭൂത്തല്ലുകനു പക്കത്തെ ക്ഷാല നംചെയ്യു.

യുനാ— അതിൽപ്പിനെ എന്താണുണ്ടായത്.

സരയു— അതിന്നേരശേഷം ഇതിനു മേല്പോട്ടുള്ള അവ യൈട വര്ത്തമാനങ്ങളെ അറിഞ്ഞു വരുവാനായിട്ട് എന്നേരു കു മലവനവാസിയായ കൂദംസത്തെ നൊന്നയ്ക്കിട്ടിണ്ട്.

(കൂദംസൻ പ്രവേശിച്ചിട്ട്)

കൂദംസം— മേ അനുജ്ഞകളായ പുണ്യനിക്ഷേ നി അപരാക്ഷാധിക്ഷാണ്ടു നൊന്നിതാ നമസ്കരിക്കുന്നു.

(എല്ലാവയംആക്രമി) കോമളിമായ കണ്ണത്താടക്കുടിയ ഫേ കൂദംസ! നീ സമസ്ത മംഗളങ്ങൾക്കും ഇരിപ്പിടമായി ഭവി ത്യാഘം.

ഗംഗാ— എൻ്റെ വത്സമാക്ക് എന്തെല്ലാമാണ് പഴിക്കളിഡായതോ. ആല്ലോ മുതൽ വിസ്തിച്ചപറയുക.

ഹംസം—

ധീരൻ്റൊലവനന്തരായമത്രപോത്തൻപിത്രടങ്ങന്തുമ-
പ്രൗഢനാരാധകരിനിതിയത്രപോത്തമനിത്യഗമിച്ചിടിനാൻ
പാലേസിതവിത്രതിപോത്തവരനെയുംസൈമിത്രിസൈമവ്യാഹർ.
പോലേജാനകിതനൊയുംപരിചരിച്ചെഴുപ്പുനടനീടിനാർ. [മുഖ്യം]

അനന്തരം പഴിപോക്കരായ ഇന്നു പ്രണയമയുരമാക്കംവ
ണ്ണും വത്സമാരോട് ഇല്ലകാരം പറഞ്ഞു.

കണ്ണംമെടുംപഴിക്കില്ലതിലുള്ളമനലാഞ്ചിയുംശാസ്യപലതാർ
കൊണ്ടാടിച്ചന്നവണ്ണിത്രണമൊടിമനദിശൈത്രമാന്നനിക

[തതിൽ

കണ്ണാലുംമുന്പിലായിപ്പുലതരമരയനാജംപാതനൊന്നും
തണ്ണാർത്തിങ്ങുംസരസ്സുംകൂദിനിയുമിതാ നല്ലതാണിനിതെല്ലാം
പിന്നെയും,

ഇതാച്ചുവേദനാലുംതങ്ങവതിതണ്ണപ്പാംനിഴലോടും

മിതസപച്ചുംവേഗാലതിമധ്യരയാകംനദിയിതാ

അതാന്തസൈംരണ്ണവിതറിയളിനാംംവള്ളയമി-

സുപത്രുളംപങ്കേങ്ങവനമ്പോൾഡിത്രുതരം. [വന്നു

ഗംഗാ— പമികമാങ്കെ വാക്കുകൾ മാർപ്പേജേന്തെ
തീക്കനാവതനൊ. ആശുപ്പം.

യമുനാ— അതിനെന്റെ ശേഷങ്ങോ

ഹംസം— അനന്തരം തേര്താവിനെന്റെ പിറകെ പോക
ന സീത.

പേടിച്ചീടുംഗത്തെക്കനിവോടവനിജാക്കണ്ടതനാംതുകതാർ
മുടിക്കൊണ്ടാംപത്രക്കൊസ്തിനിജപതിതൻകരുംക്കളില്ലേണ്ണാങ്ങും

[വും

ആടിക്കേതുപ്പേശത്തിയലുമതിലസത്തായപത്രപ്പരോഹം
ചുടിക്കൊണ്ടാംപഠിച്ചവോടുമതിസുഭഗംകാതിലപ്പുകജാക്കീ

ഗംഗാ— വാത്സല്യമുള്ള എൻ്റെ വത്സ! ഇല്ലകാരം ച
ക്കുചെല്ലാൻ ദോഗ്രതനൊയാണ്.

ഹംസം— വേറെ നേന്തുടിയുണ്ടായി.

ആഴംകുടംസർസ്സിൻ പെതിയമൻവെഴും
തിരഞ്ഞെന്തിലെത്തി-

രതാദേനോക്കിപ്പിയറ്റതന്നരിക്കിലണ്ണയുഹന്
സാധിയംശത്താലുംരം
കേണിച്ചംവകുവരുകപ്പെഡയവഴിയിൽ
കണ്ണലോലംസുഖിലാ
വിണ്ണാളിരന്മാകുകന്താടവിലും
സാലുപിനിന്നുത്തിനിതാ.

ര. 4

ശംഗാ— ഏൻനു വസന്നായട ശീലംബം മാർസ
ഞ്ചാരത്തിന് ഉചിതമായ സന്ധ്യായത്താടക്കുടിത്തിനു
അണ്ണോ.

മംസം— മാർസഞ്ചാര സന്ധ്യായം എങ്ങിനെയാണ്.

സരയു—

സൃഷ്ടനനംഗ്രജാലംഭിശിശിലുഖവായ്
വ്യാളുമായിടിലപ്പോൾ

കാച്ചംമാർപ്പയാണംകരിന്തരമര്മ്മ—

യിടിൽവിത്രാമമപ്പോൾ

രാത്രുചുടുകനാൽപുനരവിരവിതന്ത്
വീംബമാലംബമായാൽ

പത്രാസന്നാശമലത്തിൽസുവവസതിസരം—

ജംഹിടന്നിടവോളം.

ര. 5

മംസം— എപ്പായ്യേഴും വഴിനടക്കന്നവരായവക്ക് ഇതു
പോലെ വുവസ്ഥയില്ല.

ശംഗാ— (വ്യസനത്താടക്കുടി) ജാനകിയുടെ അതിമുട്ടു
ങ്ങളായ അവയവങ്ങൾ അതികരിന്നമായ വെയിലിന്നു ചൂടു
എങ്ങിനെയാണ് സഹിക്കന്നത്

മംസം— ദേതിക്ക ദയച്ചാഡുല്ലം വേണോ.

ഈക്കന്നംക്കടന്നുള്ളുംഹോസ്സുനിജരാളികൊണ്ടനിവിലെത്തയും
തീക്കന്നത്തുസമർക്കിയെക്കിലുള്ളപ്പലാത്തനകാരനെനെ
നോക്കിനോക്കിമിഴിക്കുടിംബതെനടക്കാളി മജജനക്കുത്തിയെ—
ചുക്കവാനതന്നതാപമോടുമതിയായതില്ലോതവിധത്തിലും.

ശംഗാ— (സന്ദേഹത്താടക്കുടി) ഒരു സവി സരയു! ഒ
ന്തുംസ്സുഹത്താൽ ശീതളിയായ സീതാ അവളുടെ ആത്മാവി
നെ മാത്രമല്ല നമ്മേയുംതുടി ജീവിപ്പിക്കുന്നോ.

സൗഖ്യ— ജീവിപ്പിക്കുമ്പോതും രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന,
ചുംബം— പ്രേരണക്കാരി.

ചുട്ടേടംസൗംഗ്രൈപ്പസ്താത്തിനാൽചുട്ടേപാള്ളിനാദ്വിൽ
കാടമാക്കംചുപ്പാനതിവിഷമമതായുള്ള മന്ത്രത്തിലേറീം
തെടിപ്രേമാദ്രമാകംപ്രൈപരമമുംഡംത്രപാദാശ്വാഹിയം
കുടംഭാഗമല്ലാമതിവിമമയമായ്‌സീതതനാള്ളിലോത്താരി.

യമനാ— മേ പിതാവേ സൃഷ്ടിവേ! നിന്തിവേടി ത
നേര കടംബവത്തിൽപ്പോലും നിങ്ങുംഞനായി ദവിച്ചതു് ഒരു
അഭിനൈയാണ്?

സരയു— അംബ മുമിഡേവി; ഭവതി തന്നേ പത്രിയിൽ
പ്രേരം നിഞ്ഞയായിട്ടാണ് ഭവിച്ചതു്.

ശഭാ— ഇവരു ഉപാലംഭിച്ചിട്ടു് എന്താണൊരും.
മധാദ്രതാജ്ഞിട്ടു് പുതികൾ ദ്രോഹാന്തരംബുദ്ധത്തിക്കു
ഘ്ഷിപ്പി.

മംസം—

സമൂഹഗ്രാന്തയാമാജനകതനാജയ
പ്രേമമുർക്കെകാണ്ടുരാമൻ
താമ്പാലേവിയിമരംരഹിതിനാൽ
സേപ്രദവേദങ്ങൾപോക്കി
തേണ്ടുംബുള്ളംതെളിനതിട്ടിളുക്കമൊങ്കട-
ക്കണ്ണകെകാണാതുകാനു-
നാമ്പാതേദവത്രുക്കാണാളുക്കമതിലതിയാ-
യുറവശ്രൂംഗാക്കി.

രം

ഗംഗാ—വിനയത്തിന്നേര വൈശിഷ്ടം ആദ്യത്തുംതന്നു.
സരയു—അതിൽപിന്നെഴയാ.

മംസം—

അടത്തുഗ്രഹംമകിലോക്കിതിജമനിലബ്യാറ്റി—
ദ്രോഢനാനന്ദനംതന്പതികരണമാംവില്ലിനെ
ചട്ടപരമാഥവാഞ്ചിന്തളിയകാണ്ടവിശിത്തമം
കൈചത്തുസതിസാനജപ്പിയനഭക്ഷയായ്യേണ്ടതിൽ. നം

ഞഞ്ഞ സരസമാണി ഹതുകടി ഭവതിയെ അറിവിശ്രദ്ധം.
നേരാശ്രാംഖലിഠകാണ്ടജാനകിമാവീഡുനാനേരതത്തി-
നോഞ്ഞിതളിമരമന്മാഡിയുരക്കാരുവാരുവാരുഡാണ്ടിൽ

എർ

പ്രസന്നാഹവം

ചേയം സേപ്പക്കണങ്ങളിൽ അമവുമെപ്പും അംഗമിച്ചുറുമായ്
പോതം ദൈതിമാക്കക്കുന്നിണാജലം തെപ്പും ശമിച്ചീലങ്ങോ. ഒ.പ
ഇതുംകൂടി.

എത്തുംസ്ഥാനത്തിലെപ്പും പ്രിയമൊടിവിടാ-

തോത്തുതുരുഷവെള്ളം

സത്താംസൗമ്യമിത്രിമുലം അമഗമമതിനാൽ
ശീതളം ലാമാദ്രോൾ

നിത്യംബാജ്ഞാംബുത്തുകിക്ഷണവിരഹിതയാൽ
കുന്നിമയ്യും തെനോക്കി—

ക്കാതിടിടം തന്നപിതനാലഴിലവിലമക—

നോറനന്നായ്ക്കുളിത്താൻ.

ഒ.പ

ഗംഗാ—രഘുകലത്തിൽ ജനിച്ചവരായ ഇവരുടെ ഉചി
തമായ സ്നേഹവാസല്ലും അനിവർച്ചനീയംതന്നോ. വസന്നാർ
എത്തുംവിവസംകൊണ്ടാണ് രഘുക്കളിടെ രാജുത്തെ കടന്നത്.

ധംസം—ഭവതി രഘുരാജാക്കരണായുടെ ആധിപത്യത്തി
നെറ കീഴടങ്ങിയിരിക്കുന്ന രാജുങ്ങളിടെ അതിരിയാതെക്കണ്ണം
ഞാം ഇരിക്കുന്നത്

മോരംകുറ്റുക്കവേട്ടിച്ചുടിമലരിൽനമി—

ക്കന്നാദ്രോഹമെമലി

സ്നേഹത്താംഗ്രൂ നീ രാജിതപദനവരാ—

യുജൈഡാരിരാഹവന്നാർ

സൈപരംവിത്തോട്ടാഴിക്കംപത്രതുരിക്കളാൽ

ക്കിഴുതുക്കതിസ്തുടത്തി—

നോങ്ങുത്തായവിനിമിച്ചും ആരായവലയമെഴും

ആവിനക്കാത്തിട്ടനു.

ഒ.പ

ഉത്തരകാസലങ്ങളും മുന്നനാലു ദിവസംകൊണ്ണാണ് ക
നുന്നത്.

ഗംഗാ—അതിനെറ ശേഷം എന്താണുണ്ടായത്.

ധംസം— പിന്നു അവരുടെനെ ത്രേപരമേഘരെനെറ
ക്കെറലിയിക്കൽ മാലതിമാലയായ ഗംഗയേയും കളിംപുപ്പത
അതിനെറ കപ്പോവമദ്യാരമയായ കാളിംപിന്തിയേയും കടന്നു.

ഗംഗാ—(സപകാച്ചുമായിട്ട്) സവി കാളിം! ഭവതി ഏ
നോാം ഈ വത്രമാനം പാരണ്ടിട്ടുണ്ണു.

സരയു—അതിന്റെ ശേഷമോ.

ഹംസം—പിന്നെ അനേകം കാട്ടാളിനാരായും ദേഹിക്കുന്ന ചൈപ്പട്ടിരിക്കുന്ന വിന്യുചവർത്തിലും ഗജശാഖക്കുടെ മസ്തകസ്ഥി ലഘുഭിൽക്കിനും ഉതിന്റിരിക്കുന്ന മുത്രകളാകുന്ന മൊട്ടകക്കുള്ള കൈബാണ്ടു നിരഞ്ഞിരിക്കുന്ന ലതാപരിച്ഛാം ദാഖലേം കുട്ടിയും കടന്നിട്ട് ചെവികളും അടുടികൈബാണ്ടിരിക്കുന്ന മരത്താജാഖക്കുടെ മദജലപ്രവാഹത്തോടുകൂടിയ ഗണ്യപ്രഭാഗ്രാഹിക്കുന്ന ചൈപ്പട്ടിരിക്കുന്ന പ്രധാനാക്കാരുടെ അതുഗമനത്തായും സ്വന്തമുഖകളായ പെൺവണ്ടകളുടെ സപനമായുള്ളത്തായും സരസമായ ശോഭാവർത്തിരത്തെ പ്രാപിച്ചു.

യമുനാ—ഹാ വലിയ കഷ്ടമായി. രാവണൻറെ സഹോദരിയായ ത്രിപ്പണവാ എന്ന രാക്ഷസി മത്തയായിട്ട് അവിടെയാണ് ചുററിക്കൈബാണ്ടിരിക്കുന്നത്.

ഹംസം—അതി മത്തയാബന്നാണ് പറയുണ്ടത്. ലക്ഷ്മണൻ തന്റെ വാഴക്കൊണ്ട് അവളുടെ നാസിക്കയെ മറിച്ചു. അവളുപ്പോൾ നാസിക്കയിൽക്കിനും പ്രവഹിക്കുന്ന ചോരായാകുന്ന മല്ലത്തെ ആസപ്തിച്ചുകൈബാണ്ടിരിക്കുന്നു.

യമുനാ—(സന്തോഷത്തോടുകൂടി) ഈതു അവളുടെ സപ്താവത്തിനും അന്തരുപംതന്നു.

ശംഗാ—സപ്ത- ഇതു കർന്മായ ദൈനത്തിനും അക്കരമാണ് നിശ്ചയം. ആട്ടക്ക, പ്ര- ജനസ്ഥാനത്തിൽ വസിക്കുന്ന രാക്ഷസമാക്കാരുടെ കുട്ടം ഇതു കേട്ടിട്ടുന്നാണ് പ്രവൃത്തിച്ചുത്.

ഹംസം—കരുതിയ അന്തുറുജ്ജാലായ വില്ല്, വാദം, മുതലായ അന്തരുപംതുള്ളതു രാമദാനേൻറെ നേരെ പോരിന്നായിട്ടുണ്ട്.

ശംഗാ—അതിൽപ്പിനെങ്ങയോ.

ഹംസം—അപ്പോൾ ലക്ഷ്മണൻ രാമദാനേന്നും അപ്പേക്ഷിച്ചു.

യുദ്ധത്വാംരാവണൻതന്റെഗിനിയുടെമുള്ള-

അംബാനിമുക്കതമാകും

നേര്ത്തവരക്കാമിഷത്താലായവിരിയപിര-

ണ്ടമരമാംസുപ്പിഡയാട്ടം

വത്തിക്കുംവഞ്ചുമ്പരാഗരഗളുമതിൽക്കി-

ന്തുരമാജ്ഞാമിംബംപോരും

പീതേരായംരക്തമേരക്കണ്ണതിന്തുടിയക്കി—

ശ്രീകവാൺപാൽത്തീടുന്.

നം

അംഗസ്ത്രം രാമദ്രുതൻ ഇല്ലകാരം പറഞ്ഞെന്നു. മേ വണ്ണ! സ്രീകർണ്ണ സാധാരണായായി വളരെ പേടിയുള്ള വരാണാല്ലോ. അതുകൊണ്ടു നീ ജാനകിയെ പബ്ലിഷാലയുടെ അക്കദാക്കി കുറ്റിനെന്നു ബഹിംഗത്തിൽ ചുട്ടു ഉറയിക്കുന്നെന്നുള്ളതു കു ആയിച്ചിട്ടിച്ചുതിനു സിതുവയും രക്ഷിച്ചുണ്ട്. തൊൻ ക്ഷണം തകിൽതന്നെ എന്ന പക്കി പറയുമ്പോഴുള്ളതുനു രാക്ഷസം നാഞ്ഞെന്നേരു പോയി.

പാരംഭേദവമായഘോരതിങ്ങയംസിലി ചുമുലംമഹാ—

ദേഹാരാവമുന്നിക്കുള്ളേഹാശംസ്യായമാനങ്ങളായും

പരാരാതാഗ്രവിളിച്ചുക്കുണ്ടെന്നു

സരയു—സഹഃ രാമദ്രുതനാണോ വിളിച്ചത്.

മംസം—അംഗസ്ത്രം.

സരയു—ഒരവത്തി അഗ്രിമമി! വേതി എന്നു രക്ഷിക്കുണ്ടോ, രക്ഷിക്കുണ്ടോ. രാക്ഷസസമുഹമാണ് വിളിച്ചത്. ഏ നീണും പറവുന്ന പോകുന്നത് നിശ്ചയം.

മംസം—ക്ഷാട്ടിയചരിക്കുന്നിൽ
സഖാവിലുതനാവിനാശകളിയാൽനിഖിച്ചുകൊംക്രാംകാമ്മുവർ.

ഗംഗാ—ഈതു ആതിയിൽ അല്ലസമയം പ്രക്രമിച്ചിരിക്കുന്ന കണ്ഠാദമായ ഘവയിലോട്ടുടക്കിയ അമൃതവഷ്മാണ്..

യമുനാ—അതിനെന്നു ശേഷമോ.

മംസം—അനന്തരം സന്ദേശത്തോട്ടുടക്കിയ മുനികളും ഒരു സാധ്യവാദത്തുവണ്ണമാകുന്ന വിനോദത്തോട്ടുടക്കി അംഗാര ദിവസം അവിടെത്തെനു വസിച്ചു.

കൊണ്ണാട്ടംകുഡയവിന്ദത്തമതിനായുന്നതുംവിദ്രു—

തിണാത്തിനുംഗവുമേന്തിമുള്ളുനിരയാലുംഗംഗാലൈല്ലോ

വേണ്ടംവള്ളുമലകരിച്ചുവന്നമല്ലുത്തിൽപ്പരംകാന്തമായും

തെണ്ണീടുനാസുവള്ളുമാനവിനെവന്നാടിക്കരജിച്ചീടിനും. നം

ഗംഗാ—അതിനെന്നു ശേഷമോ.

മംസം—ചിന്ന.

മട്ടുംഗരംവില്ലുംബില്ലുംതുണ്ടും

മട്ടുംഗമാഴിച്ചില്ലുംബില്ലുംതോറുംണ്ടും

വിടന്നക്കരിക്കുവള്ളുസമാന-
കടക്കണ്ണിനേയ്ക്കപിത്തേനാക്കിമുഗത്തെ.

നം 1

ശംഗാ—അനന്തരം എന്താണിഡായത്.

ധാന്യം— പേടിങ്ങാട്ടഗിയോടുമായുഗ—

ദത്താട്ടക്കലജാനകീമനം
പോയനേരമുടജത്തിൽനിന്നുടൻ
പോയിലക്കുണ്ണന്തുളിക്കുവും.

നം 2

ശംഗാ—(സപഗതം) എനിക്ക് ഇത് അനന്തമാക്കന്ന
നാടകത്തിൻറെ പ്രസ്താവന എന്നപോലെ തോന്നും. (പ്ര
കാശം) അതിൻറെ ശേഷമോ.

ധാന്യം—ചിന്ന.

ചപാനാൻതനെയ്യിലേക്കംഗരമതയവി-
ടക്കുരാമൻതമാനിർ

യമ്മാത്താലക്കുണ്ണന്താൻരാലുവരസവിയേ
വില്ലുമായോചനനേപന്നാൻ
വൈകാതെഭിക്ഷക്കുറ്റിൽജനകരപസ്താ
ഭിക്ഷയുംനൽകിയേപ്പോ—
ഇംകാരംതിൽചരിച്ചിട്ടിവകളുവിലവും
കണ്ണിനാനേകകാലം.

നം 3

സരയു—(ഉത്സാഹത്തെന്ന നടിക്കുന്ന) അതിൻറെ ശേഷമോ.
ധാന്യം—

പൊന്നാൻതനെയ്യിലേരകൾിനമൊട്ടപ്പതി—

ചേപ്പാരവാണന്തതനോക്കി—

ട്ടുമാരെട്ടായോന്നുഞ്ചിക്കുന്നിവുപെരകിയെ—

നം റാത്തകംക്കീണമായി

പിംബാറിക്ക്ലേട്ടച്ചിട്ടനേരഘുവരൻ

തന്റെവുതാനെമല്ലോ—

മമേമനിനോട്ടച്ചൊൽവാനഴിസരയ്ക്കാൻ

നിന്നസമീപത്തിൽവന്നും.

രം

തോൻ വളരെ ക്കീണിച്ചിരിക്കുന്ന. അരതുകൊണ്ട നിഃബന്ധ
മില്ലജവത്തിൽ ചെന്നിറഞ്ഞവാനായിട്ട് എന്ന അവബന്ധി
ചൂംബം.

മന. *

ഗംഗാ—

അഭിവാദ്യോഗ്യമതായനിമ്മലജലംതിങ്ങിപ്പുരംലുമാ—
ഡാലോലിച്ചവിട്ടാമരനിരഞ്ഞിളീസ്സിൽഭോൻ
കാലേനാഗരസൗദരിമൺകർത്തവ്യബിശ്വലിക്ഷണചില-
ബേലുംമരഞ്ഞളനാഭക്കുത്തകമെംടംബൈസപരംമിച്ചീട്ട്. രം

(മംസം നമസ്കാരിച്ച പ്രോത്സി)

സരയു—ഓഗീരമീ! മെയ്യ നാം ഉദ്ദേശ്യിച്ച പറഞ്ഞ വ
ന്ത്മാനത്തിലുള്ള അത്യാസകതിനിമിത്തം എനിക്കൊന്ത് ഓ
മ്പിട്ടപോയി. എക്കിലും അതിപ്പോരം ഓമ്മവന.

ഗംഗാ—അതെന്നാണ്.

സരയു—രാമൻ ലക്ഷ്മണൻ സീതാ ഇവർ കാട്ടിലേക്കാ
യി പുരപ്പുട സമയം പതിലുതാഗിരോമൺഡിയായ അത്യന്ത
കീശവത്തി രണ്ട് പാദസരത്തെ കളുംലെട്ടുകൊണ്ട് സീത
ഡോട് ആദരഭേദത്താട്ടകുടി ഇപ്പകാരം പറഞ്ഞു.

മഹിണാക്കിച്ചാരവഹമായന്ത്രപുരം

ചരണാംബുജാത്തിലനിശാധരിക്കന്നീ

തയൻിജനംപ്രിയവിഡ്യാഗമോക്കിതിൻ

ഗരിമാവിനാലണവതില്ലമല്ലിലും.

രം

സീതാ അപ്രകാരം ചെയ്യു.

ഗംഗാ—ഞാനിപ്പോരം ഉജ്ജീവിതയായിട്ട് ഭവിക്കുന്നു. വ
സിഞ്ചപതിയായ എൻ്റോ പ്രിയസവി അത്യന്തിഭേദവി സ
ത്രമല്ലാതെ രീക്കലും പറകയില്ല. അതുകൊണ്ട് വഞ്ചിക്ക്
നാം ഇതു വത്തമാനത്തെ മുഴുവനും രാധകലത്തിൽ അതിവാ
സല്ലഭേദത്താട്ടകുടിയിരിക്കുന്നു സമുദ്രത്തിനോടുചേരുന്നു് അറിവി
ക്കുത്തന്നു. (എന്ന ചുറവിനടക്കുന്നു)

ഗംഗാ—(വിസ്തൃതയേദാട്ടകുടി) നാം പ്രവാഹത്തിന്റെ
അതിവേഗത്താൽ ക്ഷണം വളരെ മുരത്ത് എത്തിപ്പോയി. ആ
ശേഷം. നോക്കവിൻ. സമുദ്രാജാവുതനെ ഗ്രാഭാവരിയോട്
കുടി എന്തോ ചിലതു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊ
ണ്ട് നാം ഇതു തീരത്തിലുള്ള തമാലവുക്കുഞ്ഞുടെയിടയിൽ മറ
ത്തുന്നുനു് അവക്കുടെ സംസാരം കേരംക്കുകതനു.

(അനന്തരം ഗ്രാഭാവരിയും സാഗരവും പ്രവേശിക്കുന്നു)

സാഗരം— അതിന്റെ ശ്രദ്ധമോ.

സരയു— ഇവിടെയും ആ വർത്തമാനത്തിന്റെ ശ്രദ്ധം തന്നെ സാമ്പാദണാ പ്രസ്താവിക്കുന്നത്.

യമുനാ—അതുതന്നെയായിരിക്കും. ഇംവക യാതൊന്നും മഹംസം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

ശ്രീരാമാനുമേരക്കുന്നകൾഡിണ്ടും തന്ത്രങ്ങളിലുകളും—
പ്രേക്ഷകത്തിൽമുഖിക്കുന്നമമക്കിലിലുപിമാരിചനായി
പെടുന്നാണിക്കുഗണബന്ധവികളിലിളക്കുന്നണ്ണലസ്യത്രഞ്ഞ—
അട്ടത്തിന്കുന്നകാനിയാളംഭരമുടികളുംരംഗവണ്ണന്താനമായി.

ശംഗാ—നാമമല്ലോവയം മഹകളായി. (ആലോച്ചിച്ചി
ട്) അപ്പേക്ഷിൽ പാഠസരം രണ്ടും ഉണ്ടല്ലോ.

സാഗരം—(സംഭ്രമതൊട്ടുകൂടി) എൻ്റെ സ്നാഷയായ സീ
തയെ രാഖണും തൊട്ടില്ലല്ലോ.

ഗോഭാവരി—അതാണിനെതന്നെ.

കാട്ടിയുംകുറഞ്ഞപജാതിതൊട്ടിട്ടുതെന്നായുള്ളുസഹായമോ—
ടിപ്പുംതൊടന്നുകുചേരത്തായകൾക്കുട്ടിക്കുന്നിനാക്കുന്നം.
ചൊട്ടിപ്പുംജാഡിപ്പുമല്ലുലഭളംപോലേറാവുംശീതളം
കട്ടിപ്പുംജാമണിപ്പുംജാമണിപ്പുവെംബിയേ. ദർ

സാഗരം— (സന്ദേശതൊട്ടുകൂടി) അതിന്റെ ശേ
ഖമോ.

ഗോഭാവരി—അനന്തരം വരുന്നമന്ത്രത്തെ ഒച്ചിച്ചു വരു
ത്തിയ പുതിയ മേഘശകളത്താൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ട ക്രാന്തുക്കുട്ടിയ
രാവണനും തൊട്ടാതെത്തന്നെയാണ്.

അമ്മുംവല്ലസല്ലേതരവുപേരുലോകകക്കവിരല്ലോ
നിഞ്ഞുനാമസഭാവലംബനമിനിക്കുന്നതുജിക്കുനിതോ
ഡിഞ്ഞാടിക്കിനെവിത്രുത്വിത്രുത്വിത്രുത്വിത്രുത്വിയേ—

പ്രുംസ്താതുരമത്തിലേററിഗഗന്നപോയാനമോരാവണനും.

സരയു—(വിശാദതൊട്ടുകൂടി) ഫോ ഓഗീരമി! നമ്മുടെ
ഒന്നുവിധിയം മേതുവായിട്ട് അങ്ങനെതീരെവിശുദ്ധ വാക്കു
കൂടി വൃത്തമായിട്ട് ഭവിക്കും.

ശംഗാ—ഒരിക്കലും അഞ്ചിനെ വരിപ്പു

സാഗരം—(വിശാദതൊട്ടുകൂടി) പിന്നെയെന്നാണുണ്ടാ
യത്.

ഗോഭാവരി—പിന്നെ അതുന്നതമായ പബ്ലുത്തണിന്റെ
കൊടുമുടിയിൽ ഇതുനിഞ്ഞ ഇടായു എന്ന പക്ഷിരാജാവു വ

മിയിൽ വന്ന തട്ടത്തു രാവണനോട് ആദോപത്രത്താട്ടുടി ഈ പ്രകാരം പറഞ്ഞു.

ക്ഷുംശാർക്കണ്ഠിരിക്കേള്ളുംരഘുപതിതൻ

ഭാംഗയേച്ചാരവുത്രാ

ക്രീഡാനോത്തിട്ടനോമരമുടിയിരെഴും

ചാറ്റിയാംലേവരൈച്ചേപ്പാർ

ചജ്ഞാനിന്നിൽശ്വരമല്ലാംമിനവരമുവം

കൊണ്ണാട്ടക്കിട്ടനിന്നൊ—

ക്ഷോട്ടിക്കാൽവേൻസുധാപാലകവിഷയരനൊ—

പ്രക്ഷിരാജൻകണ്ണകേ.

രണ്ട്

ഗംഗാ—ഇത് ആ പാദസരങ്ങളുടെ മഹത്പരമാണ്.

സാഗരം—(സന്ദേശത്തോട് കൂടി) അതിനോട് ഒരു പ്രശ്നമോ?

ഗോഭാവരി—

ലഭിച്ചുപാരയിൽപ്പരംകൂളിച്ചുകാൽവാദില്ലാൽ

വലച്ചരാക്ഷസേശനാംദരാന്തരനജജകായുവും

ഉച്ചച്ചേമംലുഷ്മാംരമാത്രതയന്നസിതയിൽ

എടിച്ചുരാവണൻമരനാരടിര താരോട്ടുമത്രം. രണ്ട്

സാഗരം—പിന്നൊരെയന്താബാണ്ഡായത്

ഗോഭാവരി—പിന്നൊരു അധികം കരിനമായ മുച്ച്യജ്ഞി വാഴുകളെക്കാണുള്ള വെള്ളക്കളാൽ ദേഹരമായ യുഖം കുറേ സാ വല്പിച്ചിരിക്കുന്നോടു രാവണൻറെ ഒരുക്കണ്ണിനേൽ സം മേത്തോട്ടുടി പരവര്യയിൽനാണ് സിതാ.

മന്ത്രിപന്നസ്ഥിതതനേംനാമിന്നാട്ടനാകാൽപില—

ബൊന്നമാതമല്ലേനനാദമാല്ലുതിച്ചതും

ഗംഗാ—ക്ഷും ക്ഷും ധിക്കരിക്കണം. ഇപ്പോൾ നമ്മ ദേ എപ്പാവത്തേറും ആശകറി നഷ്ടകളായി ഭവിച്ചു.

ഗോഭാവരി—മന്ത്രിയിൽനില്ലെന്നുനായിച്ചേരുതെന്നവോരും ലഭ്യനാംജടായുംപതിച്ചുവസ്തുമെറവേം. രഖ

സാഗരം—ഹാ വത്തേ ജാനകി! നീയിപ്പോൾ രാവണനാൽ കൊണ്ടുപോകപ്പെട്ടവളായി നിശ്ചയം. (എന്ന പറഞ്ഞു മുച്ചിക്കുന്ന)

ഗംഗാ—വേഗം അട്ടത്തു മെന്നിട്ട് (തിരമാലയാക്കന്ന വ

സ്രൂംമുലംകൊണ്ട് വിയീട്) ഫേഡ്! സമാപ്പേസിക്ക സമാപ്പസിക്ക.

സാഗരം—(സമാപ്പേസിച്ചിട്ട്)

സരയു—ഗാന്ധാരി കാളിനിയും ഇവിടെ ഉണ്ടാ? ഫേഡ് കലുവാധം എന്നു ഇതു വലിച്ചുകൊണ്ടുപോകും. നിങ്ങൾ ഇല്ലാവയംകൂടി എന്നു പിടിച്ചുകൊടുവിൻ.

ഗാന്ധാ—അയച്ചാമെല്ലംകൊണ്ട് ഒരാവയ്യുമില്ല.

കവിഞ്ഞൊരുസംഭവത്താട്ടക്കംവിഷത്തായ്

ഭവിക്ഷണംപാത്രാലസത്തിനാനുനം

ഭവിക്ഷണംപോലുമെല്ലാരാഹത്തുമേഘം

ഭവിക്ഷണംസത്തിനാസന്ധത്തായി.

റൺ

സാഗരം—ഗോദാവരി! രാമഭ്രംഗൻ വത്തമാനം പിന്നെയെന്നതാണ്?

ഗോദാവരി—

മാഹാസീതേസുതനല്ലിൽത്തുചായചാരുംനേന്മാ

മാഹേരതേവംപബാരുങ്കരണത്തുവിൽമാംനേപകരംക്കം

മോഹംചേത്തിട്ടിട്ടിനടക്കൊണ്ടുമിക്കരാമൻ

മാഹാദ്രോഗിച്ചുനജ്യുതനായുന്നെന്നതേക്കാട്ടുവോയായാൻ. ഇം

സരയു—സവി ഗോദാവരി! ആ പാദസ്ഥത്തിനേരു വത്തമാനം പിന്നു വാലുതും അറിയുന്നവോ?

ഗോദാവരി—ങൈ വാന്നു അത് എടുത്തുകൊണ്ട് ഔദ്യുമുക്കപ്പുത്തതിലേക്ക് ദോഡി. എന്ന വന്നേവതാമുഖത്തിൽ നിന്ന് തോൻ കേട്ട്. (അനുഭിയറയിൽ) ഫേ സവി കാളിനി! വേതി വലിക്കുന്നു.

യമുന—ഇല്ലാളാഡാണ് സൃചിപ്പോലെയും ശലാകാശലുത്താൽ ലുണപ്പുട്ടിരിക്കുന്ന എന്നേരു നവരജ്ഞാനിൽ ചെന്നതിച്ചുംകൊണ്ട് നന്നയ്ക്കുന്നത്.

തുംഗഭദ്രാ—(ലുഫേഗിച്ചുനോക്കിട്ട്) സാഗരം ഓആജന പരിവാരങ്ങാട്ടകൂടി ഇവിടെത്തെന്നു ഉണ്ടാ? (അടക്കയെച്ചുനിട്ട്) ഫേ ഫേ! വോൻ സദ്രൂഢുമ്പത്തോട്ടകൂടി വത്തിച്ചും.

സാഗരം—തുംഗഭദ്രാ! കാളിനി വലിക്കുന്ന എന്ന പരിവാരത്തിനും കാരണമെന്നതാണ് മുറയുക.

തുംഗദാ—ഭാതാവായ സുഗ്രീവനു കച്ചിരാജ്യാധിപത്വം ലഭിച്ചു. അതുതന്നെന്നാണ് കാരണം.

യമുനാ—ഞാനിപ്പോളോടു ഭാഗത്തിൽ കർണ്മായ സുശ്രദ്ധിക്കാണ്ടും ഒരു ഭാഗത്തിൽ ചടങ്ങരസംകാണ്ടും ലേപി തയാറിട്ടു വെിക്കുന്നു.

സാഗരം—ബാലിയുടെ അധിനിതിലിതനിതന രാജ്യവകുംഘി സുഗ്രീവനും എഴുന്നില്ലെന്നു.

തുംഗദാ—ബാലിയുടെ കമ്മ ഇന്തിയം അസൂമിച്ചില്ലെല്ലു. ഇപ്പോഴം ഉണ്ടാ? സീതാദേവിയുടെ പാദപത്മത്തിൽനിന്നു മധുരശബ്ദത്താട്കുടി ഭ്രമിയിൽ വീണിട്ടുള്ള ഒരു രതാപാദ സാരഞ്ഞത കാണുകയാലും മറ്റൊരു പ്രസാദവും വിശ്രദാസവും ണ്ണായ രാമഭദ്രനു നമസ്കരിച്ചു തീവ്രമാണ് തൊനും സുഗ്രീവനും നിന്തിയവട്ടിയുടെ തുപ്പാഭത്തികൾ അടിമകളാണെന്നും മറ്റൊരു പരകയും സുഗ്രീവനുക്കും രാമഭദ്രനുക്കും അഭ്യന്തരം പിലതെല്ലാം ചെളുപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ, പൊന്താൻ്തരനുക്കും പരതിസുതനെ-

കൊന്നകീശാധിപത്വം

സഹാനിച്ചുക്കുഞ്ഞായ്മ്പിയസവദമനം

കൊണ്ടുലക്ഷ്മേപരനം

വമാനക്കേട്ടചേത്തിക്കലഹരയവനനാം

സൗംഖ്യംവൈശിഷ്ടിക്കളിൽ

സദ്ഗോഡാപാരമേകിപ്പുംജ്ഞവരണിരോ—

രതമാംരാമദേവൻ.

രഹ

സാഗരം—സുഗ്രീവനുന്നാണ് പിന്നെ പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യുന്നു.

തുംഗദാ—വാടിയാടിസൗരഭാവടിത്തുലഞ്ഞതമാലപോത്ത് മോടിവിട്ടിരിക്കമിക്കിൽനിശ്ചയപരംവയ്ക്കിയെ

തേട്ടുവിന്നുന്നടന്നകണ്ണിടംഭിരിയപലേടമെ—

നീരെട്ടുംകവിപ്രാരപ്പുറന്തയച്ചുണ്ണാണജൻ. ഒരു

സാഗരം—ഇപ്പോൾ തൊൻ ഉജ്ജീവിതനായിട്ടു വെിക്കുന്നു.

ഗോഭാവരി—ഭവാന്മാതുമാണോ? സകലലോകവും ഇ അജീവിതമായിട്ടു വെിക്കുന്നു.

സാഗരം—അതു ശരിതനു. സകല ജനങ്ങളാക്കന്ന അതു മുൻപുക്കും അതനുപകരംന്തനുന്നയാണെല്ലാ.

രാമചന്ദ്രൻ—ഹവിടെതനനു നോക്കു. അറിയാമല്ലോ. ആസന്നസ്ഥിതയാണെങ്കിലിള്ളുംഗണാഗീരിയും ഓസ്പാറ്റൻമകളാണിവംസഗരജമാരാലുംവല്ലിൽന്ന് തൊഴിലാക്കിവക്കേരുതാൻരാധകളേസ്യുഹത്തിനെന്നാകിലീ നിങ്ങൾക്കെതായകാരണംവള്ളിമഹാവാദസല്ലുമണാക്കവാൻ.

(മേല്ലേട്ട് നോക്കിട്ട്) (വിസ്തൃതമാട്ടുക്കുട്ടി)

കിളിലില്ലാതെയായിച്ചിരുക്കകൾഗിരികൾ—

കൊക്കവഞ്ഞപ്രഭാവാർ

കല്ലുന്മെമനാകമൊന്നുംജലമതിലുന്നം

മഹനാസ്യാണിട്ടുണ്ട്

വല്ലാതുജീവനേതേജസ്സുതിജവമിയല്ലം

ശ്രേംമെതാണിതോത്താൽ

ചൊല്ലേറംവിസ്യുനോവാൻകിമഗിരിവരനോ—

യെനുലംബിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒൻ

അരുതുകൊണ്ടു വരവിൽ ആരാണിതെന്ന് അരനേപച്ചിക്കാം.

(എന്ന് എല്ലാവയം പോയി)

ഇംഗ്ലീഷിനെ അഭ്യാസമക്കം കഴിഞ്ഞു.

പ്രസന്നരാഖ്യവം

ഡി വി റാന്റുക്കു

ആരാമക്ക്.

(അനന്തരം രാമലക്ഷ്മണമാർ ആദ്യവരിക്കുന്ന)

രാമൻ—ഒലാരംസുത്രുന്നജപലിക്കുന്നിതുസമജതയു—

ജൂഡയിൽപ്പോകെടോന്നാം

ലക്ഷ്മണൻ—നീംജംശീതാംഗ്രൂവാണിനിനിതുരാധവരയീ
രാത്രിയിൽസുത്രുരണ്ണോ

രാമൻ—നേരായ് നീതാനറിതെത്തങ്ങിനെന്തിനിനെ

ലക്ഷ്മണൻ—(ഓമ്മയോട്ടുകുട്ടി) ധരിക്കുന്നസാരംഗമങ്കു

രാമൻ—(അനന്തരാണുതോട്ടം കയണായോട്ടംകുട്ടി)

സാരംഗാക്ഷിപ്പിയേജാനക്കിയെവിടെവസി—

കിന്നുചരുംനേന്നീ.

൩

(പിരുന്ന നോക്കിട്) കുള്ളം, ഇതു ചുട്ടുള്ളതല്ല. ഞാൻ ആന്താളിയുംപോയി. ഉചിത്യേ ആകാശത്തിൽ ഉയരന്ന ഇതു രോധിണിയുടെ മനസ്സുന്നോപ്പകരംറയ ചതുര്വ്വത്തനമന്നുണ്ട്. (ചതുരുന്ന നോക്കിട്)

ഇന്നോന്നിന്കിരണങ്ങളാവലുന്നത്യും രോംതബുദ്ധുകളാ-

ഞന്നപ്പിള്ളവന്നുവുത്തിമഴുവന്നുകാണ്ണനീഭവല്ലുായ്യും

പിരുന്നതോന്നയിച്ചൊപ്പിടാത്തവിടുതയാണുംചേരുയസിജം

(ആലോച്ചിച്ചിട്ട്)

(നക്കി-

യെന്നാഥ്രനീതൃഗബന്ധവാണ്ടതിലുമുംകേട്ടജീരാഞ്ഞിശ്വരൻ. ഒ.

ലക്ഷ്മണൻ—(സപഗതം) തിരുമാലഹോലെ പിന്നേയും പിന്നേയും വല്ലിക്കന്ന പരിശേഖം ആത്മംനീറ മനസ്സിനെ വില്ലാതെ ഇളക്കിത്തിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആ മനസ്സിനെ മരിറാനിൽ ആകിത്തിക്കാം. (പ്രകാശം) അതു! ഇവിടത്തിൽ നോക്കിയാലും. ചെന്നോരുകൾ ചവുവാഞ്ഞായ ചഞ്ചുപട്ട ഓളളക്കൊണ്ട് ചതുരകിരണങ്ങളെ പാനം ചെയ്യുന്നു.

രാമൻ—(കണ്ണിട്ട്)

ചെന്നോരുത്തനീഡിവക്കിഞ്ചിട്ടുള്ളതക്കിരണനെ-

പ്രേടയോടാരുളുംചുന്നി-

ടവിൽക്കുന്നാടിപ്പോലുജൈളുംവള്ളടക്കവിളിൻ

കാനിയെത്താൻകുന്നത്രു

എന്നുംസ്വാനമാമല്ലിയയുടെവിജനം

കണ്ണിവെന്നാൽഭോനി—

നാനോടെനോടുചൊല്ലിട്ടുനജമമമന-

സപാനമ്പുണ്ടാക്കിടുന്നും

നൂ

ലക്ഷ്മണൻ— ആത്മം ഇവിടത്തിൽ നോക്കിയാലും. ശരിപ്പാലമാകകൊണ്ട് ഇതു നാഡി തുശ്യയായും ചതുരകിരണങ്ങളുടെ സംസ്കാരം നിമിത്തം വല്ലിച്ചുരിക്കുന്ന തിരുമാലയോടുകൂടിയും ഇരിക്കുന്നു.

രാമൻ—(നോക്കിട്ട്)

നിന്നന്നപ്പോലെതരംഗിണിപ്പതിഡിനംമാണ്ടകുന്നിയാംസിതയും

മിന്നംവേണിയിള്ളുകൊണ്ടുശ്യയായുംനോട്ടുവിക്കുന്നഹാ

ഇന്നോത്താവിത്രതാൻവിശ്വഷമത്രനിന്നൊജമർബിലംപരം

ഉന്നിൻവാതുവിവാദിച്ചുന്നയിക്കുന്നായ് സന്നാഹവന്നുപുതു.

ര

ലക്ഷ്മണൻ — ആത്തു ആവിട്ടനിയു നോക്കിയാലും. ഈ വലിയ വണ്ട പകൽ വിശ്രദിച്ചുള്ള നീലത്താമരങ്ങേട്ടതി സ്വന്ന മൊട്ടകളിടുന്ന ഉള്ളിൽ അക്കപ്പെട്ടുകിടക്കും.

രാമൻ — (നോക്കിപ്പേര്)

മരത്തംവിരുംകണ്ണിണ്ണിണ്ണിരമതിനും
തീരെമണിപ്പുരം

സന്യത്തായ്പാരുളുംവട്ടിവഴിമവനീ—
പുത്രിക്കണ്ണാലുലത്തിൽ

അന്തമേമ്മാദേന്ദ്രധൃഷ്ണേന്മാനുഭാഗിയിൽക്കുമായ്
സന്തപിച്ചായ്മവാശേരം—

രഞ്ജനിപ്പുംഗമനീപരകളിത്തനു
വക്രതമഞ്ചാണിഡാനീം.

ലക്ഷ്മണൻ — (സ്വന്നം) ഇതിനെ ആത്തുൻ കണ്ണിപ്പുയോ?.

രാമൻ — എന്തു് ഇം പക്ഷി എന്താണു്?

ഉള്ളിൽത്തിഞ്ചുകനിവുവെള്ളിവിൽക്കുമച്ചായയെയും

കളിംകുടാത്തിമുള്ള ബഹിച്ചുത്തരുംവിനാനായി

വല്ലാതേരാറംനിയുക്കടക്കുകളുംകാനതനീൽ

ചെല്ലാതയ്യോമ്പുവിനിരിക്കിപ്പുതാരാണിവന്നുതാൻ.

(ആലോച്ചിച്ചിട്ട്) തന്റെ പ്രിയയുടെ വേർപ്പാട്ടനിമിത്തം പിളന്തിരിക്കുന്ന ഏദെന്തോടുകൂടിയ നിസ്സാരാനായ മനുവാക്കുക്കുണ്ടാണു് ഈ നിശ്ചയം. (ഡീംഗ്രേഡം വിട്ടിട്ട്) എനിക്കും ഇതിനും മിഡം ഒരുപോലെതന്നെയാണു് അതുകൊണ്ടും ഇതൊന്നുമാറുമാണു് എനിക്കു തുല്യമായ ശീലതോടുകൂടിയ തും. അല്ലെങ്കിൽ എനിക്കു ഇതിനോടു തുല്യമായ ശീലമില്ല.

ഈയുംകണ്ണിപ്പുദയത്തിൽപ്പിയയുടെവിരഹം
പിന്നുമ്പുച്ചുംബയത്തിൽ

തന്ത്രാരാദ്ദേശസൗഖ്യവുംമുഹൂരപിപതിവാ—
യിങ്ങിനെസന്തുംഭായം

മദ്ദേശംകണ്ണിക്കാമെന്നജനകജയസവേ
വേർപ്പിരിഞ്ഞൊരിനിക്കി—

നായ്യോന്നരിൽപ്പരംചെന്നിതുണ്ണേയര
സുമ്മുംഭയംതാഴീയിപ്പ്.

ലക്ഷ്മണൻ — ആത്തു! ഇവിടത്തിൽ മുകളിന്ത്യായ പാതമി
മര *

നിയുടെ സ്ഥിരത്തിൽ സദ്വിക്ഷന ഇതു കളിമംഗൾത്ത് ദന്തം ക്രിയാല്പം.

രാമൻ — (കണ്ണിട്ട്) (കരണയോച്ചക്കുടി)

ഹാച്ചംതന്റെവാഗ്രമേറ്റുമരിപെട്ടജോക്കാതപാതമസ്തുന്-
തെതാച്ചംവണ്ണിക്കെതിന്നുകന്നവിരചിച്ചുകൊണ്ടാനെതാച്ചം
കുടംകുളംമാടിച്ചപാമഹതിയാൽക്കുച്ചിച്ചുമോടിനയാ-
ഗീച്ചംപത്രിനിയെപ്പുംവിവരങ്ങായേന്നാക്കിനുമുംസാത്തമൻ.
(ആദ്ദോഹിച്ചിട്ട് പിന്നെ വിഷാദത്തോച്ചക്കുടി) കേവലം ഇതു
വിധമുള്ള പക്ഷികളുടെ മനസ്സിൽക്കുടി സഹചരിക്കുന്ന പ
തികളിൽ വളരെ കരണകാണ്ണന്. സ്പാംവകർന്നനായ ഒരു
മനസ്സിൽ അതു ലേശേംപോലുമില്ല.

ലക്ഷ്മണൻ — (സപത്രം) ഇപ്പോഴം ആത്മാൻറെ മന
സ്ത്രിയും ജാനകീമയമായ ഇന്ത്യാഭാര പ്രകാശിച്ചതെന്നു ഇരിക്കു
നാവോ (അണിയരയിൽ) സദേ രത്നശ്വേവര! അധികമിവസ
മായല്ലോ കണ്ണിട്ട്.

ലക്ഷ്മണൻ .(കേട്ടിട്ട്) എന്നാണിൽ. (പിന്നെയും അ
ണിയരയിൽ) മേ വയസ്യ ചെന്നകാപീഡി! അഞ്ചു പറഞ്ഞ
ഞു ശരിതനെ. സകല മായകടാക്കം ആധാരമുന്നനായും മായാ
വികളിൽവേച്ച് അതുണ്ടുനായുമിരിക്കുന്ന മയനേന്നു ആണി
ഈനാമ അസുരശപരംബന്നു പുതിയായ തന്റെ സ്വീകാര്യി
രെ അഭാവത്ത് പ്രാന്തിക്കു ലങ്കാരാജ്യാനിയിൽ താമസിച്ചിരു
ന്ന ചിത്രത്രംവരെന്ന ഭാനവക്കൽനിന്ന് ഇന്ത്യാഭവില്ല സകല
വും പറിച്ചുകൊണ്ടു നൊന്തിത്രംവരേയും ഇത്തരംപായി.

ലക്ഷ്മണൻ — ഇത് എത്താ രണ്ടു വിള്ളാധരമാരുടെ സം
വാദമാണ് നിയുദ്ധം. (അണിയരയിൽ) സദേ രത്നശ്വേവര!
അഞ്ചേ എത്താണോ പറഞ്ഞത്ത്. ഇന്ത്യാഭവില്ല മൃദുവനം പറി
ചൂവേണ്ണോ. എന്നാൽ അഞ്ചുവും ആ വിലുകളെ എനിക്കു
കാണിച്ചതു.

(അണിയരയിൽ) എടോ സ്നേഹിത ചെന്നകാപീഡി!

ഒരുപ്പും മാരിമുഖമെന്നവേണ്ടിമാണജാമത്രുംവിവർജ്ജനില്ലും
പ്രത്യേകംകച്ചിപ്പിലുംചാരണനഗണക്കുട്ടതിലുംപാക്കിഡോ
സത്യംകിന്നുംജാലിജാതികകളിലുംകാണ്ണാൻവിശ്വേശമാ
നിത്യാധാരനെവരുമാസ തുരിതമാണുംഞ്ചുമൊല്ലിട്ടവിന്.
കാലഘൂര്ഷിയിൽ വേരെ ഒന്നും വേണ്ടി. സ്വരംമണിയമായി ല

കുറിച്ചിപ്പോരം ഉള്ള വിശദിഷ്ടരമായ ഈ പതിയ ചരിത്ര തന്ത്രത്തെന്ന അഞ്ചേട്ടക കാണിക്കുന്നണിൽ.

ലക്ഷ്മണൻ— ആണു! ഇവിടത്തിൽ നോക്കിയാലും കാണണമെന്നായ ഈ കാഴ്ച പ്രയതിം ക്രാനേതെന്നു അടക്കുവന്നിരിക്കുന്നവല്ലോ.

രാമൻ— (കെട്ടിപ്പുന്ന നടപ്പുകൊണ്ട്)

കാണേന്നിമണിന്റെപുരത്തിലുള്ളവാം കോലാഹലംകെട്ടുതാനന്നും മുമ്പാൻമാൻമേച്ചൻവിരുള്ളനാനാണുംതിങ്ങിപ്പും

മന്ത്രംകുറിന്നലക്ഷ്മണൻകഴിപ്പതിഞ്ഞതാള്ളുനാഗോഭാവഹി

കാന്തഗ്രീപ്പളിന്നാണില്ലപ്രിയതമേനോക്കീഴുവെന്നേഡിനി. മു

ലക്ഷ്മണൻ— ആണു! ഇവിടെ ഗോഭാവരിയും സിതയും എവിടെയാണ്.

രാമൻ— ബുദ്ധിമുന്നതാൽ നോൻ അന്യാളിപ്പുംപോയോ.

അംപ്ലേക്കിൽ ഇത് എന്നു തുതായ്മനാക്കി ചെയ്യുന്നു.

ഭഗവത്തീരത്തേപാവനങ്ങളിലുംസീതാനജമാരാട്ടം

മോംപുണ്ടുനേട്ടിനേഷമെന്നാതുകണക്കേതേതുനാംവാണുവോ

വിതാശകമതാതുനാളുകളുംനേരുന്നുനിലഭ്രാന്തിനാൻ

സ്ത്രീതാമോഭമൊട്ടംവരുത്തിനിരക്കയ്ക്കിത്തുനിത്തുള്ളതം. മു

(പിന്നു ആശയോടുകൂടി)

പാരാതേതൊത്തവാണിയാൽപ്പുണ്ടായതമാറ്റത്താന്നിന്നേഭാവഹി

വാരിക്കളുടെരംഗചേപ്പുംതമിനിക്കായിട്ടുകാണിപ്പുവോ

നീരിത്താർമ്മിതരന്നറതലപവനമാംപീഡ്യുഷധാരാസും

സൈപ്രദംകൾപ്പുട്ടത്തിനാൽപുനരഹം സേവിപ്പുത്തുണ്ടിപ്പും.

(അണിയറയിൽ)

വെള്ളംതാമരയായവെങ്ങുടയിട്ടിപ്പുണ്ടുനിന്നേഭാവഹി

തള്ളിത്താള്ളിവാങ്ങാവൻതിരകളായിട്ടുനാവേഘരം

മെല്ലേക്കുണ്ണിണാമകനിട്ടപടിമുഖാകൈകൊണ്ടവീശ്രൂനിതു

കല്പാണാംവയസ്യുദ്ധരാംശലഭവംശരാംഭാധിശീതല്ലുതേ. മു

രാമൻ— (സദോഷിതൊടുക്കി) അയേ ഈത് എൻ്നു പ്രിയതുണ്ടെടു ആ വാക്കെന്നുനായാണ്. എല്ലുകൊണ്ടുനായ്.

വാദപ്പിലാഗമത്തിനേരാലുംപരിഭ്രാംഖരിമന്നിയുമുണ്ട്

പാക്കുകിൽസുരസകാരവുംശലഭരാജുക്കേവെന്നുംനുസ്രൂമുണ്ട്

നില്ലുമില്ലപനിമനംജ്ഞാനമാസുംസംശയംബുദ്ധത്തൊട്ടംസലാനമാം

ശ്രദ്ധംക്കുമിന്തിമല്ലെന്നുംകലഭിക്കുമെ.

(നോക്കീട്) ഒപ്പുവസ്തി എവിടെയാണ്. മന്ത്രഭേദവയില്ലാതെ ചരുടിക ഉണ്ടാകന്നത് എങ്കിനെന്നുണ്ട്

(പിന്നെ കല്പിതചായ സീത മുഖഭിക്ഷന്)

രാമൻ — (സംഭ്രമത്തോടുകൂടി) പ്രിയേ ഇവിടെ, വേൽി ഇവിടെ എങ്കിനെന്നുണ്ട് വന്നാൽ. (എന്ന പാരതത്തുകൊണ്ട് അതിംഗനം ചെയ്യാനില്ലിക്കുന്ന)

വകുപ്പുന്നൻ — അതു! ഈ ഹനുജാലവും ദോഷത്തുടി വും കലത്തെ ചെയ്യാവല്ലോ.

രാമൻ — (ആഭോഖിച്ചിട്ടിട്ട്) എയ് ഇത്തന്നൊരു സന്നി ദൈവപിശേഷമാണ്. എന്തുകൊണ്ടുന്നാൽ.

കന്നൽക്കള്ളിത്തള്ളന്ന് ബാധ്യതമെൽശാലിക്കമൊറക്കരും തന്നാൽവഞ്ചിപ്പരാവരുമെല്ലാത്തന്നും ചുട്ടാനെന്നും ഹനുജികലഞ്ചുവിഡിത്തടവുമങ്ങേണ്ടതുന്ന പൂജ്യത്തിലായ്

മിന്നന്തുകചമക്ഷിരോമനിരയുംവിക്രിക്കക്കുന്നിലാൽ. മുടി (പിന്നോയും നിത്രപിച്ചിട്ട്) ഇവർ സവിയെ എന്നപോലെ അംഗീകാരംവയ്ക്കുവായെ അവലുംവിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും നിത്രയെ മാചിച്ചുവോ. സൗദരിയായ ഇവളുടെ,

സപ്ലുംകുന്നിയനിലനിരജസമന്തീയേണ്ടുവിക്കരിക്കുന്നക്-
ശ്രൂത്യചീഡിയംനവമാലികാരുചത്തള്ളന്നിട്ടന്നസ്ഥാംഗവും

(പിന്നെ നിത്രപിച്ചിട്ട്) ഇവർ സപ്ലുത്തിക്കലുകിലും മനസ്സും ഓരോവാത്തിന്നായിട്ട് ഒരു ചുത്തുംനെ കണ്ടി നിയുതം. എന്തെന്നാൽ ഇവളുടെ

ചിത്രംനെന്നാഴിയാൽപ്പുട്ടിക്കമയരംതുള്ളിംപുവാളിത്താട്ടം

സന്നോഡാഗ്രുകണ്ണങ്ങൾമുള്ളംസാമ്പുംവഹിക്കുന്നതേ.

സീതാ — (ക്ലീംചിച്ചിച്ചിട്ടിട്ട്) കുളം കുളം നില്കുംതന്നെ, ഇം ജീവലോകം എങ്കിനെന്നുണ്ട് അന്നുാദിഗമായത്. ഗോഔ വരീ എന്ന നമി എവിടെ. നീലോല്ലവഞ്ചിമളന്നായ ശ്രീരാമ നെവിടെ. ലക്ഷ്മനഗരി എവിടെ. രബ്മെക്കുംവിത്തയായ സീതാ എവിടെ എന്ന പറത്തു മോഹിച്ചുവിഴുണ്ണു.

രാമൻ — (ശ്രീനിയേ നോക്കിട്ട്)

ധിന്മുന്നന്നലക്കത്തിലുള്ള വനിതാമെല്ലവിക്കലുകാരമാം കന്നുരത്താമീഡുന്നിഗംഗതിൽനിന്നിന്നുണ്ടാവുന്നു

അരന്പരമ്പരയാക്കിനിന്നടിയിൽവിണ്ണാമട്ടങ്ങളിട്ടി-
തനന്നപിങ്കളിൽ ഉൽക്കണ്ണഭിണ്ണനമിന്തനാസമ്പസ്തം.
അതുകൊണ്ട് താൻ ഇവരു മോഹത്തിന്നിന്ന് ഉണ്ടാക്കുവാ-
നായിട്ട് ഇത് മുമ്പിയോട് അപേക്ഷിക്കാം. (അപേക്ഷിച്ചിട്ട്)
അപലൂക്കിൽ അപേക്ഷകൊണ്ട് പ്രയോജനമില്ല.

തന്യുത്തിയാക്കിലുമതിനീറയാംധരിതി—

യന്മാന്മാസിതയെയുണ്ടാക്കയില്ലെന്നുനം

വദൈറിച്ചനാകർന്നശയരാംജനങ്ങൾ—

ക്കമ്പാതരിന്മനക്കവാദവിക്കയില്ല. മഹ

അതുകൊണ്ട് ഇതിനോട് ഇപ്രകാരം ധാവിക്കാം. (അഡോ
ക്രിസ്ത നോക്കിട്ട്)

ഒത്തേൻകുറ്റിനാജാക്കുമതവസവിയാം

ജാനകിക്കിനീബോധായം

വേദത്വിനേണ്ടതളിച്ചിത്തളിർക്കരമതിന്നി—

നോംനിന്നുന്നുള്ളിമയ്യിൽ

താന്ത്രംവാണികലത്തിന്തൊട്ടുകരിഞ്ഞവസ-

നേരാദംഖിനിന്തക്ക്രമത്തിൽ

ചേദ്വില്ലുക്കുള്ളനിനിന്നിരവതപലനാർ

നിന്നൊയുംകാത്തതില്ല.

(വിഷാദങ്ങളാട്ടുകട്ടി) ഇത്താരം കേട്ടില്ല എന്ന നടപിച്ച് എ
ന്നീ അപേക്ഷയെ നിരാകരിച്ചുവോ. പലാശിയുടെ തുട
ജാതയില്ലായും ആയുള്ളംതനന. (നിത്രവിച്ചിട്ട്) സപാവ
തനാൽതനന പ്രിയദാഷിനിയായ എന്നീ പ്രിയതമയ്ക്കും ഈ
വിട്ടണിൽ ഒരു സവിപ്പോലുമില്ലര്യം. (പ്രാവാച്ചിട്ട്)

തുജകാ— സവി സിതേ! സമാശപസിക്ക സമാശപസിക്ക.

സിതാ— (സമാശപസിച്ചിട്ട്) എന്നീ പ്രിയസവിയാ
ര തുജകയാണോ ഇത്.

തുജക— സവി സിതേ! ഈ അവസാതനിൽ മനോഹ
രക്കായ നിന്നീ മുഖത്തിനു കാണുകകൊണ്ട് നിന്നു വളരെ ഈ
സ്ഥാഘഷ്ടതായ എന്നോ ഒന്നിനെ നീ കണ്ണിട്ടണ്ണെന്ന താനുഹി
ക്കുന്നു.

സിതാ— സവി! നിന്നീ ഉത്തരം ശരിയാണ്. ഇപ്പോൾ
താൻ സപള്ളത്തിൽ ഗോഭാവരിയാൽ തന്നീ കയ്യിൽ പിടി
ച്ചിരിക്കുന്ന തിരംമാലയാക്കാ വെണ്ണംചാമരംകൊണ്ടം ചെള്ള

തനാമരങ്ങാകനാ വൈജ്ഞാനികക്കുണ്ടാം ഉപചരിക്കേണ്ടുടവ് നായ ആളുള്ളതുനെ കണ്ടാം.

തൃജിടാ— (സദ്ഗാഹത്തോടുകൂടി) സബി! ഈ മേലാൽ വയനാതായ ശ്രദ്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതായ ഒരു നില സ്വന്ന സപർഖ മാണണ്ണം.

സിതാ— (നേരുവീപ്പിടിട്ടിട്ട്) സബി! ആളുള്ളതുനെന്ന ഏപ്പാണ്ണും വിഹാരിച്ചുകാണ്ടിരിക്കുന്ന എന്നിക്ക് ഈ സപർഖതിൽ എങ്ങിനെന്നാണ് വിശ്വപാസമുണ്ടാകുന്നത്.

തൃജിടാ— എന്നുണ്ട് പറയുക. ഈ സപർഖം ചിന്താ സപർഖമാണെന്ന നീ പറയുന്നവോ?

സിതാ— താന്ത്രിനെന്നതനുംഡാ പറയുന്നതോ.

തൃജിടാ— അപ്പും, ഇത്തന്ത്രിനെ സംഭവിപ്പാൻ പാടിപ്പാത്തതാണ്.

സിതാ— എന്നാലെന്നതാണ് സംഭവിപ്പാൻ പാടിപ്പാത്തതോ.

തൃജിടാ— സംഭവിപ്പാൻ പാടിപ്പാത്തതോ എന്നോ അം ഇ സംഭവിക്കില്ല.

സിതാ— സബി! സംഭവിപ്പാൻ പാടിപ്പാത്തതുകൂടി ഈ ലോകത്തിപ്പില്ലോരി സംഭവിച്ചുകാണുന്നു. അതെന്നതാണെന്നും വരുത്താതെ രാമചന്ദ്രന്റെ മുഖമന്ത്രനും കാണാതെയുംനുകൂടി സിതാ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവല്ലോ. അതുകൊണ്ട് ആളുള്ളതുനീക്കുന്നതു ഉപേക്ഷിക്കേണ്ട എന്നും ജീവിതംകൊണ്ട് ഒരു പ്രയോജന വരുമ്പോൾ.

രാമൻ— പ്രിയേ! നീ എൻ്റെ മനസ്സിൽ എപ്പാണ്ണും ഇരിക്കുന്നവെങ്കിലും എൻ്റെ മദ്ദനാവുത്തിനേയും അല്ലെങ്കിലും അറിയുന്നില്ലോ.

സിതാ— ഇപ്പോൾ തന്നും ശ്രീപാമേധപരംഭ ദുർഘടം വിലിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രക്കുൽ എന്തിനും കിട്ടാൻ കൂടിയാണ് കൂടുക്കുന്നതെ ആരു രാഹപ്പാണ് പോകുന്നത് എൻ്റെ സ്ഥിതി യാതൊന്നും ആളുള്ളതുനീവാൻ ഇപ്പോഴിലും ഇടവന്നിട്ടില്ല എന്നാണ് തന്റെ വിചാരിക്കുന്നതോ.

രാമൻ— പ്രിയേ! നീഉണ്ടും ഈ വിഹാരം ആക്കത്തായിട്ടു കൂടി തന്നും

സിതാ—

വള്ളരെറ്റുണ്ടിക്കാൽ തന്മയും വരേനാട്ടവാത്തുഡയാതീല
വള്ളയേനാം പെരുത്തുഡയുണ്ടുകത്തപ്രമാണ്ടപൊംകളും

രൂ

(അണിയിരയിൽ) മേ മേ ലജാവാസികളേ നല്ല ശാമ്പ്
ദയാട്ടുടി ചേന്നിയന്നകൊള്ളുവിൻ.

ഉഞ്ഞൻസാലം തലവല്ലിച്ചു യിക്കവലമെഴും

മാർക്കടത്താഗാഡാളാൻ

ധിക്കാരഭരാട്ടലജാപുരിയിലിഹവര-

നാബ്ദിക്കാവിഹിനം

(രജ്ഞപേരം പേടിഭാവിക്കുന്ന) (പിന്നേയും അണിയിരയിൽ)
ഒഹ ഒഹ ലജാവാസികളേ നിഃവിശ പേടിപ്പാനാവശ്രമിപ്പു.

- ശക്തൻതാംഖരിവില്ലിൽസായമതികപിതൻ

പോരിനായ് ദൈത്യത്തുമോടും

വൈക്കംപാക്കന്നനേരിട്ടാംമഹരനാ-

മക്ഷനാമാക്കമാൻ.

രൂ

സീതാ— (പേടിയോട്ടുടി) സവി! ഈ അശോകവനം
എന്നാൻ വിറയുണ്ടാൽ.

തിജം— (ഉഞ്ഞത്താട്ടുടി)

ശീതാംതുപ്രഭുദ്രുതവതിഭതിയായ് പ്രാവിച്ചുനേരുത്താൻ
ചുതാസ്തിനും തുനാസ്തിയായ് നില്പിച്ചുജനായ് രാവണന്
സാതകംപതിയെപ്പും മനമതിൽ വിനിച്ചുവാസിട്ടി
സീതാദേവിയെങാതുവാനന്നനും ചേരുന്നതാണിവനേ. ഏ

(അനന്തം രാവണൻ പ്രഫേഴിക്കുന്ന) സീതാ പേടി
യോട്ടുടി തിരിപ്പാടിക്കുന്ന.

രാവണൻ — അണി ജാനകി!

പുവനും ഗജാഭരാത്തിപിടിപെട്ടോലുന്നകള്ളിരിനായ
ദേവസ്തുക്കിവകുക്കുപ്പാടിക്കുള്ളും തന്നരിനിയേ
മേഘംമസ്യം ദാനിഭാനം ദാനിഭാനം തന്നരുളുക്കമായ്
ശ്രോദിക്കം മാത്രാനവിശ്രദ്ധിക്കാംവക്കല്ലുനിന്നത്തിനിയായ്

സീതാ— (കേട്ടില്ലെന്ന നട്ടിച്ചുകാണു്) രാഥചാര്യരാജ്
മുവചാരുന്നുനും എന്നും കണ്ണിനു കൂടുപ്പിച്ചും ഇനി
യും എന്നിഷ്ഠ സംബന്ധിവാദമോ?

തിജം— (സീതയോടു സചകാംത്മായിട്ടു്) സീതേ! ഈ
സ്വകാരം പ്രലാപിച്ചാരിക്കുന്ന രാവണനോടു ദംഗിയേണിട്ട്
മരപടി പറയുക.

രഥൻ— ഒഹ തിജടേ! അനന്തമായ വാക്കിനെ പറയുന്നവനാണ് രാവണനെന്ന നീ പറഞ്ഞുവെങ്കിലും പിന്നീടിലുകാരും പറഞ്ഞത്തു നല്ലതനെ.

രാവണൻ—

ചണ്ണിനിൽത്തുള്ളനായിത്തലകളിനിമുറി-

ക്കായ്യുനീയെന്നചൊല്ലും

തശാർബാണാരിയെണ്ണെതുപൊഴുമുള്ള—

ചുരുളും രാഹൻശീപ്പജാലും

വിണ്ണംകമ്പിടിത്തനാക്കിലുമവനിസുതേ

സന്മിക്കാതെകോപം

പുണ്ണാരിക്കണ്ണപത്രാംതലതവചരണേ ॥

വിനിരക്കന്നുനേരേ.

രം

സീതാ—

വാടംവിച്ചല്ലസിക്കംനവബകളുലതാ—

മെഞ്ചപൊട്ടിച്ചുടിംഗ—

അരുട്ടതിനേള്ളമോക്കുചവികളിലണിയി—

ചുച്ചവോപ്പാണനാമൻ

കുട്ടേവംകുമാക്കംമെഞ്ചികളുവവിശി—

ഓംജൈളാവാത്താത്തരേ

മട്ടവംയുക്തമനഃകടിലരപ്പെക്ക—

നോക്കംസദേഹമില്ല.

രം

രാവണൻ— ഒഹ ഔന്നക്കി! എന്നിലോരു കടാക്കംക്കിലും ചെയ്യാലും.

സീതാ—

ലക്ഷ്മണരാവണാഭവനയുമനസ്സീതാ

ശക്കിക്കവേണ്ടവഴിപോലുയിനോക്കമോക്ക

രാവണൻ— (സന്ദേഹത്താടക്കുടി) ഓതി എന്ന കൊക്കിക്കേണ്ണമെന്ന നിത്രുപിക്കന്നതെന്നാണ്. ഈ തോൻ,

തത്തുക്കളുംരത്തുമയുത്തിയരാജ്യസന്ധി—

തൈല്ലാമെന്നിന്നടിയിൽത്തുരാച്ചിതകവിച്ചേന്നു

മൊല്ലിട്ടേനുകവിയമെന്നുനിന്നുകുവേണ്ടി—

ക്കല്ലുംബീരയേന്തലയംപ്രത്തുമദ്ധതിടാംതാൻ. ഉണ്ണ സീതാ—

മിന്നാമിന്നക്കിനരുഡശേഖംതെളിഞ്ഞുകണ്ണ

നൗകിച്ചുപത്തിനിവിടന്നിട്ടുമെന്നവനാണ്.

രം

രാവണൻ— (ക്രോധത്തോടുകൂടി) എടി മഹാപാപി! സൗംഖ്യം മിന്നാമിന്നാണിനും എത്ര അന്തരമുണ്ടോ, രാമനും രാവണനും ആത്മാതും അന്തരമുണ്ടെന്നോ നി പറയുന്നത്. (ഉറയയിൽനിന്ന് വാഴ്ച കൂട്ടിപ്പിച്ചിട്ടും) എന്നാൽ ഞാനി പ്രൂഢി നിന്നു കൊല്ലുന്നണം.

രാമൻ— (കരണയോടുകൂടി)

ഹാഹാജാനകിയേതവസ്ഥഭവതികിപ്പോരംവിക്ഷാംപ്രിയ
(നിന്ദയോടുകൂടി)

ഹീഹിയിക്കവണ്ണാഗ്രഭോഷമനശ്ലഘംപാത്താമഹാദായണം
(ക്രോധത്തോടുകൂടി)

ഹേഹേരാക്ഷസക്രിപ്പാപഹതനായ്‌നീയിന്നനിസ്സംശയം
(സംഭ്രമത്തോടുകൂടി)

ഹാഹാലക്ഷ്മണന്നല്ലവേള്ളയിരുതാൻവില്ലാതുതനീട്ടക. ഒപ്പ്
ലക്ഷ്മണൻ— ആയു! ഇത് ഇത്രജാലത്തിന്റെ പ്രാശൻ
ആണ്.

രാവണൻ— കരവാളമാകന കാളസപ്പം ഇതാ ഏതു
പുരപ്പെട്ടു. അതിനാലിപ്പോരംതന്നെ രാവണൻറെ ഭജാദ്ദേ
ശമാകന മഹമശ്യത്തെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുക.

സീതാ—

- മതിമതിമതിയീനപത്രപ്രലാഹംബല്ലും
പതിയുടെക്കരിനീലയ്രാമബാഹുക്കൾരണ്ടു
കിതവതവനിശാതമന്നിജ്ഞപംവാളുമെന്നു
ക്ഷിതിയിലൊരുവനംമാർക്കണ്ണനാളംതൊടക്കരം. ഒന്ന്
(ചന്ദ്രഹാസത്തെ നോക്കീട്)
മെരുകവെറ്റുങ്കമിപ്പിയവിപ്പയോഗം

നിഡ്രാക്കമാക്കരക്കുചന്ദ്രഹാസ

നിഡ്രിന്നകാന്തിജിതമെങ്കതികചുണ്ണിത-

യോഗത്തെയാരയതുകൊണ്ടവഹിച്ചിട്ടുന്നു. ۳۰

രാവണൻ— ഇനിമേരു കാലക്കേപംകൊണ്ട് ആവശ്യ
മില്ല. അതിനും ഇവളുടെ കണ്ണങ്ങയിരംകൊണ്ട് കാളിക്കയെ
അച്ചിക്കുന്നണം.

രാമൻ— കാളം. കാളം.

മഹർ

പ്രസന്നാരാധവം

മത്തൻരാഹുകടി ചീട്ടനശയിരെക്കുന്ത്തുള്ള ദന്തതിനാൽ
പുതൻമഹാവല്ലിയെപ്പറിഭവിപ്പിക്കുന്നഭാവാനലൻ
വിത്തോനമാഡികരംപുജ്ഞമാലുമകലവണ്ണി ചുതജ്ഞന്മാ
മത്തോനകാരുത്തഗജങ്ങൾവരത്തിനിയയും പേക്കുന്നമുലത്തൊട്ടം.

രാവണൻ—(വധുവെത്ത ഇളക്കിക്കൊണ്ട്) ആരാണ് ഈ
വിടെയുള്ളത്. എൻറെ കരും കുപാലപാത്രത്തെ കൊണ്ട്
വന്ന വഴുട്ടെട്ട്. ഇവഴുട്ടെട്ട് കണ്ണുകയിരത്തെ അതിൽ നിന്നും
നായിട്ട് നൊന്നാറുമിക്കും (എന്ന പറഞ്ഞു അംഗീകാരം ചെയ്യാം
കഴുട്ടെട്ട് ഇടയിൽകൂടി ഒക്കെ മലത്തിക്കൊട്ടുന്ന)

രാമൻ—

നീലതാർജ്ജുമാലുമെല്ലാനമഹദ്രൂഢേല്ലാത്തമന്മാനമാം
നീലക്കാർമ്മടക്കിസീതതന്റെഗളുമതിൽചുരുക്കുവാദംനിൽക്കു
മോഹംമേഖളംവാരിയിജലേമുഞ്ചുന്നസത്രുംയുഗം
മാഹാമാർജ്ജവത്തനാഡിപ്പക്കയണംചൊല്ലുവത്തല്ലേതുമേ. ഓര

രാവണൻ—(നോക്കിട്ട് ചമല്ലൂരത്തൊട്ടുടക്കി) എന്ത്
ശ്രദ്ധയംകൊണ്ട് മറിചുതായ എന്തോ ദയവാൻറെ ശിരസ്സിനെ
തത്തനായാണ് എൻറെ കരും സമപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇതെങ്കിലും
നെയാണ്. (ഉറാറ്റേതൊട്ടുടക്കി) ഇത് ശിരസ്സ് ആക്കുന്നതോയി
കിക്കാം. (നിന്തുപിച്ചിട്ട്) കഷ്ടം നോൻ കെട്ടുപോയി. ഇത് അ
ക്ഷുകമാരനെന്ന് ശിരസ്സാണ് സംശയമില്ല. (അതിനെ മു
റിയുവെച്ച്) ഹാ വത്സ! (എന്നപറഞ്ഞു മുട്ടിച്ചുപിഴുന്ന)

ത്രിജടം— ഫോ ഫോ! സമാദ്ദേപസിക്ക സമാദ്ദേപസിക്ക.

രാവണൻ—(സമാദ്ദേപസിച്ചിട്ട്) ആരാണ് ഇതു ചെയ്യു
ത് (വിചാരിച്ച്) മുഴുനായ ആ കരങ്ങനാണ് ഇതു ചെയ്യുത്.
അതുകൊണ്ട് അവനെത്തന്നു മുവിൽ നശിപ്പിച്ച കൂദയം.

(എന്നപറഞ്ഞു അവിടെനിന്ന് പോയി).

രാമൻ—(സദ്ഗാഹംത്തൊട്ടുടക്കി) എന്ത് വിഷംതന്നു
അഞ്ചുതമായിണ്ടിന്.

ലക്ഷ്മണൻ— ഇതുജാലവില്ലയുടെ ചമല്ലൂരം അതിശയി
ക്കാത്തതുതന്നു.

ത്രിജടം—(സീതയെ ആലിംഗനം ചെയ്തിട്ട്) സവി! ന
പണ്ണുംകൊണ്ട് ജീവിക്കുന്ന.

സീതാ— അചുണ്ണംകൊണ്ട് ജീവിക്കുന്നവനാണ് പറ
യേണ്ടിന്

തൃജട്ട— എന്തുകൊണ്ടാണ് അംഗീകര പറയേണ്ടത്.

ஸிறா— ராமசுப்பன் விழைகொள்கிட ஸ்தாப நெட கெட்டப்பான்யிக் கு சுப்பாஸயாரா எனில் புஸா பிதிப்பூலூ. ஈரதுகொள்கிடவேண்டுள் அப்புஸ்யாகொள்கி ஜிவிக்கவேண்டும் என்பதைத்.

திஜகா— ஸவி! ஹஸிகெ பரயத்து. எஹுகொ செல்கால் ஜிவித்திரிக்கெள்வன் மங்குஸ்லை காள்ளிவெள்ள ஸஜாக்கப்பு பரயுள்வதோ.

സിതാ— ഭവതി ഇഷ്ടിനെ പരയുന്നതുകൊണ്ട് പലമൊന്നമില്ല. എൻ്റെ അംഗങ്ങൾ ശീതളംജൂഡി ഭവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് യത്തിൽ അശ്വിനെ ജപവിഷ്ടിച്ചാലും.

திஜகங்— வாவங் ஸமிக்கெடு, வாவங் ஸமிக்கெடு. சி
ஸ்ததைத் தெய்யானாயிடு பராய்னவோ. ஹதைதாள்.
பாகுதீவேள்ளுமினங்மறதகமதமாங்சித்தவகுதைகாகல்
ஸாகுதீவேள்ளதுராவிருத்திழகுங்றாமவக்குஸ்திலேநி
கங்புத்தியயங்கிக்குதகமொட்டுக்கூமினிதைமேநி
ஸாவேமங்வேள்ளததுதிக்கூத்தியுமகலைக்கினாங்ஸ்தாவமெழுா.

ஸிறா— இவ்விதம் ஹஸ் பூர்ணமகாளிகளான். நீக்கன்ற கொள்ளுவதில் அதில் ஹஸ் மறஞ்சுட்டுதில்லை என பொட்டிவிளக்கிட்டார்கள் ஹஸ்களைத்திட்டு அதிரிய வஷ்டி பூஷ் ஏன்ற மனோரமத்தை ஸாயிப்புக்களால்.

തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ (അവിടെനിന്നുപോയി തിരിച്ചെയ്യുന്നവർ) സംബന്ധിച്ച് മുൻപു കൊണ്ടുവരുമ്പോൾ കാട്ടകയില്ല.

ରାମଙ୍କ— ହୁଅ ତିଜିଟ ଲାଲୁ ମିଠାକଣ୍ଠିଯାଙ୍କ

സീതാ— (അര്ഘ്യാക്രത്തെ നോക്കിട്ട്)

ആമനാഴശോകക്രയണാത്മകന്തുനായ്‌നി -

യെന്നുനിലഗ്നിക്കണമൊന്നിഹകാട്ടിലായും

കാണിപ്പതിലേ വിരഹിക്കാതിവേംന്തും”

ശ്രോണാഗ്നിക്കിലമുത്തപ്പള്ളവകെക്കരവത്താൽ

(സന്തോഷത്വാടക്കുടി) ഇപ്പോൾ ഇവ അക്കാദം താവാക്കിലാക്കുന്ന ഒക്കെല്ലാഭ്യാസം തീരുമാനം ചെയ്യുന്നു.

രാമൻ— (വിഷാദത്തോട്ടക്രമിക്കുന്ന)

അംഗേശാകവുംഭാഗ്യവിപത്തുയൽത്താലംഗേശാഭന്ദംവെമ്മായിമേഖം

ലക്ഷ്മണൻ— വുക്കം തീക്കന്നൽ കാണിക്കുന്നവെന്നിളിച്ചതു സാദേശിപ്പാൻ പാടിപ്പാത്തതാണ്. അതുകൊണ്ട് ഒയ്രെപ്പുട്ട് വാനാവയ്ക്കുമില്ല.

രാമൻ— അംഗേശമീരാലവഭാഗ്യഭാഷ-

മദ്ദേശവുംവേത്തിവങ്ങളുമേഖാത്താൽ. 二〇

സീതാ— (അട്ടത്തുരുചെന്ന തീക്കന്നൽ വാങ്ങുവാനായിട്ട് ആരുഹിക്കുന്ന)

രാമൻ—

നെയ്യായാളുന്നാംഗേശാഭന്നാപലമുകളുലസാ—

പ്രിയയേഡാതെന്തത്രുക്കം

തിരുന്നീതാമരപ്പുമുഖജനകജ്ഞൻ

കരുക്കത്തിപ്പറിപ്പാൻ

ചൊല്ലുപ്പോക്കനാതോത്താലന്നവിതമമവാ

ശ്രീജവത്താഭവാനെ—

നിയുംഉള്ളപ്പകില്ലിപ്പവിലകമരിയു—

നില്ലയോവിപ്പുപതിക

二一

സീതാ— (കൈകൊണ്ട് തൊട്ടിട്ട് വിഷാദത്തോട്ടക്രമിക്കുന്ന) എന്നർ ഭിജ്ഞതന്ത്രിന്നർ പരിണാമം അത്തലപ്പുട്ടത്തക്കാതുര നേന്. ഏതുകൊണ്ടെന്നും അഗ്നിയുംകുടി ശീതളനായിട്ട് ഓവി ചുരിക്കുന്നവല്ലോ. (നല്ലവല്ലോ നിയചിച്ചിട്ട്) ഏയും ഇതു തീക്കന്നല്ലെ. നല്ലതായ ഒരു മാനിക്രൂതമാണ്.

തൃജിക— അഭ്യുദയവക്ക് അഗ്നിയുംകുടി രഹമായി ഒവിക്കുമെന്നിളിച്ച ജനല്ലവാദം സത്യമായിത്തന്നെ വെച്ചുവോ.

സീതാ—(കരും എടുത്തിട്ട്) ഏയും ഇതു ഏന്നർ മുണ്ണനാമെന്നർ വിരഞ്ഞ മോതിരമാണ് (അതിനെ നോക്കി കണ്ണിരോട്ടക്രമിക്കുന്ന)

കട്ടിക്കാലംമുത്തപ്പുന്നയന്നുഭഗമാംരാമഹസ്താംഗളുലത്താൽ
കോട്ടംകുടാതലാളിച്ചതിമുഖതരമാംവുത്തസൗഭ്യമോട്ടം

മട്ടേരക്കുടിച്ചിഥാഴംവരമണിമയമാംമുള്ളികേക്കലക്കയിക്കൽ

കുഴുന്നീയന്നുയാകംജനകതനയപോലെങ്ങിനെവന്നുചേന്ന്.

(അനന്തരം തളിയകരംപോലെയിരിക്കുന്ന കൈവിരുമുക

ഈക്കൊണ്ടു തഴക്കിക്കൊണ്ട്) ഫേ റിനാംഗ്രൂളിയകമേ! വക്ഷ്യം റാസം രാമഭ്രഹം ക്ഷേമംതന്നെയല്ല.

(പടംക്ഷപത്രോച്ചന്ത്രി മനുമാൻ പ്രവേശിച്ചിട്ട്)

ക്ഷേമംതന്നെ.

സീതാ— മുവത്തിങ്കൽ അരുതത്തെ വധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അരജ് ആരാണ്

മനുമാൻ—

മാതസ്യാർഥിവരിപ്പുന്നരാഖകലപതിയാം

രാമഭ്രഹംറല്ലതൻ

താതൾമേവായുദ്ധവൻപ്രമിതനറികമേ

നാമദ്യയംമനുമാൻ

- നിസ്സുദ്ധംകാലുവാനായുംവതിയെയയുണ്ടാ-

ലുക്കതനാംരാവണൻതൻ

മനുഞ്ഞതിൽചേത്തതിനൊന്നറികയിരിയതനാ-

യുജ്ഞിംഗാരക്ഷൻറശീഷം.

ന.വ

രാമൻ—മനുമാനെന്ന പ്രേരാച്ചന്ത്രിയ എൻ്റെ ഭാര്യ വിശ്വഷതിന്റെ ഒരു കലാവിലാസമാണോ ഇത്. അശ്വം.

വക്ഷ്യം— ഇത്രജാലത്തിന്റെ ചമ്പിംഗാരം അതിവിശ്വഷംതന്നെ.

സീത—ഫേ ഭേദമുഖ! സുഗ്രീവനെന്ന പറഞ്ഞ ആളും റാണ്.

മനുമാൻ—

മധ്യാരിനംബന്ധവതായസ്തു

സൽപുത്രനായുംബാലിവിപക്ഷനായി

സുഗ്രീവനെന്നാക്കപിചക്കുവത്തി

വ്യുത്രംവിനാരാമപാനവത്തി.

ന.എ

സീത—നരമാരായ രാമലക്ഷ്മണമാക്കം വാനരനാഡു സുഗ്രീവരം ഇഴവിയം സവൃത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തീര്ത്ത അരും റാണ്.

മനുമാൻ—രാമഭ്രഹംറ ബാണംതന്നെ.

എന്നെന്നെന്നക്കമിളക്കമെന്നിയെസ്തുരസ്സീരത്തോക്കാക്കത്തട-

ക്കന്നിയുക്കേറിമറിഞ്ഞിട്ടനാകളിയെസ്തുലിക്കെന്നരക്കീടിനാണ്

കന്നോലുമിഴിതാരയോച്ചനടക്കാക്കിശായിപത്രുത്തെയും

നാഡിച്ചുത്തുസുധാംഗ്രൂഹവദനേസുഗ്രീവനംനർക്കിനാണ്. ദം

സീത—രാമഭ്രംഗ ഓഗ്രഹിനയായ എൻ്റെ നിമിത്തം
കറഞ്ഞതാണ് ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നവോ? പറയുക.

ഹനുമാൻ—ഹേ ദേവി! കറഞ്ഞതാന് എന്ന് എന്നു
നും പറയുന്നത്. ഇപ്പോഴെത്തെ സ്ഥിതി പറയാം കേട്ടാലും.

പ്രതിദിനമിഹരാമൻ‌കൂൾപ്പക്ഷരുവെപ്പോൽ
മതിമഖിതുരകാവംമെല്ലുമേൽപ്പുണ്ടിട്ടുണ്ട്

സീത—കൂൾ കൂൾ.

ഹനുമാൻ—

സത്രികവലയതേജസ്സുല്ലിതേജസ്സുമാത്രം

സ്വത്തിയൊടുസമമേളിച്ചതവല്ലിച്ചിട്ടുണ്ട്. രൂ

സീത—ശാന്തിക്ഷോഭം കറഞ്ഞതാന് ഉജ്ജീവിതയായിട്ട്
വിക്കന്ന.

ഹനുമാൻ—ഹേ ദേവി! നിന്തിക്കവടിക്കായിട്ടാൽ രാമ
പ്രശ്നർ സദേശങ്ങളെ കേട്ടാലും.

ചന്ദ്രൻതീക്ഷ്മാംഗ്രഹവായിപ്രതിനവജലം

കാട്ടുതീയരയ്സമിതിയിൽ

വിനിശ്ചംവിചിവാതംകചിത്വവിഷയര-

ആനിശ്ചാസമായി

നന്നാജ്യജ്ഞിച്ചവല്ലിഗരളുകർിനയാം

ഒല്ലിംബായല്ലാലും

മിനംകന്താറുമായിസുമുഖിതവവിയോ-

നത്തിലെപ്പോംമറിച്ചായ്. രൂ

എന്നമാത്രമല്ല,

അതോടുകൂടിപ്രസന്നപറഞ്ഞുകളിവേഗാരാണുനമ്പിക്കും
മെത്രംപ്രേമരശസകസംരമറിയനിന്നുണ്ടുമനസ്സാനുതാൻ
ഒന്നോടോത്തർന്നിയുംശശാക്മവിമേലുള്ളാരതിക്കുമ്പുമാർക്കി—
ഞാരാത്യനിന്നിലമന്നാമുന്നുനെമയത്രംതാനെന്നതു.പെഞ്ചുണ്ണിയാ.

സീത—(ലഘജയ നടിക്കന്ന)

ആജിക്കാ—സവി സീതേ! നീയും രഘുപതിക്കായിക്കൊണ്ട് വിശ്വസിക്കുന്നതായ അടയാളിത്തോടുകൂടി ഒരു സദേശം
പറഞ്ഞയ്ക്കുക.

സീത—ഇതുതന്നെന്നയാണ് എൻ്റെ പ്രതിസദേശം. അ
അവിയാണുന്നപോലെ ലഭിച്ചുചാട്ടു കണ്ണിക്കൊണ്ട് സമാ
ക്ഷയായിപ്പിക്കുന്നവും എൻ്റെ പ്രസ്തുത അഞ്ചുടെ മണ്ഡാ

ഹരമായ മുഖംബുജത്തിക്കൽ സഹവസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ലാ
വസ്തുസ്വരൂപത്തെ ചാന്തം ചെല്ലുന്നായിട്ട് അതുവിക്കുന്നു. (എ
വമുടക്കിയിൽനിന്നും ചുഡാരത്തുനെ എടുത്തു മനുമാൻറെ കു
ളിൽ കൊടുക്കുന്നു).

വരദചിരാല്പുനാമംകാർന്നവത്തികൾഡേശഭ്രം
ത്യാരജലകണ്ണസേകംകൊണ്ടുചുവാമണ്ണോനീ

രജഗ്രിചരവിലോകസ്ത്രമാംപുളിയാള്ളം

നിജവട്ടിവവിതക്കംക്ഷാളനംഹൈക്കാരക. ദർ

മനുമാൻ—മോ ദേവി! അനീരാമചന്ദ്രസപാമിയുടെ പം
ഡാംഡോജത്തെ ദർപ്പാനായിട്ട് ഞാൻ അതുവിക്കുന്നു. അതു
കൊണ്ട് എന്നു പൊവാനായിട്ട് അവവചിച്ചുംബും.

സീത—(കളീരോട്ടക്രൂട്ടി തൊണ്ട വിരച്ചുകൊണ്ട്) മോ
നിജ്ഞാരണം ദ്രോഹത്തോട്ടക്രൂട്ടിയ നീ ഇവിടെനിന്നു പോ
യാൽപ്പിനു അരാണ് രാധനാമാൻറെ വത്തമാനത്തെ എന്നു
അനിയിക്കുന്നതോ.

മനുമാൻ—മോ ദേവി! നിന്തിയവട്ടി ഭാഗ്യത്താൽ ഇത്
സംഗതിക്രൂട്ടി ഇപ്പോഴേക്കുന്ന ഓമ്മപ്പുട്ടത്തി. ഇതുക്രൂട്ടി ഇ
വിടെ പറവാനായിട്ട് രാമദ്രുതൻ ഏനോടു പറഞ്ഞയച്ചി
ട്ടണ്ട്.

അല്പിത്താർമ്മിച്ചിത്തല്ലുമാടലക്ഷ്മേതകീടകാലായിനിമേൽ
കല്ലേനിനൊട്ടുമര്ത്തല്ലുത്തിയവിലംചൊല്ലുന്നതീരണ്ടുമാം
ഉല്ലാസത്തോടുലക്ഷ്മാന്നംതെത്തുതെതരതെച്ചയുന്നതാണെന്നാച്ചയും
വല്ലാതാശരനാരിമാർമ്മവിളിച്ചീടുനാഡോലാഷണങ്ങളും. ദർ

(അണിയരയിൽ)

രേരേക്കംഗമക്കടായമപണിപ്പുചേരേതെപ്പുത്തോട്ടം
വീരാഗ്രേസരനാഭയാരക്ഷനെനവധിച്ചുജ്ഞാട്ടമണ്ഡിത്രതം
ശിരുപ്പള്ളിമുഖാജണയാൽമദമോട്ടംചൊല്ലാന്നവില്ലുംധരി—
ചുംബാരാവത്തോട്ടമിന്നജിത്തലിലധിച്ചീടുനാനിന്നനിന്നും. ദന്ത

മനുമാൻ—മോ ദേവി! എൻ്റെ കാഞ്ഞുമല്ലാം സാധി
ച്ചു. അതുകൊണ്ട് ഇനിമേൽ ഞാൻ വളരെപ്പറഞ്ഞതിട്ടാവണ്ണ
മില്ല. നിന്തിയവട്ടിയെ നമസ്കരിച്ചു യാതു പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

സീത—എന്നോ മനുമാൻ നീ അത്യാസംക്രാതത്തെനു
ഇന്ത്രാജുനായ രാക്ഷസനേയും സജ്ജപ്പേതയും അതിക്രമിച്ചുംബും.

ഹനുമാൻ—നിന്തിയവടിയുടെ ഇത് പ്രസംഗതെൽ ഞാൻ കൂല്ലാവിൽ വഹിക്കുണ്ട്. (എന്ന പറഞ്ഞു പോയി)

— സീത—സവി ത്രിജട നീ ആകാശചൂരിണിയായി വീ ചീടു് ഹനുമാളുടെ വർത്തമാനത്തെ അറിയുക.

ത്രിജട—അണിനെന്നയാവാം. (എന്നപറഞ്ഞു പോയി) (അണിയറയിൽ)

മുഴുംരാവണിതുകമന്യുകളെയില്ലിരൻഗ്രസിക്കുന്നിതാ

(എല്ലാവയം സന്ദേശത്തെ നടിക്കുന്ന)

ഒഴുന്നുകൈടി പരിഞ്ഞുവാനരണ്ണയുംതീയാലെരിയ്ക്കിച്ചുവാൽ
(എല്ലാവയം വിഷാദത്തെ നടിക്കുന്ന)

അടക്കാലംപ്രതികേരിലക്കമുഴുവൻനീറാക്കിട്ടുന്നണിവൻ

(എല്ലാവയം സന്ദേശസന്നാപണംളെ നടിക്കുന്ന)

രുച്ചപ്രാബാലധിവരനിരൈപ്പജലധിയിരിത്താ മുക്കെട്ടക്കുന്നതെ.

(എല്ലാവയം സന്ദേശത്തെ നടിക്കുന്ന)

(പിണ്ണന്നും അണിയറയിൽ) ആത്യാമുത്തം അത്യാമുത്തം,
സൃഷ്ടിപ്പുല്ലാചലത്തിന്റെവരമതിസരി-

ചുംബരത്തെക്കണക്കി—

ശ്രീരംപാദാക്രമത്താൽനന്നമധികരയ—

സ്ത്രീരൂപവല്ലാം

അന്നേരഹാടിക്കരേറിപ്പജലനിയിരൈവിലം—

മഹിച്ചിട്ടുന്നണ്ണവേഗാൽ

ക്ഷേരാനുക്കതാംപുല്ലേശ്വരഗശതന്തസ—

ക്ഷീത്രിമാരൻഹനുമാൻ.

രവ

സീത—(അണിയറയിലേക്കു നോക്കീടു്) സവി ത്രിജട! ഒവതി ഇപ്പോൾ ഭ്രതലത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതുകൊണ്ട് ഞാൻ പ്രിയംവദയായ നിന്നെന്ന് അംഗങ്ങളെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു.

(എന്നപറഞ്ഞു് അവിടെന്നിനു് പോയി)

രാമൻ—പ്രിയേ ഒവതി! എന്നാക്രൂടി നന്നു് ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നതേ.

വക്ഷുണൻ—ആത്യ ഏന്താണു് ഇതു്. ലക്ഷ്യിൽ നടക്കുന്ന കമകകളെ അനുസരിച്ചു വില്ലാധരനാർ ആട്ടുന്ന മഹേശ്വരാഖത്തിൽ പിന്നെന്നും പിന്നെന്നും പരിഞ്ഞിക്കുന്നവോ?

രാമൻ—തന്നെന്ന് പരാക്രമത്തെ പറയുന്നതിൽ പരാഞ്ഞുവന്നായ ഹനുമാൻറെ സുക്ഷ്മമായ ചരിത്രം ഓഗ്രത്താൽ

ഖരവിധി നേരിവാൻ സംഗതിയായി. (അണിയറയിൽ) മഹ രജുനാമ!

ഗസ്ത്രാംഗങ്ങാശിയാകംഡശമുവനമഹാത്തകമേകീട്ടുകും സമ്പ്രാംസാധിച്ചുനിലാംഗദക്ഷമമുഖവാനികമോടൊള്ളുന്നുടി [ഭാത്യ നിവേദ്യകല്യാംഗനുമാന്ധമധുമധുവിപിനേപാനവുംചെയ്യുമോ സമ്പ്രാംജനതപ്ല്ലിംഗാംഭോദയമയുഗമധുനാകാമെതിനായ്യുവര്ണനാ.

രാമൻ—വത്സ—ലക്ഷ്മി! കേട്ടവോ. നാമേല്ലാവരം കാര്ത്തം സാധിച്ചുവരുന്ന ദാനത്മാനന ഏതിരേല്ലുവാനായിട്ട് പോവുക.

(എന്ന് എല്ലാവരം പോയി.)

ആരാമകും കഴിഞ്ഞു.

പ്രസന്നരാജൈവം

ക്രിഷ്ണ നാരാജൻ

എഴുപ്പംകൂട്.

അനന്തരം ഒലപ്പുശിശ്വൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

(നാലുപുറവും നോക്കിട്ട്) എനിക്ക് ഈ പ്രഭാഗതു പരിചയമില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭവനം എവിടെയാണെന്നു ഞാനാരോടാണ് ചോദിക്കേണ്ടത് (അനന്തരം നോക്കിട്ട്) ഇവൻ രാവണന്റെ മഹാമന്ത്രിയും അമ്മയുടെ അട്ടുനമായ മാലുവാന്റെ പരിചാരകനായ കരാളിനാണോ. ഇതാ ഇ ഷേഖരത്തെന്ന വരുന്നു. (ഉറക്കു) സവേ കരംജുക! ഇംഖോട്ട് വരു.

കരാളൻ—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) മഹ മുണേ! അംബയ്യാഡി കൊണ്ടു നമസ്കാരം.

ഇനി—അംബയുടെ അഭീഷ്ടം സാധിക്കുന്നു.

ഇനി—വിജീഷണന്റെ ഭവനം എവിടെയാണെന്നു് ഒരു നോട്ട് പറയുക.

കരാളൻ—എത്തിനായിട്ടാണ്

ഇനി—തൃകാലജതനായ ഒലപ്പുശിശ്വി വിജീഷണനോ ഫന്ന് *

ട പറവാനായിട്ട് വിലതെല്ലാം ഏനോട് പറഞ്ഞെങ്കിൽ തീർക്കണ്ട്.
അത് അഭ്യർത്ഥനയാട് പറവാനായിട്ടാണ്.

കരാളകൾ— എന്നാലിപ്പോൾ വിഭീഷണൻ ഇവിടെ
കില്ല.

മുനി—അതിനെന്നൊന്ന് കാരണം.

കരാളൻ—വിഭീഷണൻ ദരിക്കൽ രാവണൻറെ കാ
ക്കയെപറ്റി നമ്മുഖിച്ചു. അപ്പോൾ ശ്രദ്ധയർത്ഥിന്റെ കു
ത്രിത്തിന്ന് അക്ഷയവിന്ന്യാസത്തോടുകൂടിയ ഒരു പൂതം താഴെ
ആവിശ്വ.. രാവണൻ കൈഗതുക്കത്തോടുകൂടി അതിനെ എടു
ആ എന്നമാതൃമല്ല വായിക്കകയും ചെയ്തു.

വേണംമേലിലിക്കമംഗളമത്തേനാക്കണാസത്താംജനം
കാണണമില്ലിതുരണ്ടുമെന്നവിളിക്കാണ്ടിട്ടുണിത്തെല്ലാടവും
എണ്ണംചേന്നിട്ടുമകില്ലംവാതപരമ്പരയീരെമുഖിയാംവാലവും
ചേണാന്നോരുചതുത്തിനാളുംകൈഴുംശീതാംതുന്നലേവയും. മ

മുനി—പ്രത്യാധ വിഭീഷണൻറെ വിജയാപനചാതുത്തം
അതിശയിക്കത്തക്കത്തനെ. അതിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമോ.

കരാളൻ—അതിന്റെ ശ്രേഷ്ഠം രാവണൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു
കൊണ്ട് ഇപ്പുകാരം പറഞ്ഞു. എത്തോ ഒരു ഭീക്ഷവിനാൽ പ
റയപ്പെട്ടതൊന്ന് ഇതു നിശ്ചയം. ഇതു പ്രസിദ്ധമായിട്ടുള്ളതാ
ണ്ണല്ലോ.

ഭീക്ഷരംതന്ത്രപ്രയോഗമെന്നേ -

പോരിൽശരാസാരവമപ്പുകാരം

ചേരംപരമ്പരയീരുലമേലുമപ്പോൾ

വൈരിപ്പിചത്തിന്തലമേലുമെല്ലാം

ര

മുനി—ജനങ്ങളുടെ വാക്കുകളാകന്ന ചീതുങ്ങഡി അവരവ
ഒട്ട ചിത്തവുതികളാകന്ന ഭ്രമിക്കുന്ന അനാസരിച്ചിരിക്കുന്ന
വയാണ്. ആത്യവയ്ത്തം. അതിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമോ.

കരാളൻ—അതിന്റെ ശ്രേഷ്ഠം വിഭീഷണൻ ഒപ്പുമകോ
പവിഷ്ടാദാശലോടുകൂടി രാവണനോട് ഇപ്പുകാരം പറഞ്ഞു.

ഇത്തന്ത്രംതന്നുടെമെല്ലിമേൽവിലസുമസപ്രധാനഗയത്താൻകുട-
സാംശാഖിത്തികളുടുമ്പറമോരുപോരുത്തിനികിളിച്ചുജൈസം
ബാശപ്പെട്ടുകൊഞ്ചകിൽത്തിയോടുവിലസുനാജൈക്കുമെല-
ലാശങ്കുംനൊരുമേതുനീചിപിത്രാശരിപ്പുഞ്ഞുവിനാക്കംഡം. ഒ

മുനി—അതിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമോ.

കരാളൻ—അതിനെറശേഷം

കോപിച്ചുകൾചുകന്മവാളിളക്കി
വേപിച്ചുരാവണംടക്കംപാകം
സോഭഞ്ഞാകിയവിശിഷ്ടനമാറിടത്തിൽ
ഹാഡത്തിനാൽകരിനമായ് പ്രഹരിച്ചുള്ളൻ.

ര

മനി—(വിരിച്ചുകൊണ്ട്)

വിശിഷ്ടനുമാത്രമല്ലെന്നയാർപ്പിച്ചുണ്ടാം
വിശിഷ്ടനുമാത്രമല്ലെന്നും.

ര

ആട്ടക്കുട്ടിക്കുട്ടാം എവിടെയാണ്.

കരാളൻ—രാമനെന്തെനെ ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് അവി ടെക്കിരിക്കുന്നു.

മനി—(സ്വന്തം) എന്നാൽ വിശിഷ്ടനു മനിൽക്കൂട്ടി അതഭന്ന മഹസ്യമായ പലസ്തൃസദേശത്തെ അനുജ്ഞിച്ചുകഴിഞ്ഞു.
(പ്രകാശം) അങ്ങ് ഇപ്പോൾ എന്ത് ഉത്സാഹിച്ചാണ് പറ പ്ലേറ്റിരിക്കുന്നത്.

കരാളൻ—സീതാവിരഹത്താൽ പരവശനായ രാവണ നും മനോവിനോദ്ധരിന്നായിട്ട് എത്തോ ഒരു ചിത്രകാരന്നാൽ എഴുതപ്പെട്ട ഇം ചിത്രപടത്തെ രാവണനും കാണാവുന്നായിട്ട് ആരുടെയെക്കിലും കരുതിൽ കൊടുത്തു കാണാവാൻ ഇടവരുത്തെ നാമേന്ന മാല്യവാൻ എന്നോടു കല്പിച്ചയച്ചിരിക്കുന്നു.

മനി—(കൈഞ്ഞുകുത്തോട്ടുകൂട്ടി) പ്രത്യാസനംശത്വായ രാവണക്കാൽ മഹാമഹ്നിയായ മാല്യവാൻനു ഇം ഉപചാരം എ നൂയിട്ട് വരും. ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന സംഗതിയെക്കരിച്ചുതന്നെ യായിരിക്കാം.

(അണിയറയിൽ)

രേരേചനമിരുക്കാനുശിലമെന്തന്നായെങ്കാക്കുട്ടവിൻ
രേരേഹാമരമോഷധ്യിശകിരണ്ണാശല്ലത്താൽവെളിപ്പിക്കവിൻ
രേരേപത്തിനിതൻഒളിലെഴുംബിരുക്കശ്രൂത്യെമൗക്കികം
മാരംതനമാളുന്നാളവത്തന്നുത്തിനാൽകെട്ടവിൻ. സ്വ

മനി—(പരിമഹാസംഭവത്താട്ടകൂടി സ്വന്തം) ലക്ഷ്യപരന്നു
ഇം ശീതോപചാരം അതികർന്നമായിത്തന്നെ വരുമെന്ന
ഞാൻ ശക്കിക്കുന്നു. (പ്രകാശം) വിരഹസന്നപ്പുനായ രാമജന്മം അഞ്ചാടിക്കുന്നവോ?

കരാളൻ— ആകാശവാടിക്കേൾ യും ആജന്താവിക്കൻ.
ഇതാ ഇഴ്പാരം.-

ചലുന്നെകെകകാണ്ടമന്ദതിവുടയർമ്മവൻ
ചടനംപുതിട്ടന്

സാന്തുഷ്ടവാസനവംതാംവുജനവിധിയെയും
വുറുനായ് ചെയ്തിട്ടന്

ഓവജങ്ങൽപാരിനന്നായ് മുളകമലഞ്ചിം

കൊണ്ടാണ്ടതല്ലുംരച്ചിക്കു—

നോവംകാമാത്തനാകംഡമുവനെനഞ്ചി—

ക്കന്നഗിധിപ്പാണവരല്ലോ.

൧

മനി—(സ്വന്തം) നില്വാഴികളുടെ വാഗാധംബര
ഈകിൽ മാതൃമുള്ള വൈദശ്യപും ആയുമ്പുംതന്നെ.

കരാളൻ—(അണിയരയിലേക്കു നോക്കിട്ട്) പ്രഹസ്തൻ
എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ഇഴുമും രാജപ്പാരതെ പ്രവേശിക്കുന്ന
വെം. എന്നായ ഇഴുമുത്തിന്റെ കുളിൽ ഈ ചിത്രപടത്തെ
സമപ്പിക്കാം. അങ്ങേം അംഗങ്ങുടെ കാഞ്ഞത്തെ സാധിക്കു. (എ)
നീ രണ്ടുപേരും പോയി) ഇങ്ങിനെ വിജ്ഞംഭം.
(അനന്തരം രാവണനും ചിത്രപടത്തെ കുളിലെത്തുക്കാണ്ടു
പ്രഹസ്തനും പ്രവേശിക്കുന്ന)

രാവണൻ—(സ്വന്തം)

മിനീചിട്ടഫാലപട്ടംകൂളുള്ളവും

ചേന്നക്കംഞ്ചിത്രണാന്ത

കരണലുംകൈശപാശംനുസമിവകളായ

ശ്രോംമാനാംഗിരായി

കരണലുംകൈയാളാമിവളക്കമലരിൽ

കാമനാരാവയപ്പും—

കിരീനാക്കംവള്ളുമേരാപ്പുട്ടതയെഞ്ചവസി—

കരണതാനെന്തുചെച്ചു.

൨

(വിചാരിച്ചിട്ട്) എങ്ങ് ഈ ജാനകി ഇഴ്പാരം മലിനമാ
ം ചെപ്പേണ്ടാട്ടുട്ടിയാണ് ഇരിക്കുന്നതെങ്കാലിലും സൗഖ്യത്താൽ
ശ്രദ്ധിച്ചുകൂടി ജനസ്ഥാനത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതുപോലെതന്നെ
യാണ് എനിക്കു തൊന്നന്നത്. (വിചാരിച്ചിട്ട്) അല്ലെങ്കിൽ
നന്നായുംപലിച്ചുവിരുട്ടിക്കുംകൊണ്ടപാരം
മണിഭവിച്ചുയിക്കുസരകാനിയായി

വന്നുകിലുംവിധുകലാമിഴികടക്കവെന്നാ—
ഞന്നിപ്പോമോദമെങ്ങവാലിമേപ്പുതിലു.

എ

പ്രധന്മുൻ—(ചിത്രപ്പക്കത്ത് വിന്റത്തീട്) വിനോദകരമായ ഈ പിതൃത്തൈ നോക്കിയാലും.

രാവണൻ—ഹതിലെവന്നാണ് എഴുതീടുള്ളത്.

പ്രധന്മുൻ—ഈ കാണാനാൽ ഇഷ്ടങ്ങളെതാട്ടുടക്കിയ തിമികൾ തിമിംഗിലങ്ങൾ ഇവകളുടെ വാലുകളെക്കാണ്ടിള്ള താഡനാക്കാണ്ടു കൊഡയെതാട്ടുടക്കിയ ജലകരികളുണ്ടാണെങ്കും കോ ചുരുവുള്ളതും ജാഗരിച്ചിരിക്കുന്ന സമ്മദ്ദമാണ്.

രാവണൻ—എയും തമാലവുക്കുണ്ടെങ്കിലും ഇന്ത്യന്റെ ശ്രദ്ധയും അനുകരിക്കുന്നതായ അംഗലപ്പുരകളെക്കാണ്ടും ആകുശ്രേതക്കപിശവല്ലാംകും ചെയ്യുന്നതായി സമ്മദ്ദത്തിനേൻ്തു വക്കിവശമുള്ള കാണാനാ ഇത് എന്നാണ്?

പ്രധന്മുൻ—സുലീവനാൽ രക്ഷിക്കപ്പെട്ടുനാതായ ആകുപിശവലമാണ് ഇത്.

രാവണൻ—(ഹസിച്ചിട്ട്) എയും ബാലിയാൽ രക്ഷിക്കപ്പെട്ടുനാൽ എന്നാണ് പറയേണ്ടത്. ഹരിക്കുടു അനുകൂണ്ടാണ്. സപ്രാവസ്ത്രരമാരായി ഇടാധാരികളായ ഇതു രണ്ടുപേരും ആരാണ്?

പ്രധന്മുൻ—ആ രാമലക്ഷ്മാനമാരാണ് ഇവർ. ഇവർ ജോജ്യനായ രാമൻ ബാലിയെ നിറുപ്പിക്കുന്നാൽ ഇപ്പോൾ സുലീവാധിനമാണ് ആകുപിശവലനും.

രാവണൻ—(കേട്ടിപ്പേണ നടച്ചുകൊണ്ട്) എയും മദനംഭേദത്വായിട്ട് ഇളക്കപ്പെട്ടതായ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന മുര്ത്തികൾ അപക്ഷിപ്പുമായും അപരമേശ്വരൻറെ ശിരസ്സിലുണ്ടായിരുന്നതിൽ ആദ്ദോധിക്കേണ്ടെന്നു കൈശ്വരക്കുതാട്ടുടക്കിയും ഇരിക്കുന്ന ഫീതാംതു എന്നവോലെ എററവും തുശ്രതനവായിട്ട് സമ്മദ്ദത്തിനു മതിൽ കിടക്കുന്ന ഇവനാരാണ്.

പ്രധന്മുൻ—ഇവൻ രാമനാണ് ഇവൻ ലക്ഷ്മാനമന്ത്രികൾ ആറുമുഹങ്കുതാട്ടുടക്കി ദിൽവിരിച്ചു് അതിൽ നമ്മുടിച്ചുകൊണ്ടു തന്റെ കലഹുംവായ സാഹരത്തെ ഉപചരിക്കുന്നു.

രാവണൻ—ഇവൻ സീതയെ ലഭിക്കുണ്ടെന്നു ആറുമുഹങ്കുതാട്ടുടക്കി ഇംഗ്രീസിലും ഇപ്പവരിക്കുമോ.

പ്രധന്മുൻ—ഈതാ കുലനായ രാജവൻ വിശ്വേഷിത്തു വ

ലിച്ച തൊട്ടതയച്ചതായ നാരാ പസമുഹത്തിന്റെ പതനങ്ങൾ തൊൽ ലളക്കിമറിഞ്ഞതായ തിമികൾ മകരമത്സ്യങ്ങൾ മുതലായ തണ്ണീൻ പരിവാരങ്ങളോടുകൂടിയ സമുദ്രത്തെ നോക്കിയാലും.

രാവണൻ—(ആരുദ്ധരതൊട്ടകൂടി) കൈകരണ്ടംകൂട്ട് തൊഴ്തു നില്ലുന്ന ഇത് രണ്ടുവേൾ ആരാണ്. വാനരഭടകമാർ. ഈ വരെ ജ്ഞാപ്പുത്താപസൻനു അടക്കാലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാൻ.

പ്രഹസ്തൻ—ഈതു സമുദ്രമാണ് ഇതു സപാർമിയട അംഗജ എന്ന പക്തി പറയുമ്പോഴും അല്ലെങ്കിൽ സപജനഭ്രം മഹിയായ ഇവൻനു നാമഗ്രാഹണംകൊണ്ടുന്നതാണ്

രാവണൻ—ഈതു വിശ്വാസനാണോ? ഇവൻ എൻ്റെ വിശ്വാസംനിമിത്തം രാമനെ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇരിക്കുട്ട,

നിശാചാരരണ്ടിന്തിച്ചുമകടരത്താലീപംവലി

പ്രശ്നാഭിപ്രഭാജ്ഞനാംശമുഖൻസന്ദർശനം

രൂഹംസതരബുദ്ധിയാമിവനമേലില്ലണാവതി—

നാശകുമതിനില്ലകില്ലറിക്കസത്രുമെൻഡാഷിതം. .മം

പ്രഹസ്തൻ—(സപഗതം) ഇതു സത്രംതന്നെയാണ്.

രാവണൻ—കൈഞ്ഞുകരുതൊട്ടകൂടി അക്ഷരമാലയായിക്കാണനു ഇതു രണ്ടു ഏന്താണ്

പ്രഹസ്തൻ—ഇക്കുറഞ്ഞൻ സമുദ്രതൊട്ടം വിശ്വാസനാട്ടം പറയുന്ന രണ്ടു വാക്കുങ്ങളാണ് ഇത്

രാവണൻ—എന്നാൽ അതിലോന്നിനെ വായിക്ക.

പ്രഹസ്തൻ—(വായിക്കുന്നു)

പേടിക്കണ്ണാസമുദ്രമേരലുകുലഗ്രേഗ്രൂപ്പുൺറക്കാപാനലും വാട്ടിബ്രൂപ്പിയിൽവാനിച്ചുമുഖ്യവാദ്യക്കുന്നിർമ്മിക്കുംതും

ആടിത്തപരമകരിഗണംവിഹരണംവച്ചുക്കെടുപ്പേരും—

പ്രൗഢ്യമന്മുഖിഗണംവാധപത്രമകരിവില്ലപംസിയാണിശരം. .മു

രാവണൻ—മരറതും വായിക്ക.

പ്രഹസ്തൻ (വായിക്കുന്നു)

തൃപ്പാംഭത്തിൽവിശ്വാസംശരണമായുംപാവിച്ചുകുവിട്ടി—
നില്ലപ്പാംതന്നെനൊക്കുചുതിച്ചുന്നംഗവാൺലക്കാധിവത്സമിം
സുലീവന്നംനേകിരാജുമതിനാൽസത്രംസ്ഥുരിപ്പിച്ചുണ്ടി—
ആരുക്കുക്കിമജാമുമാണതിനന്നാമെല്ലാവരംസാക്കിക്കും.

രാവണൻ—(കേട്ടില്ലെന്ന നടിച്ചുകൊണ്ട്) ഇരിക്കുന്ന,
സമുദ്രമല്ലത്തിൽ കംബന ഇരതെന്നാണ്.

പ്രഹസ്തൻ—രാമൻറെ യശിപ്രാശസ്ത്രത്തെ എന്നാണെന്ന
കം നിലവിൽത്തുനാരം ആ സേതുവന്നുമാണ് ഇൽ.

രാവണൻ—ഈല്ലാത്തതുകൂടി ഉള്ള തുപോലെതന്നെ തോ
നിക്ഷേപത്വായ ചിത്രകാരൻറെ ചാതുത്തും അതിശയംതന്നെ.

പ്രഹസ്തൻ—(സ്വർഗ്ഗം) ഈ കണ്ണഭത്തല്ലോ ഈല്ലാത്തതു
ഞന്നാണോ ഇരുപ്പേരും ഇരുപ്പാഴം ഓൺതിട്ടിളിൽ
യിൽ) കൂട്ടുകളം.

രാവണൻ—എന്താണ് ഈ ശ കോലാഹലം.

പ്രഹസ്തൻ—അതിഗവ്യമോട്ടരഖനാമസന്നയിൽ
പതിഭാവമാന്ന് കവിവിരാംഭിച്ചിം

പുതുമേലുശ്ശൈലുന്നേലുംഷമന്നാരോ-

ലതിശ്വരമായരവമാണിതോക്കണം. മര

അതുകൊണ്ടിവിട ശക്കിക്കയും പ്രതിവിധിച്ചയും
ചെണ്ണിത്തായിരിക്കുന്നു.

രാവണൻ—(കോപത്രാട്ടകൂടി) ഇവിടെതന്നെന്ന്
ഒക്കിപ്പാണോ പ്രതിവിധിച്ചയുംജീവിത്ത്

മരേതരംവാനരയുമാണും

മരോഭരിന്ത്രപുരനിസ്തനംഹോര

ഉന്നിപ്രമോദമമമാനസന്ത്-

വിനോറനന്നായിവള്ളത്തിട്ടിനും.

മര

മരോഭരി (പ്രവേശിച്ച്) ആയുപ്പത്രന്ന് ഇതിക്കുന്നുമേ
ജയിക്കുന്നുമേ.

രാവണൻ— മേ പ്രിയേ! ഇവിടെ ഇരുങ്ങാട്ട വര.

മരോഭരി— (അടക്കത്തെചുന്ന്) ദേഹാന്തരമായ അസന്ത്രിക്കിൽ തലതാഴ്ത്തി കീഴുംജീവിക്കുന്നു.

രാവണൻ—

മാസംകാണ്ടുജയിച്ചുരുതരമാണീതാംന്ത്രംലോകതന്നു-

ശാസാകയ്യുലതാക്കിനന്തരകവലയംഞ്ചാളുകാണാണും

കാഞ്ചാനവർത്തത്തിക്കുപാലമുത്താതുള്ളേണ്ടാനാതാമീഥവം

ചൂപണമാണുകള്ളിപ്പുമെമ്പെരുന്നായതുപാത താഴ്ത്താനുതന്നി

[നന്നി. മര

പ്രമഹസ്തൻ — ഫേ സപാമിന്റെ! വാനരസേനയുടെ കോലാ മഹത്തെ ആലോചിച്ചിട്ടുള്ളതും ഒവി തലതാൽ കീ ചോട്ടേനാകിയിരിക്കുന്നതും എന്ന തൊൻ വിചാരിക്കുന്നു.

രാവണൻ — ഇതിനെപ്പറ്റി എന്നാണ് വിചാരിപ്പാൻ ഒഴിത് എന്ന പ്രേയസി!

ലോലാംഗലാസ്യുഭ്രജയായ്യേഭാതിതിരു
ബിലാവിലാസഹസ്രിതാഖിതതാരയായി
നീലോസ്യസത്യപികരയാംകപിശേനഞ്ചുനിൽ
കദ്ദപ്പമിന്നുംവിപോൽസതിചെയ്യിട്ടുണ്ട്. മന്ത്ര

മഹാഭരി — ഏറെ ഒരു കാരണം അടിയുണ്ട്. ഈന്ന തൊൻ ഓവൻറു ശകനനിത്രപണത്തിനായിട്ട് പവർത്താനു തനിൽ പ്രതിജ്ഞിച്ചിട്ടിരിക്കുന്ന ശബ്ദവല്ലിയെക്കറിച്ചു് എൻറു പരിചാരിക്കെ പരിഞ്ഞയ്തു. അവളും അവിടെന്തിൽ ത സീറു ഗ്രംതിനെന്നു സമീപത്തിൽ സിംഹശിത്രുംബ ലാളിച്ച കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ശബ്ദരസ്സിയുടെ ഇംവിയമാം വചന ചെതു കേട്ട്

രാവണൻ — എന്നാണെന്ത്

മഹാഭരി — ഇൻഡ്രനിൽപ്പരിഭ്രംബത്വത്വത്വത്വം ഉംഗിപ്പാനി
മന്ത്രമുംഗാമുഗപാതത്വത്വത്വം ഉംഗിപ്പാനി
സപ്താപചനാലിതകമാകമിന്മിതനിൽ
ജഗ്രത്തമഹൻശരദനുന്നനുന്നനു. മന്ത്ര
ജഗ്രത്തമൻശരദമാത്മജനുന്നനു.

(നാലാംപാടം റണ്ടുവിധത്തിലും ഉച്ചറിക്കേണ്ടതാണ്)

രാവണൻ — ഇതുകൊണ്ട് ഇവിടെ വിശാഖിപ്പാൻ യാ തൊന്നമില്ല. നമ്മൾ അതു പലിക്കുന്നതുമല്ല.

പ്രമഹസ്തൻ — അവ! ഇതുതന്നു ചിലപ്പോൾ പലിച്ച കാശാനണം

രാവണൻ — (കോപത്വത്വത്വത്വം) രാവണന്നുടി ഒക്ക നുംപാലം വിചാരിക്കേണ്ടുമെന്നുണ്ടോ?

(അണിയരയിൽ)

ചുട്ടിക്കൈട്ടിയരാലുക്കുണ്ണണ്ണാംജ്ഞാഘ്രാതയംത്യാരവം
കെട്ടിട്ടുക്കുത്തരോദരാശിശാംഗരപ്പുംബിതാംഗത്വതാടം
വെച്ചിത്രത്തുകൂടിപിശേനഞ്ചുംബുമുദ്ധരീടിനുപുംഗപാണോത്തടം
കുട്ടംകുട്ടിനിരാചരണ്റുംബിനുംവാട്ടുംവിനു. മന്ത്ര

രാവണൻ— ഇപ്പോഴുള്ള ഈ യുദ്ധത്തിൽ രാക്ഷസന്മാക്കാൻ എടുവിൽ ജഹം. (പിന്നെയും അണിയരയിൽ)

ഗ്രീരാമൻതന്റെമുവിൽപ്പരിചൊടുനിരയാ—

ഫ്ലാറലഗ്രീതിവരേതർ—

ഡാരാലോരോതരത്തിൽപ്പരിയമഭമുംചം.

നില്ക്കുമിക്കിശസൈന്യം

വീരങ്ങാരയരക്ഷഃപതിക്കലേമുഴുവൻ

നഞ്ചമാക്കന്നപോരിൽ

പാരംബാലാക്കാന്തിലുസമധികമാം

ക്രിയക്ടുനാപോലെ.

മൻ

രാവണൻ— എൻ്റെ ഭക്താർ ഉഭാസിന്നുംരാധിപ്പോയോ? ആരാണിവിടെയുള്ളത്?

പേരാളംമമകംഡക്കണ്ണനെയിനിപ്പാരാത്രണത്തിനില്ലവിൽ

-പോരംപോരിനരാമനോടവനിനിപ്പാകകട്ടീരെയനിയേ

വീരൻമേലുനിനാഭനേൻ്റെസുതന്നേവേദ്രജേതാവുതാൻ

സൈപരംലക്ഷ്മണനോടചാനാസമരംചെയ്യുടെയിപ്പാഴീതാൻ

(അണിയരയിൽ) മേ സ്പാമിൻ, മുന്നേതന്നു തിരുന്ന സ്ഥിലെ ഈ അഭിപ്രായത്തെ അറിഞ്ഞു മന്ത്രിയായ മാലുവാൻ ഇപ്പോൾ കല്പിച്ചുപോലെയല്ലോ ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ

കരുക്കേറിയകംഡക്കണ്ണനുഗ്രഹിഗ്രീരാമനോടെറൂടൻ

ബിശ്വേസ്യരഹമാരിതുകിസമരംചെയ്യുന്നപെ

പൊരുപ്പാശരാധനയന്തിൽനിരക്കാനുമേകനിടി-

ഞത്തുംമേലുനിനാഭനേസമരായംസൈമിത്രിയോടരും.

(പിന്നെയും അണിയരയിൽ)

ദംഖൂവജ്ഞത്തിനാലിക്കപ്പീമലകൾപിളി—

നീരിടിനാൻകംഡക്കണ്ണൻ

ധാഷ്ട്രഭത്താടിനുജിത്രുംസമരകതുകിയാ—

ഫ്ലാനരക്കാട്ടതീയും

പെടുന്നാക്കെക്കട്ടത്താൻനിജശരനിരയാം

മാരിതുകിപ്പുരംഹാ

കാഞ്ചംരാമാശജാപ്രാനലഗലശലഭത്തൈ

പ്രാപ്തരായ്മണ്ണുചേയാം.

(മങ്ങാദരിയും രാവണനാം ദുച്ഛിക്കന്ന)

ര. 2

പ്രഹസ്തൻ— ഭേദ! സമാഗ്രപസിക്ക സമാഗ്രപസിക്ക.

ശ്വാസൻ— (സമാഗ്രപസിച്ചിട്ട്) ഭേദി! സമാഗ്രപസിക്ക സത്താഗ്രപസിക്ക.

മരോഭരി— (സമാഗ്രപസിച്ചിട്ട്) അതുപതു! എന്നെന്ന ക്ഷീക്കണ്ണ. ഈ ഞാൻ വ്യസനമാക്കന്ന കുരിയടിൽ മുണ്ടിപ്പോയി. അതുപതുൻ എന്നെന്ന മുതിയ്ക്കിനെ കരകേരേണ്ണമേ.

രാവണൻ— പ്രിയ! ദയപ്പേട്ടിട്ട് അവയ്ക്കില്ല. ഈ ചത്രധാസമാക്കന്ന ചത്രൻതന്നെ പ്രവതിയെ ശ്രോകാസ്യകാര അനിയ്ക്കിനെ കരകേരും. (വാദി ഉറയിൽനിന്നും കയ്യിൽ ചിട്ടച്ചുകാണി)

പിള്ളന്മദ്ദമതമാമമരകംഡികംഡത്തിയ്ക്കി—

സബന്ധപരിചിനിച്ചന്നയികമുത്തിനാൽഡീപ്പമായ

തുഴ്ത്തുസമരാഗ്രഹംമരവുമരവർദ്ദനത്രാശവം

വള്ളത്തിവിലസുനിതതനാരിയചത്രധാസായ്യം. ഒന്ന്

(എന്നപരണ്ണതു പ്രഹസ്തനാട്ടക്കുടിപ്പോയി)

മരോഭരി— എയ് യുലക്കോലാമലം നിമിത്തമുണ്ണായ അതുകൂർജ്ജങ്കാണ്ടി നിയുലമായ നിജങ്ങന്തരതാട്ടക്കുടിയ വില്ലാ ധരഭവതിമാർ പത്രക്കപ്പെട്ടുക്കൈ തമ്മിൽ മഞ്ഞിക്കണം. അതിനാൽ അതികരിനമായ സമരസംരംഭം നടക്കണമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കണം. അതിനാൽ അതുപതുൻറെ വിജയ തത്തിനായിക്കൊണ്ടി നിജകലഭവതകളെ അച്ചിപ്പാനായിട്ട് ഞാൻ പോകണം.

(എന്നപരണ്ണതു പോയി)

(അനന്തരം വില്ലാധരമവത്തികൾ പ്രവേശിക്കുന്ന)

വില്ലാധരൻ— ഓ പ്രിയേ നോക്കേ നോക്കേ.

പോരിൽചെത്തായനക്കത്തുവരവരവിലം

സൗംഖ്യിംബവത്തിലുംപു-

ക്കാരാൽമിന്നന്നസായംആദമനിംസരോ-

ജത്തിലുംപുക്കപോലെ

നേരേരക്ഷാവരമായനടഗതിയത്തിനാൽ

ഭിന്നമാമക്കബിംബം

ചെത്തനാകാശകാട്ടിന്കുടിയന്ത്രവിലെഴും

സിക്കചക്രപ്രായമായി.

ഒര്

വില്ലാധരി— എയ് യുലക്കുമിഡാക്കുത്രുവിലംകാണ്ടി പ്രകാശിച്ചിരിക്കുന്ന പുളക്കണ്ണാൽ പലിച്ചിരിക്കുന്ന ത്രിജവന

തേരാട്ടക്രമി വാനരസേനയുടെ നേരെ ചെല്ലുന്ന ഇരുപ്പോൾ അതു രാണ്.

വില്ലാധരൻ— സപ്പജനങ്ങളിടെ നാശം ഫേറുവായിട്ട് ഒന്നായം വല്ലിച്ചിരിക്കുന്ന രാവണനാണ് ഈത്.

വില്ലാധരി— അഞ്ചുപദ്ധതിയുടെ മഹാത്മയും ഗാ അതുതകരണത്തിനു ത്രാവുമായ വർഗ്ഗതേരാട്ടക്രമിക്കുന്ന ഇത്യാർഹ ഇരുപ്പാർഹ രാവണനെൻ്റെ നേരിട്ട് ചെല്ലുന്നു. ഇരുപ്പോൾ അതുരാണ്.

വില്ലാധരൻ— മേ പ്രിയേ! അനേകവിധമായ യുദ്ധ കൈയ്യബദ്ധതേരാട്ടക്രമിയ ആ നീലനാണ് ഈത്. (പിന്നെ അതു ശുച്ചതേരാട്ടക്രമിട്ട്) നോക്കു നോക്കു.

നീലൻകുളിക്കലട്ടുനീലമലയേക്കാവംകലന്നിട്ടിട്ടു
കോലുംരാവണമാറിടത്തിലെറിയുന്നൊരുത്തലങ്കശ്പരം
ഭോലാക്കുമിണിമാർവസന്തസമയത്രല്ലാസമോട്ടല്ലുലം [ന.
മേലേററംപ്രഖ്യാതികോപമെറിയുംപോലുള്ളിലോക്കണ്ണതാ

(പിന്നെ കൈയ്യബദ്ധതേരാട്ടക്രമി) നോക്കു നോക്കു.
നീലൻവാലുമുയൽത്തിരാവണാളജാംഭോജങ്ങളിൽചാടിവി-
ണാലിവംമേരാവലീത്രലന്നയെപ്പാച്ചിട്ടുന്നണിതാ
ചേലേറുംമകടങ്ങിപ്പത്തിലുമവൻകേരിക്കുമത്താലുടൻ
ബാലേവാസവനീലരത്നാച്ചിരുത്തനുകൂടം. എന്നു

വില്ലാധരി— നോക്കു നോക്കു. രാവണനെൻ്റെനേരെ ചെ പ്പുന്ന ഇഷ്യാർഹ അതുരാണ്

വില്ലാധരൻ— രാമക്കു സ്നേഹിതേരാട്ടക്രമിയ വിശീഷണ നാണ് ഈത്. (പിന്നെ വിഷാദതേരാട്ടക്രമി) കുഴ്സം കുഴ്സം.

ശിശ്രൂനാംവിശിഷ്ണനെൻ്റെമാറിടത്തിലേററവും

കുഴ്സാംബധാസ്യനോഞ്ചിവിട്ടോലാരമൈക്കതിയെ

വില്ലാധരി— ശക്തിയുടെ കമ പിന്നെയെന്നതായി.

വില്ലാധരൻ—

സുജുനായലക്ഷ്മണൻഗ്രഹിച്ചതെൻ്റെമാരുകോ-

ണിശ്ചയായപ്പത്തിയെക്കണ്ണാക്കരഞ്ഞശക്തിയെ. ഏ. ۹

വില്ലാധരി— കുഴ്സം തോൻ ഓലുപ്പീനയായിട്ട് വൈക്കുന്നു.

വില്ലാധരൻ— (സന്ദേഹ വിഷാദങ്ങളോടുകൂടി) അതു ശുച്ചം.

വദ്ദോട്ടുകൂട്ടിയും ഒരു നീണ്ട പുതിയ വിനായി ശക്തിയേ—
ററിയും വിച്ചിൽവിച്ചിലക്ഷ്യം നെയും വഷ്ടിച്ചുകൾ രാഹവൻ
അദ്ദേഹം കവിത്തെസനിക്കതിനുള്ളഭാഗവും വേദവും
വനിപ്പിച്ചുള്ളിവേണിവീരകരണവും തുറന്നു കാണി. ഒരു

വില്ലാധരി— (സദ്ഗാഹത്തോടുകൂടി) നോക്ക നോക്ക.
രാമൻറെ നാരാധവബാണിക്കൈ ശരീരമാസകലവും അ
ണപ്പുട്ട് രാവണൻ രാമൻറെ മുഹിൽനിന്ന് തിരിത്തേശോ
ക്കനു.

(അണിയരയിൽ)

ഓച്ചും പക്ഷേ നാവത്സ! കണ്ണിണി തളിഞ്ഞലും മിച്ചിച്ചീടേക്ക
പൊതും കുടയെസമസ്യം മൊരുന്നിട്ടീരുന്നമില്ലെപ്പോഴും
നിശ്ചാരം ശരീരവജീവനം രവികലാലങ്ങാരമാം ഓറുവും
മദ്ദേശക്കണ്ണികൾ അപ്പുറുമ്പിളിച്ചിക്കൊണ്ടുമായും സ്വഭവേ. ദാന

വില്ലാധരൻ— ഇത് അനജഗ്രഹകവിച്ചു വുസനകാതര
നായ ശ്രീരാമൻറെ പ്രലാഹമാണ്. (പിന്നെയും അണിയര
യിൽ) മേ ദേവ! സമാധപസിക്ക സമാധപസിക്ക.

വില്ലാധരി— സുഗ്രീവൻ രാമനെ ആദ്ധ്യപസിച്ചുക്കൊ
വോ. ആടെട്ട്, രാമനിപ്പോരി എന്നാണ് പറവാൻ പോകന
ത്. (അണിയരയിൽ) സദേവ സുഗ്രീവ! താനെന്നും നെന്നും
ആദ്ധ്യപസിക്കേണ്ടത്

താതൻതാനമനേകമായനികളിലും മഹാവനാരായ—
നോതിച്ചെന്നായന്ത്രണം സുഡാമയുരമാംവാക്കേനക്കേട്ടായതോന്ന്
വേദത്തോട്ടായിരാലുവേതിപലതം ചൊല്ലുവിഷപ്രായമായു—
ചേത്തുല്ലെല്ലാതാഡാരിവിച്ചനവും കുഞ്ഞിനെന്നും കുഞ്ഞിനു.

എന്നമാത്രമല്ല,

താൻതാനേ ചെറിയമാതനാടിപ്പണിഞ്ഞിട്ടെന്നും ചുഴിവും
ചിത്രം നില്ലുവമാഡാരാജന്നനിതന്നേനാട്ടം സഹിക്കാവതോ
എത്തും കുഴുതമൊട്ടാട്ടങ്ങിക്കരിന്നുതാനേകിൽജീവേഴ്സുവാ—
മെന്തന്പിത്രം നാവിട്ടേയോശ്വരിലിനിപ്പോകുന്നതിലെപ്പനമേ.

വില്ലാധരൻ— കഷ്ടം കഷ്ടം, കരണാരസം സമുദ്രായ
മായിരിക്കുന്നു. (വിചാരിച്ചിട്ട്) ഇതിനു വല്ലതും രൈ പുതി
കുിയ ഉണ്ടാവും, അല്ലെങ്കിൽ എന്നാണ് പ്രതികുിയ. നേരവ
തനിന്നെന്ന കടിലത അപ്രകാരമാണെല്ലാ.

വിഭ്രായരി—അത്തുതം അത്തുതം. നോക്കേ നോക്കേ. വം നുന്നാണ് എകിലും രാവണനോട്ടുകൂടി യോജിച്ച് ഒരു പർവ്വത ശിവരത്തെ കളിലെടുത്തുകൊണ്ടു രാമൻറെ നേരെ വരുന്നു.

വിഭ്രായരം—(ചൊറിപോത്തിട്ടു്) പാപം ശമിക്കേടു. പാപം ശമിക്കേടു.

പന്തിയാസ്തുള്ളുമെമ്പയാസ്തുമാം

ഗ്രന്ഥാദനമെടുത്തുമായത്രാം

മന്ത്രാക്ഷാനനജീവനേകവാൻ

ബന്ധമെന്നിരെവരുതനസ്തപാം.

നൂറ്റ്

വിഭ്രായരി—ഞാനിപ്പോറ ഉജ്ജീവിതയായിട്ടുണ്ടിലുണ്ടു്.

വിഭ്രായരം—(സന്നാഹത്തോട്ടുകൂടി) നോക്കേ നോക്കേ.

തെററന്ദ്രിരിപ്പേജജംബുഡിലെഴുംകാരോറരേനേരത്തുതാൻ

മററിടംസ്വമോട്ടകണ്ണിന്നതുറന്നത്തുമാനവുംചെരുളികൾ

ചീററിപ്പുറവരേണ്ടതുപ്പതിനേഹാവിപ്പുംവള്ളുറിമാ—

അയററംലക്ഷ്മാനന്നരഹ്യദയമോദംവള്ളുത്തുനിതാ. നൂറ്റ്

(പിന്നു കൈത്തുക്കത്തോട്ടുകൂടി) നോക്കേ നോക്കേ. ശ്രീരാമൻറെ സന്നാഹം മേതുവായിട്ടു വല്ലിച്ചുരിക്കുന്ന വാനരങ്ങാടുകെട കോലാഹലം നിമിത്തം ഉണ്ടായ ഫ്രോധത്താൽ ഭന്നിരി ക്ഷമായ മുവരുതാട്ടുകൂടി രാവണൻ ശ്രീരാമൻറെ നേരിട്ട് ചേ പ്പുനു. രാമനു രാവണനും തമ്മിൽ ചെയ്യുന്ന ഇല യുലം വീരം ലക്ഷ്മിയുടെ തുലാധിരോഹമാണ്ടപ്പോ. അതുകൊണ്ടു ഭവതി ഇതു മനസ്സിൽത്തു കാണുക.

വിഭ്രായരി—അനേകകം വീരമാരാൽ പരിഞ്ചിപ്പിക്കുപ്പു കീരിക്കുന്ന ഇല രാവണനോട്ടുകൂടിയുള്ള സകല ലോകേകകവീ തനായ രാഖ്യവന്നു യുലങ്കിയാകെണ്ടതുകം ഏതുണ്ടിന്നുണ്ട് വീരലക്ഷ്മിയുടെ തുലാധിരോഹമാകുന്നതു്.

വിഭ്രായരം—രാമൻ സകല ലോകേകകവീരൻതന്നുയാണ്. അതിനു സംശയമില്ല. എന്നാൽ രാവണനും അംശുമാനതന്നുയാണ് അശ്ലേഷിക്കിൽ രാവണനുനു ശിച്ചു രാമനു ശശിയായിട്ടുള്ള വന്നാരാണെന്നു പറയു.

വയ്യുംകൊണ്ടുള്ള ഓപാരിൽപ്പത്തുഷനെവനിധി

സ്ത്രീയാതേസുരസ്ത്രീ

വസ്ത്രത്തിന്നുകൊക്കയിൽചേത്തിഴുക്കിയാവാസ്ത്രം

മായുവാനായ് സമർപ്പിന്ന്

സപ്തക്രമം തന്റെ ശസ്ത്രാംഗിമകരനെ മന്ത്രി—

ത്രഭോതംഗകംഡി—

പ്രായർച്ചാവേഷകതിക്രീസ്ത്യൻസിതമെവ—

നാഞ്ചിനൽ ത്രഭുദാസം.

നം

എന്നമാത്രമല്ല,

എത്തുചൊംബവതിഹബന്ധുരാംഗിഭജകന്യരന്തരഭജവിക്രമം
സപ്തമാമധ്യികസൈന്യപാലനകവാടമാമുരസിവജ്ഞവും

പുത്രകിൽ വിരികലന്നിടംഗഗനമാംസരസ്സില്ലകൈകകളും

പ്രകാജണഭാഖിലുമേഖലാസഗിരിഘംസലീലയൈവമിച്ചുതേ. | നം

വില്ലാധരി—തേരിവിരിക്കനു രാവണനോട്ടങ്കി ഭ്രമി
കിൽ നില്ലുന്ന രാമന്തര യുദ്ധം എങ്ങിനെയാണ് കാണുന്നത്.
കഴുമില്ലേ.

വില്ലാധരൻ—പ്രിയേ ഭവതി! അതുനിനിത്തം ദയപ്പുടേ
ണ്ണ. മാത്രി ദേവദ്രോഹന്തര രമത്തെ രാമന്തര സമീപത്തിൽ
കൊണ്ടുവന്നു ഈതാ തൊഴുതു നില്ലുന്നവല്ലോ. എന്നമാത്രമല്ല
വിനയിയായ രാമൻ അതിൽ കയറിയും ഇരിക്കുന്നു. (അണി
അറയിൽ)

ഉന്നുലിച്ചീശവൈലംതുഭിജവനിയിൽവിപ—

തേരററുണ്ടാക്കിലക്കൈ—

ക്ഷമോംജാതമാക്കിസ്സുരയുവതികകളു—

ചേരുതുകാരായ്രുഹത്തിൽ

സന്മോംപുണ്ടിസ്താകളുള്ളുലഭ്യസുണ—

സ്വർമ്മമാഹംകലാന്നാ—

അന്തതന്റുവണൻതന്റുകരവിത്രതുപുളി—

യുദ്ധനന്മരംക്കുണ്ടാം.

നം

(പിന്നെയും അണിയിരയിൽ)

ഉന്നുലിച്ചീശവൈപംജുവനമലഭയമായ് സവർഖംചെയ്യുലക്കൈ—

ക്ഷമോംജാതമാക്കിസ്സുരയുവതികളിൽവന്നുനാവേർപ്പെട്ടതിനി
സന്മോംപുണ്ടിസ്താകളുള്ളുലഭ്യസുംബലേം ശാവത്രീ
സന്മാദ്ധീരാലവന്തന്റുകരവിത്രതുചുള്ളുനന്മരംക്കുണ്ടാം

വില്ലാധരൻ—രാക്ഷസമാം വാനരമാം അവരവരു
ടെ സപാമികകളു വർഗ്ഗിക്കുന്നതായും യോഗ്യമാരായവരുടെ മ
നസ്സുനോഹത്തെ ജന്മപ്പിക്കുന്നതായുംജു ഒരു ശബ്ദമാണ്
ഈ കേരംക്കുണ്ടാം, നിശ്ചയം.

(അംഗിയറയിൽ)

മുന്നിക്കുന്നിച്ചുമാൻവാലിക്കളില്ലവാൻ

പിന്നേചെന്നനവത്തില്ലോനിച്ചിക്കുന്നാണശാനന. ഒരു

വിദ്യാധരൻ—അഡിപ്രായത്രേഖാടക്കുടിയ രാമൻറെ വാ
ക്കാക്കനാബാണ്ണത്താൽ വക്ഷസ്ത്രികയ് താഡിതനായ ഇം റാ
വണൻ ഇല്ലോരു എന്നാണ് പറവാൻ പോകനാൽ, കേരം
ക്കെട്ട്. (അംഗിയറയിൽ)

മാർഖാധാരമനായമാൻവരസമൻപാത്താർവരൻഭവ്യലൻ
പോരാബാലികരണനാണിവക്കളെക്കാണുനായമുലംഭവാൻ
ഗവ്ദിക്കന്നസുരേന്ദ്രനാട്ടിലെഴുമകരംഭില്ലുകംഞ്ചേരി—
സ്ത്രീവംതചുതകർത്തപവൈവദനൻഞ്ചാൻവന്നകാണിനൊടോ.

അബ്ലൂക്കിൽ,

ലീലയ്യുംയുള്ള പദ്ധതിന്തുംസടയാം

ചായവെയ്യാമരത്തി—

നോബുംകാരേററുന്നഷ്ടതുമജലകന്നികാ

തുഷ്ടനായിപ്പരാസ്യൻ

ആമാൻവാഴുന്നപദ്ധതിനിനിവചസാ

പോരിലിപ്പുംകക്കിത്തി—

സേമമാവിനേനവാൻമരവിഹചേരതെ—

നാകിലുംപരവിട്ടുനു.

രം

വിദ്യാധരൻ—രാവണൻറെ ഇം വാക്ക കേട്ടിട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പേശ്യപ്പെട്ടുപോലെ തോന്നുനു. എന്നാണ്ണവോ ഇം ഒളമും പറവാൻ പോകനാൽ. (അംഗിയറയിൽ) എന്നോ തന്റെ ഭാനുന്നതപരമകാണ്ണിന്താണ് പദ്ധതിന്തപരമകാണ്ണിന്താണ്.

ഉത്തരവാനകരിഗർഭമന്താഫ്രിക്കിലിടത്തെയും

നേരേനിനാഡാജന്നനേരിവിംവന്നാതുന്നുനുകാൽക്കുള്ളുക

അബ്ലൂനായ്തവക്കംഭില്ലുന്നതന്നേപാത്തത്തിരുമബാണാഗ്നിയിൽ
കില്ലേന്നേഉഭക്കണ്ണുശലംപോലാളുവീണീടുക. രഹ

വിദ്യാധരി—രാവണൻ ഇവിടെയും അധികമായി ശരവ
ഷ്ഠം ചെയ്യും അന്യകാരത്തെ സർത്തു വൃംഖില്ലിക്കനാതിനാൽ
ഇംയാറു രാത്രിയുടെ പ്രാരംഭകാലംപോലെയായിരിക്കുന്നവോ?

വിദ്യാധരൻ—അതുകൊണ്ണിന്താണ് ഇരിക്കെട്ട്. രാമവ
രും ഇവിടെയും നാരാവബാജാങ്കുട്ടിടെ ശോഭാവാഹില്ല

தாது அது அன்றைக்காரத்தை சீரெ தழுதிக்கூறினால் பிழுவே
போதுமேயிரிக்கூவதெல்லா. (விளை கெட்டுக்கண்ணாகக்கு
கி) எது நானாவியக்கூடும் அரைவிழுக்கூடும் பிழுவே
ஒன்று முன்வாய் நிராகரித்து வாலுவாயிடுத்தனா தன்ற விழு ஏ
ரித்துக்கூற்றத்தினால் ஒன்று பூவுத்தியூம் வெஜால் குதியாதை
க்கூடு களூதயோடுகூடியிரிக்கூன ராவள்ளோடு ராமன் ஏன்
ஒன்றா சிலது பரவால் ஓவிக்கூவோலெ தொன்ன.

ராமனால்விழுவஸ்யிதெங்காமயங்கெடாலுால்வால்

துமயோடஞ்சமாங்சாபங்கிமாங்சோரினோடுக்கூடோ. ரா

விழுயரி—ராவள்ளென்றாள்பேரூர் பரஷுநாதனா
நமுக்க கேட்டதை. (அளியிருக்கிற)

கெட்டுக்கூடியிராமலாவளைஞாக்குஞ்சுஞ்சுங்சுங்சு—

கொட்டினாலுமிலெழுங்காலாரப்பளியாறி தூர்மாஸுதைக்கு

ஒழுந்தனாக்கொமஸாமுமதினாலென்னோத்திதேராங்சா

கொட்டுங்கெத்துஞ்சுராங்சாங்களிமுவத்திசூர்மாஸுதைலு. ரா

விழுயரி—(கெட்டுக்கெத்தாடுகுடி) வாலுவாயித்து
மாஸுதை வள்ளித்து புனிரியோடுகூடியிரிக்கூன ராமன் ஹ
பேரூர் ஏற்று பரஷுநா. (அளியிருக்கிற) பக்கைப்பறன் ஹ
பேரூர் வேசிக்கூவோ?

விழுயரி— ஹபேரூர் ராவளால் பூந்தாள் பரவால்
போக்காது (அளியிருக்கிற) (கொவதேத்தாடுகுடி) ஏடு
நியிபேரூர்த்தனா லக்கைப்பறன வேதிப்பிக்கூன்வோ.

பத்துக்கைக்கருமமஹத்துக்கைக்கூற்றாக்குமித்துவகர்தாரமாய்

பேரத்தாக்குத்துமிமஹத்துத்தையப்பர்வைஞ்சுஞ்சுங்சுங்சு

ஹாஜுங்காஸுபரமேஶப்பறன்றரியுரக்கமாஸுபயிவாரியிற்

யோஜுமாயகரள்வியமென்றிதிப்பாக்கானாபரிவேஷு. ரா

விழுயரி—நோக்க நோக்க.

மாபாதுஞ்சுஞ்சுங்கித்திக்குதிப்பித்து

ராவளால்ராலுவான்தன்

ரோபாஜுங்காஸுஞ்சுங்காஞ்சுதான்

கெக்கைஞ்சுங்காஞ்சுதான்

மேஸ்பூஞ்சுக்காஞ்சுதிதெநுங்கிரையைவவத-

நேரமெத்திப்பிக்கித்து

பீபி தூர்மாங்காஞ்சுமகிதைப்புதினமவந்

மேத்துஞ்சுங்காஞ்சுமேரிடா.

(പിന്നെ വിസ്തൃതത്താട്ടം)

രാമാനു ചുവിഹനമാകംഡശവദനതിരസ്യത്താമിക്കന്നവാനിൽ
സാമോദംദേവരാജനായികപ്പളക്കവുംമെനിമേലപ്പകാരം
രാമനാംരാവണന്തർത്ഥകളുടെസമുച്ചേദങ്കേളീറസത്താ—
വാമോദംദമല്ലുമേലേയന്തരമുള്ളവാക്കനിതുംപുഖിലപ്പോരം.

വില്ലാധരി—കഴും കഴും, ധിക്കരിക്കണം. രാവണൻ
കാര്യഗ്രഹത്തിൽ പിടിച്ച കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന സുദരികളായ
ദേവസ്രൂപീകളെ മലപ്പോരം കാണമാൻ നമ്മകൾ സാധിക്കില്ല. എന്നു
കൊണ്ടുകൊണ്ടുകൊണ്ടു രാവണന്നു ശിരസ്യകരം മുൻശുഖരം മുൻ
ചൂഡം പിന്നോരും മുള്ളുന്നവല്ലോ.

വില്ലാധരൻ—വിഷാദിക്കേണ്ട, രാമചന്ദ്രൻ ഇതുകൊണ്ട്
കളിക്കകയാണ്. മലപ്പോരം കോവിക്കുന്നില്ല. നോക്കീട്,
നോക്കു നോക്കു.

ശ്രന്തിശാനത്തിൽവാഴംശിവഗിരസിലസിക്കുന്നചന്ദ്രക്കത്തിനിനി
ടേന്തിച്ചുപാതനാദിവ്യാതുകലനമഹത്പത്തിനാലെന്നതോന്നം
രാമാനു ചുവിനമായുംപുന്നയകനൈസമിത്തമായുംപളിയും
പീഭംവൈശലസ്യ ശിഷ്ഠപ്രകരമതിൽമഹാകാന്തിവല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മലപ്പോരം ദിവ്യാസനയാകുന്ന പിഠാചീനിശാചാരങ്ങരേ
നായ രാവണനെ വിഡംബിക്കുന്നു.

കെല്ലേരംരാമനൈപ്പോരംദ്രശവദനശിരപ്പേദമനാസകതനായി—
ട്രേലിക്കുന്നില്ലബാണവൃമദരജനിചരംതന്നുവെക്കുസമലത്തിൽ
അരപ്പോരംലക്കാധിനാമംവുംദ്രാവസതിയാംസിതതനൈസ്യരി

[ചു-

ട്രേലിനായുള്ളമാടംമനമതിലതിയായ്മുതിതേട്ടനകളും. റവ
(അണിയരഗിൽ)

കളിക്കുന്നവോരാഹത്തിഷ്ഠണ്ണേളുക്കോ—
ശണ്ണാള്ക്കാതൊരരബേവതുന്തകിത്തിയായനി

വെളിപ്പുക്കലോകങ്ങളീണ്ണലേളും

കളിപ്പുക്കസന്നാഷവാരാധിതനിൽ.

രം

വില്ലാധരൻ—ദേവമാർ രാമനെ ബലമപ്പെട്ടതുനു. അര
തുകൊണ്ട് രാമനൈപ്പോരം എന്നു പറവാൻ പോകുന്ന. (അണിയരഗിൽ) എട്ട് എട്ട്, തുജ്ജണ്ണഞ്ഞേ!

ഇംഗ്ലീഷ് ടീനച്ചലുവെയെയാഴി ചൂഡശേരഹാകംസുരം-
ഡിഞ്ചാടുടെമെഡിന്‌ഡിഡിക്കുട്ടംഗൾ ഹി ദ്രീച്ചവിൻ
പിനൊതോന്തുകൊണ്ടുശിജീതഗിരിമദ്ദിക്കുമംപാട്ടമ-
ചുപ്പാനിനേവലതിൽത്തുവിത്തകതുകംകെട്ടേസീതംചിരം. ഓ

വില്ലായർ— ഫേ ലങ്കശൈര! അങ്ങു കാലത്തു അറിയു
നാവൻ്തെനായാണ്. എത്തുകൊണ്ടുനാൽ അങ്ങേ അങ്ങയു
ടെ കൈകളോടുതെനായാണെല്ലാ കല്ലിക്കുന്നത്. ഇപ്പോൾ
അംഗങ്ങൾ പരിചാരവൽക്കരിക്കു അംഗങ്ങുടെ കൈകൾ മാത്രമേ
ഉള്ളി. (നോക്കിട്ട് അഭിപ്രായത്തോടുകൂടി) ഏയ് രാവണൻറെ
വാക്കേക്കു ജാനകിരമണനായ രാമൻ അട്ടിം കോചി ചുത്തുപോ
ലെ തോന്നാൻ. (പിന്നെ സന്തോഷവിഷാഖാജോട്ടുകൂടി) നോക്ക നോക്ക.

തുളംയുള്ളികളോടുകൂടിവികസി ചൂഴ്ചനാന്തിപ്പുക്കളൈ-
ക്കേളീതല്ലുസ്യാംത്രകാന്തശിലമേൽത്തുളിറ്റുയിച്ചും വിവൻ
കാളീകോപദിവാനലൻരഥ്യപതിക്കന്നേരമമ്പോയരാ
യുളിത്തട്ടിലുഴിനവീനിതകിടന്നിടന്നലങ്കശൈര

വില്ലായർ—അതുകൊണ്ട് സീത ഇപ്പോൾതന്നെ രംഗ
നോട് ചേരം.

വില്ലായർ—ശരിതനെ.

ജ്പാലാമാലകരുകൊണ്ടുലോകമവിലംബിപ്പീകരിച്ചുറവും
ലോവി ദ്രീടിനൊരഗിയിൽജനകജാചാട്ടിപ്രമോദത്തോടും
കാലത്തുള്ള ദിനേന്നരദ്ദിയതുപോലുൽക്കുന്നിച്ചുടാ [ടോ.
കോലുംഡേമോട്ടംകരേറിയതിൽനിന്നേനാശികാണിനെ

വില്ലായർ—നോക്ക നോക്ക. പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി രാ
മഹന്മുഖം യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു.

രാമൻ—എയ് നിശാചരസെസന്നുതേതാട്ട സമാനമായ
അനുകാരം തീരെ നശിച്ചുപോയോ.

വിശ്വാസൻ—രാമനാരാധാരം സമാനങ്ങളായ ച
ന്തയ്ക്കുപോകാശാതിരയങ്ങൾ വളരെ വലിച്ചവനിരിക്കുന്നു.

സുഗ്രീവൻ—അത് അഞ്ചിനെതനെ.

ഫേനംപോൽശൈത്തമായ്യാല്ലെന്നുവിലമലന്നി—

തുള്ളിയിറ്റുപലത്തിൽ

പീനങ്ഗിയായെയാരാവനിരയിലണ്ണരജം—

സ്നേഹപോൽപിഞ്ചരാജം

വെന്നോത്തേവൊട്ടുകൊത്തിച്ചിതറിയുമ്പുനേ-

അസ്ഥായുംനല്ലും

കവംചേര്ത്തുവിയോഗിപ്പുമകളിൽവിലു-

ശ്വസചന്ദ്രാംത്രജാലം.

രഹ

ലക്ഷ്മണൻ—ആത്ര, നോക്ക് നോക്ക്.

ഗൈത്രിനാമഗ്രാമാധ്യത്തിമിരംപാശ്വാത്രമാംബിക്കിലും
ക്ഷീരാണ്ടിന്നാലുപ്പിടിക്കിലുമയേപ്രാപിച്ചുനേരത്താൻ
കോകംശോകമിയന്നവാടിത്രസാചവേദാത്തസന്ധനായ്
ശോകംവിഭ്രംതലിന്തുലോകമിത്രപൊതുതാനേന്നുചൊല്ലുംവി

[യം. ദർ

രാമൻ—അരത് അങ്ങിനെന്നെന്നു. ഇപ്പോൾ

ചാരുസ്ത്രാടികമാംതടത്തിലുടുക്കുന്ന
മിന്നനാന്നരചപ്രദിക്കാ

സാരുപ്പായലതാതുള്ളത്തല്ലിൻപോൽ
താമ്രാഭമായുള്ളക്കണം

ചെന്നോത്തിന്മുട്ടുകൊക്കിനാൽചിതറിയ—
തണ്ണിമേരുന്നിനോന്നിട്ടും

വെന്നോത്തുകൊണ്ടുനന്നതുപോത്തവെള്ളവെള്ള—
ദ്രോണിച്ചിട്ടനിജംഗരം.

രഹ

(ചിന്ന വിചാരത്തോടുകൂടി) ഇപ്പോൾ നിശ്ചയമായിട്ടും
നീരാളംതാമരപ്പോയുള്ളകളണിനിരയായ്
കുവിമേല്ലോടുകയന്നി—

ടാരാൽനില്ലുനാചൗതാമരനിരയിലെഴും
ചാതലീലാവിശേഷാൽ

ഇംഗ്രേസ്റ്റുതന്നുപാതിമെന്തുമചലതനയതൻ
ക്കുക്കമാലിപ്പുകൊങ്ക്—

ക്കൊൾത്തിന്തിന്തിലാണ്ണിയതുതകിൻഡണെ—
നാതസുവിച്ചിട്ടുന്നു.

രഹ

(ചിന്ന സന്നോധനത്തോടുകൂടി) വത്സ ലക്ഷ്മണ!

സുംഗാരാസ്ത്രമംസ്തുഡിയോഗിരവിയായ്ക്കാമാഹിസ്ത്രതാമായ്

സംഗാകാമുക്ക്രേഷ്യായ്ക്കുവബ്യുകാണ്ണികൊഞ്ഞതാസമായ്

താരാമെഴക്കികമാലികൊക്കൊയന്തുക്കല്ലോയ്ക്കേരാവലി

ക്കാരാലിപ്പുംനായശീതകിരണാംപാക്കിനുമിക്കനിതാ ദർ

ലക്ഷ്മണൻ—ശരിതനെ.

ആവത്തപൊയ്യപ്പേരാധിച്ചടക്കിവയ്ക്കിവത്തെയുംമാനിനീ
വംശത്തിന്റെവാനിയുംയുവമനിക്കുവത്തെയും. ചത്രം
തുംബക്കുകലാരവിന്തിമിരങ്ങഡക്കംവള്ളത്തിപ്പറം
വവൻസ്ഥാപനവിലിയിതാപൊദ്ദുനാരിപ്പംമും. ഒപ്പ്

സുഗ്രീവൻ—സാദേ! വിഭീഷണ! നോക്ക നോക്ക.

പാരിക്കംകുരിയട്ടാംജമകടകടംസപാംത്രവാക്കംവത്താൽ
നേരേകീറിത്തറിക്കംതരുളിഗണമാംമെഴക്കതിക്കുട്ടമോടും
പെഞ്ചസ്ത്രാശാരുഖാന്തികമഹമതിലുണ്ടിട്ടുനീരിറുമെന്നും
സൈപരംഗിതാംത്രവാക്കംമുതപ്പിഗനനാരണ്യമരുപ്പുകിട്ടാം.

വിഭീഷണൻ—(നോക്കി ആലോച്ചിച്ചിട്ട്)

വൈശങ്കാരരക്കടക്കാമരാജനകിശക്കാശക്കന്തചന്ദന—
തത്ക്കപ്പുചുരത്തിക്കുകേളിയവള്ളാംഅഞ്ചംജഗ്ലോചനം
വ്യാമഗ്രീതുഗലോചനയ്ക്കുവിലസത്താടങ്ങൾരാത്രിയാം
വാമാക്കിക്കിമകേളിത്രപ്പുചുവക്കംചന്ത്രൻവിളങ്ങുന്നിതാ. സ്നാ

രാമൻ—സാദേ സുഗ്രീവ! ചന്ദ്രകിരണങ്ങളെ നോക്ക.

ഭിന്നിച്ചുംബുജവക്രകാന്തിരയനിശാശ്രിതാംത്രഗണ്യത്താട്ടം
കനിച്ചിട്ടിനതിക്കുളാനവിരചേരത്താപത്തിനാലുത്തയാം
വ്യാമഗ്രീക്കവിളങ്ങുക്കുനിരയാംനീത്രംചുമെള്ളിയുത്തളി—
ചൂമോദത്തെവള്ളത്തിട്ടിനത്തച്ചകിച്ചുപ്പാതപചുങ്ഗനം. സ്നാ

(പിന്നെ ചന്ദ്രനെ നോക്കിച്ച് സ്പർശനം)

ഇക്കാണന്നതുഗാക്കന്തുമുനിതിന്നുനേന്നതുതിൽനിന്നുന്നതുവി—
ചീക്കാലംവിലസുനിതെന്നമതിക്കിനനൂക്കിതെന്തിനുമേം
വോക്കുംപുരത്തിപ്പലവധാരസുധാസാരാധികസ്ഥിശുമാ—
മക്കാമരുന്മനോജത്തുമാമിച്ചിയിൽനിന്നുത്തൃതനാണിശശി.

(നിത്രപിച്ചിട്ട് സ്പർശനം)

(മനബുദ്ധികരംകോ)

ഇള്ളവിന്നിരിതിസംഘരിതിനാലുനമില്ലജലവിഞ്ചവാണിൽ
സുന്ദരിതുശ്രമനോശ്രമഗണ്യമാംസനാത്രമുവമാണുചന്ദ്രമാഃ

(പിന്നെ സീതയോടു സ്പർക്കാത്മംച്ചിട്ട്)

ലാവണ്യാംബുനിധാനമാംതവമുവത്തോടിനാപാശിയി—
നാവിച്ചുതപ്പേരാവികാരനരയാംചന്ദ്രനസാല്ലുംവരാ
മേല്ലോച്ചാനിമനോക്കചന്ദ്രതനവിനാംനികരിക്കുടെയോ—
ക്ലുനാനേവോലുംങ്ങളിലിനാങ്ങിട്ടനാലുംഗാഡേയ. സ്നാ

സീതാ—(ലജ്ജയോടുകൂടി തലതാഴ്തിനില്ലെന്ന്) (പിന്നേ
കൈഗുരുക്കേണ്ടിനുകൂടി നേരക്കീട്)

രാത്രിയാംസുഭതിമാർമ്മണിക്കുമുഖവചന-
നത്തിലകമായുംതെളി-

ഞതിന്തിലോകജനനേത്രശശല്യമതിമാത്ര-
മേകിശശലാങ്കരന്ന്

മത്തമാനിനികിരംചിത്തഗവ്യമദമത-
വാരണ്ണധരിപ്രകായ്

മിത്രമിത്രശപത്രമീലപവിഭജം-
നായിവിലസുന്നതേ.

നൃഥ

രാമൻ—സവേ സുഗ്രീവ! റോക്ക നോക്ക.

രാവാമഹക്കൂദകൊക്കാത്തകമതിലാലിയും
ചന്ദനംപാത്രവോനായ്

ബ്രജാവാംബക്കൂടിക്കുവെൻ്ന് ചാമരവരമയനാ-
യും മരാജാധിരാജൻ

ഒമ്പുംനീളുംകൂടിക്കാറ്റിക്കുന്നതിനുമാ-
യിപ്രദിംബനാസയിങ്കൽ

ഓസപ്പുത്രാരാധാനാവത്പതിയുടേയതിഡം-
സ്ത്രീനതിങ്കുന്നലോക.

നൃസ

സുഗ്രീവൻ—വേ രഘുനാമ! ചന്ദ്രാൻറെ ഇപ്പ കിരണങ്ങൾ
ഭിട വികംസം ചുനങ്കതിപ്രായമായിരിക്കുന്നു.

രാമൻ—അതെങ്കിനെന്നയാണ്

സുഗ്രീവൻ—മുഖേതനെന.

ഗംഗാക്ലോഡമാലാക്കൂദനിരലസൽ
കന്മരക്കൈതക്കപ്പു

തുംഗാറ്റിചേന്ന് കാന്താമനികളുടെക്കട-
ക്കാളിപ്പുതേത്തെലുർപ്പി

സംഗിക്കംചന്ദ്രവണ്ണംവിമലമിവകളും-
കാളിമേററംവെള്ളത്രു-

ഒളിഞ്ഞുകൈത്തായകീതിപ്പുട്ടുവമവിലം

മുള്ളുമാക്കുന്നരാമ.

നൃശ

രാമൻ—(ലജ്ജയോടുകൂടി) ഓസത്രുമായ വാക്കുകടനം
കൈംവൈണ്ടാണ്.

വിശീഷണൻ—ഉവമവിലവും മുള്ളുമാക്കുന്ന എന്ന പറ

മർവ

പ്രസന്നരാഖ്യവം-

ഞതതോ അശ്വത്തുംതന്നെന്നയാണ്. നിന്തിവടക്കിയുടെ യഥാസ്ഥ മുറലേംക്കേതെയും തുലികരിക്കുവാല്ലോ, ഇപ്പോൾ.

ഇവബന്ധേതാചുവർന്നാരിസ്സുനകലശമതിൽ

തുംഗതുംവീച്ചലംചേ—

താവിൽസാരസ്യസവൽസപരഹണഗന്നയാം

വീണാംചൈച്ചേത്തിനന്നായ്

വദിച്ചീരന്നുരമെഴലിസ്സുരമുതമയു—

വാംഗ്രഹോയ്തെശരമാംനാ—

നാബേദുങ്കിത്തിയത്താനതിക്കതുകമെംടം

സർജാചാടിക്കന്ന.

ന്നവ

രാമൻ—ഹേ ലക്ഷ്മേപര! അങ്ങും കിഷ്ടിന്യാരാജഗന്നതെ
നൊ അനന്തരമിക്കുന്ന. (പിന്നൊന്നാക്കിട്ട്) വത്സ ലക്ഷ്മണ!

സംരംഭത്താൽപെയത്തുള്ളിരവുസമയമാം

രാവണൻതണ്ണുരകേകുകറി—

ക്ഷാരാതേരുനാലിലാഹരണിരിയുലകേ—

ശാകവെയ്യവാൻനടക്കം

മാരന്ത്രതുനാശംവംചാപലമിഴിക്കോ—

ലാഴിതാൻപ്രൗഢ്യവണ്ണം

ചേരന്തുനോക്കവാനിൽശരിവിരഹികളിൽ

സംശയാത്മകമീ.

ന്നൻ

ലക്ഷ്മണൻ—ആണേ ജാനകി! നോക്ക.

സദേനാപ്പംകുളാലികർക്കാധികമായുണ്ടാക്കിവാതാത്മജൻ

വിന്റുംകാന്തിയെഞ്ചുത്രുമാംജലധിക്കുംചുട്ടിക്കുക്കുന്നപോര്

മഹതാനന്തരജനതിനേകിനയന്നനാനംസ്യാഞ്ചാനവും

ചുവന്തേതാചുനഭാന്തരത്തെയുനാലംഹിച്ചിട്ടാണ്ടിനാ 10

സിതാ—(വാസ്തവല്ലതോടുകൂടി) എടോ സുലക്ഷണനാ
യ ലക്ഷ്മണ! ഈ റാറുമാൻ രാഘകലക്കുംബവത്തിന്റെ സന്താ
പശമനതിനുായിട്ടുള്ള ചാദനമാണ്.

ലക്ഷ്മണൻ—ആണേ! രാമചന്ദ്രൻ ബന്ധുജനത്തെ ആന
നിസ്ത്രീപ്പാൻവേണ്ടി ഇപ്പോൾ അഭ്രേഹത്തെ അഭ്യോല്പയിലേ
ക്ക് അയച്ചിരിക്കുന്ന.

സിതാ—എന്നാൽ പിന്നൊന്നാം എന്തിനുായിട്ടാണ് താ
മസിക്കുന്നത്.

രാമൻ—(വിശ്വാസനെ നോക്കുന്ന)

വിശീഷണം— (അവിടെനിന്നപോകി ഉടങ്ങിവനിട്ട്) പുജ്ഞകമെന്ന പേരോടുകൂടിയ ഈ വിമാനത്തിൽ അരോഹണം ചെയ്യാം. (എല്ലാവരും പുജ്ഞകവിമാനാധിരോഹണത്തെ നടക്കണ)

രാമൻ—ചെവന്തുവണ്ണൻറെ അംഗങ്ങായ രാവണൻ ഒരു ത്രാവണ്ണൻറെപ്പറ്റെനിന്ന് അപഹരിച്ചതായ വിമാനരത്നമാണ് ഈത്.

ലക്ഷ്മണൻ—ആയു! ബാലി കൂത്തവീഞ്ഞംഞ്ഞനും ഇവരെ പ്രോബ്ലേമത്തെന്ന ഈ രാവണൻ വീരനാണെന്ന പറയപ്പെട്ടിരുന്നുവോ?

രാമൻ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) വത്സ! അത് അജ്ഞിനെന്ന നായാണ്.

പാരംഗിഞ്ഞരുമായബുദ്ധപരിഹംകൊണ്ടുമഞ്ചിക്കയാൽ
സ്ഥാനത്താച്ചയടങ്ങിയാണെന്നുംപത്രംകുത്തേതാട്ടുണ്ട്
വാട്ടിക്കൈമമതിൽക്കഴിച്ചുജീവുംപചനാസ്ത്രവംനാലിലും
കീർത്തിപ്പുട്ടുകവീഡുനേരിനെസവേവാഗപണ്ട്പനാകന്നതും,

(പിന്നെ കൈഞ്ഞുകത്താട്ടുക്കി)

കാപംകേരണാട്ടത്തുകണ്ണിച്ചികളാംപിപ്പുണ്ടുമാം
കൂട്ടായതെതവാടിച്ചുസവ്ജയിയാംപരതാനാന്തരനെന്നായും
കോപികാതണമാത്രമെങ്കിലുമ്മേരാകാരാക്കിരതിലും—
ക്ഷേപിച്ചാക്കുതവിച്ചുചത്രുപനംവാഗപണ്ട്പനല്ലും. ഏ
പിന്നെയും,

വധുത്തായത്താൻമുറിച്ചുത്തലകക്കൈയടിതാ—

രികലച്ചിച്ചുമുലം

ഉൾനോബിച്ചുഡാമുതകരനെയര—

രേതറമഞ്ചിച്ചുവേഗാർ

ചോരംസൗധ്യാംബുതനായതലനിരരയനന—

ചീശപരന്തേചത്തിയോത്രായ

ചേങ്ങംതല്ലീത്തിനാനൊന്നിതിസുചരിതനം—

രാവണൻവണ്ട്പനാമോ.

ഒന്ന്.

(ബാന്തിട്ട്) എന്തോ എന്തുപറയക്കു. തിങ്കപര്യത്തി നീറു കൊടുമുടിക്ക് ഒരു സിംഹമായ ഈ ദശാനന്നീറു ലോകാന്തരമല്ലായ ചരിതാജ്ഞക്കൈ പറഞ്ഞതായ അവസംസ്കരണത്തിലുണ്ട്.

ചെക്കളംസത്തലശാസ്യൻകരനിരയിലെട്-

താഴുമപ്പോറിലുന്നേചെ—

ററലാഞ്ചത്തല്ലാസമാന്നാരഹിവരഹണ്ട—

താങ്ങൾശേഖിച്ചിട്ടേന്നോടു

കുഖംതെരൻിട്ടിക്കംഗിത്രവികിരണം

കൊണ്ടുതാനാശനാലും

അകാലുംകോപത്തിനാലുറ്റശിയരനയനം

മുന്നമൊപ്പുംചുമന്ത്ര.

കെ

ലക്ഷ്മണൻ— അതു!

ക്രാത്തിന്നവരനാനമള്ളൂമിതിൽക്കേരുനാകെത്തരുഹലാ—

ഭാരായുനാതുമില്ലതെല്ലമതിയാമല്ലപാടനഞ്ചാന്തിയെ

നേരായുള്ളൂമനോരമധമമിതിന്നുപംഡരിച്ചീവിയം

ശ്രീരിതീഡ്യാച്ചക്രൂടിയതുപരിമാരുനൊന്നതോന്നമേ.

കെ

രാമൻ— നാം വള്ളരെ ക്രാത്താദ്യാ (നോക്കീട്) അതു
ക്രാത്താന.

പരനിടന്നസാഗരംപടന്നഭണ്യകാവനം

നിന്നെതമേവലാനദികളിലക്കുകാനദി

കടനിവക്രമേണനാമണംതുകേകുമാലകോ—

ണിടംവിടാതനേകശാവിച്ചിത്രക്രപ്പതം.

നൃ

സീതാ— (ചെവിതുനോക്കീട്) ഫേ ഭഗവതി കാളിഡി! സ്ത്രീരം തിരിയെ വന്ന നിന്തിവച്ചിരെ കാണ്ണാൻ സംഗതിവ നാതിനാൽ നിന്തിവച്ചിരുടെ പ്രസാദം സ്ത്രീരിൽ സഹാരാ കിത്തനു ഭവിച്ചു.

രാമൻ— എന്തു ജാതിവൈരംപോലുമില്ലാത്തതായ അ
നേകജന്മരൂപാൽ പരിപൂർണ്ണമായ ഭരദ്വാജരുമാണു് ഇത്.

ലക്ഷ്മണൻ— അതുശ്രദ്ധിതനു.

ശ്രീനക്ഷത്രികളുത്തുതംചിലതിനാവായുംപിള്ളന്നറവും

മാനേതാടമരനാസിംഹപതിതിന്നുണ്ണേണ്ണാരുദ്ദേശമണ്ണശ്രീ

ചെക്കെകാണാതുവലിച്ചിട്ടന്നവിലതാനിംഹാഞ്ചകം വേർപെടു—
താകംവണ്ണമതിന്നുപിയാമുലകടിച്ചിട്ടന്നനില്ലുംശയം.

കെ

എന്നമാതുമല്ല;

മുറതേതാടക്കളിക്കണ്ണംബനിഗിത്രുചരണാ—

ഭലാതമേരുരു രഘുനാനാ—

അറബ്കുട്ടംപുലിക്കാർന്നവരമതില്ല—

മനസ്മാനംഗമമല്ലോ—

ചുറ്റുംചണ്ടു പുടത്താമയിലുരന്തനു—

തേനാലടത്തുന്നവാന്നു—

മാററങ്കുടാതുരങ്ങണക്കലവരദ്വൈ—

ശ്രീശക്കാരാഡാണ്ടിചന.

വൈ

രാമൻ — എൽ, ചക്രവർത്തിപ്പുടക്കരിക്ക സുഖനാശകരമാ

യ പ്രഭാതസമയം ആയിപ്പോരായോ? എന്തനാൽ.

കയ്യപ്പുചുടിപോൽവെള്ളത്താഗിതനാംതുക്കരിക്കണിഞ്ഞരി

ചൂതകവന്നാട്ടവശ്യിഖാംബുനിധിതൾത്തിന്തിലാക്കേണാക്കവി—

പ്രത്തൻമിത്രകരങ്ങളിനിന്തനേക്കാലേമാനിക്കയോ— [എ

ബഹളംപുചിയിലുറരാഗമതിയാക്കേവഞ്ഞവായുംബാ.

ലക്ഷ്മണൻ — അത് ആപ്രകാരംതന്നെ.

ചീതേനാരങ്കുടിക്കുംജവധികിലതിയാ—

ജ്വാബാലോകത്തിന്നപ്പോ—

തീത്താധാരോത്സവത്തെല്ലുശസിക്കഹവനി—

കേകിലക്കുടീവിലാസം

ഹാത്താശാപെണ്ണ നിപ്പോർക്കുവക്കുംിലതിയാക്കു

ചേത്തുന്നതക്കുംചും

മാത്താബ്യാംതുക്കരിക്കിന്നനിത്രവിതരിമഹാ

ചക്രവർക്കിപ്പോദം.

വൃം

സുരീവൻ — വിശേഷണേംഡാക്കിട്ടു

സാവാമാശരനാരിയപ്പുറപ്പിപ്പിപ്പാൻമഹാമാന്ത്രികൻ

സാവാല്പത്തിലുറക്കുംബുജ്ഞണത്താൻനല്ലവെതാളികൻ

തങ്കത്താമരമെഞ്ചിനിളളിലിളകുംഭംഗാളിത്യങ്ങാരമാ—

ഒമാക്കാരത്തിന്നേരിക്കൻരവികരണ്ണുമംവിളഞ്ഞനിതാ. വൃം

(നോക്കീടു കൈത്തുകത്താട്ടക്കുട്ടി)

പോങ്ങാവുസരലക്കുടിത്തിങ്കവടിപ്പുംപ്രഭാവത്തിനാക്കു

ചേരയംരോധമാമരോക്കതയവിന്നപുക്കൊന്തിതെന്നീവിധം

ശ്രീരാമാന്തിവളത്തിലിഗ്രനിതകരാക്കോന്താരവകാരമായും

ശ്രീരാമാന്തിവളത്തിലിഗ്രനിതകരാക്കോന്താരവകാരമായും

ശ്രീരാമാന്തിവളത്തിലിഗ്രനിതകരാക്കോന്താരവകാരമായും

മറ്റ *

രാമൻ — (സിതയോട് സപകാൽമായിട്ട്)

തന്റെക്കൊണ്ടതിരാഗമോടുക്കതിരോന്നോളാജിനീകാന്തതൻ
കുത്താമരമൊട്ടുതാമുള്ളടക്കിക്കുത്താട്ടച്ചിക്കുംവിഡിയ
ക്കുവണ്ണിയെന്നാകേംതവമൊട്ടാമിന്നുന്നരത്താംനട-
ക്കുക്കുപ്പോരുന്നതിലിംഗത്താവിതാൻപൊഞ്ചുന്നതിങ്ങുംവിധം.

സിതാ — (ചിരിച്ചുകൊണ്ട് നോക്കിട്ട്)

നാതാരിന്നതിൽത്തുള്ളതിയായ്യോന്നാബിധിംവേഷമാ-
ന്നതുനീളുള്ളക്കുമപ്പോട്ടിനന്നചുംഗങ്ങളിൽത്തെച്ചടക്കൻ
മുന്നാന്നംബുദ്ധിനീമനോരമണ്ണായിട്ടുനോദ്ദേശനാ-
ഭിത്രുംപുറവിരിപ്പുരഹപരമതിന്തുല്പന്കരേന്നിതാ. വുദ്

രാമൻ — മേ ഊനക്കി! നോക്കു നോക്കു.

മേനേലേറിവിഷന്നാവൻതിരകളിൽചുടിക്കളിച്ചുംപുഴ-
ചൂമോഡത്താടുകളിയാടിമതവുന്നാണുള്ളാകൊന്തുതാൻ-
ക്കുമംശാപേതമാനുദ്ദേശവമനജങ്കുന്നാഡാഗീരമീ
മമാതാവിനമുനിലെത്രയുമടത്തക്കുന്നകാമല്ലോ. വുദ്

**സിതാ — (സന്തോഷത്താട്ടക്കുടി) ഇം പാലുരുളംതതബന്ന
പറിക്കുന്ന. ആനുച്ചതു ഇതു ശരിതന്നേ.**

രാമൻ — മേ സിതേ! നോക്കു. (സന്തോഷത്താട്ടക്കുടി)
രഘുകൾത്തിനാളു സകല മംഗളങ്ങൾക്കും ആദികാരണമായ
സരയുന്നമില്ലാണ് ഈതു. ഇം നമ്മിലുടെ തിരഞ്ഞെടുകളിൽനിന്നു
ചുരപ്പുടുന്ന നീത്തുള്ളിക്കളുക്കൊണ്ട് ശൈത്യംജാലായി വെച്ചു
രിക്കുന്ന ഗംഗീപ്രാദേശജാംബുദ്ധകുടിയു നാഗരിക്കു സീമന്തരതോ
മായ അദ്യാശ്വയാണ് ഈതു

**ലക്ഷ്മണൻ — ആത്തു! ത്രികാലജനനായി അത്യസ്തീവ
തിയായ വസ്തിപ്പുംവരവി പുന്നുജലത്താൽ പരിപ്പുള്ളംഭായ കും
ഞേതെ കുറി ശ്വാസത്തുകൊണ്ട് ഒരുപ്പോട്ടക്കുടി നിന്മിച്ചവടിയെ
അഭിഖയം ചെല്ലുന്നായിട്ട് ഉണ്ണാമത്തോട്ടക്കുടി,**

നോക്കുന്നപാലിക്കലിപ്പിച്ചുവെലക്കുന്നും

മാനിക്രൂഞ്ഞായ്സകലലിഞ്ചുനിപ്പിച്ചുമായി

നേക്കുന്നയുന്നനാരവിശയയുംനേക്കുമാളും

കാണുന്നവിതന്നുംഡൈ നേന്നയുമത്തമോം.

.10

അതുകൊണ്ട് നാം പുംജുകവിമാനത്തിൽനിന്നും ഇരക്കുക.

രാമൻ — വത്സ! സകലാക്കണ്ണം കിട്ടം ശ്രദ്ധ
കുന്നനായി കിഴക്കേപ്പിക്കിന്നോ? അലക്കാരഭ്രതനായി ദഹവാനായ
ഈ സൗംഖ്യവേദന നാം നമ്മും കിട്ടു. (കൈകുപ്പിനിനിന്ന്)
പുർബ്ബാശയ്ക്കു തിശ്ശോണമാനിരമെഴുന്നൽക്കുമരൂപാട്ടനായ്
പുർബ്ബാശയ്ക്കു തിശ്ശോണമാനിരമെഴുന്നൽക്കുമരൂപാട്ടനായ്
ഉവീസപർജ്ജനസാലരാഭിഭവനം മുന്നിലും കുമായ്
നിംബാണാത്മകനായസൗംഖ്യനുലാളിപ്പനിഡാതാജ്ഞാഥം. വുണ
(അണിയരയിൽ) എടോ വത്സ രാമഭദ്ര!

രാമൻ — അന്തുഭ്രതം.

മിത്രമണ്ഡലത്തിക്കൽനിന്നാതിവിക്കാസ-

മാന്ത്രഭൂഷപ്രഭാ

നേത്രമോഹനവികാസമംബുദ്ധഗണനാഡി—

ലൈനത്രക്കണക്കിലന

പ്രേത്രുമേരാഞ്ചവത്തിനൊഡാഡനാലുംമാഡനാഥം—

മോക്ഷകിലസാല്പസ—

ക്ഷുദ്രത്വിവാണിബവത്തേവത്രിട്ടുംവരവാന്നി

ഞാജ്ഞാഥരാത്രിജ്ഞം.

വ്യവ

(പിന്നോറും അണിയരയിൽ)

താന്ത്രംവാണികലത്തിനേഴിക്കുറഞ്ഞു—

ചുഞ്ചിന്തുരുഹം—

ബാംത്രാണത്തുംവരാവികുപ്പിനിസ്ത—

ക്കീര്ത്തിജ്യാക്കാത്രുംജ്ഞം

കീര്ത്തിജ്യാക്കാത്രുംജ്ഞം

പുഞ്ചമാർത്തിഭേദം

ചീത്രാനാഭാത്രാഭ്യർഹം താഞ്ചിഞ്ഞുക്കി—

ബ്ലൂഡപ്പുമാല്ലാണ് 36

വ്യഞ്ഞ

രാമൻ — എന്ന നല്ലവണ്ണം അണ താംട്ട്രം. (പിന്നോ

രും അണിയരയിൽ) സകലവില

14

ചുഞ്ചാസ

മുഹത്തിനു ഉല്പാദനവനമായ റോ

15 16

ബ്ലൂം എ

ന്റും അനന്തരമാം ചെള്ളേണ്ടോ

റോ— സുഖിവൻ — മേ താത

ചുഞ്ചാഞ്ചാഞ്ചാ

തന്നെ രാമചുഞ്ചൻ പരിപൂണ്ടും

എ ശേഖര.

താതാജ്ഞന്മാപരിപാലനംസുക്തമായും പ്രാഘ്യംതുണ്ടാനും
ശ്രീതാങ്കാത്മജരാവണാനജരെയുംവാചിച്ചുരാജുണ്ടിൽ
ഭ്രതദ്രോഹിസ്വരാരിരാവണനൈന്യംവിതത്രുമകാനാതൻ
വേദത്രാടമകനാബന്ധജനനീവദ്ദ്രോഹത്രയുംകണ്ണികൾ.
എന്നാബും ഇപ്പുകാരം ഭവിക്കേണ്ട്.

ഭരത ദാഹ സ്റ്റ്രീ

ഖാല്യംതാട്ടുഖാംഖുജതിലെവനംസാരസപതംവരണം
ആല്യംഗ്രീഗേറിനിശ്വരാടികളിൽച്ചിത്തംരദിച്ചീംസം
സല്ലിലംജഗദംഖാരതിയൊകാതെനാംജയിച്ചീംസം
കല്യാനതനില്ലഴിപ്പോയിഖ്യയ്രൂഹേലക്ഷീവസ്ത്രീംസം. ല.

രാമൻ— എന്നാൽ വരവിൽ നാം ഘൃഷ്ണകവീം
അതിൽനിന്നിരഞ്ഞാം തുരജനാഭാളേയും ബന്ധുജനാഭാളേയും ദ്വൈ
രജനാഭാളേതുരജനാഭാളിപ്പിക്കക്കുന്നെന്ന്. (എന്ന ഘൃഷ്ണകത്തീർ
നിന്നും അവത്തിന്നുണ്ടാണ് അഭിനയത്തുകളുംയിട്ട് എല്ലാം
ശ്രദ്ധായി)

ചീറ്റുരംഖാക്കടാക്കിക്കണാമതിപ്പുയാ
ക്രഷ്ണനാമെന്നിലപ്പേരുായ
കവറ്റരംഖാലക്ഷീയ ഫ്ലാൻപ്രമാത്രമഹാ
സുരിനാവിനനാമാ
തെററിശ്വാഷാനരത്തിൽപ്പലവിധിക്കുവാ-
യുള്ളതെല്ലാംപോരാത്തീ-
വിലപാനമാർസാഞ്ചേസ്ത്രാകലിമവമവിലം
തീര്ത്തപാവിച്ചീംസം.

എഴാമകം കഴിഞ്ഞു.

രൂപം

— — —

